JAŠER

POGLAVLJE 1

1 I reče Bog: "Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična." I stvori Bog čovjeka na svoju sliku.
2 I Bog stvori čovjeka od zemlje i udahne mu u nosnice dah života, i čovjek postade živa duša obdarena govorom.
3 I reče Gospodin: “Nije dobro čovjeku biti sam; načinit ću mu pomoć kao što je ona.”
4 I Gospodin udahne Adama dubokim snom, te on zaspa. Uzme mu jedno rebro, na njemu ugradi meso, oblikuje ga i donese ga Adamu. Adam se probudi od sna i gle, žena stoji pred njim.
5 I reče: “Ovo je kost od mojih kostiju i zvat će se žena, jer je uzeta od čovjeka; i Adam joj nadjenu ime Eva, jer je ona bila majka svih živih.”
6 I Bog ih blagoslovi i nadjenu im imena Adam i Eva u dan kad ih stvori. I reče Gospodin Bog: "Plodite se i množite se i napunite zemlju."
7 I Gospodin Bog uze Adama i njegovu ženu i smjesti ih u edenski vrt da ga obrađuju i čuvaju; i zapovjedi im i reče im: “Sa svakoga stabla u vrtu smijete jesti, ali sa stabla spoznaje dobra i zla ne smijete jesti, jer u dan kad s njega jedete, sigurno ćete umrijeti.
8 I kad ih Bog blagoslovi i zapovjedi im, ode od njih, a Adam i njegova žena živjeli su u vrtu prema zapovijedi koju im je Gospodin dao.
9 I zmija, koju je Bog stvorio s njima na zemlji, došla je k njima da ih potakne da prekrše zapovijed koju im je Bog dao.
10 Zmija zavede i nagovori ženu da jede s drveta spoznaje, a žena posluša glas zmije i prestupi riječ Božju te uze s drveta spoznaje dobra i zla i jede. Uze i dade i svome mužu, a i on jede.
11 Adam i njegova žena prekršiše zapovijed koju im je Bog dao, a Bog to znade, te se njegov gnjev rasplamsa na njih i prokle ih.
12 I Gospodin Bog ih je toga dana istjerao iz vrta edenskog da obrađuju zemlju iz koje su uzeti. Oni su otišli i nastanili se na istoku vrta edenskog. Adam je upoznao svoju ženu Evu, a ona mu je rodila dva sina i tri kćeri.
13 Prvorođencu nadjede ime Kajin, govoreći: "Dobila sam čovjeka od Gospodina", a drugome nadjede ime Abel, jer reče: "Uzalud smo došli na zemlju i uzalud ćemo biti uzeti s nje."
14 Dječaci su odrasli i otac im je dao posjed u zemlji; Kajin je bio obrađivač zemlje, a Abel čuvar ovaca.
15 Nakon nekoliko godina doniješe Gospodinu prilježnu žrtvu, i Kajin prinese od plodova zemlje, a Abel prinese od prvina svoga stada od pretilog stada. Bog se okrenu i prikloni Abelu i njegovoj žrtvi, i oganj siđe s neba od Gospodina i proždere je.
16 A Gospodin se nije okrenuo prema Kajinu i njegovoj žrtvi, niti se sklonio k njoj, jer je donio pred Gospodina manje plodove zemlje, a Kajin je zbog toga bio ljubomoran na svog brata Abela i tražio je izgovor da ga ubije.
17 I nakon nekog vremena, Kajin i njegov brat Abel otišli su jednog dana u polje da obave svoj posao; i bili su obojica u polju, Kajin je obrađivao i orao svoju zemlju, a Abel je pasao svoje stado; i stado je prošlo onaj dio zemlje koji je Kajin orao, i to je jako ražalostilo Kajina zbog toga.
18 I Kajin pristupi svome bratu Abelu razgnjeven i reče mu: “Što ima između mene i tebe da dolaziš živjeti i dovoditi svoje stado da pase u mojoj zemlji?”
19 Abel odgovori svome bratu Kainu i reče mu: “Što ima između mene i tebe da jedeš meso mojih stada i odijevaš se njihovom vunom?
20 A sada, dakle, skini vunu s mojih ovaca kojom si se odjenuo i plati mi za njihov plod i meso koje si jeo. Kad to učiniš, otići ću iz tvoje zemlje, kao što si rekao.
21 A Kajin reče svome bratu Abelu: “Ako te danas ubijem, tko će od mene tražiti tvoju krv?”
22 A Abel odgovori Kainu: “Bog koji nas je stvorio na zemlji osvetit će moju stvar i tražit će od tebe moju krv ako me ubiješ, jer je Gospodin sudac i arbitar, i on će vratiti čovjeku prema njegovu zlu, a bezbožniku prema bezbožnosti koju učini na zemlji.”
23 A sada, ako me ovdje ubiješ, Bog sigurno zna tvoje tajne namjere i sudit će te zbog zla koje si mi danas najavio učiniti.
24 A kad Kajinču riječi koje Abel, brat njegov, gle, razgnjevi se Kajin na brata Abela jer je to objavio.
25 Kajin se brzo diže i uze željezni dio svog oruđa za pluženje, kojim iznenada udari svog brata i ubije ga. Kajin proli krv svog brata Abela po zemlji, a krv Abelova proli se po zemlji pred stadom.
26 I nakon toga Kajin se pokaja što je ubio svoga brata, i bio je jako ožalošćen, i plakao je nad njim i to ga je silno uznemirilo.
27 Kajin ustade i iskopa rupu u polju, u nju položi tijelo svoga brata i okrede ga prahom.
28 I Gospodin dozna što je Kajin učinio svome bratu, i Gospodin se ukaza Kajinu i reče mu: "Gdje je Abel, brat tvoj koji je bio s tobom?"
29 Kajin se pretvari i reče: “Ne znam, jesam li ja čuvar svoga brata?” A Gospodin mu reče: “Što si učinio? Glas krvi tvoga brata vapi k meni iz zemlje gdje si ga ubio.”
30 Jer si ubio svoga brata i pretvarao se preda mnom, i u svom si srcu umislio da te ne vidim, niti znam sva tvoja djela.
31 Ali si to učinio i ubio si brata svoga ni za što, jer ti je pravo govorio. Zato budi proklet od zemlje koja je otvorila usta da primi krv brata tvoga iz tvoje ruke i u kojoj si ga pokopao.
32 I kad je budeš obrađivao, više ti neće davati snage kao u početku, jer će zemlja roditi trnje i čičak, i lutat ćeš i skitati se po zemlji do dana svoje smrti.
33 U to vrijeme Kajin ode iz prisutnosti Gospodnje, s mjesta gdje je bio, te se poče kretati i lutati zemljom istočno od Edena, on i sve što mu je pripadalo.
34 U one dane Kajin upozna svoju ženu, koja zače i rodi sina, a on mu nadjenu ime Henok, govoreći: “U to vrijeme Gospodin mu poče davati pokoj i spokoj na zemlji.”
35 U to vrijeme i Kajin poče graditi grad; i sagradi grad i nazva grad Henok, po imenu svoga sina; jer u one dane Gospodin mu dade počinak na zemlji, i nije se kretao i lutao kao u početku.
36 Henoku se rodio Irad, a Iradu se rodio Mekujael, a Mekujael se rodio Metušael.

POGLAVLJE 2

1 I bilo je sto tridesete godine Adamova života na zemlji, kad on ponovno upozna Evu, svoju ženu, i ona zače i rodi sina na njegovu priliku i na njegovu sliku, i nadjenu mu ime Set, govoreći: "Jer mi je Bog odredio drugo potomstvo na mjesto Abela, jer ga je Kajin ubio."
2 Set je živio sto i pet godina i rodio mu se sin; i Set nadjenu ime svom sinu Enoš, govoreći: Jer su se u to vrijeme sinovi ljudski počeli množiti i mučiti svoje duše i srca prijestupajući i buneći se protiv Boga.
3 I upravo u dane Enoša sinovi ljudski nastavili su se buniti i prijestupati protiv Boga, povećavajući gnjev Gospodnji protiv sinova ljudskih.
4 Sinovi čovječji odoše i služiše drugim bogovima, a zaboraviše Gospodina koji ih je stvorio na zemlji. U one dane sinovi čovječji načiniše likove od mjedi i željeza, drveta i kamena, klanjahu im se i služiše im.
5 I svaki je čovjek načinio svoga boga i klanjali su mu se, a sinovi ljudski ostavljali su Gospodina sve dane Enoša i djece njegove; i gnjev se Gospodin raspalio zbog njihovih djela i gnusoba koje su činili na zemlji.
6 I Gospodin učini da ih vode rijeke Gihona preplave, te ih uništi i uništi, i uništi trećinu zemlje, i unatoč tome, sinovi ljudski nisu se odvratili od svojih zlih putova, i ruke su im još uvijek bile ispružene da čine zlo u očima Gospodinovim.
7 U one dane nije bilo ni sjetve ni žetve na zemlji; i nije bilo hrane za sinove ljudske i glad je bila vrlo velika u one dane.
8 A sjeme koje su posijali u one dane u zemlju postalo je trnje, čičak i drač; jer od Adamovih dana bila je ova izjava o zemlji, o prokletstvu Božjem, kojim je prokleo zemlju zbog grijeha koji je Adam počinio pred Gospodinom.
9 I upravo kad su se ljudi nastavili buniti i prijestupati protiv Boga i kvariti svoje putove, i zemlja se pokvarila.
10 Enoš je živio devedeset godina i rodio mu se Kenan;
11 I Kenan odraste i navrši četrdeset godina, i postade mudar i steče znanje i vještinu u svoj mudrosti, i vladaše nad svim sinovima ljudskim, i vodiše sinove ljudske k mudrosti i znanju; jer Kenan bijaše vrlo mudar čovjek i imaše razum u svoj mudrosti, i svojom mudrošću vladaše nad duhovima i demonima;
12 I Kenan je svojom mudrošću znao da će Bog uništiti sinove ljudske jer su sagriješili na zemlji i da će Gospodin u posljednjim danima na njih dovesti vode potopa.
13 U one dane Kenan je zapisao na kamene ploče što se ima dogoditi u budućnosti i pohranio ih u svoje riznice.
14 I Kenan je vladao nad cijelom zemljom i obratio je neke od sinova ljudskih na službu Bogu.
15 A kad je Kenan imao sedamdeset godina, rodi mu se tri sina i dvije kćeri.
16 A ovo su imena Kenanovih sinova: ime prvorođencu Mahallel, drugome Enan, a trećemu Mered, a njihove sestre bile su Ada i Zila; to je petero Kenanovih sinova koji su mu se rodili.
17 Lamek, sin Metušaelov, rodio se s Kenanom ženidbom, a on je uzeo njegove dvije kćeri za žene. Ada je zatrudnjela i rodila Lameku sina, te mu je nadjenula ime Jabal.
18 I opet zače i rodi sina i nadjenu mu ime Jubal; a Zila, sestra njezina, bijaše u one dane neplodna i nije imala potomstva.
19 Jer u one dane sinovi ljudski počeše griješiti protiv Boga i prestupati zapovijedi koje je on dao čovjeku, da se plodi i množi na zemlji.
20 A neki od sinova ljudskih naveli su svoje žene da piju napitak koji bi ih učinio neplodnima, kako bi zadržale svoju figuru i kako im lijepi izgled ne bi izblijedio.
21 A kad su sinovi ljudski naveli neke od svojih žena da piju, Zila je pila s njima.
22 A rađalice su izgledale odvratne u očima svojih muževa kao udovice, dok su im muževi bili živi, jer su bile vezane samo za neplodne.
23 A na kraju dana i godina, kad Zila ostarje, Gospodin joj otvori utrobu.
24 Zače i rodi sina te mu nadjenu ime Tubal-Kain, govoreći: "Nakon što sam usahla, dobila sam ga od Svemogućeg Boga."
25 I ponovno zače i rodi kćer, i nadjenu joj ime Naama, jer reče: Nakon što sam usahla, stekla sam zadovoljstvo i užitak.
26 A Lamek bijaše star i poodmakao u godinama, i oči mu bijahu slabe te nije mogao vidjeti, a Tubal Kajin, sin njegov, vodio ga je. I jednog dana Lamek ode u polje, a Tubal Kajin, sin njegov, bijaše s njim. I dok su hodali poljem, Kajin, sin Adamov, krenu prema njima; jer Lamek bijaše vrlo star i nije mogao mnogo vidjeti, a Tubal Kajin, sin njegov, bijaše vrlo mlad.
27 I Tubal Kajin reče svom ocu da zategne luk i strijelama pogodi Kajina, koji je još bio daleko, i ubi ga, jer im se činio kao životinja.
28 I strijele su probile Kajinovo tijelo iako je bio daleko od njih, te je pao na zemlju i umro.
29 I Gospodin uzvrati Kainu za zloću njegovu prema zloći koju je učinio bratu svome Abelu, prema riječi koju je Gospodin izrekao.
30 I dogodi se, kad Kajin umrije, da Lamek i Tubal odoše vidjeti životinju koju bijahu ubili, i vidješe, i gle, Kajin, djed njihov, ležaše mrtav na zemlji.
31 Lamek se jako rastuži što je to učinio i plješćući rukama udari svog sina i prouzroči njegovu smrt.
32 Lamehove žene čuše što je Lamek učinio i nastojaše ga ubiti.
33 I žene Lamehove zamrziše ga od onoga dana, jer je ubio Kajina i Tubala Kajina, i žene Lamehove se odvojiše od njega i nisu ga slušale u one dane.
34 Lamek dođe k svojim ženama i navaljivaše ih da ga saslušaju u vezi s tim.
35 I reče svojim ženama Adi i Zili: "Čujte glas moj, žene Lamehove, pazite na moje riječi! Sad ste umislile i rekle da sam ubio čovjeka svojim ranama i dijete svojim prugama, a nisu učinile nikakvo nasilje. Ali znajte da sam star i sijed, i da su mi oči otežale od starosti, i da sam to učinio nesvjesno."
36 I žene Lamehove poslušaše ga u toj stvari i vratiše mu se sa savjetom svoga oca Adama, ali mu od tada ne rodiše djece, znajući da se u one dane gnjev Božji pojačava protiv sinova ljudskih, da ih uništi vodama potopa zbog njihovih zlih djela.

37 Mahalel, sin Kenanov, živio je šezdeset i pet godina i rodio mu se Jared; a Jared je živio šezdeset i dvije godine i rodio mu se Enoh.

POGLAVLJE 3

1 A Henok je živio šezdeset i pet godina i rodio mu se Metušalah; i Henok je hodio s Bogom nakon što mu se rodio Metušalah, i služio je Gospodinu, i prezirao je zle putove ljudske.
2 I duša Henokova bijaše obavijena poukom Gospodnjom, znanjem i razumijevanjem; i mudro se povukao od sinova ljudskih i skrivao se od njih mnogo dana.
3 Nakon mnogo godina, dok je služio Gospodinu i molio se pred njim u svojoj kući, dozva ga anđeo Gospodnji s neba i reče: "Evo me."
4 I reče: “Ustani, iziđi iz svoje kuće i s mjesta gdje se skrivaš i pokaži se sinovima ljudskim da ih poučiš putu kojim trebaju ići i djelu koje moraju izvršiti da bi stupili na putove Božje.”
5 I Henok ustade prema riječi Gospodnjoj i izađe iz svoje kuće, iz svog mjesta i iz odaje u kojoj se bijaše skrivao; i ode k sinovima ljudskim i poučava ih putovima Gospodnjim, i u to vrijeme okupi sinove ljudske i upozna ih s uputama Gospodnjim.
6 I naredi da se to objavi po svim mjestima gdje prebivaju sinovi ljudski: “Gdje je čovjek koji želi upoznati putove Gospodnje i dobra djela? Neka dođe k Henoku.”
7 I svi se sinovi ljudski tada okupiše k njemu, jer svi koji su to željeli išli su k Henoku, a Henok je vladao nad sinovima ljudskim prema riječi Gospodnjoj, i oni su dolazili i klanjali mu se i slušali su riječ njegovu.
8 I duh Božji bio je na Henoku, i on je poučavao sve svoje ljude mudrosti Božjoj i svojim putovima, i sinovi ljudski služili su Gospodinu sve dane Henoka i dolazili su slušati njegovu mudrost.
9 I svi kraljevi sinova ljudskih, i prvi i posljednji, zajedno sa svojim knezovima i sucima, dođoše k Henoku kad čuše za njegovu mudrost i pokloniše mu se, i također zatražiše od Henoka da vlada nad njima, na što on pristade.
10 I sabraše se svi, stotinu i trideset kraljeva i knezova, i postaviše Henoka za kralja nad sobom i svi bijahu pod njegovom vlašću i zapovjedništvom.
11 I Henok ih je poučio mudrosti, znanju i putovima Gospodnjim; i on je uspostavio mir među njima, i mir je bio po cijeloj zemlji za života Henokovog.
12 I Henok je vladao nad sinovima ljudskim dvjesto četrdeset i tri godine, i činio je pravdu i pravednost sa svim svojim narodom i vodio ih putovima Gospodnjim.
13 A ovo su naraštaji Enoka, Metušalaha, Elišeja i Elimeleka, tri sina; a njihove sestre bile su Melka i Nahma. Metušalah je živio osamdeset i sedam godina i rodio mu se Lameh.
14 A Adam umrije pedeset i šeste godine Lamekova života; devetsto trideset godina mu je bilo kad je umro, a njegova dva sina, s Henok i Metuzalemom, sinom mu, pokopali su ga s velikom pompom, kao što se pokapaju kraljevi, u špilji koju mu je Bog rekao.
15 I na tom mjestu svi sinovi ljudski napraviše veliku žalost i plač zbog Adama; stoga je to postao običaj među sinovima ljudskim do danas.
16 I Adam umrije jer je jeo s drveta spoznaje; on i njegova djeca poslije njega, kao što je rekao Gospodin Bog.
17 I bilo je godine Adamove smrti, koja bijaše dvjesto četrdeset i treća godina vladavine Henoka, u to vrijeme Henok odluči odvojiti se od sinova ljudskih i sakriti se kao i prije kako bi služio Gospodinu.
18 I Henok učini tako, ali se nije sasvim sakrio od njih, nego se tri dana klonio sinova ljudskih, a zatim otišao k njima na jedan dan.
19 I tijekom tri dana što je bio u svojoj sobi, molio se i hvalio Gospodina, Boga svoga, a onoga dana kad je otišao i ukazao se svojim podanicima, poučavao ih je putovima Gospodnjim, i sve što su ga pitali o Gospodinu, on im je rekao.
20 I činio je tako mnogo godina, a nakon toga se skrivao šest dana i ukazivao se svom narodu jedan dan u sedam; a nakon toga jednom mjesečno, a zatim jednom godišnje, sve dok ga svi kraljevi, knezovi i sinovi ljudski nisu tražili i ponovno željeli vidjeti lice Henokovo i čuti riječ njegovu; ali nisu mogli, jer su se svi sinovi ljudski jako bojali Henoka i bojali su mu se približiti zbog božanskog strahopoštovanja koje je sjedilo na njegovu licu; stoga ga nitko nije mogao pogledati, bojeći se da bi mogao biti kažnjen i umrijeti.
21 I svi kraljevi i knezovi odlučiše okupiti sinove ljudske i doći k Henoku, misleći da bi svi mogli s njim razgovarati u vrijeme kada on izađe među njih, i učiniše tako.
22 I dođe dan kad Henok izađe i svi se okupiše i dođu k njemu, i Henok im reče riječi Gospodnje i pouči ih mudrosti i znanju, i oni se pokloniše pred njim i rekoše: Neka živi kralj! Neka živi kralj!
23 I neko vrijeme nakon toga, dok kraljevi i knezovi i sinovi ljudski govoriše Henoku, a Henok ih poučavaše putovima Božjim, gle, anđeo Gospodnji tada pozva Henoka s neba i htjede ga uzvesti na nebo da ga ondje učini kraljem nad sinovima Božjim, kao što je vladao nad sinovima ljudskim na zemlji.
24 Kad je u to vrijeme Henok to čuo, otišao je i okupio sve stanovnike zemlje te ih poučio mudrosti i znanju i dao im božanske upute te im rekao: “Od mene se tražilo da se uzdignem na nebo, stoga ne znam dan svog odlaska.”
25 A sada ću te, dakle, naučiti mudrosti i znanju i dat ću ti upute prije nego što te ostavim, kako ćeš postupati na zemlji da bi mogao živjeti; i on je tako i učinio.
26 I poučio ih je mudrosti i znanju, dao im je pouke i ukorio ih, i stavio im je pred njih uredbe i zakone koje trebaju vršiti na zemlji, i sklopio je mir među njima, i poučio ih je vječnom životu, i neko je vrijeme živio s njima učeći ih svemu tome.
27 I u to vrijeme sinovi ljudski bijahu s Henokom, i Henok im govoriše, i oni podigoše oči svoje i podoba velikog konja siđe s neba, i konj zakorači u zraku;
28 I ispričaše Henoku što su vidjeli, a Henok im reče: "Zbog mene ovaj konj silazi na zemlju; došlo je vrijeme kada moram otići od vas i više me nećete vidjeti."
29 I konj se u to vrijeme spustio i stao pred Henoka, i svi sinovi ljudski koji su bili s Henokom vidjeli su ga.
30 A Henok tada ponovno naredi da se oglasi glas govoreći: “Gdje je čovjek koji se rado upoznaje s putovima Gospodina Boga svoga? Neka danas dođe k Henoku prije nego što bude uzet od nas.”

31 I svi se sinovi ljudski sabraše i dođoše k Henoku toga dana; i svi kraljevi zemlje sa svojim knezovima i savjetnicima ostadoše s njim toga dana; i Henok tada pouči sinove ljudske mudrosti i znanju i dade im božanske upute; i naredi im da služe Gospodinu i hode njegovim putovima sve dane života svoga, i nastavi sklapati mir među njima.
32 I nakon toga ustade i uzjaše na konja; i izađe, a svi sinovi ljudski pođoše za njim, oko osamsto tisuća ljudi; i išli su s njim jedan dan putovanja.
33 A drugoga dana reče im: "Vratite se kući u svoje šatore! Zašto idete? Možda ćete umrijeti!" Neki od njih odu od njega, a oni koji su ostali išli su s njim šest dana hoda. Henok im je svaki dan govorio: "Vratite se u svoje šatore da ne umrete!" Ali oni se nisu htjeli vratiti i pošli su s njim.
34 Šestoga dana neki od ljudi ostadoše i prilijepiše se uz njega te mu rekoše: "Ići ćemo s tobom kamo ideš; tako živ bio Gospodin, samo će nas smrt rastaviti."
35 Toliko su ga navaljivali da pođu s njim da im je prestao govoriti; oni su ga tražili i nisu se vraćali.
36 I kad se kraljevi vratiše, dadoše da se provede popis stanovništva kako bi saznali broj preostalih ljudi koji su otišli s Henokom; i sedmog dana Henok se uzdiže na nebo u vihoru, s konjima i vatrenim kolima.
37 A osmog dana svi kraljevi koji su bili s Henokom poslaše da dovedu natrag broj ljudi koji su bili s Henokom, na ono mjesto s kojeg se uzdigao na nebo.
38 I svi ti kraljevi odoše na to mjesto i nađoše zemlju ondje punu snijega, a na snijegu bijaše veliko kamenje snijega, i jedan reče drugome, Dođi, probijmo se kroz snijeg i pogledajmo, možda su ljudi koji su ostali s Henokom mrtvi i sada su pod kamenjem snijega, i tražili su ga, ali ga nisu mogli pronaći, jer se uzdigao na nebo.

POGLAVLJE 4

1 I svih dana koje je Henok živio na zemlji bilo je tri stotine šezdeset i pet godina.
2 A kad se Henok uzašao na nebo, ustadoše svi kraljevi zemlje i uzeše Metušalaha, sina mu, pomazaše ga i postaviše ga za kralja umjesto oca mu.
3 Metušalah je postupao ispravno pred Bogom, kako ga je naučio njegov otac Henok, i tako je cijelog svog života učio sinove ljudske mudrosti, znanju i strahu Božjemu, i nije skrenuo s dobrog puta ni desno ni lijevo.
4 Ali u posljednjim danima Metuzalemovim, sinovi ljudski okrenuše se od Gospodina, pokvare zemlju, pljačkahu i otimahu jedni druge, i pobuniše se protiv Boga i prijestupiše, i pokvare svoje putove, i ne htjedoše slušati glas Metuzalemov, nego se pobuniše protiv njega.
5 I Gospodin se silno razgnjevi na njih i Gospodin nastavi uništavati sjeme u one dane, tako da nije bilo ni sjetve ni žetve na zemlji.
6 Jer kad su sijali zemlju kako bi dobili hranu za svoju prehranu, gle, izraslo je trnje i čičak koje nisu sijali.
7 Sinovi ljudski se ipak nisu odvratili od svojih zlih putova, i ruke su im još uvijek bile pružene da čine zlo u očima Božjim, i provocirali su Gospodina svojim zlim putovima, i Gospodin se vrlo razgnjevi i pokaja se što je stvorio čovjeka.
8 I naumi ih uništiti i istrijebiti, i učini to.
9 U one dane kad je Lameku, sinu Metušalahu, bilo sto i šezdeset godina, umrije Šet, sin Adamov.
10 Set je živio u svemu devet stotina i dvanaest godina, a onda je umro.
11 Lameku je bilo sto osamdeset godina kad je uzeo Ašmuu, kćer Eliša, sina njegova ujaka Henoka, i ona je zatrudnjela.
12 U to vrijeme sinovi ljudski sijaše zemlju i rodi se malo hrane, ali se sinovi ljudski ne odvratiše od svojih zlih putova, nego su se pobunili i sagriješili protiv Boga.
13 I žena Lamekova zače i rodi mu sina u to vrijeme, u vrijeme promjene godine.
14 Metušalah mu nadjenu ime Noa, govoreći: "Zemlja je u njegove dane bila mirna i bez truleži." A otac mu Lamek nadjenu ime Menakem govoreći: "Ovaj će nas utješiti u našim djelima i u teškom trudu na zemlji koju je Bog prokleo."
15 Dijete je odraslo i bilo odbijeno od dojenja te je išlo putovima svoga oca Metušalaha, savršen i pravedan pred Bogom.
16 I svi sinovi ljudski ustupiše s putova Gospodnjih u one dane, množeći se na zemlji sinovima i kćerima, i jedni druge učeći svojim zlim djelima i nastavljajući griješiti protiv Gospoda.
17 I svaki je čovjek sebi načinio boga, i pljačkali su i otimali svaki svoga bližnjega kao i svoga rođaka, i kvarili su zemlju, i zemlja se ispunila nasiljem.
18 I njihovi suci i vladari odlazili su k kćerima ljudskim i silom uzimali njihove žene od njihovih muževa prema njihovom izboru, a sinovi ljudski u one dane uzimali su od stoke zemaljske, zvijeri poljske i ptice nebeske, i učili miješati životinje jedne vrste s drugom, kako bi time razljutili Gospodina; i Bog je vidio cijelu zemlju i bila je pokvarena, jer je svako tijelo pokvarilo svoje putove na zemlji, svi ljudi i sve životinje.
19 I reče Gospodin: "Izbrisat ću s lica zemlje čovjeka kojeg sam stvorio, od čovjeka do ptica nebeskih, zajedno sa stokom i životinjama koje su u polju, jer se kajem što sam ih stvorio."
20 I svi ljudi koji su hodili putovima Gospodnjim pomriješe u one dane, prije nego što Gospod dovede na ljude zlo koje bijaše najavio, jer to bijaše od Gospoda, da ne vide zlo koje bijaše Gospod najavio sinovima ljudskim.
21 Noa nađe milost u očima Gospodina, i Gospodin izabra njega i djecu njegovu da od njih podigne potomstvo po cijeloj zemlji.

POGLAVLJE 5

1 Osamdeset i četvrte godine Noina života umrije Henok, sin Šetov. Umrije devetsto i pet godina.
2 A sto sedamdeset i devete godine Noina života umrije Kenan, sin Enošev. I poživje Kenan svih devet stotina i deset godina. Tada umrije.
3 Dvjesto trideset i četvrte godine Noina života umrije Mahalel, sin Kenanov. Mahalel poživje osam stotina devedeset i pet godina, i umrije.
4 I Jared, sin Mahlalelov, umrije u one dane, tristo trideset i šeste godine Noina života; i u svemu Jared poživje devetsto šezdeset i dvije godine, i umrije.

5 I svi koji su slijedili Gospodina umrli su u one dane, prije nego što su vidjeli zlo koje je Bog najavio učiniti na zemlji.
6 I nakon proteka mnogih godina, četiristo osamdesete godine Noina života, kad su svi oni ljudi koji su slijedili Gospodina umrli među sinovima ljudskim, i ostao je samo Metušalah, Bog reče Noi i Metušalahu govoreći:
7 Recite i objavite sinovima ljudskim: 'Ovako govori Gospodin: Vratite se sa svojih zlih putova i ostavite svoja djela, i Gospodin će se pokajati za zlo koje vam je namijenio učiniti, tako da se neće dogoditi.'
8 Jer ovako govori Gospodin: 'Evo, dajem vam rok od sto i dvadeset godina; ako se obratite k meni i ostavite svoje zle putove, i ja ću se odvratiti od zla o kojem sam vam govorio, i ono neće postojati', govori Gospodin.
9 Noa i Metušalah govorili su sve riječi Gospodnje sinovima ljudskim, dan za danom, neprestano im govoreći.
10 Ali sinovi ljudski nisu ih slušali niti su priklonili uho svojim riječima njihovim, nego su ostali tvrdovrati.
11 I Gospodin im dade rok od sto dvadeset godina, govoreći: "Ako se vrate, Bog će se pokajati zbog zla i neće uništiti zemlju."
12 Noa, sin Lamehov, u one dane nije se ženio da bi imao djecu, jer je rekao: "Sada će Bog uništiti zemlju, zašto ću ja imati djecu?"
13 Noa je bio pravedan čovjek, savršen u svom naraštaju, i Gospodin ga je izabrao da od njegova potomstva podigne potomstvo na licu zemlje.
14 I reče Gospodin Noi: "Uzmi sebi ženu i rodi djecu, jer sam te vidio pravednim pred sobom u ovom naraštaju."
15 I podići ćeš potomstvo i djecu svoju sa sobom usred zemlje. Noa ode i uze ženu i izabra Naamu, kćer Henokovu, koja je imala petsto osamdeset godina.
16 Noa je imao četiri stotine devedeset i osam godina kad je uzeo Naamu za ženu.
17 Naama zače i rodi sina te mu nadjede ime Jafet, govoreći: "Bog me je proširio na zemlji." I ponovno zače i rodi sina te mu nadjede ime Šem, govoreći: "Bog me učinio ostatkom da podignem potomstvo posred zemlje."
18 Noa je imao petsto i dvije godine kad je Naama rodila Šema. Dječaci su odrasli i išli putem Gospodnjim, u svemu što su ih naučili Metušalah i Noa, otac njihov.
19 I Lamek, Noin otac, umrije u one dane; ali doista nije išao svim srcem svojim putovima svoga oca, te umrije u sto devedeset i petoj godini Noina života.
20 Lameh poživje u svemu sedam stotina i sedamdeset godina, i umrije.
21 I svi sinovi ljudski koji su poznavali Gospodina umrli su te godine prije nego što je Gospodin donio zlo na njih; jer je Gospodin htio da umru, kako ne bi gledali zlo koje će Bog dovesti na njihovu braću i rođake, kao što je to najavio učiniti.
22 U to vrijeme reče Jahve Noi i Metušalahu: "Istupite i objavite sinovima ljudskim sve riječi koje sam vam govorio u one dane, možda se odvrate od svojih zlih putova, pa ću se tada pokajati zbog zla i neću ga dovesti."
23 Noa i Metušalah istupiše i rekoše sinovima ljudskim sve što im je Bog rekao.
24 Ali sinovi ljudski nisu htjeli poslušati niti su priklonili uho svim njihovim izjavama.
25 I nakon toga reče Gospodin Noi: "Došao je kraj svakom tijelu preda me zbog njihovih zlih djela, i evo, uništit ću zemlju."
26 Uzmi sebi gofer drva, idi na jedno mjesto i napravi veliku arku i postavi je na to mjesto.
27 I tako ćeš ga napraviti: tri stotine lakata duljine, pedeset lakata širine i trideset lakata visine.
28 Napravit ćeš si vrata, koja će se otvarati sa strane, i završit ćeš ih odozgo do lakta, i premazat ćeš ih smolom iznutra i izvana.
29 I evo, pustit ću potop na zemlju i svako će tijelo biti uništeno, pod nebom će propasti sve što je na zemlji.
30 Ti i tvoja obitelj idite i skupite po dva para od svih živih bića, mužjaka i ženku, i donesite ih u arku da od njih podignete potomstvo na zemlji.
31 I skupi k sebi svu hranu koju jedu sve životinje, da bude hrane za tebe i za njih.
32 I odaberi za svoje sinove tri djevojke između kćeri ljudskih, da one budu žene tvojim sinovima.
33 Noa ustade i sagradi arku na mjestu gdje mu je Bog zapovjedio, i Noa učini kako mu je Bog zapovjedio.
34 Noa je u svojoj petsto devedeset i petoj godini počeo graditi arku i sagradio ju je pet godina, kako mu je Gospodin zapovjedio.
35 Noa uze tri kćeri Elijakima, sina Metušalaha, za žene svojim sinovima, kao što je Jahve naredio Noi.
36 U to vrijeme umrije Metušalah, sin Henokov. Umrije devet stotina i šezdeset godina.

POGLAVLJE 6

1 U to vrijeme, nakon Metušalahove smrti, reče Gospodin Noi: "Uđi ti i tvoja obitelj u arku! Evo, skupit ću k tebi sve životinje zemaljske, zvijeri poljske i ptice nebeske, i sve će doći i okružiti arku."
2 I pođi i sjedi kraj vrata arke, i sve zvijeri, životinje i ptice neka se skupe i stanu preda te. A one od njih koji dođu i kleknu preda te, uzećeš i predati u ruke svojih sinova, koji će ih dovesti u arku, a sve koji budu stajali pred tobom ostavićeš.
3 I Gospodin je to učinio sljedećeg dana, te su životinje, zvijeri i ptice došle u velikom mnoštvu i okružile arku.
4 Noa ode i sjede kraj vrata arke i uvede u arku svako tijelo koje se pred njim savijalo, a sve što je stajalo pred njim ostavi na zemlji.
5 I dođe lavica sa svoja dva mladunčeta, mužjakom i ženkom, i sva tri čučnuše pred Noom. Dva mladunčeta ustadoše na lavicu i udariše je te je otjeraše s njezina mjesta. Ona ode, a oni se vratiše na svoja mjesta i čučnuše na zemlji pred Noom.
6 Lavica pobjegne i stade na mjesto lavova.
7 Noa to vidje i jako se začudi. Ustade, uze dva mladunca i unese ih u arku.
8 Noa unese u arku sve žive stvorove koji su bili na zemlji, tako da nije ostao nijedan koji Noa nije unio u arku.
9 Dvoje po dvoje uđoše k Noi u arku, ali od čistih životinja i čistih ptica dovede sedam parova, kako mu je Bog zapovjedio.
10 I sve životinje, zvijeri i ptice još su uvijek bile ondje i okruživale su arku na svakom mjestu, a kiša nije padala sve do sedam dana kasnije.

11 I toga dana, Gospodin učini da se cijela zemlja zatrese, i sunce potamni, i temelji svijeta bjesnješe, i cijela se zemlja silovito potrese, i munje bljesnuše, i grmljavina zagrmi, i svi se izvori na zemlji probiše, onako kako stanovnici prije nisu znali; i Bog učini ovo moćno djelo, kako bi prestrašio sinove ljudske, da više ne bude zla na zemlji.
12 Sinovi ljudski se ipak nisu htjeli vratiti sa svojih zlih putova i u to su vrijeme povećali gnjev Gospodnji, ne usmjeravajući svoja srca na sve to.
13 A nakon sedam dana, šeststote godine Noina života, vode potopa dođoše na zemlju.
14 I svi izvori bezdana provališe, otvoriše se nebeski zaklopci i kiša padaše na zemlju četrdeset dana i četrdeset noći.
15 Noa i njegova obitelj i sva živa bića koja su bila s njim ušli su u arku zbog voda potopa, a Jahve ih je zatvorio unutra.
16 I svi sinovi ljudski koji su ostali na zemlji iznemogli su od zla zbog kiše, jer su vode sve jače nadolazile na zemlju, a životinje i zvijeri još su uvijek okruživale arku.
17 I sabraše se sinovi ljudski, oko sedamsto tisuća muškaraca i žena, i dođoše k Noi u arku.
18 I zovnu Nou govoreći: “Otvori nam da dođemo k tebi u korablju – zašto bismo umrijeli?”
19 Noa im odgovori jakim glasom iz arke: “Niste li se svi pobunili protiv Gospodina i rekli da ga nema? Zato je Gospodin na vas doveo ovo zlo da vas uništi i istrijebi s lica zemlje.”
20 Nije li to ono što sam vam govorio prije sto dvadeset godina, a vi niste htjeli poslušati glas Gospodnji, a sada želite živjeti na zemlji?
21 I rekoše Noi: "Spremni smo se vratiti Gospodinu; samo nam otvori da bismo živjeli i ne umrli."
22 Noa im odgovori: “Sada, kad vidite nevolju svojih duša, želite se vratiti Gospodinu; zašto se niste vratili tijekom ovih sto dvadeset godina, koje vam je Gospodin dao kao određeno razdoblje?”
23 Ali sada dolazite i govorite mi ovo zbog nevolja vaših duša, sada vas Gospodin neće uslišati, niti će vam uho dati na uho na današnji dan, tako da sada nećete uspjeti u svojim željama.
24 I sinovi ljudski pristupiše da provale u kovčeg i uđu zbog kiše, jer nisu mogli podnijeti kišu koja je padala na njih.
25 I Jahve posla sve zvijeri i životinje koje stajahu oko arke. Zvijeri ih svladaše i otjeraše s tog mjesta, te svaki ode svojim putem, a oni se opet raspršе po zemlji.
26 Kiša je i dalje padala na zemlju i padala je četrdeset dana i četrdeset noći, a vode su se silno nagomilavale na zemlji; i svako tijelo što je bilo na zemlji ili u vodama uginu, bili ljudi, životinje, zvijeri, gmizavci ili ptice nebeske. Ostade samo Noa i oni koji bijahu s njim u arci.
27 I vode su se pojačale i vrlo su se povećale na zemlji te su podigle arku, te se ona digla sa zemlje.
28 A kovčeg je plutao po površini vode i bio je bacan po vodi tako da su se sva živa bića u njemu okretala kao varivo u kotlu.
29 I velika tjeskoba obuze sva živa bića koja su bila u korablji, te je korab bila kao da će se razbiti.
30 I sva živa bića koja su bila u arci prestrašila su se, i lavovi su rikali, i volovi su mukali, i vukovi su zavijali, i svako živo biće u arci govorilo je i naricalo svojim jezikom, tako da su im glasovi dopirali daleko, i Noa i njegovi sinovi plakali su i jecali u svojoj nevolji; jako su se bojali da su stigli do vrata smrti.
31 Noa se pomoli Gospodinu i vapi k njemu zbog toga, i reče: “Gospodine, pomozi nam, jer nemamo snage podnijeti ovo zlo koje nas je okružilo, jer su nas valovi voda okružili, zločeste bujice su nas prestrašile, zamke smrti su došle pred nas; usliši nas, Gospodine, usliši nas, obasjaj lice svoje prema nama i budi milostiv prema nama, otkupi nas i izbavi nas.”
32 I Gospodin je uslišio Noin glas i Gospodin ga se sjetio.
33 I vjetar je zapuhao nad zemljom, vode su se smirile i arka se zaustavila.
34 I izvori bezdana i nebeski otvori se zatvoriše i kiša s neba prestade.
35 I vode su se smanjile u one dane, i arka se zaustavi na gorama Ararata.
36 I Noa tada otvori prozore arke, a Noa i dalje zazva Gospodina u to vrijeme i reče: “O Gospodine, koji si stvorio zemlju i nebesa i sve što je u njima, izvedi naše duše iz ovog zatočeništva i iz tamnice u koju si nas stavio, jer sam vrlo umoran od uzdisanja.”
37 I Gospodin usliši Noin glas i reče mu: “Kad se navrši puna godina, tada ćeš izaći.”
38 A kad se navršila godišnja doba, kad se navršila puna godina Noina boravka u arci, presušile su vode sa zemlje i Noa skinu pokrov s arke.
39 U to vrijeme, dvadeset i sedmog dana drugoga mjeseca, zemlja je bila suha, ali Noa i njegovi sinovi i oni koji su bili s njim nisu izašli iz arke dok im Gospodin nije rekao.
40 I dođe dan kad im Jahve reče da izađu, i svi izađoše iz arke.
41 I odoše i vratiše se svaki svojim putem i na svoje mjesto, i Noa i sinovi njegovi živjeli su u zemlji koju im je Bog rekao i služili su Gospodinu sve svoje dane. I Gospodin blagoslovi Nou i sinove njegove kad izađoše iz arke.
42 I reče im: “Plodite se i napunite svu zemlju! Jačajte i obilno se množite na zemlji i množite se u njoj!”

POGLAVLJE 7

1 A ovo su imena Noinih sinova: Jafet, Ham i Šem; i djeca su im se rodila poslije potopa, jer su se oženili prije potopa.
2 Ovo su Jafetovi sinovi: Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mešek i Tiras, sedam sinova.
3 Gomerovi sinovi bili su Askinaz, Refat i Tegarma.
4 Sinovi Magogovi bili su Elikanaf i Lubal.
5 A sinovi Madajevi bili su Ahon, Zelo, Hazoni i Lot.
6 Javanovi sinovi bili su Elizej, Taršiš, Kitim i Dudonim.
7 Tubalovi sinovi bili su Arifi, Kesed i Taari.
8 A sinovi Mešekovi bili su Dedon, Zaron i Šebašni.
9 Tirasovi sinovi bili su Benip, Gera, Lupirion i Gilak; to su Jafetovi sinovi po svojim obiteljima, a njihov broj u ono vrijeme bio je oko četiri stotine i šezdeset ljudi.
10 A ovo su Hamovi sinovi: Kuš, Micrajim, Fut i Kanaan, četiri sina; a Kušovi sinovi bili su Seba, Havila, Sabta, Raama i Sateka, a Raamini sinovi bili su Šeba i Dedan.
11 Sinovi Micraima bili su Lud, Anom, Patros, Kaslot i Kaftor.
12 A sinovi Futovi bili su Gebul, Hadan, Bena i Adan.

13 Sinovi Kanaanovi bili su Sidon, Het, Amori, Gergaši, Hivi, Arkee, Seni, Arodi, Zimodi i Kamoti.
14 To su Hamovi sinovi, prema svojim obiteljima, a njihov broj u ono vrijeme bio je oko sedamsto i trideset ljudi.
15 A ovo su sinovi Šemovi: Elam, Ašur, Arpakšad, Lud i Aram, pet sinova; a sinovi Elamovi bili su Šušan, Makul i Harmon.
16 Ašarovi sinovi bili su Mirus i Mokil, a Arpakšadovi sinovi bili su Šelak, Anar i Aškol.
17 Sinovi Ludovi bili su Petor i Bizajon, a sinovi Aramovi bili su Uz, Kul, Gater i Maš.
18 To su Šemovi sinovi po svojim obiteljima; u ono vrijeme bilo ih je oko tri stotine.
19 Ovo je Šemovo podrijetlo: Šem rodi Arpakšada, Arpakšad rodi Šelaka, Šelak rodi Ebera. Eberu se rode dvoje djece. Ime jednom bijaše Peleg, jer su se u njegove dane sinovi ljudski razdijelili, a u posljednje dane zemlja se razdijeli.
20 A ime drugoga bijaše Joktan, što znači da su u njegovo vrijeme životi sinova ljudskih bili smanjeni i smanjeni.
21 Ovo su sinovi Joktanovi: Almodad, Šelaf, Hazarmovet, Jerah, Hadurom, Ozel, Dikla, Obal, Abimael, Šeba, Ofir, Havila i Jobab; svi su to sinovi Joktanovi.
22 A Peleg, njegov brat, rodi Jena, a Jen rodi Seruga, a Serug rodi Nahora, a Nahor rodi Teraha. Terahu je bilo trideset i osam godina, a rodi Harana i Nahora.
23 Kuš, sin Hamov, sina Noina, uze ženu u one dane u svojoj starosti, i ona rodi sina, te mu nadjenuše ime Nimrod, govoreći: "U to vrijeme sinovi ljudski opet počeše se buniti i prijestupati protiv Boga. Dijete odraste, a otac ga jako zavoli, jer bijaše sin njegove starosti."
24 A odjeća od kože koju je Bog načinio za Adama i njegovu ženu kad su izašli iz vrta, dana je Kušu.
25 Jer nakon smrti Adama i njegove žene, odjeća je dana Henoku, sinu Jaredovom, a kad je Henok uznesen k Bogu, dao ju je Metušalahu, svom sinu.
26 A kad je Metuzalem umro, Noa ih uze i dovede u arku, i bili su s njim dok nije izašao iz arke.
27 A kad su izlazili, Ham je ukrao te haljine od svoga oca Noe i sakrio ih od svoje braće.
28 A kad se Hamu rodio njegov prvorođenac Kuš, dade mu tajno odjeću i ona ostade s Kušom mnogo dana.
29 Kuš ih je također sakrio od svojih sinova i braće, a kad je Kuš rodio Nimroda, dao mu je tu odjeću iz ljubavi prema njemu, i Nimrod je odrastao, i kad mu je bilo dvadeset godina, obukao je tu odjeću.
30 I Nimrod postade snažan kad obuče odjeću, i Bog mu dade moć i snagu, i on bijaše silan lovac na zemlji, da, bijaše silan lovac na polju, i lovio je životinje i gradio je žrtvenike, i na njima je prinosio životinje pred Gospodinom.
31 I Nimrod se ojača i ustane između svoje braće i vodi bitke svoje braće protiv svih njihovih neprijatelja unaokolo.
32 I Gospodin predade sve neprijatelje braće njegove u njegove ruke, i Bog mu s vremena na vrijeme dade uspjeh u njegovim bitkama, i on vladaše na zemlji.
33 Stoga je u ono vrijeme postalo uobičajeno, kad bi čovjek izvodio one koje je pripremio za bitku, govorio bi im: "Kao što je Bog učinio Nimrodu, koji je bio moćan lovac na zemlji i koji je uspio u bitkama koje su prevladale protiv njegove braće, tako ih je izbavio iz ruku njihovih neprijatelja, tako neka nas Bog ojača i izbavi danas."
34 A kad je Nimrodu bilo četrdeset godina, u to vrijeme izbi rat između njegove braće i djece Jafetove, tako da su bili u vlasti svojih neprijatelja.
35 I Nimrod izađe u to vrijeme i okupi sve sinove Kušove i njihove obitelji, oko četiri stotine i šezdeset ljudi, a unajmi i od nekih svojih prijatelja i poznanika oko osamdeset ljudi i da im plaću, te pođe s njima u boj. I kad je bio na putu, Nimrod ojača srca ljudi koji su išli s njim.
36 A on im reče: "Ne bojte se i ne uznemirujte se, jer će nam svi neprijatelji biti predani u ruke i možete s njima činiti što vam je volja."
37 I svih ljudi koji su otišli bilo je oko pet stotina, i borili su se protiv svojih neprijatelja, i uništili ih i pokorili ih, a Nimrod je postavio nad njima stalne časnike na njihova mjesta.
38 I uze neku od njihove djece kao jamčevinu, i svi su oni bili sluge Nimrodu i njegovoj braći, a Nimrod i sav narod koji je bio s njim vratiše se kući.
39 I kad se Nimrod radosno vratio iz bitke, nakon što je pobijedio svoje neprijatelje, sva se njegova braća, zajedno s onima koji su ga poznavali od prije, okupila da ga postave za kralja nad sobom i stavili su mu kraljevsku krunu na glavu.
40 I postavio je nad svojim podanicima i narodom knezove, suce i vladare, kako je to običaj među kraljevima.
41 I postavi Teraha, sina Nahorova, za vojvodu svoje vojske i uzvisi ga iznad svih svojih knezova.
42 Dok je vladao po želji svoga srca, nakon što je pobijedio sve neprijatelje unaokolo, savjetovao se sa svojim savjetnicima da sagrade grad za svoju palaču, i oni to i učiniše.
43 I nađoše veliku dolinu nasuprot istoku i sagradiše mu velik i prostran grad, a Nimrod nazva grad koji je sagradio Šinaar, jer je Gospodin žestoko potresao njegove neprijatelje i uništio ih.
44 Nimrod je prebivao u Šinearu i vladao je sigurno, borio se sa svojim neprijateljima i pokorio ih, i napredovao je u svim svojim bitkama, i njegovo kraljevstvo postalo je vrlo veliko.
45 I svi narodi i jezici čuše za njegovu slavu i sabraše se k njemu i pokloniše se do zemlje i prinesoše mu žrtve, i on postade njihov gospodar i kralj, i svi su živjeli s njim u gradu Šinearu, a Nimrod vladaše na zemlji nad svim Noinim sinovima i svi bijahu pod njegovom vlašću i savjetom.
46 I sva je zemlja bila jednog jezika i riječi jedinstva, ali Nimrod nije išao putovima Gospodnjim i bio je zločestiji od svih ljudi koji su bili prije njega, od dana potopa do tih dana.
47 I načini bogove od drveta i kamena i klanja im se, te se pobuni protiv Gospodina i nauči sve svoje podanike i ljude zemlje svojim zlim putovima; a sin mu Mardon bijaše zločestiji od oca svoga.
48 I svatko tko je čuo za djela Mardona, sina Nimrodova, govorio bi o njemu: "Iz bezbožnika izlazi bezbožnost." Stoga je postala poslovica po cijeloj zemlji: "Iz bezbožnika izlazi bezbožnost." I to se govorilo u riječima ljudima od tada do danas.

49 Terah, sin Nahorov, knez Nimrodove vojske, bio je u one dane vrlo velik u očima kralja i njegovih podanika, a kralj i knezovi voljeli su ga i uzdizali su ga vrlo visoko.
50 Terah uze ženu, a ime joj bijaše Amtelo, kći Korneboova; i žena Terahova zače i rodi mu sina u one dane.
51 Terah je imao sedamdeset godina kad mu se rodio. Terah nadjenu ime svome sinu koji mu se rodio Abram, jer ga je kralj odgojio u ono vrijeme i uzvisio iznad svih svojih knezova koji su bili s njim.

POGLAVLJE 8

1 Te noći kad se Abram rodio, dođoše svi Terahovi sluge i svi Nimrodovi mudraci i njegovi vračari te jedoše i pili u Terahovoj kući i veselili se s njim te noći.
2 I kad svi mudraci i vračari izišđoše iz Terahove kuće, podigoše te noći oči prema nebu da pogledaju zvijezde i vidješe, i gle, jedna vrlo velika zvijezda dođe s istoka i potrča po nebu i proguta četiri zvijezde sa četiri strane neba.
3 I svi kraljevi mudraci i njegovi čarobnjaci bili su zapanjeni prizorom, a mudraci su razumjeli ovu stvar i znali su njezino značenje.
4 I rekoše jedan drugome: “Ovo samo nagovještava dijete koje se Terahu rodilo ove noći, koje će odrasti i biti plodno i množiti se, i posjedovati svu zemlju, on i njegova djeca zauvijek, i on i njegovo potomstvo ubijat će velike kraljeve i naslijediti njihove zemlje.”
5 I mudraci i vračari otišli su kući te noći, a ujutro su svi ti mudraci i vračari rano ustanuli i okupili se u određenoj kući.
6 I razgovarali su i govorili jedan drugome: “Gle, prizor koji smo vidjeli sinoć skriven je od kralja, nije mu objavljen.”
7 A ako se za to sazna kralj u posljednjim danima, reći će nam: ‘Zašto ste mi sakrili ovu stvar? Svi ćemo poginuti. Zato idemo sada i ispričajmo kralju prizor koji smo vidjeli i njegovo značenje, i ostat ćemo čisti.’
8 I učiniše tako, i svi odoše kralju i pokloniše mu se do zemlje, govoreći: "Živio kralj, živio kralj!"
9 Čuli smo da se Terahu, sinu Nahorovom, knezu tvoje vojske, rodio sin, i sinoć smo došli u njegovu kuću te smo te noći jeli, pili i veselili se s njim.
10 A kad su tvoje sluge izašle iz kuće Terahove da odu u svoje domove i ondje prenoćimo, podigosmo oči prema nebu i ugledasmo veliku zvijezdu kako dolazi s istoka. Ista zvijezda trčala je velikom brzinom i progutala četiri velike zvijezde sa četiri strane neba.
11 Tvoje su sluge bile zapanjene prizorom koji smo vidjeli i silno su se prestrašile te smo na temelju prizora donijeli sud i svojom mudrošću znali ispravno tumačenje toga, da se ova stvar odnosi na dijete koje će se roditi Terahu, koje će odrasti i jako se umnožiti i postati moćno, i pobiti sve kraljeve zemlje, i naslijediti sve njihove zemlje, on i njegovo potomstvo zauvijek.
12 A sada, gospodaru i kralju naš, evo, istinito smo te upoznali s onim što smo vidjeli u vezi s ovim djetetom.
13 Ako se kralju čini dobrim dati ocu cijenu za ovo dijete, ubit ćemo ga prije nego što odraste i umnoži se u zemlji, te prije nego što se njegovo zlo protiv nas poveća, te mi i naša djeca propadnemo zbog njegova zla.
14 Kralj je čuo njihove riječi i učiniše mu se dobre, pa posla po Teraha, a Terah dođe pred kralja.
15 Kralj reče Terahu: “Javili su mi da ti se sinoć rodio sin i da se na nebu prigodom njegova rođenja vidjelo nešto slično.”
16 A sada mi daj dijete da ga ubijemo prije nego što se njegovo zlo obruši na nas, pa ću ti dati za njegovu cijenu, tvoju kuću punu srebra i zlata.
17 Terah odgovori kralju i reče mu: “Gospodaru moj i kralju, čuo sam tvoje riječi i tvoj će sluga učiniti sve što njegov kralj želi.”
18 Ali gospodaru i kralju, kazat ću ti što mi se dogodilo sinoć da vidim kakav će savjet kralj dati svome slugi, a onda ću odgovoriti kralju na ono što je upravo rekao. A kralj reče: "Govori."
19 Terah reče kralju: “Ajon, sin Moredov, došao je k meni sinoć i rekao:
20 Daj mi velikog i lijepog konja kojeg ti je dao kralj, i dat ću ti srebro i zlato, slamu i hranu za njegovu vrijednost. I rekoh mu: "Pričekaj dok ne vidim kralja o tvojim riječima i pogledaj što god kralj kaže, to ću učiniti."
21 A sada, gospodaru moj i kralju, evo, dao sam ti ovo na znanje i savjet koji će moj kralj dati svome slugi, toga ću se pridržavati.
22 Kralj je čuo Terahove riječi i razgnjevio se te ga je smatrao bezumnikom.
23 Kralj odgovori Terahu i reče mu: “Jesi li toliko lud, neuk ili nerazuman da učiniš tako nešto, da daš svoga lijepog konja za srebro i zlato ili čak za slamu i hranu?”
24 Zar ti toliko nedostaje srebra i zlata da to činiš jer ne možeš nabaviti slame i hrane da nahraniš svoga konja? I što ti je srebro i zlato, ili slama i hrana, da bi dao tog lijepog konja kojeg sam ti dao, kakvog nema na cijeloj zemlji?
25 Kralj presta govoriti, a Terah odgovori kralju: “Tako je kralj govorio svome slugi;
26 Molim te, gospodaru i kralju moj, što si mi to rekao govoreći: ‘Daj svoga sina da ga ubijemo, a ja ću ti dati srebro i zlato za njegovu cijenu. Što ću učiniti sa srebrom i zlatom nakon smrti svoga sina? Tko će me naslijediti? Sigurno će se nakon moje smrti srebro i zlato vratiti mom kralju koji ih je dao.’
27 Kad je kralj čuo Terahove riječi i prispodobu koju je iznio o kralju, to ga jako ražalosti i razljuti se zbog toga te se u njemu razgnjevi.
28 Terah vidje da se kraljev gnjev rasplamsao na njega i odgovori kralju: “Sve što imam u kraljevoj je vlasti; što god kralj želi učiniti svome slugi, neka to učini. Čak i moj sin, on je u kraljevoj vlasti, bez ikakve vrijednosti u zamjenu, on i njegova dva brata koja su starija od njega.”
29 Kralj reče Terahu: “Ne, nego ću kupiti tvog mlađeg sina za određenu cijenu.”
30 Terah odgovori kralju: “Molim te, gospodaru i kralju, dopusti slugi svome da progovori pred tobom i da kralj čuje riječ svoga sluge.” Terah reče: “Neka mi kralj moj da tri dana vremena dok u sebi razmislim o toj stvari i posavjetujem se sa svojom obitelji o riječima svoga kralja.” I snažno navaljivaše na kralja da pristane na to.
31 Kralj posluša Teraha i učini tako te mu dade tri dana vremena. Terah ode od kralja, vrati se kući svojoj obitelji i ispriča im sve kraljeve riječi. Ljudi se jako prestrašiše.

32 Trećeg dana kralj posla Terahu i poruči: “Pošalji mi svoga sina za određenu cijenu, kao što sam ti rekao. Ako to ne učiniš, poslat ću te pobiti sve što imaš u svojoj kući, tako da ti neće ostati ni psa.”
33 Terah se požurio (jer je stvar bila hitna od kralja) i uzeo dijete od jednog od svojih slugu, koje mu je toga dana rodila sluškinja. Terah ga doveo kralju i primio za njega cijenu.
34 I Gospodin je bio s Terahom u toj stvari, da Nimrod ne bi uzrokovao Abramovu smrt, i kralj je uzeo dijete od Teraha i svom snagom mu razbio glavu o zemlju, jer je mislio da je to bio Abram; i to je bilo skriveno od njega od tog dana, i kralj je to zaboravio, jer je bila volja Providnosti da ne pretrpi Abramovu smrt.
35 Terah potajno uze svoga sina Abrama, zajedno s njegovom majkom i dojiljom, i sakri ih u pećinu, te im donosiše hranu svaki mjesec.
36 I Gospodin je bio s Abramom u pećini i on je odrastao. Abram je bio u pećini deset godina. Kralj i njegovi knezovi, gatari i mudraci mislili su da je kralj ubio Abrama.

POGLAVLJE 9

1 U ono vrijeme oženi se Haran, sin Terahov, najstariji Abramov brat.
2 Haran je imao trideset i devet godina kad ju je uzeo; i Haranova žena zače i rodi sina, a on mu nadjenu ime Lot.
3 I opet zače i rodi kćer i nadjenu joj ime Milka; i opet zače i rodi kćer i nadjenu joj ime Saraja.
4 Haran je imao četrdeset i dvije godine kad mu se rodila Saraja, što je bilo u desetoj godini Abramova života; u one dane Abram, njegova majka i dojilja izašli su iz pećine, jer su kralj i njegovi podanici zaboravili Abramovu stvar.
5 Kad je Abram izašao iz pećine, otišao je k Noi i sinu njegovu Šemu te je ostao s njima da bi se naučio pouku Gospodnjem i njegovim putovima. Nitko nije znao gdje je Abram. Abram je dugo vremena služio Noi i sinu njegovu Šemu.
6 Abram je bio u Noinoj kući trideset i devet godina. Abram je poznavao Gospodina od svoje treće godine i išao je putovima Gospodinovim do dana svoje smrti, kako su ga Noa i sin njegov Šem naučili. I svi su sinovi zemlje u one dane teško prestupili protiv Gospodina i pobunili se protiv njega te su služili drugim bogovima i zaboravili Gospodina koji ih je stvorio na zemlji. I stanovnici zemlje u to vrijeme svaki si je načinio boga, bogove od drveta i kamena koji nisu mogli ni govoriti, ni čuti, ni izgovarati, i sinovi ljudski su im služili, i oni su im postali bogovi.
7 Kralj i svi njegovi sluge, i Terah sa svim svojim dvorom, bili su tada prvi od onih koji su služili bogovima od drveta i kamena.
8 Terah je imao dvanaest velikih bogova, napravljenih od drveta i kamena, nakon dvanaest mjeseci u godini, i služio je svakome od njih mjesečno, i svakoga mjeseca Terah je donosio svoju žrtvu prinosnicu i žrtvu ljevanicu svojim bogovima; tako je Terah činio sve dane.
9 I sav taj naraštaj bijaše zao u očima Gospodnjim i svaki od njih učiniše svoga boga, ali ostaviše Gospoda koji ih je stvorio.
10 I nije se našlo čovjeka u one dane na cijeloj zemlji koji je poznavao Gospodina (jer su svaki služili svom Bogu) osim Noe i njegova doma, i svi koji su bili pod njegovim savjetom poznavali su Gospodina u one dane.
11 Abram, sin Terahov, u ono vrijeme bijaše sve veći u Noinoj kući, i nitko to nije znao, a Jahve bijaše s njim.
12 I Gospodin dade Abramu razumno srce, i on znade da su sva djela toga naraštaja bila uzaludna i da su svi njihovi bogovi bili uzaludni i beskorisni.
13 Abram vidje sunce kako sja nad zemljom i reče u sebi: "Zaista, ovo sunce koje sja nad zemljom je Bog i njemu ću služiti."
14 Abram je toga dana služio suncu i molio mu se. A kad je došla večer, sunce je zašlo kao i obično. Abram reče u sebi: "Zar ovo nije Bog?"
15 Abram je i dalje razmišljao u sebi: "Tko je onaj koji je stvorio nebo i zemlju? Tko je stvorio na zemlji? Gdje je on?"
16 I noć se nad njim smračila, i on podiže oči prema zapadu, sjeveru, jugu i istoku, i vidje da je sunce nestalo sa zemlje i da je dan postao taman.
17 Abram vidje pred sobom zvijezde i mjesec i reče: "Zaista, ovo je Bog koji je stvorio cijelu zemlju i čovjeka, a ovi su mu sluge, bogovi oko njega." Abram je služio mjesecu i molio mu se cijelu noć.
18 A ujutro, kad je svanulo i sunce je kao i obično obasjalo zemlju, Abram vidje sve što je Gospodin Bog učinio na zemlji.
19 I Abram reče u sebi: "Zaista, ovo nisu bogovi koji su stvorili zemlju i sve ljude, nego ovo su sluge Božje." Abram je ostao u Noinoj kući i ondje je upoznao Gospodina i njegove putove. Služio je Gospodinu sve dane svog života. Sav taj naraštaj zaboravio je Gospodina i služio je drugim bogovima od drveta i kamena te se bunio sve dane svog života.
20 I kralj Nimrod vladaše sigurno, i sva zemlja bijaše pod njegovom vlašću, i sva zemlja bijaše jednog jezika i riječi jedinstva.
21 I svi Nimrodovi knezovi i njegovi velikaši, Fut, Micraim, Kuš i Kanaan sa svojim obiteljima, odlučiše jedan drugome: "Hajdemo sagraditi sebi grad i u njemu jaku kulu, s vrhom do neba, i učinit ćemo se slavnima, da bismo mogli vladati cijelim svijetom, da bi prestalo zlo naših neprijatelja od nas, da bismo mogli moćno vladati nad njima i da se ne bismo raspršili po zemlji zbog njihovih ratova."
22 I svi oni odoše pred kralja i priopćiše kralju te riječi, a kralj se složi s njima u toj stvari i učini tako.
23 I sve se obitelji okupiše, njih oko šest stotina tisuća ljudi, i odoše tražiti prostrano zemljište za izgradnju grada i kule, i tražiše po cijeloj zemlji i ne nađoše nijednu kao jednu dolinu na istoku zemlje Šinear, oko dva dana hoda, i otputovaše onamo i ondje se nastaniše.
24 I počeše praviti cigle i paliti vatru kako bi izgradili grad i toranj koji su zamislili dovršiti.
25 I gradnja kule bijaše im prijestup i grijeh, i počeše je graditi, i dok su gradili protiv Gospodina Boga nebeskog, zamišljali su u srcima svojim da će ratovati protiv njega i da će se popeti na nebo.
26 I svi ti ljudi i sve obitelji podijeliše se na tri dijela; prvi reče: Uzdići ćemo se na nebo i boriti se protiv njega; drugi reče: Uzdići ćemo se na nebo i ondje postaviti svoje bogove i služiti im; a treći dio reče: Uzdići ćemo se na

nebo i udariti ga lukovima i kopljima; i Bog je znao sva njihova djela i sve njihove zle misli, i vidio je grad i kulu koju su gradili.
27 I dok su gradili, sagradili su sebi veliki grad i vrlo visoku i snažnu kulu; i zbog njezine visine mort i cigle nisu dopirale do graditelja dok su se uspinjali k njoj, sve dok oni koji su se uspinjali nisu navršili cijelu godinu, a nakon toga su dolazili do graditelja i davali im mort i cigle; tako se to radilo svaki dan.
28 I gle, ovi su se penjali, a drugi silazili cijeli dan; i ako bi im cigla pala iz ruku i razbila se, svi bi plakali nad njom, a ako bi čovjek pao i umro, nitko ga od njih ne bi ni pogledao.
29 I Gospodin je znao njihove misli, i dogodi se da dok su gradili, baciše strijele prema nebu, i sve strijele padoše na njih pune krvi, i kad ih vidješe, rekoše jedan drugome: Zaista smo pobili sve one koji su na nebu.
30 Jer to bijaše od Gospodina da ih navede na zabludu, i da ih istrijebi s lica zemlje.
31 I sagradili su kulu i grad, i to su činili svaki dan dok nisu prošli mnogi dani i godine.
32 I reče Bog sedamdesetorici anđela koji stajahu pred njim, onima koji bijahu blizu njega, govoreći: “Dođite, siđimo i pomiješajmo im jezike, tako da jedan čovjek neće razumjeti jezik svoga bližnjega!” I oni im to učiniše.
33 I od tog dana, svaki je zaboravio jezik svoga susjeda i nisu mogli razumjeti govoriti jednim jezikom. I kad bi graditelj uzeo iz ruku svoga susjeda vapno ili kamen koji nije naručio, graditelj bi ga bacio na svoga susjeda, te bi ovaj umro.
34 I činili su to toliko dana i mnoge od njih pobili su na taj način.
35 I Gospodin udari tri čete koje bijahu ondje i kazni ih prema njihovim djelima i namjerama; oni koji rekoše: "Uzletjet ćemo na nebo i služiti svojim bogovima", postadoše poput majmuna i slonova; a one koji rekoše: "Udarit ćemo nebo strijelama", Gospodin ih ubi, jednoga rukom njegova bližnjega; a treću četu, one koji rekoše: "Uzletjet ćemo na nebo i boriti se protiv njega", Gospodin ih rasprši po cijeloj zemlji.
36 A oni koji su ostali među njima, kad su spoznali i razumjeli zlo koje ih je snalazilo, napustili su gradnju i raspršili se po cijeloj zemlji.
37 I prestali su graditi grad i kulu; stoga je to mjesto nazvao Babel, jer je ondje Gospodin pomeo jezik cijele zemlje; gle, bilo je na istoku zemlje Šinear.
38 A što se tiče kule koju su sagradili sinovi ljudski, zemlja je otvorila svoja usta i progutala jednu trećinu njezina, a oganj je sišao s neba i spalio drugu trećinu, a druga trećina je ostala do danas, i to je od onog dijela koji je bio gore, a njegov opseg je tri dana hoda.
39 I mnogi sinovi ljudski umrli su u toj kuli, narod bez broja.

POGLAVLJE 10

1 U one dane umrije Peleg, sin Eberov, četrdeset i osme godine života Abrama, sina Teraha. Peleg poživje dvjesto trideset i devet godina.
2 I kad Gospodin raspršio sinove ljudske zbog grijeha njihova kod kule, gle, oni se raširiše u mnoge dijelove, i svi sinovi ljudski bili su raspršeni na četiri kraja zemlje.
3 I sve su obitelji postale svaka prema svom jeziku, svojoj zemlji ili svom gradu.
4 I sinovi ljudski sagradiše mnoge gradove prema svojim obiteljima, na svim mjestima kamo su išli i po cijeloj zemlji kamo ih je Gospodin raspršio.
5 A neki od njih sagradili su gradove na mjestima s kojih su kasnije istrijebljeni, i nazvali su te gradove po svojim vlastitim imenima, ili imenima svoje djece, ili po svojim posebnim događajima.
6 Sinovi Jafeta, sina Noina, odoše i sagradiše sebi gradove po mjestima gdje se bijahu raspršili i nazvaše sve svoje gradove po svojim imenima. Sinovi Jafetovi raziđoše se po zemlji u mnoge krajeve i jezike.
7 A ovo su Jafetovi sinovi po svojim obiteljima: Gomer, Magog, Medaj, Javan, Tubal, Mešek i Tiras; to su Jafetovi sinovi po svojim generacijama.
8 A sinovi Gomerovi, prema svojim gradovima, bili su Francumi, koji su živjeli u zemlji Franze, uz rijeku Franzu, uz rijeku Senu.
9 A djeca Refatova su Bartonim, koji žive u zemlji Bartonije uz rijeku Ledu, koja ulijeva svoje vode u veliko more Gihon, to jest Oceanus.
10 A djeca Tugarme su deset obitelji, a ovo su njihova imena: Buzar, Parzunac, Balgar, Elicanum, Ragbib, Tarki, Bid, Zebuk, Ongal i Tilmaz; svi su se oni proširili i nastanili na sjeveru te sagradili gradove.
11 I nazvaše svoje gradove po svojim imenima; to su oni koji žive uz rijeke Hithlah i Italac do danas.
12 Ali obitelji Angolija, Balgara i Parzunaca, one žive uz veliku rijeku Dubnee; i imena njihovih gradova također su prema njihovim vlastitim imenima.
13 A djeca Javanova su Javanimi koji žive u zemlji Makdoniji, a djeca Medajareova su Orelumi koji žive u zemlji Kursonu, a djeca Tubalova su oni koji žive u zemlji Tuskani uz rijeku Pašiju.
14 A sinovi Mešekovi su Šibašni, a sinovi Tirasovi su Rušaš, Kušni i Ongoli; svi su oni otišli i sagradili sebi gradove; to su gradovi koji se nalaze uz more Jabus, uz rijeku Kuru, koja se ulijeva u rijeku Tragan.
15 A Elišajeva djeca su Almanim, i oni su također otišli i sagradili sebi gradove; to su gradovi smješteni između planina Job i Šibatmo; a od njih su bili ljudi Lumbardi koji žive nasuprot planinama Job i Šibatmo, i osvojili su zemlju Italiju i ostali ondje do danas.
16 A djeca Kitima su Romi koji žive u dolini Kanopije uz rijeku Tibreu.
17 A sinovi Dudonima su oni koji žive u gradovima mora Gihona, u zemlji Bordne.
18 To su obitelji Jafetovih sinova prema njihovim gradovima i jezicima, kad su se raspršili za kulom, i nazvali su svoje gradove po svojim imenima i događajima; i to su imena svih njihovih gradova prema njihovim obiteljima, koje su sagradili u one dane za kulom.
19 A sinovi Hamovi bili su Kuš, Micrajim, Fut i Kanaan, prema svom rodu i gradovima.
20 Svi su oni otišli i sagradili sebi gradove kako su našli prikladna mjesta za sebe, i nazvali su svoje gradove po imenima svojih otaca Kuš, Micrajim, Fut i Kanaan.

21 A sinovi Micraima su Ludim, Anamim, Lehabim, Naftuchi, Patrusim, Kasluchi i Kafturim, sedam obitelji.
22 Svi oni žive uz rijeku Sihor, to jest egipatski potok, i sagradiše sebi gradove i nazvaše ih svojim imenima.
23 I sinovi Patrosa i Kasloka međusobno su se ženili, i od njih su potekli Pelišćani, Azaćani, Gerarimi, Gićani i Ekronjani, svih pet obitelji; i oni su sebi sagradili gradove i nazvali ih po imenima svojih otaca do današnjeg dana.
24 I kanaanska djeca sagradiše sebi gradove i nazvaše svoje gradove po svojim imenima, jedanaest gradova, a druge bez broja.
25 I četiri čovjeka iz Hamove obitelji otišla su u zemlju ravnice; to su imena te četvorice ljudi: Sodoma, Gomora, Adma i Zebojim.
26 I ti ljudi sagradiše sebi četiri grada u zemlji ravnice i nazvaše svoje gradove svojim imenima.
27 I oni i njihova djeca i svi koji su im pripadali živjeli su u tim gradovima, i bili su plodni i vrlo se množili i živjeli su mirno.
28 Seir, sin Hurov, sina Hivijeva, sina Kanaanova, ode i nađe dolinu nasuprot gori Paranu te ondje sagradi grad. On, njegovih sedam sinova i njegova obitelj nastaniše se ondje. Grad koji sagradi nazva Seir po svom imenu. To je zemlja Seir do danas.
29 To su obitelji Hamovih sinova, prema njihovim jezicima i gradovima, kad su se raspršili u svoje zemlje poslije kule.
30 I neki od sinova Šema, sina Noina, oca svih sinova Eberovih, također su otišli i sagradili sebi gradove na mjestima gdje su se raspršili i nazvali su svoje gradove njihovim imenima.
31 Šemovi sinovi bili su Elam, Ašur, Arpakšad, Lud i Aram, koji su sebi sagradili gradove i nazvali sve svoje gradove njihovim imenima.
32 A Ašur, sin Šemov, sa svojom djecom i obitelji krenu u to vrijeme, vrlo velika skupina, i odoše u daleku zemlju koju nađoše, i naiđoše na vrlo prostranu dolinu u zemlji u koju otiđoše, i sagradiše sebi četiri grada i nazvaše ih po svojim imenima i događajima.
33 A ovo su imena gradova koje su sagradili sinovi Ašurovi: Niniva, Resen, Kalak i Rehoboter; i sinovi Ašurovi žive ondje do danas.
34 A sinovi Aramovi odoše i sagradiše sebi grad i nazvaše grad Uz po svom najstarijem bratu te u njemu žive; to je zemlja Uz do danas.
35 Druge godine nakon kule, čovjek iz kuće Ašurove, po imenu Bela, otišao je iz zemlje Ninive da se nastani sa svojom obitelji gdje god je mogao naći mjesto; i došli su do gradova u ravnici nasuprot Sodomi i ondje se nastanili.
36 Čovjek ustade i ondje sagradi mali grad te ga prozva Bela, po svom imenu; to je zemlja Soar do današnjeg dana.
37 A ovo su obitelji Šemovih sinova prema njihovom jeziku i gradovima, nakon što su se raspršili po zemlji poslije kule.
38 I svako kraljevstvo, grad i obitelj Noinih potomaka sagradili su sebi mnogo gradova nakon toga.
39 I uspostavili su vlasti u svim svojim gradovima kako bi se njima upravljalo po njihovim naredbama; tako su činile sve obitelji Noine djece zauvijek.

POGLAVLJE 11

1 Nimrod, sin Kušov, još je bio u zemlji Šinear i vladao je nad njom, živio je ondje i sagradio je gradove u zemlji Šinear.
2 A ovo su imena četiriju gradova koje je sagradio, a nazvao ih je po događajima koji su im se dogodili pri gradnji kule.
3 Prvi nazva Babel, govoreći: "Jer je ondje Gospodin pomiješao jezik cijele zemlje." A drugome nazva Ereh, jer ih je odande Bog raspršio.
4 Treće mjesto nazva Eked, govoreći da je na tome mjestu velika bitka; a četvrto nazva Kalna, jer su ondje njegovi knezovi i junaci stradali, te su razljutili Gospodina, pobunili se i prestupili protiv njega.
5 A kad Nimrod sagradi te gradove u zemlji Šinear, nastani u njima ostatak svog naroda, svoje knezove i svoje moćnike koji su ostali u njegovu kraljevstvu.
6 I Nimrod se nastani u Babilonu i ondje obnovi svoju vladavinu nad ostatkom svojih podanika i vladaše sigurno, a podanici i knezovi Nimrodovi nazvaše ga Amrafel, govoreći da su kod kule njegovi knezovi i ljudi pali zbog njega.
7 I unatoč tome, Nimrod se nije vratio Gospodinu i nastavio je u zloći i učeći zloći sinove ljudske; a Mardon, sin njegov, bio je gori od oca svoga i nastavio je dodavati gadosti oca svoga.
8 I on je naveo sinove ljudske na grijeh, zato se kaže: Iz bezbožnika izlazi bezbožnost.
9 U to vrijeme bio je rat među obiteljima Hamovih sinova, jer su živjeli u gradovima koje su sagradili.
10 Kedor-laomer, kralj Elama, odstupi od obitelji Hamovih sinova, ratova s njima i pokori ih. Prođe u pet gradova u ravnici, ratova protiv njih i pokori ih, te bijahu pod njegovom vlašću.
11 I služili su mu dvanaest godina i davali su mu godišnji porez.
12 U to vrijeme umrije Nahor, sin Serugov, u četrdeset devetoj godini života Abrama, sina Teraha.
13 U pedesetoj godini života Abrama, sina Teraha, Abram izađe iz Noine kuće i vrati se u očevu kuću.
14 Abram je poznao Gospodina i išao je njegovim putovima i njegovim uputama, a Gospodin, Bog njegov, bio je s njim.
15 A Terah, otac mu, u ono vrijeme bio je još uvijek zapovjednik vojske kralja Nimroda i još je uvijek slijedio strane bogove.
16 Abram dođe u kuću svoga oca i ugleda dvanaest bogova gdje stoje u svojim hramovima. Abram se razgnjevi kad vidje te kipove u kući svoga oca.
17 A Abram reče: "Tako živ bio Gospodin, ovi kipovi neće ostati u kući moga oca; tako će mi učiniti Gospodin, koji me stvorio, ako ih sve ne razbijem za tri dana."
18 Abram ode od njih, a gnjev mu se razgnjevi u njemu. Abram požuri i ode iz sobe u vanjski dvor svoga oca i nađe oca gdje sjedi u dvoru i sve sluge svoje s njim. Abram dođe i sjede pred njega.
19 Abram upita oca svoga: "Oče, reci mi gdje je Bog koji je stvorio nebo i zemlju i sve sinove ljudske na zemlji, i koji je stvorio tebe i mene." Terah odgovori sinu svome Abramu: "Evo, oni koji su nas stvorili svi su s nama u kući."

20 Abram reče ocu svome: “Gospodaru moj, molim te, pokaži mi ih!” Terah uvede Abrama u sobu unutarnjeg dvorišta. Abram vidje: cijela soba bijaše puna drvenih i kamenih bogova, dvanaest velikih kipova i drugih manjih od njih bez broja.
21 A Terah reče svom sinu: “Evo, ovo su oni koji su stvorili sve što vidiš na zemlji, i koji su stvorili mene i tebe, i cijelo čovječanstvo.”
22 Terah se pokloni svojim bogovima, a zatim ode od njih, a Abram, sin njegov, ode s njim.
23 A kad Abram ode od njih, ode k svojoj majci i sjede pred nju te reče majci: “Evo, otac mi je pokazao one koji su stvorili nebo i zemlju i sve sinove ljudske.”
24 Zato sada požuri i dovedi jare iz stada i pripremi od njega ukusno meso da ga donesem bogovima svoga oca kao žrtvu za jelo; možda ću im tako postati prihvatljiv.
25 Njegova majka učini tako, uzme jare i od njega pripremi ukusno jelo te ga donese Abramu. Abram uze ukusno meso od svoje majke i donese ga pred bogove svoga oca te im se približi da jedu; a Terah, otac njegov, nije znao za to.
26 I Abram vidje onoga dana kad je sjedio među njima da nisu imali glasa, nisu imali sluha, nisu imali pokreta, i nijedan od njih nije mogao pružiti ruku da jede.
27 Abram im se rugao i rekao: “Zar im se ukusno meso koje sam pripremio nije svidjelo? Ili im je možda bilo premalo, pa nisu htjeli jesti. Zato ću sutra pripremiti svježe, ukusno meso, bolje i obilnije od ovoga, da vidim rezultat.”
28 Sljedećeg dana Abram zapovjedi majci svojoj u vezi ukusnog mesa. Njegova majka ustade i donese tri lijepa jarića iz stada. Pripremi od njih izvrsno ukusno meso kakvo je njezin sin volio. Dade ga svom sinu Abramu. Terah, njegov otac, nije znao za to.
29 Abram uze ukusno meso od svoje majke i donese ga pred bogove svoga oca u sobu; i približi im se da jedu, i stavi ga pred njih, i Abram sjedi pred njima cijeli dan, misleći da bi možda mogli jesti.
30 Abram ih pogleda i gle, nisu imali ni glasa ni sluha, niti je itko od njih pružio ruku da jede meso.
31 A uvečer toga dana u toj kući Abram se odjenuo duhom Božjim.
32 I povika i reče: “Teško ocu mome i ovom zlom naraštaju, čija su srca sva sklona taštini, koji služe ovim idolima od drveta i kamena koji ne mogu ni jesti, ni mirisati, ni čuti ni govoriti, koji imaju usta bez govora, oči bez vida, uši bez sluha, ruke bez osjećaja i noge koje se ne mogu micati; poput njih su oni koji su ih načinili i koji se u njih uzdaju.”
33 Kad je Abram vidio sve to, razgnjevi se na oca svoga, požuri, uze sjekiru u ruku i dođe u sobu bogova te razbije sve bogove svoga oca.
34 A kad je razbio kipove, stavi sjekiru u ruku velikog boga koji je bio ondje pred njima i izađe; a Terah, otac mu, vrati se kući jer je na vratima čuo zvuk udaranja sjekirom; pa Terah uđe u kuću da sazna što se to događa.
35 Terah, čuvši zvuk sjekire u sobi s kipovima, otrča u sobu s kipovima i sretne Abrama kako izlazi.
36 Terah uđe u sobu i nađe sve idole srušene i razbijene, a sjekiru u ruci najvećeg, koja nije bila razbijena, i ukusno meso koje je Abram, sin njegov, bio je još uvijek pred njima.
37 Kad je Terah to vidio, jako se razgnjevi te požuri i ode iz sobe k Abramu.
38 I nađe Abrama, sina svoga, gdje još sjedi u kući, pa ga upita: “Što si to učinio mojim bogovima?”
39 Abram odgovori Terahu, svome ocu, i reče: “Ne tako, gospodaru moj, jer sam im donio ukusno jelo i kad sam im se približio s mesom da ga jedu, svi su odmah pružili ruke da jedu, prije nego što je velikaš pružio ruku da jede.”
40 I veliki vidje djela koja su činili pred njim, i njegov se gnjev žestoko raspali protiv njih, te ode i uze sjekiru koja je bila u kući, dođe k njima i sve ih razbije, i gle, sjekira mu je još u ruci, kao što vidiš.
41 Terah se razgnjevi na sina svoga Abrama kad to reče. Terah u gnjevu reče sinu svome Abramu: "Što je to što si ispričao? Lažeš mi."
42 Ima li u tim bogovima duha, duše ili moći da učine sve što si mi rekao? Nisu li od drveta i kamena, i nisam li ih ja sam stvorio, i možeš li govoriti takve laži, govoreći da ih je veliki bog koji je bio s njima udario? Ti si taj koji si mu stavio sjekiru u ruke, a onda kažeš da ih je sve udario.
43 Abram odgovori ocu svome i reče mu: "Kako onda možeš služiti tim idolima u kojima nemaš moći ništa učiniti? Mogu li te ti idoli u koje se uzdaš izbaviti? Mogu li čuti tvoje molitve kad ih zazoveš? Mogu li te izbaviti iz ruku tvojih neprijatelja ili će se boriti za tebe protiv tvojih neprijatelja, da bi služio drvu i kamenu koji ne mogu ni govoriti ni čuti?"
44 A sada sigurno nije dobro za tebe ni za sinove ljudske koji su s tobom povezani, činiti te stvari; jesi li toliko glup, toliko nerazuman ili toliko nerazuman da ćeš služiti drvetu i kamenu i činiti na ovaj način?
45 I zaboraviti Gospodina Boga koji je stvorio nebo i zemlju, i koji vas je stvorio na zemlji, te time nanijeti veliko zlo svojim dušama služeći kamenu i drvetu?
46 Nisu li naši očevi u davna vremena griješili u tome, te je Gospodin, Bog svemira, doveo na njih vode potopa i uništio cijelu zemlju?
47 I kako možete nastaviti ovo činiti i služiti bogovima od drveta i kamena, koji ne mogu čuti, ni govoriti, ni izbaviti vas od ugnjetavanja, time navlačeći na vas gnjev Boga svemira?
48 Zato se sada moj otac kloni ovoga i ne nanosi zlo svojoj duši i dušama svoga doma.
49 Abram požuri i skoči ispred oca svoga te uze sjekiru s najvećeg kipa svoga oca, njome ju razbi i pobjegne.
50 Terah, vidjevši sve što je Abram učinio, požuri otići iz svoje kuće i ode kralju. Dođe pred Nimroda, stade pred njega i pokloni se kralju. Kralj reče: "Što želiš?"
51 A on reče: "Molim te, gospodaru moj, usliši me. Prije pedeset godina rodilo mi se dijete i tako je učinio mojim bogovima i tako je govorio. Zato, gospodaru moj i kralju, pošalji po njega da dođe preda te i sudi mu po zakonu, da bismo se oslobodili njegova zla."
52 Kralj posla trojicu svojih slugu, koji odoše i dovedoše Abrama pred kralja. Nimrod i svi njegovi knezovi i sluge sjedili su toga dana pred njim, a Terah je također sjedio pred njima.
53 Kralj reče Abramu: “Što si to učinio svome ocu i njegovim bogovima?” Abram odgovori kralju riječima koje je rekao svome ocu: “Veliki bog koji je bio s njima u kući učinio im je ono što si čuo.”

54 Kralj reče Abramu: "Jesu li imali moć govoriti i jesti i činiti kako si rekao?" Abram odgovori kralju: "Ako u njima nema moći, zašto im služiš i svojim ludostima navodiš sinove ljudske na zabludu?"
55 Zar misliš da te mogu izbaviti ili učiniti išta malo ili veliko, da bi im služio? I zašto ne osjećaš Boga cijelog svemira, koji te stvorio i u čijoj je moći ubiti i održati na životu?
56 0 glupi, jednostavni i neuki kralju, teško tebi zauvijek.
57 Mislio sam da ćeš svoje sluge naučiti pravednom putu, ali to nisi učinio, nego si ispunio cijelu zemlju svojim grijesima i grijesima svoga naroda koji je slijedio tvoje putove.
58 Zar ne znaš, ili nisi čuo, da su ovim zlom koje činiš, naši preci sagriješili u davna vremena, i vječni Bog je na njih doveo vode potopa i uništio ih sve, a također je uništio cijelu zemlju zbog njih? I hoćete li se ti i tvoj narod sada ustati i učiniti slično ovome djelu, kako biste spustili gnjev Gospodina Boga svemira i donijeli zlo na sebe i cijelu zemlju?
59 Sada dakle ostavi ovo zlo djelo koje činiš i služi Bogu svemira, kao da je tvoja duša u njegovim rukama, i tada će ti biti dobro.
60 I ako tvoje zlo srce ne posluša riječi moje da te navedem da ostaviš svoje zle putove i služiš vječnom Bogu, tada ćeš umrijeti u sramoti u posljednjim danima, ti, tvoj narod i svi koji su povezani s tobom, slušajući tvoje riječi ili hodeći tvojim zlim putovima.
61 Kad je Abram prestao govoriti pred kraljem i knezovima, Abram podiže oči prema nebu i reče: "Gospodin vidi sve bezbožnike i sudit će im."

POGLAVLJE 12

1 Kad je kralj čuo Abramove riječi, naredio je da ga bace u tamnicu; i Abram je bio u tamnici deset dana.
2 I na kraju tih dana kralj naredi da svi kraljevi, knezovi i upravitelji raznih pokrajina i mudraci dođu pred njega, i sjedoše pred njega, a Abram je još uvijek bio u tamnici.
3 Kralj reče knezovima i mudracima: “Jeste li čuli što je Abram, sin Terahov, učinio svom ocu? Tako mu je učinio. Zapovjedio sam da ga dovedu preda me. Tako je govorio. Nije mu se srce predalo niti se pomaknuo u mojoj prisutnosti. Evo, sada je zatvoren u tamnici.”
4 Stoga odlučite kakav sud zaslužuje ovaj čovjek koji je pogrdio kralja, koji je govorio i činio sve što ste čuli.
5 I svi odgovoriše kralju govoreći: “Čovjeka koji vrijeđa kralja treba objesiti na drvo; ali nakon što je učinio sve što je rekao i prezreo naše bogove, mora biti spaljen, jer to je zakon u ovoj stvari.”
6 Ako je kralju milo to učiniti, neka zapovjedi svojim slugama da noću i danju lože vatru u tvojoj peći od opeke, a onda ćemo ovog čovjeka baciti u nju. I kralj tako učini i zapovjedi svojim slugama da pripreme vatru tri dana i tri noći u kraljevoj peći koja je u Kasdimu; i kralj im zapovjedi da izvedu Abrama iz tamnice i izvedu ga van da bude spaljen.
7 I svi kraljevi sluge, knezovi, gospodari, upravitelji i suci i svi stanovnici zemlje, oko devetsto tisuća ljudi, stajali su nasuprot peći da vide Abrama.
8 Sve žene i djeca okupljali su se na krovovima i tornjevima da vide što se događa s Abramom, i svi su stajali zajedno izdaleka; i nije ostao nijedan čovjek koji nije došao toga dana da vidi prizor.
9 A kad je Abram došao, kraljevi vračari i mudraci ugledaše Abrama i povikaše kralju: “Gospodaru naš, sigurno je ovo čovjek za kojeg znamo da je bio dijete pri čijem je rođenju velika zvijezda progutala četiri zvijezde, što smo kralju objavili prije pedeset godina.”
10 A evo, i njegov otac je prekršio tvoje zapovijedi i rugao ti se donijevši ti drugo dijete, koje si ti ubio.
11 Kad je kralj čuo njihove riječi, silno se razgnjevi i naredi da se Terah dovede pred njega.
12 Kralj reče: "Jesi li čuo što su vračari govorili? Reci mi sada istinu kako si to učinio; ako budeš govorio istinu, bit ćeš oslobođen."
13 Vidjevši da se kraljev gnjev toliko rasplamsao, Terah reče kralju: “Gospodaru moj i kralju, čuo si istinu i ono što su mudraci rekli je ispravno.” Kralj reče: “Kako si mogao učiniti to, prekršiti moje zapovijedi i dati mi dijete koje nisi začeo, i uzeti ga u obzir?”
14 A Terah odgovori kralju: "Jer su mi se u to vrijeme raznježili osjećaji za sina moga, pa uzeh sina sluškinje svoje i dovedoh ga kralju."
15 Kralj reče: "Tko te je to savjetovao? Reci mi, nemoj ništa skrivati od mene i nećeš umrijeti."
16 Terah se jako prestraši u kraljevoj prisutnosti i reče kralju: “Moj najstariji sin Haran savjetovao mi je to. U ono vrijeme rodio se Abram, trideset i dvije godine star.
17 Ali Haran nije savjetovao svom ocu ništa, jer Terah reče to kralju kako bi izbavio svoju dušu od kralja, jer se jako bojao; i kralj reče Terahu: "Haran, sin tvoj, koji te je na to savjetovao, poginut će u vatri s Abramom; jer je osuđen na smrt jer se pobunio protiv kraljeve volje čineći to."
18 Haran je u to vrijeme osjećao želju slijediti Abramove putove, ali je to zadržao u sebi.
19 Haran reče u svom srcu: “Evo, kralj je uhvatio Abrama zbog ovih stvari koje je Abram učinio. Ako Abram pobijedi kralja, ja ću ga slijediti. Ako kralj pobijedi, ja ću ići za kraljem.”
20 A kad je Terah to rekao kralju o svom sinu Haranu, kralj je naredio da se Haran uhvati zajedno s Abramom.
21 I dovedoše ih obojicu, Abrama i Harana, brata mu, da ih bace u oganj; i svi stanovnici zemlje i kraljevi sluge i knezovi i sve žene i djeca bili su ondje, stajali su toga dana nad njima.
22 Kraljeve sluge uzeše Abrama i njegova brata te im svukoše svu odjeću osim donje odjeće koju su imali na sebi.
23 I svezaše im ruke i noge lanenim vrpcama, a kraljevi sluge ih podigoše i baciše oboje u peć.
24 I Gospodin je volio Abrama i sažalio se nad njim. Gospodin je sišao i izbavio Abrama iz vatre, te on nije izgorio.
25 Ali sva užad kojima su ga svezali izgorjela su, dok je Abram ostao i hodao u vatri.
26 A Haran umrije kad ga baciše u oganj i spališe ga u pepeo, jer srce mu nije bilo savršeno s Gospodinom; a one ljude koji ga baciše u oganj, plamen ognja proširi se na njih i izgorješe, i dvanaest ljudi od njih pogine.
27 Abram je hodao posred vatre tri dana i tri noći. Svi kraljevi sluge vidjeli su ga kako hoda posred vatre. Došli

su i javili kralju: “Vidjeli smo Abrama kako hoda posred vatre, a donja odjeća koju je imao nije izgorjela, ali je izgorjelo uže kojim je bio vezan.”
28 Kad je kralj čuo njihove riječi, srce mu se steglo i nije im vjerovao; stoga je poslao druge vjerne knezove da vide tu stvar, te su otišli i vidjeli je te ispričali kralju; i kralj je ustao da ode i vidi, i vidio je Abrama kako hoda amo-tamo posred vatre, i vidio je Haranovo tijelo u plamenu, i kralj se jako začudio.
29 Kralj zapovjedi da se Abram izvuče iz vatre; i njegove sluge pristupiše da ga izvedu, ali ne mogoše, jer je vatra bila unaokolo i plamen se iz peći dizao prema njima.
30 Kraljevi sluge pobjegoše odande, a kralj ih ukori: “Požurite i izvedite Abrama iz vatre da ne umrete.”
31 Kraljevi sluge ponovno pristupiše da izvedu Abrama, ali plamen ih obuze i opeče im lica tako da ih osam umre.
32 A kad kralj vidje da se njegovi sluge ne mogu približiti vatri da ne izgore, kralj pozva Abrama: “Slugo Boga koji je na nebesima, izađi iz sredine vatre i dođi ovamo preda me!” Abram posluša kraljev glas, izađe iz vatre, dođe i stade pred kralja.
33 Kad je Abram izašao, kralj i svi njegovi sluge vidješe Abrama kako dolazi pred kralja u donjoj odjeći, jer ona nije bila spaljena, ali je uže kojim je bio vezan bilo spaljeno.
34 Kralj reče Abramu: “Kako to da nisi izgorio u vatri?”
35 Abram reče kralju: “Bog neba i zemlje, u koga se uzdam i koji ima svu moć u svojoj, on me izbavi iz vatre u koju si me bacio.”
36 A Abramov brat Haran spaljen je u pepeo. Tražili su njegovo tijelo i našli ga izgorjelo.
37 Haranu je bilo osamdeset i dvije godine kad je poginuo u kasdimskoj vatri. Kralj, knezovi i stanovnici zemlje, vidjevši da je Abram spašen iz vatre, dođoše i pokloniše se Abramu.
38 A Abram im reče: “Ne klanjajte se meni, nego se klanjajte Bogu svijeta koji vas je stvorio i služite mu i idite njegovim putovima, jer on je onaj koji me izbavio iz ove vatre, i on je onaj koji je stvorio duše i duhove svih ljudi, i oblikovao čovjeka u majčinoj utrobi i doveo ga na svijet, i on je onaj koji će izbaviti one koji se u njega uzdaju od svake boli.”
39 I to se činilo vrlo divnim u očima kralja i knezova, da je Abram spašen od vatre i da je Haran izgorio; i kralj dade Abramu mnogo darova i dade mu svoja dva glavna sluge iz kraljevske kuće; ime jednoga bijaše Oni, a ime drugoga Eliezer.
40 I svi kraljevi, knezovi i sluge dadoše Abramu mnoge darove srebra, zlata i bisera, a kralj i njegovi knezovi otpustiše ga, i on ode u miru.
41 Abram ode od kralja u miru, a mnogi kraljevi sluge pođoše za njim i pridruži mu se oko tri stotine ljudi.
42 Abram se vrati toga dana i ode u kuću svoga oca, on i ljudi koji su ga slijedili. Abram je služio Gospodinu, Bogu svome, sve dane svoga života, hodio je njegovim putovima i držao se njegova zakona.
43 I od toga dana nadalje Abram je priklonio srca sinova ljudskih da služe Gospodinu.
44 U to vrijeme Nahor i Abram uzeše sebi za žene kćeri svoga brata Harana. Nahorova žena bijaše Milka, a Abramova žena Saraja. Saraja, Abramova žena, bijaše neplodna i nije imala potomstva u one dane.
45 A kad su prošle dvije godine otkad je Abram izašao iz vatre, to jest pedeset i druge godine njegova života, gle, kralj Nimrod sjedio je u Babilonu na prijestolju. Kralj je zaspao i sanjao da stoji sa svojim trupama i vojskom u dolini nasuprot kraljevoj peći.
46 I podiže oči svoje i ugleda čovjeka sličnog Abramu gdje izlazi iz peći, i kako dolazi i stade pred kralja s izvučenim mačem, a zatim skoči prema kralju s mačem, dok kralj bježi od čovjeka, jer se bojao; i dok je trčao, čovjek baci jaje na kraljevu glavu, i jaje se pretvori u veliku rijeku.
47 Kralj je sanjao da su sve njegove trupe potonule u toj rijeci i umrle, a kralj je pobjegao s trojicom ljudi koji su bili pred njim i spasio se.
48 I kralj pogleda te ljude, a oni bijahu odjeveni u kneževske haljine poput kraljevske odjeće, i imahu izgled i veličanstvo kraljeva.
49 I dok su trčali, rijeka se pred kraljem opet pretvori u jaje, a iz jajeta izađe mlada ptica koja dođe pred kralja, poleti prema njegovoj glavi i iskopa kralju oko.
50 Kralj se rastuži na taj prizor, probudi se iz sna, a duh mu se uznemirio i osjeti veliki strah.
51 A ujutro kralj u strahu ustade s postelje i zapovjedi svim mudracima i čarobnjacima da dođu pred njega, a kralj im ispriča svoj san.
52 I mudri kraljev sluga, čije je ime bilo Anuki, odgovori kralju govoreći: “Ovo nije ništa drugo nego zlo Abrama i njegova potomstva koje će se podići protiv moga Gospodina i kralja u posljednjim danima.”
53 I evo, doći će dan kad će Abram i njegovo potomstvo i djeca njegova doma ratovati s mojim kraljem i porazit će svu kraljevu vojsku i njegove čete.
54 A što se tiče onoga što si rekao o trojici ljudi koje si vidio slične sebi i koji su pobjegli, to znači da ćeš se samo ti izvući s tri kralja od kraljeva zemlje koji će biti s tobom u borbi.
55 A ono što si vidio o rijeci koja se pretvorila u jaje kao i u početku, i o ptiću koji ti iščupa oko, to ne znači ništa drugo nego Abramovo potomstvo koje će ubiti kralja u posljednjim danima.
56 Ovo je san moga kralja i ovo je njegovo značenje. San je istinit i tumačenje koje ti je dao tvoj sluga je ispravno.
57 Stoga, kralju moj, sigurno znaš da je prošlo pedeset i dvije godine otkako su tvoji mudraci to vidjeli pri Abramovom rođenju, i ako moj kralj dopusti Abramu da živi na zemlji, to će biti na štetu mom gospodaru i kralju, jer sve dane dok Abram živi ni ti ni tvoje kraljevstvo nećete biti utvrđeni, jer se to znalo prije pri njegovu rođenju; i zašto ga moj kralj ne ubije, da se njegovo zlo sačuva od tebe u posljednjim danima?
58 I Nimrod posluša glas Anukija i potajno posla neke od svojih slugu da odu i uhvate Abrama i dovedu ga pred kralja da pretrpi smrt.
59 A Eliezer, Abramov sluga, kojeg mu je kralj dao, bio je u to vrijeme u kraljevoj prisutnosti i čuo je što je Anuki savjetovao kralju i što je kralj rekao da uzrokuje Abramovu smrt.
60 A Eliezer reče Abramu: “Požuri, ustani i spasi dušu svoju da ne umreš od kraljeve ruke, jer tako je on vidio u snu o tebi, i tako je Anuki to protumačio, i tako je Anuki savjetovao kralja o tebi.”

61 Abram posluša glas Eliezerov i požuri te potrča u kuću Noinu i sina njegova Šema, i sakri se ondje i nađe sigurno mjesto. Kraljevi sluge dođoše u Abramovu kuću da ga traže, ali ga ne mogoše naći, i pretražiše po cijeloj zemlji, i ne nađoše ga, i idoše i tražiše u svim smjerovima, i ne nađoše ga.
62 A kad kraljevi sluge nisu mogli pronaći Abrama, vratili su se kralju, ali se kraljev gnjev na Abrama utišao jer ga nisu pronašli, i kralj je odagnao iz glave ovu stvar u vezi s Abramom.
63 Abram se skrivao u Noinoj kući mjesec dana, sve dok kralj nije zaboravio tu stvar. Ali Abram se još uvijek bojao kralja. Terah je došao potajno vidjeti svoga sina Abrama u Noinoj kući, a Terah je bio vrlo velik u očima kralja.
64 Abram reče svom ocu: "Zar ne znaš da kralj namjerava ubiti mene i uništiti moje ime sa zemlje savjetom svojih zlih savjetnika?"
65 Koga imaš ovdje i što imaš u ovoj zemlji? Ustani, pođimo zajedno u zemlju kanaansku da se izbavimo iz njegove ruke, da i ti ne pogineš od njega u posljednjim danima.
66 Zar ne znaš ili nisi čuo da ti Nimrod ne daje svu ovu čast iz ljubavi, već ti samo za svoju korist udijeljuje sve ovo dobro?
67 A ako ti učini veće dobro od ovoga, zasigurno su to samo taštine svijeta, jer bogatstvo i bogatstvo ne mogu pomoći u dan gnjeva i ljutnje.
68 Sada dakle poslušaj glas moj, ustanimo i pođimo u zemlju kanaansku, izvan dosega zla od Nimroda; i služi Gospodinu koji te stvorio na zemlji i bit će ti dobro; i odbaci sve uzaludne stvari koje tražiš.
69 Abram presta govoriti kad Noa i njegov sin Šem odgovoriše Terahu: “Istina je riječ koju ti je Abram rekao.”
70 Terah posluša glas svoga sina Abrama i učini sve što je Abram rekao, jer to bijaše od Gospodina da kralj ne ubije Abrama.

POGLAVLJE 13

1 Terah uze svoga sina Abrama i svoga unuka Lota, sina Haranova, i svoju snahu Saraju, ženu svoga sina Abrama, i sve duše svoga doma te pođe s njima iz Ur Kasdima u zemlju kanaansku. Kad stigoše do zemlje Haran, ostadoše ondje, jer bijaše to vrlo dobra zemlja za ispašu i dovoljno prostrana za one koji su ih pratili.
2 I stanovnici zemlje Harana vidješe da je Abram dobar i pravedan pred Bogom i ljudima i da je Gospodin, Bog njegov, s njim. Neki od stanovnika zemlje Harana dođoše i pridružiše se Abramu, a on ih poučavaše pouci Gospodinovoj i njegovim putovima; i ti ljudi ostadoše s Abramom u njegovoj kući i pridržavaše se njega.
3 Abram je ostao u zemlji tri godine. Nakon tri godine ukaza se Abramu Gospodin i reče mu: “Ja sam Gospodin koji te izveo iz Ur Kasdima i izbavio te iz ruku svih tvojih neprijatelja.”
4 A sada, dakle, ako poslušaš glas moj i budeš držao moje zapovijedi, moje uredbe i moje zakone, tada ću učiniti da tvoji neprijatelji padnu pred tobom i umnožit ću tvoje potomstvo kao zvijezde na nebu i poslat ću svoj blagoslov na sva djela ruku tvojih i ništa ti neće nedostajati.
5 Ustani sada, uzmi svoju ženu i sve što ti pripada i idi u zemlju kanaansku i ostani ondje, i ja ću ti ondje biti Bog i blagoslovit ću te." Abram ustade, uze svoju ženu i sve što mu pripada i ode u zemlju kanaansku, kako mu je Jahve rekao. Abramu je bilo pedeset godina kad je otišao iz Harana.
6 Abram dođe u zemlju kanaansku i nastani se usred grada te ondje razapne šator među sinovima kanaanskim, stanovnicima te zemlje.
7 I Gospodin se ukaza Abramu kad je došao u zemlju kanaansku i reče mu: “Ovo je zemlja koju sam dao tebi i tvome potomstvu poslije tebe zauvijek. Učinit ću tvoje potomstvo kao zvijezde na nebu i dat ću tvome potomstvu u baštinu sve zemlje koje vidiš.
8 Abram sagradi žrtvenik na mjestu gdje mu je Bog govorio i Abram ondje prizva ime Gospodnje.
9 U to vrijeme, nakon tri godine Abramova boravka u zemlji kanaanskoj, umrije Noa te godine, to je bila pedeset i osma godina Abramova života; i svega Noa poživje devet stotina i pedeset godina, i umrije.
10 Abram se nastani u zemlji kanaanskoj, on, njegova žena i svi njegovi ljudi, svi koji su ga pratili i oni koji su mu se pridružili od naroda te zemlje; ali Nahor, Abramov brat, i Terah, njegov otac, i Lot, sin Haranov, i svi njihovi ljudi nastaniše se u Haranu.
11 Pete godine Abramova boravka u zemlji kanaanskoj stanovnici Sodome i Gomore i svi gradovi u ravnici odmetnuše se od vlasti Kedorlaomera, kralja Elama; jer su svi kraljevi gradova u ravnici služili Kedorlaomeru dvanaest godina i davali mu godišnji porez, ali u one dane, trinaeste godine, pobuniše se protiv njega.
12 Desete godine Abramova boravka u zemlji kanaanskoj izbi rat između Nimroda, kralja Šineara, i Kedorlaomera, kralja Elama. Nimrod dođe da se bori s Kedorlaomerom i da ga pokori.
13 Jer Kedorlaomer bijaše u to vrijeme jedan od knezova Nimrodove vojske, i kad se sav narod kod kule raspršio, a oni koji su ostali također su se raspršili po licu zemlje, Kedorlaomer ode u zemlju Elam i vladao nad njom te se pobunio protiv svog gospodara.
14 U one dane kad Nimrod vidje da su se gradovi u ravnici pobunili, s ponosom i gnjevom izađe u rat s Kedorlaomerom. Nimrod okupi sve svoje knezove i podanike, oko sedamsto tisuća ljudi, i pođe protiv Kedorlaomera. Kedorlaomer izađe u susret s pet tisuća ljudi i pripremiše se za bitku u dolini Babilonskoj koja je između Elama i Šineara.
15 I svi su se ti kraljevi ondje borili, a Nimrod i njegov narod bili su poraženi od naroda Kedorlaomera, i palo je od Nimrodovih ljudi oko šest stotina tisuća, a kraljev sin Mardon pao je među njima.
16 Nimrod pobjegne i vrati se sramotan i nemilosrdan u svoju zemlju te dugo vremena bude podložan Kedorlaomeru. Kedorlaomer se vrati u svoju zemlju i posla knezove svoje vojske kraljevima koji su živjeli oko sebe, Arioku, kralju Elasara, i Tidalu, kralju Gojima, te sklopi s njima savez, i svi bijahu poslušni njegovim zapovijedima.
17 Bilo je petnaeste godine Abramova boravka u zemlji kanaanskoj, to jest sedamdesete godine Abramova života, i Jahve se ukaza Abramu te godine i reče mu: “Ja sam Jahve koji te izveo iz Ur Kasdima da ti dam ovu zemlju u baštinu.”

18 Zato sada hodi preda mnom i budi savršen i drži se mojih zapovijedi, jer tebi i tvome potomstvu dat ću ovu zemlju u baštinu, od rijeke Micrajima do velike rijeke Eufrata.
19 I vratit ćeš se svojim ocima u miru i u dobroj dobi, a četvrti će se naraštaj vratiti ovdje u ovu zemlju i baštinit će je zauvijek. Abram sagradi žrtvenik i prizva ime Gospodina koji mu se ukazao i prinese žrtve na žrtveniku Gospodinu.
20 U to vrijeme Abram se vrati i ode u Haran da vidi svoga oca i majku i očevu kuću. Abram, njegova žena i sve što je bilo njegovo vratiše se u Haran i Abram osta u Haranu pet godina.
21 Mnogi Haraanci, oko sedamdeset i dva čovjeka, slijedili su Abrama, a Abram ih je poučavao poukama Gospodnjim i njegovim putovima te ih je učio da upoznaju Gospoda.
22 U one dane Jahve se ukaza Abramu u Haranu i reče mu: "Gle, govorio sam ti prije dvadeset godina govoreći:
23 Izađi iz svoje zemlje, iz svoga rodnog mjesta i iz doma svoga oca, u zemlju koju sam ti pokazao da je dam tebi i tvojoj djeci, jer ću te ondje u toj zemlji blagosloviti i učiniti od tebe veliki narod i uzveličati ime tvoje, i u tebi će se blagosloviti plemena zemaljska.
24 Zato ustani i izađi iz ovog mjesta, ti, tvoja žena i sve što ti pripada, i svaki rođeni u tvojoj kući i sve duše koje si stvorio u Haranu, i izvedi ih sa sobom odavde i vrati se u zemlju kanaansku.
25 Abram ustade i uze svoju ženu Saraju i sve što je bilo njegovo i sve što mu se rodilo u kući i duše koje su stekli u Haranu, te iziđu da idu u zemlju kanaansku.
26 Abram ode i vrati se u zemlju kanaansku, po riječi Gospodnjoj. Lot, sin Haranova brata, pođe s njim. Abramu je bilo sedamdeset i pet godina kad je izašao iz Harana da se vrati u zemlju kanaansku.
27 I dođe u zemlju kanaansku po riječi Gospodnjoj Abramu, razape šator i nastani se u ravnici Mamre. S njim bijaše Lot, sin brata njegova, i sve što mu bijaše.
28 I Gospodin se opet ukaza Abramu i reče: "Tvome potomstvu dat ću ovu zemlju." Ondje sagradi žrtvenik Gospodinu koji mu se ukazao, koji je i danas u ravnici Mamre.

POGLAVLJE 14

1 U one dane živio je u zemlji Šinear mudar čovjek koji je imao razum u svoj mudrosti i lijepa izgleda, ali je bio siromašan i nemoćan; zvao se Rikajon i teško se uzdržavao.
2 I odlučio je otići u Egipat, k Oswirisu, sinu Anomovom, kralja egipatskog, da pokaže kralju svoju mudrost; jer možda bi mogao naći milost u njegovim očima, da ga uzdigne i uzdržava; i Rikayon je to i učinio.
3 A kad je Rikayon došao u Egipat, upitao je egipatske stanovnike o kralju, a egipatski stanovnici ispričali su mu običaj egipatskog kralja, jer je tada bio običaj egipatskog kralja da odlazi iz svoje kraljevske palače i da ga se viđa vani samo jedan dan u godini, a nakon toga bi se kralj vratio u svoju palaču da ondje ostane.
4 I onoga dana kad kralj izađe, donese sud u zemlji, i svatko tko je imao parnicu dođe pred kralja toga dana da dobije njegovu molbu.
5 A kad je Rikayon čuo za običaj u Egiptu i da ne može doći u kraljevu prisutnost, jako se rastužio i bio je vrlo žalostan.
6 A navečer Rikayon izađe i nađe kuću u ruševinama, prije pekaru u Egiptu, i ondje provede cijelu noć u gorčini duše i izmučen glađu, a san mu nestade s očiju.
7 I Rikayon je u sebi razmišljao što bi trebao učiniti u gradu dok se kralj ne pojavi i kako bi se ondje mogao održati.
8 Ujutro ustade i prošeta se, te na putu srete one koji prodavahu povrće i razne vrste sjemena kojima opskrbljivahu stanovnike.
9 I Rikayon je želio učiniti isto kako bi dobio uzdržavanje u gradu, ali nije bio upoznat s običajima ljudi i bio je poput slijepca među njima.
10 I ode i nabavi povrće da ga proda za svoju prehranu, a rulja se okupi oko njega i ismija ga, uzme mu povrće i ne ostavi mu ništa.
11 I ustade odande u gorčini duše i ode uzdišući u pekaru u kojoj je proveo cijelu prethodnu noć, i ondje prespava drugu noć.
12 I te noći ponovno je u sebi razmišljao kako bi se mogao spasiti od gladi i smislio je plan kako da postupi.
13 Ujutro ustade i smisli lukavu stvar: ode i unajmi trideset snažnih ljudi iz puka koji nose oružje u rukama. Odvede ih na vrh egipatske grobnice i ondje ih položi.
14 I zapovjedi im: "Ovako veli kralj: 'Ojačajte se i budite hrabri ljudi i neka se nitko ovdje ne pokapa dok se ne da dvjesto srebrnjaka, pa će se onda pokopati.' I ti su ljudi činili po Rikajonovoj naredbi egipatskom narodu cijelu tu godinu.
15 I za osam mjeseci Rikayon i njegovi ljudi skupili su veliko bogatstvo srebra i zlata, a Rikayon je uzeo veliku količinu konja i drugih životinja, te je unajmio još ljudi, te im je dao konje i oni su ostali s njim.
16 A kad je došla godina, u vrijeme kada je kralj izašao u grad, sakupili su se svi stanovnici Egipta da s njim razgovaraju o djelu Rikayona i njegovih ljudi.
17 Kralj izađe na određeni dan, a svi Egipćani dođoše pred njega i vapiše mu govoreći:
18 Neka kralj živi dovijeka! Što to činiš u gradu svojim slugama? Ne dopuštaš da se mrtvo tijelo pokopa dok se ne da toliko srebra i zlata? Je li se ikada takvo što činilo na cijeloj zemlji, od vremena prijašnjih kraljeva, pa čak i od Adamovih dana, do danas, da se mrtvi ne pokapaju samo za određenu cijenu?
19 Znamo da je običaj kraljeva uzimati godišnji porez od živih, ali ti ne samo to činiš, nego i od mrtvih ubireš porez iz dana u dan.
20 Sada, kralju, više ne možemo ovo podnijeti, jer je cijeli grad zbog toga uništen, a ti to ne znaš?
21 Kad je kralj čuo sve što su rekli, vrlo se razgnjevi i gnjev mu se zbog toga rasplamsa, jer nije znao ništa o tome.
22 A kralj reče: "Tko i gdje je taj koji se usuđuje činiti ovu zloću u mojoj zemlji bez moje zapovijedi? Sigurno ćeš mi reći."
23 I ispričaše mu sva djela Rikayona i njegovih ljudi, te se kralj razgnjevi te naredi da se Rikayon i njegovi ljudi dovedu pred njega.
24 I Rikayon uze oko tisuću djece, sinova i kćeri, i odjenu ih u svilu i vez, i posadi ih na konje i posla ih kralju po

svojim ljudima, a također uze veliku količinu srebra i zlata i dragog kamenja, i snažnog i lijepog konja, kao dar za kralja, s kojim dođe pred kralja i pokloni se do zemlje pred njim; i kralj, njegovi sluge i svi stanovnici Egipta divili su se Rikayonovu djelu, i vidjeli su njegovo bogatstvo i dar koji je donio kralju.
25 I to se kralju jako svidjelo i on se tome divio; i kad je Rikayon sjeo pred njega, kralj ga je upitao o svim njegovim djelima, a Rikayon je mudro izgovorio sve svoje riječi pred kraljem, njegovim slugama i svim stanovnicima Egipta.
26 A kad kralj ču Rikayonove riječi i njegovu mudrost, Rikayon nađe milost u njegovim očima, i susreće se s milošću i dobrotom od svih kraljevih slugu i od svih stanovnika Egipta, zbog njegove mudrosti i izvrsnih govora, i od tada su ga silno voljeli.
27 Kralj odgovori i reče Rikajonu: “Nećeš se više zvati Rikajon, nego će ti biti ime Faraon, jer si od mrtvih naplatio porez; i on mu nadjenu ime Faraon.”
28 Kralj i njegovi podanici voljeli su Rikayona zbog njegove mudrosti i savjetovali su se sa svim stanovnicima Egipta da ga postave upraviteljem pod kraljem.
29 I svi stanovnici Egipta i njegovi mudraci učiniše tako, i to postade zakon u Egiptu.
30 I postavili su faraona Rikayona za upravitelja pod Oswirisom, kraljem Egipta, i faraon Rikayon vladao je Egiptom, svakodnevno dijeleći pravdu cijelom gradu, ali kralj Oswiris sudio bi narodu zemlje jednog dana u godini, kada bi izašao da se pojavi.
31 Faraon Rikajon lukavo je uzurpirao vlast nad Egiptom i nametnuo porez svim stanovnicima Egipta.
32 I svi su stanovnici Egipta jako voljeli faraona Rikajona i izdali su naredbu da se svaki kralj koji bi vladao nad njima i njihovim potomstvom u Egiptu naziva faraonom.
33 Stoga su se svi kraljevi koji su vladali u Egiptu od tada nadalje zvali faraoni do danas.

POGLAVLJE 15

1 Te je godine zavladala velika glad po cijeloj zemlji kanaanskoj, i stanovnici zemlje nisu mogli ostati zbog gladi jer je bila vrlo teška.
2 Abram i svi njegovi ustadoše i siđoše u Egipat zbog gladi, i kad stigoše do potoka Micrajim, ostadoše ondje neko vrijeme da se odmore od umora puta.
3 Abram i Saraja šetali su uz obalu potoka Micrajima. Abram vidje svoju ženu Saraju, jer je bila vrlo lijepa.
4 Abram reče svojoj ženi Saraji: “Budući da te je Bog stvorio s tako lijepim licem, bojim se Egipćana da me ne ubiju i odvedu, jer straha Božjega nema u ovim mjestima.”
5 Svakako ćeš ovo učiniti: Reci svima koji te pitaju da si mi sestra, da mi bude dobro i da živimo i ne budemo pogubljene.
6 Abram je to zapovjedio svima koji su s njim došli u Egipat zbog gladi; također je zapovjedio i svom nećaku Lotu: “Ako te Egipćani pitaju za Saraju, reci da je Abramova sestra.”
7 Ipak, unatoč svim tim naredbama, Abram im nije vjerovao, nego je uzeo Saraju, stavio je u škrinju i sakrio je među njihovim posuđem, jer se Abram jako brinuo za Saraju zbog zloće Egipćana.
8 Abram i svi njegovi podigoše se od potoka Micrajima i dođoše u Egipat; jedva su ušli na gradska vrata kad im ustadoše stražari govoreći: "Dajte kralju desetinu od onoga što imate, pa onda možete ući u grad." I Abram i oni koji bijahu s njim učiniše tako.
9 Abram s ljudima koji su bili s njim dođe u Egipat. Kad stigoše, donesoše škrinju u kojoj je bila skrivena Saraja, i Egipćani vidješe škrinju.
10 Kraljevi sluge pristupiše Abramu i rekoše: “Što imaš ovdje u ovoj škrinji što nismo vidjeli? Otvori škrinju i daj kralju desetinu od svega što se u njoj nalazi.”
11 A Abram reče: “Ovu škrinju neću otvoriti, ali sve što od nje zatražiš dat ću.” A faraonovi časnici odgovoriše Abramu: “To je škrinja s dragim kamenjem, daj nam desetinu od nje.”
12 Abram reče: "Dat ću ti sve što želiš, ali škrinju ne smiješ otvoriti."
13 Kraljevi časnici pritisnuše Abrama, dohvatiše škrinju, otvoriše je silom i vidješe: u škrinji je bila lijepa žena.
14 Kad su kraljevi časnici ugledali Saraju, bili su zadivljeni njezinom ljepotom i svi su se knezovi i faraonovi sluge okupili da vide Saraju, jer je bila vrlo lijepa. Kraljevi časnici otrčaše i ispričaše faraonu sve što su vidjeli i pohvališe Saraju kralju. Faraon zapovjedi da je dovedu i žena dođe pred kralja.
15 Faraon ugleda Saraju i ona mu se izuzetno svidjela. Bio je zadivljen njezinom ljepotom. Kralj se zbog nje jako obradovao i davao je darove onima koji su mu donosili vijesti o njoj.
16 Žena je tada dovedena u faraonovu kuću, a Abram je tugovao zbog svoje žene i molio se Gospodinu da je izbavi iz faraonove ruke.
17 I Saraja se u to vrijeme pomoli i reče: “O Gospodine Bože, ti si rekao gospodaru mom Abramu da ode iz svoje zemlje i iz kuće svoga oca u zemlju kanaansku i obećao si da ćeš mu dobro postupati ako izvrši tvoje zapovijedi; evo, mi smo učinili ono što si nam zapovjedio i napustili smo svoju zemlju i svoje obitelji te otišli u stranu zemlju i k narodu koji prije nismo poznavali.”
18 Došli smo u ovu zemlju da izbjegnemo glad, a ova me zla nesreća zadesila; stoga nas sada, Gospodine Bože, izbavi i spasi nas iz ruke ovog tlačitelja i učini mi dobro radi svoga milosrđa.
19 I Gospodin je uslišio glas Sarajin i Gospodin je poslao anđela da izbavi Saraju iz ruke faraonove.
20 Kralj dođe i sjede pred Saraju. Anđeo Gospodnji stajaše nad njima. Ukaza se Saraji i reče joj: “Ne boj se, jer je Gospodin uslišio tvoju molitvu.”
21 Kralj pristupi Saraji i reče joj: "Što ti je taj čovjek koji te je ovamo doveo?" Ona odgovori: "On mi je brat."
22 A kralj reče: “Dužnost nam je učiniti ga velikim, uzvisiti ga i učiniti mu sve dobro što nam zapovjediš.” U to vrijeme kralj posla Abramu obilje srebra, zlata i dragog kamenja, zajedno sa stokom, slugama i sluškinjama. Kralj zapovjedi da se dovede Abram i on sjede u dvorištu kraljevske kuće. Kralj te noći jako uzvisi Abrama.
23 Kralj se približi Saraji da razgovara sa njom i pruži ruku da je se dotakne, kad ga anđeo snažno udari, te se prestraši i ustukne od toga da je dotakne.

24 Kad se kralj približio Saraji, anđeo ga je udario na zemlju i tako mu je postupao cijelu noć, te se kralj prestrašio.
25 Anđeo je te noći teško udario sve kraljeve sluge i cijeli njegov dom zbog Saraje, te je te noći među ljudima faraonove kuće nastala velika tužbalica.
26 Faraon, vidjevši zlo koje ga je snašlo, reče: “Zbog ove žene mi se ovo dogodilo.” Udalji se od nje i progovori joj ugodne riječi.
27 Kralj reče Saraji: "Reci mi, molim te, o čovjeku s kojim si došla ovamo." Saraja odgovori: "Ovaj čovjek mi je muž, a ja sam ti rekla da mi je brat jer sam se bojala da ga ne ubiješ zbog zloće."
28 Kralj se kloni Saraje i prestadoše muke anđela Gospodnjega i njemu i njegovom domu. Faraon dozna da je pogođen zbog Saraje, i kralj se tome jako zapanji.
29 A ujutro kralj dozva Abrama i reče mu: "Što si mi to učinio? Zašto si rekao: 'Ona mi je sestra'? Zato sam je uzeo sebi za ženu. Zato je ova teška kuga došla na mene i moju obitelj."
30 A sada, evo ti žene, uzmi je i idi iz naše zemlje da svi ne poginemo zbog nje! Faraon uze još stoke, slugu i sluškinja, srebra i zlata da ih da Abramu i vrati mu njegovu ženu Saraju.
31 Kralj uze djevojku koju je rodio sa svojim konkubinama i dade je Saraji za sluškinju.
32 Kralj reče svojoj kćeri: "Bolje ti je, kćeri moja, biti sluškinja u kući ovoga čovjeka nego gospodarica u mojoj kući, nakon što smo vidjeli zlo koje nas je snašlo zbog ove žene."
33 Abram ustade i ode iz Egipta, on i svi njegovi; a faraon zapovjedi nekima od svojih ljudi da ga prate i sve koji su išli s njim.
34 Abram se vrati u zemlju kanaansku, na mjesto gdje je podigao žrtvenik, gdje je prije razapeo svoj šator.
35 Lot, sin Haranov, Abramov brat, imao je mnogo stoke, ovaca i goveda i šatora, jer im je Jahve bio darežljiv zbog Abrama.
36 Dok je Abram boravio u toj zemlji, Lotovi pastiri su se svađali s Abramovim pastirima, jer im je imanje bilo preveliko da bi ostali zajedno u zemlji, a zemlja ih nije mogla podnijeti zbog njihove stoke.
37 A kad su Abramovi pastiri išli pasti svoje stado, nisu htjeli ići na polja naroda te zemlje, ali stoka Lotovih pastira činila je drugačije, jer im je bilo dopušteno pasti na poljima naroda te zemlje.
38 I narod zemlje viđao je taj događaj svaki dan te su dolazili k Abramu i svađali se s njim zbog Lotovih pastira.
39 Abram reče Lotu: "Što mi to radiš? Da me prezreš stanovnicima ove zemlje? Zapovijedaš svom pastiru da pase tvoju stoku na poljima drugih naroda? Zar ne znaš da sam stranac u ovoj zemlji među sinovima kanaanskim? Zašto mi to činiš?"
40 Abram se zbog toga svaki dan prepirao s Lotom, ali Lot nije htio slušati Abrama i nastavio je činiti isto. Stanovnici zemlje došli su i obavijestili Abrama.
41 Abram reče Lotu: "Dokle ćeš mi biti kamen spoticanja stanovnicima ove zemlje? Molim te, neka više ne bude svađe među nama, jer smo rođaci."
42 Ali te molim da se odvojiš od mene, idi i izaberi mjesto gdje ćeš živjeti sa svojom stokom i svim što ti pripada, ali se drži podalje od mene, ti i tvoja obitelj.
43 I ne boj se otići od mene, jer ako ti tko učini što nepravedno, javi mi i ja ću osvetiti tvoju stvar od njega, samo se makni od mene.
44 Kad je Abram izgovorio sve te riječi Lotu, Lot ustade i podiže oči prema jordanskoj ravnici.
45 I vidio je da je cijelo ovo mjesto dobro navodnjavano i dobro za čovjeka, a ujedno pruža ispašu za stoku.
46 Lot ode od Abrama na to mjesto, ondje razape svoj šator i nastani se u Sodomi, i bijahu odvojeni jedan od drugoga.
47 Abram se nastanio u ravnici Mamre, koja je u Hebronu, i ondje razape svoj šator, i Abram ostade na tome mjestu mnogo godina.

POGLAVLJE 16

1 U to vrijeme posla Kedor-laomer, kralj Elama, svim susjednim kraljevima, Nimrodu, kralju Šineara, koji je tada bio pod njegovom vlašću, i Tidalu, kralju Gojima, i Arjohu, kralju Elasara, s kojima sklopi savez: "Dođite k meni i pomozite mi da porazimo sve gradove Sodome i njezine stanovnike, jer su se već trinaest godina bunili protiv mene."
2 I ova četiri kralja odoše sa svim svojim taborima, oko osamsto tisuća ljudi, i idoše kako god stigoše i pobiše svakog čovjeka kojeg nađoše na svom putu.
3 I pet kraljeva Sodome i Gomore, Šinab, kralj Adme, Šemeber, kralj Zebojima, Bera, kralj Sodome, Berša, kralj Gomore, i Bela, kralj Soara, izišli su im u susret i svi su se okupili u dolini Sidim.
4 I ovih devet kraljeva ratovalo je u dolini Siddim; i kraljevi Sodome i Gomore bili su poraženi od kraljeva Elama.
5 Dolina Sidim bila je puna vapnenih jama, a elamski kraljevi progonili su sodomske kraljeve. Sodomski kraljevi sa svojim taborima pobjegli su i pali u vapnene jame. Svi koji su ostali otišli su u goru radi sigurnosti. Pet elamskih kraljeva pošlo je za njima i progonilo ih do vrata Sodome te su uzeli sve što je bilo u Sodomi.
6 I opljačkaše sve gradove Sodomu i Gomoru, a uzmeše i Lota, sina Abramova brata, i njegovu imovinu, i zaplijene svu imovinu gradova Sodome, i odu. A Unik, Abramov sluga, koji je bio u bitci, vidje to i ispriča Abramu sve što su kraljevi učinili gradovima Sodomi i da su Lota odveli u zarobljeništvo.
7 Abram je to čuo i ustade s oko tri stotine i osamnaest ljudi koji su bili s njim. Te noći progoni te kraljeve i porazi ih. Svi padoše pred Abramom i njegovim ljudima. Nitko ne ostade osim četiri kralja koji pobjegoše i otiđoše svaki svojim putem.
8 Abram je povratio svu imovinu Sodome, a povratio je i Lota i njegovu imovinu, njegove žene i djecu i sve što je bilo njegovo, tako da Lotu ništa nije nedostajalo.
9 A kad se vratio nakon što je porazio te kraljeve, on i njegovi ljudi prošli su dolinom Siddim gdje su se kraljevi međusobno borili.
10 A Bera, kralj Sodome, i ostali ljudi koji su bili s njim izišli su iz vapnenih jama u koje su upali da dočekaju Abrama i njegove ljude.

11 A Adonizedek, kralj Jeruzalema, to jest Šem, izađe sa svojim ljudima u susret Abramu i njegovu narodu, s kruhom i vinom, i ostadoše zajedno u dolini Melek.
12 Adonizedek blagoslovi Abrama, a Abram mu dade desetinu od svega što je donio od plijena svojih neprijatelja, jer Adonizedek bijaše svećenik pred Bogom.
13 I svi kraljevi Sodome i Gomore koji su ondje bili, sa svojim slugama, pristupiše Abramu i zamoliše ga da im vrati sluge koje je zarobio i da uzme sav njihov imetak.
14 Abram odgovori kraljevima Sodome: “Živ bio Gospodin, stvoritelj neba i zemlje, koji je otkupio moju dušu od svake nevolje i koji me danas izbavio od mojih neprijatelja i predao ih u moje ruke! Neću uzeti ništa što je vaše, da se sutra ne biste hvalili govoreći: ‘Abram se obogatio od našeg imanja koje je uštedio’.”
15 Jer mi je Gospodin, Bog moj, u koga se uzdam, rekao: “Ni u čemu nećeš oskudijevati, jer ću te blagosloviti u svim djelima ruku tvojih.”
16 A sada, evo svega što ti pripada, uzmi i idi! Tako živ bio Jahve, neću od tebe uzeti ni živu dušu, ni vezicu za cipele ni konac, osim što će biti potrebno za hranu onih koji su išli sa mnom u boj, kao i za dijelove ljudi koji su išli sa mnom, Anara, Aškola i Mamrea, oni i njihovi ljudi, kao i oni koji su ostali čuvati prtljagu, oni će uzeti svoj dio plijena.
17 I kraljevi Sodome dadoše Abramu sve kako je rekao i navaljivali su na njega da uzme što god želi, ali on ne htjede.
18 I otpusti kraljeve Sodome i ostatak njihovih ljudi i dade im naredbe o Lotu, te oni odoše na svoja mjesta.
19 I Lota, sina svoga brata, otpusti s njegovim imanjem, i on pođe s njima. Lot se vrati u svoj dom, u Sodomu, a Abram i njegov narod vratiše se u svoj dom u ravnice Mamre, koje su u Hebronu.
20 U to vrijeme Gospodin se opet ukaza Abramu u Hebronu i reče mu: “Ne boj se, tvoja je nagrada vrlo velika preda mnom, jer te neću ostaviti dok te ne umnožim i blagoslovim te i učinim tvoje potomstvo kao zvijezde na nebu, koje se ne mogu izmjeriti ni izbrojati.”
21 I dat ću tvome potomstvu sve ove zemlje koje vidiš svojim očima, njima ću ih dati u baštinu zauvijek, samo budi jak i ne boj se, hodi preda mnom i budi savršen.
22 A sedamdeset i osme godine Abramova života, te godine umrije Reu, sin Pelegov. I umrije Reu u svemu dvjesto trideset i devet godina.
23 A Saraja, kći Haranova, Abramova žena, još je uvijek bila neplodna u ono vrijeme; nije Abramu rodila ni sina ni kćeri.
24 A kad je vidjela da ne rađa djece, uze svoju sluškinju Hagaru, koju joj je dao faraon, i dade je svome mužu Abramu za ženu.
25 Jer Hagara je naučila sve Sarajine putove, kao što ju je Saraja naučila, ni na koji način nije nedostajala u slijeđenju njezinih dobrih putova.
26 Saraja reče Abramu: “Evo moje sluškinje Hagare, idi k njoj da rodi na mojim koljenima, da i ja dobijem djecu preko nje.”
27 A na kraju deset godina Abramova boravka u zemlji kanaanskoj, što je osamdeset i peta godina Abramova života, Saraja mu dade Hagaru.
28 Abram posluša glas svoje žene Saraje i uze svoju sluškinju Hagaru. Abram dođe k njoj i ona zače.
29 Kad je Hagara vidjela da je zatrudnjela, jako se obradovala, a njezina gospodarica postala je prezrena u njezinim očima te je u sebi rekla: "To je samo zato što sam ja bolja pred Bogom od svoje gospodarice Saraje! Jer svih dana koliko je moja gospodarica bila s mojim gospodarom, nije zatrudnjela, ali je Jahve učinio da ja zatrudnim s njim u tako kratkom vremenu."
30 Kad je Saraja vidjela da je Hagara zatrudnjela s Abramom, zavidjela je svojoj sluškinji i rekla u sebi: "Zaista je bolja od mene."
31 Saraja reče Abramu: "Moja je krivica na tebi! Kad si se molio Gospodinu za djecu, zašto nisi molio za mene da mi Gospodin da potomstvo od tebe?"
32 A kad razgovaram s Hagarom u tvojoj prisutnosti, ona prezire moje riječi jer je zatrudnjela, a ti joj ništa ne govoriš. Neka Gospodin sudi između mene i tebe za ono što si mi učinio.
33 Abram reče Saraji: “Evo, tvoja je sluškinja u tvojoj ruci, učini s njom kako ti se čini dobrim.” Saraja ju je ponizila, a Hagara je pobjegla od nje u pustinju.
34 Anđeo Gospodnji nađe je na mjestu kamo je pobjegla, kraj bunara, i reče joj: “Ne boj se, jer ću ti umnožiti potomstvo. Rodit ćeš sina i nadjenut ćeš mu ime Izmael. Vrati se sada k svojoj gospodarici Saraji i pokori se u njezine ruke.”
35 A Hagara nazva mjesto onoga bunara Beer-Lahaj-Roi; nalazi se između Kadeša i pustinje Bered.
36 A Hagara se u to vrijeme vrati u kuću svoga gospodara. Na kraju dana Hagara rodi Abramu sina, a Abram mu nadjenu ime Izmael. Abramu je bilo osamdeset i šest godina kad ga rodi.

POGLAVLJE 17

1 U one dane, devedeset i prve godine Abramova života, sinovi Kitimovi zaratiše sa sinovima Tubalovim, jer kad je Gospodin raspršio sinove ljudske po licu zemlje, sinovi Kitimovi otišli su i nastanili se u ravnici Kanopije, i ondje su sebi sagradili gradove i nastanili se uz rijeku Tibreu.
2 Tubalovi su se sinovi nastanili u Tuskani, a njihove su granice dosezale do rijeke Tibreu. Tubalovi su sinovi sagradili grad u Tuskani i nazvali ga Sabina, po imenu Sabine, sina Tubalova, oca svoga, i ondje su živjeli do danas.
3 U to vrijeme zaratiše sinovi Kitimovi sa sinovima Tubalovim, i sinovi Tubalovi bijahu poraženi od sinova Kitimovih, i sinovi Kitimovi uzrokovaše da od sinova Tubalovih padne tri stotine i sedamdeset ljudi.
4 U to vrijeme zakleše se sinovi Tubalovi sinovima Kitimovim: “Ne smijete se ženiti među nama i nitko neće dati svoju kćer nijednom od sinova Kitimovih.”
5 Jer sve kćeri Tubalove bijahu u one dane lijepe, jer se tada na cijeloj zemlji nije našlo žena tako lijepih kao što su kćeri Tubalove.
6 I svi koji su uživali u ljepoti žena odlazili su k kćerima Tubalovim i uzimali žene od njih, a sinovi ljudski, kraljevi i knezovi, koji su se veoma veselili ljepoti žena, uzimali su žene u one dane od kćeri Tubalovih.

7 Nakon tri godine, nakon što su se Tubalovi sinovi zakleli Kitimskim sinovima da im neće davati svoje kćeri za žene, dvadesetak ljudi od Kitimskih sinova otišlo je uzeti neke od Tubalovih kćeri, ali nisu našli nijednu.
8 Jer su djeca Tubala održala svoje zakletve da se neće ženiti s njima i nisu htjeli prekršiti svoje zakletve.
9 U dane žetve sinovi Tubalovi odlazili su na svoja polja da požnju. Mladići iz Kitima sakupili su se i otišli u grad Sabinu. Svaki je čovjek uzeo djevojku od kćeri Tubalovih i vratili su se u njihove gradove.
10 Tubalovi sinovi čuše za to i odoše da zarate s njima, ali ih ne mogoše nadvladati, jer je planina bila vrlo visoka od njih, i kad vidješe da ih ne mogu nadvladati, vratiše se u svoju zemlju.
11 A za preokreta godine odoše sinovi Tubalovi i unajmiše oko deset tisuća ljudi iz onih gradova koji su im bili blizu i zaratiše sa sinovima Kitima.
12 I sinovi Tubalovi zaratiše s djecom Kitimovom da bi uništili njihovu zemlju i ojadili ih, i u toj borbi sinovi Tubalovi nadvladaše sinove Kitimove, i sinovi Kitimovi, vidjevši da su jako ojađeni, podigoše djecu koju su imali s kćerima Tubalovim na zid koji je bio sagrađen, da budu pred očima sinova Tubalovih.
13 A sinovi Kitima rekoše im: “Zar ste došli ratovati sa svojim sinovima i kćerima? Zar nismo od tada do sada smatrani vašim mesom i kostima?”
14 Kad su to čuli sinovi Tubalovi, prestali su ratovati sa sinovima Kitima i otišli su.
15 I vratiše se u svoje gradove, a sinovi Kitima u to se vrijeme sastadoše i sagradiše dva grada uz more, i jedan nazvaše Purtu, a drugi Ariza.
16 A Abram, sin Terahov, tada je imao devedeset i devet godina.
17 U to vrijeme ukaza mu se Gospodin i reče mu: “Sklopit ću savez između sebe i tebe i umnožit ću tvoje potomstvo. Ovo je savez koji sklapam između sebe i tebe: da se obrezuje svako muško dijete, ti i tvoje potomstvo poslije tebe.”
18 Osam dana star bit će obrezan i taj će savez ostati na tvom tijelu kao vječni savez.
19 Zato se od sada više nećeš zvati Abram nego Abraham, a žena ti se više neće zvati Saraja nego Sara.
20 Jer ću vas oboje blagosloviti i umnožit ću vaše potomstvo nakon vas da ćete postati velik narod i kraljevi će izaći iz vas.

POGLAVLJE 18

1 Abraham ustade i učini sve što mu je Bog naredio. Uze ljude iz svog doma i one kupljene novcem te ih obreza kako mu je Gospodin naredio.
2 I nije ostao nitko koga nije obrezao. Abraham i sin mu Izmael bili su obrezani na kožici svoga; Izmael je imao trinaest godina kad je bio obrezan na kožici svoga.
3 Trećeg dana Abraham izađe iz svog šatora i sjede na vratima da uživa u toplini sunca, dok ga je tijelo patilo.
4 I Gospodin mu se ukaza u ravnici Mamre i posla tri svoja anđela služitelja da ga posjete. Dok je sjedio na vratima šatora, podiže oči i vidje: gle, tri čovjeka dolaze izdaleka. Ustane i potrči im u susret, pokloni im se i uvede ih u svoju kuću.
5 I reče im: “Ako sam sada našao milost u vašim očima, skrenite unutra i pojedite komadić kruha!” I navaljivao ih je te su svratili unutra. Dao im je vode i oprali su noge, a on ih je stavio pod drvo na ulazu u šator.
6 Abraham otrča i uze tele, mlado i dobro, brzo ga zakolje i dade ga svom slugi Eliezeru da ga pripremi.
7 Abraham dođe k Sari u šator i reče joj: “Brzo pripremi tri mjere finog brašna, umijesi ga i napravi kolače da prekriješ lonac s mesom.” I ona tako učini.
8 Abraham požuri i donese pred njih maslac i mlijeko, govedinu i ovčetinu te im to dade jesti prije nego što se teleće meso dovoljno skuha, te su jeli.
9 A kad su završili s jelom, jedan od njih mu reče: "Vratit ću se k tebi u pravo vrijeme, i Sara, žena tvoja, imat će sina."
10 A ljudi potom odoše svojim putem, na mjesta kamo bijahu poslani.
11 U one dane svi stanovnici Sodome i Gomore i svih pet gradova bili su izuzetno zli i grešni protiv Gospodina i svojim su gnusobama izazivali Gospodina te su se pojačavali stareći odvratno i podrugljivo pred Gospodinom, a njihova zloća i zločini bili su u one dane veliki pred Gospodinom.
12 I imali su u svojoj zemlji vrlo prostranu dolinu, udaljenu otprilike pola dana hoda, a u njoj su bili izvori vode i mnogo bilja oko vode.
13 I svi stanovnici Sodome i Gomore išli su onamo četiri puta godišnje sa svojim ženama i djecom i svim svojim vlasništvom i veselili su se ondje uz tamburine i ples.
14 U vrijeme radosti svi bi ustali i uhvatili se za žene svojih susjeda, a neki i za kćeri djevice svojih susjeda, i uživali su u njima, i svaki bi čovjek vidio svoju ženu i kćer u rukama svoga susjeda i nije rekao ni riječi.
15 I tako su činili od jutra do večeri, a poslije su se svaki čovjek vratili kući svojoj i svaka žena u svoj šator; tako su uvijek činili četiri puta u godini.
16 Također, kad bi stranac došao u njihove gradove i donio robu koju je kupio s namjerom da je tamo proda, stanovnici tih gradova bi se okupili, muškarci, žene i djeca, mladi i stari, te bi otišli k čovjeku i silom uzeli njegovu robu, dajući svakome pomalo dok ne bi nestalo sve robe vlasnika koju je donio u zemlju.
17 A ako bi se vlasnik imovine prepirao s njima govoreći: “Što ste mi to učinili?”, tada bi mu pristupali jedan po jedan i svaki bi mu pokazao ono malo što je uzeo i rugao mu se govoreći: “Uzeo sam samo ono malo što si mi dao.” I kad bi to čuo od svih njih, ustao bi i otišao od njih u tuzi i gorčini duše, dok bi svi oni ustali i krenuli za njim te ga istjerali iz grada s velikom bukom i metežom.
18 I bijaše čovjek iz zemlje Elama koji je lagano išao putem, sjedeći na magarcu, koji je nosio lijepi plašt raznih boja, a plašt je bio vezan užetom oko magarca.
19 Čovjek je bio na putu prolazeći kroz ulicu Sodomu kad je sunce zašlo uvečer i ostao je ondje da prenoći, ali ga nitko nije pustio u kuću. U to vrijeme u Sodomi živio je zao i nestašan čovjek, vješt u činjenju zla, a ime mu bijaše Hedad.
20 I podiže oči svoje i ugleda putnika na gradskoj ulici, pa dođe k njemu i reče: “Odakle dolaziš i kamo ideš?”
21 Čovjek mu reče: "Idem iz Hebrona u Elam, kamo i pripadam. Dok sam prolazio, sunce je zašlo i nitko mi nije

dopustio da uđem u svoju kuću, premda sam imao kruha i vode, slame i hrane za magarca, i ništa mi ne nedostaje."
22 Hedad mu odgovori: "Sve što ti treba, dat ću ti, ali nećeš prenoćiti na ulici."
23 Hedad ga dovede u svoju kuću, skide magarcu plašt s užetom i dovede ih u svoju kuću. Dade magarcu slamu i hranu dok je putnik jeo i pio u Hedadovoj kući i ondje prenoći.
24 A putnik se rano ujutro diže da nastavi put, kad mu Hedad reče: "Čekaj, okrijepi svoje srce komadićem kruha, pa onda idi." Čovjek tako i učini; i ostade s njim, i obojica su zajedno jeli i pili tijekom dana, a onda čovjek ustade da ide.
25 Hedad mu reče: "Gle, dan se bliži kraju, bolje ti je da prenoćiš da se utješiš." On ga navaljivaše te ondje prenoći. Drugog dana rano ustade da ode. Hedad ga navaljivaše govoreći: "Utješi se komadićem kruha, pa idi!" Ostade i jeo je s njim i drugog dana. Čovjek ustade da nastavi put.
26 A Hedad mu reče: "Gle, dan se bliži kraju. Ostani sa mnom da utješim svoje srce, a ujutro rano ustani i idi svojim putem."
27 Čovjek ne htjede ostati, nego ustade i osedla magarca. Dok je on osedlavao magarca, reče Hedadova žena svom mužu: "Ovaj čovjek već dva dana ostaje s nama, jede i pije, a nije nam ništa dao. A sada hoće li otići od nas, a da nam ništa ne da?" Hedad joj reče: "Šuti!"
28 Čovjek osedla magarca da krene i zamoli Hedada da mu da uže i plašt da ga priveže na magarca.
29 Hedad mu reče: "Što kažeš?" On mu odgovori: "Gospodaru moj, dat ćeš mi uže i šareni ogrtač koji si sakrio kod sebe u svojoj kući da ga čuvaš."
30 A Hedad odgovori čovjeku: "Ovo je značenje tvoga sna: uže koje si vidio znači da će ti se život produžiti poput užeta, a vidjeti plašt obojen svim vrstama boja znači da ćeš imati vinograd u kojem ćeš posaditi drveće svih vrsta plodova."
31 A putnik odgovori: "Ne tako, gospodaru moj, jer sam bio budan kad sam ti dao uže i plašt ispleten u raznim bojama, koje si skinuo s magarca da ih spremiš za mene." Hedad odgovori: "Zaista sam ti rekao značenje tvoga sna, i to je dobar san, i ovo je njegovo značenje."
32 A sada mi sinovi ljudski daju četiri srebrnika, to je moja plaću za tumačenje snova, a od tebe samog tražim tri srebrnika.
33 Čovjek se razljuti na Hedadove riječi, gorko zaplaka i dovede Hedada k Seraku, sucu u Sodomi.
34 Čovjek iznese svoju tužbu pred suca Seraka, a Hedad odgovori: "Nije tako, nego tako stoji stvar." Sudac reče putniku: "Ovaj čovjek Hedad govori ti istinu, jer je u gradovima poznat po točnom tumačenju snova."
35 Čovjek povika na riječ suca i reče: "Ne tako, gospodaru moj! Jer baš onog dana kad sam mu dao uže i plašt koji je bio na magarcu da ih spremi u svoju kuću. Oboje su se prepirali pred sucem. Jedan reče: "Tako je bilo", a drugi tvrdi drugačije.
36 Hedad reče čovjeku: "Daj mi četiri srebrnika koja tražim za tumačenje snova; neću ti dati nikakvu naknadu; i plati mi troškove za četiri obroka koja si jeo u mojoj kući."
37 A čovjek reče Hedadu: "Doista ću ti platiti za ono što sam jeo u tvojoj kući, samo mi daj uže i ogrtač koje si sakrio u svojoj kući."
38 Hedad odgovori pred sucem i reče čovjeku: "Nisam li ti rekao značenje tvoga sna? Uže znači da će ti dani biti dugi poput užeta, a plašt da ćeš imati vinograd u kojem ćeš saditi svakovrsno voće."
39 Ovo je ispravno tumačenje tvog sna: daj mi sada četiri srebrnjaka koja tražim kao naknadu, jer ti neću dati nikakvu naknadu.
40 Čovjek je zaplakao na Hedadove riječi i obojica su se posvađali pred sucem, a sudac je dao naredbe svojim slugama, koji su ih nepromišljeno istjerali iz kuće.
41 I otišli su svađajući se od suca, kad su ih Sodomljani čuli, okupili su se oko njih i vikali protiv stranca te ga nepromišljeno istjerali iz grada.
42 Čovjek je nastavio svoje putovanje na magarcu s gorčinom u duši, jadikujući i plačući.
43 I dok je putovao, plakao je zbog onoga što mu se dogodilo u pokvarenom gradu Sodomi.

POGLAVLJE 19

1 A gradovi Sodome imali su četiri suca u četiri grada, a ovo su im bila imena: Serak u gradu Sodomi, Šarkad u Gomori, Zabnak u Admi i Menon u Sebojimu.
2 Abrahamov sluga Eliezer nazva ih različitim imenima i pretvori Seraka u Šakru, Šarkada u Šakru, Zebnaka u Kezobima, a Menona u Matzlodina.
3 I po želji svoje četvorice sudaca, stanovnici Sodome i Gomore dali su postaviti postelje na ulicama gradova, i ako bi čovjek došao na ta mjesta, uhvatili bi ga i doveli ga u jednu od svojih postelja i silom ga prisilili da legne u njih.
4 I dok je ležao, tri bi čovjeka stala uz njegovu glavu, a tri bi ga uz noge izmjerila prema duljini kreveta, a ako je čovjek bio manji od kreveta, tih bi ga šest ljudi rastezalo na svakom kraju, a kad bi im doviknuo, nisu mu odgovarali.
5 A ako je bio duži od kreveta, oni bi spojili dvije strane kreveta na svakom kraju, sve dok čovjek ne bi stigao do vrata smrti.
6 A ako bi im i dalje vapio, odgovorili bi mu: "Tako će se učiniti čovjeku koji dođe u našu zemlju."
7 Kad su ljudi čuli sve te stvari koje su činili stanovnici gradova Sodome, prestali su dolaziti onamo.
8 A kad bi siromah došao u njihovu zemlju, dali bi mu srebro i zlato i proglasili po cijelom gradu da mu ne daju ni zalogaja kruha za jelo, a ako bi stranac ostao ondje nekoliko dana i umro od gladi, ne mogavši nabaviti ni zalogaja kruha, tada bi nakon njegove smrti svi stanovnici grada došli i uzeli njihovo srebro i zlato koje su mu dali.
9 Oni koji su mogli prepoznati srebro ili zlato koje su mu dali, uzeli su ga natrag, a nakon njegove smrti svukli su mu i odjeću te su se oko nje svađali, a onaj koji je nadvladao svoga bližnjega, uzeo ju je.
10 Nakon toga bi ga odnijeli i pokopali pod nekim grmljem u pustinji; tako su činili svakoga tko bi došao k njima i umro u njihovoj zemlji.
11 Nakon nekog vremena Sara posla Eliezera u Sodomu da vidi Lota i raspita se za njegovo blagostanje.
12 Eliezer ode u Sodomu i sretne Sodomljanina koji se tukao s nekim strancem. Sodomljanin skide s siromašnog čovjeka svu odjeću i ode.
13 I ovaj jadnik vapio je Eliezeru i molio ga za milost zbog onoga što mu je učinio Sodomljanin.

14 A on mu reče: “Zašto tako postupaš s siromahom koji je došao u tvoju zemlju?”
15 A čovjek Sodome odgovori Eliezeru: “Je li ti ovaj čovjek brat? Ili su te Sodomljani danas postavili za suca te tako govoriš o ovom čovjeku?”
16 Eliezer se svađao sa Sodomljaninom zbog siromaha. Kad se Eliezer približio da uzme siromahovu odjeću od Sodomljanina, brzo je udario Eliezera kamenom u čelo.
17 Krv je obilno tekla s Eliezerova čela, a kad čovjek vidje krv, uhvati Eliezera govoreći: “Daj mi nagradu što sam te riješio ove zle krvi koja ti je bila na čelu, jer takav je običaj i zakon u našoj zemlji.”
18 Eliezer mu reče: “Ranio si me i tražiš da ti vratim plaću.” Eliezer nije poslušao riječi Sodomljanina.
19 Čovjek uhvati Eliezera i dovede ga Šakri, sucu Sodome, na sud.
20 A čovjek reče sucu: “Molim te, gospodaru moj, ovako je učinio ovaj čovjek! Udario sam ga kamenom te mu je krv potekla s čela, a on mi neće dati plaću.”
21 Sudac reče Eliezeru: “Ovaj čovjek govori istinu s tobom, daj mu plaću, jer je to običaj u našoj zemlji.” Eliezerču sučeve riječi, podiže kamen i udari suca, a kamen mu udari u čelo, i krv poteče obilno s sučeva čela. Eliezer reče: “Ako je to običaj u vašoj zemlji, daj ovom čovjeku ono što sam mu trebao dati, jer to je tvoja odluka, ti si to odredio.”
22 Eliezer ostavi Sodomljanina sa sucem i ode.
23 Kad su elamski kraljevi zaratili s kraljevima Sodome, elamski kraljevi zauzeli su svu imovinu Sodome i odveli su Lota u zarobljeništvo s njegovom imovinom. Kad je to rečeno Abrahamu, on je otišao i zaratio s elamskim kraljevima te im je iz ruku vratio svu imovinu Lotovu i imovinu Sodome.
24 U to vrijeme Lotova žena rodi mu kćer, a on joj nadjede ime Paltita, govoreći: “Jer je Bog izbavio njega i cijelu njegovu obitelj od elamskih kraljeva.” I Paltita, kći Lotova, odraste, i jedan od Sodomljana uze je za ženu.
25 I siromah dođe u grad tražiti hranu i ostade u gradu nekoliko dana, a svi stanovnici Sodome proglasiše svoj običaj da ne daju tom čovjeku ni zalogaja kruha za jelo, sve dok ne padne mrtav na zemlju, i oni to učiniše.
26 I Paltita, kći Lotova, vidjela je tog čovjeka kako leži na ulicama izgladnjela od gladi, i nitko mu nije htio ništa dati da ga održi na životu, a bio je na rubu smrti.
27 I duša joj se ispunila sažaljenjem zbog čovjeka te ga je potajno hranila kruhom mnogo dana, i duša toga čovjeka oživjela je.
28 Jer kad bi išla po vodu, stavljala bi kruh u vrč, a kad bi došla do mjesta gdje je bio siromah, uzimala bi kruh iz vrča i davala mu jesti; tako je činila mnogo dana.
29 I svi stanovnici Sodome i Gomore čudili su se kako je ovaj čovjek mogao toliko dana gladovati.
30 I rekoše jedan drugome: "To može biti samo zato što jede i pije, jer nitko ne može podnijeti toliko dana gladi niti živjeti kao ovaj čovjek, a da mu se čak i lice ne promijeni." Tri čovjeka sakriše se na mjestu gdje se nalazio siromah da saznaju tko mu je donio kruha za jelo.
31 I Paltita, kći Lotova, iziđe toga dana po vodu i stavi kruh u svoj vrč s vodom, pa ode zahvatiti vode do mjesta siromaha, izvadi kruh iz vrča i dade ga siromahu, a on ga pojede.
32 I trojica muškaraca vidješe što je Paltith učinila siromahu i rekoše joj: “Ti si ga dakle uzdržavala i stoga nije gladovao, niti se promijenio u izgledu niti umro kao ostali.”
33 I trojica muškaraca izađoše iz mjesta gdje su se skrivali i zgrabiše Paltith i kruh koji je bio u ruci siromaha.
34 I uzeše Paltith i dovedoše je pred svoje suce, a oni im rekoše: “Tako je ona učinila i ona je opskrbljivala siromaha kruhom, zato nije umro sve ovo vrijeme; sada nam stoga objavite kaznu koja pripada ovoj ženi jer je prekršila naš zakon.”
35 Stanovnici Sodome i Gomore sakupiše se i zapale vatru na gradskoj ulici, a ženu baciše u vatru i ona izgorje u pepeo.
36 A u gradu Admi bila je žena kojoj su učinili slično.
37 Jer neki putnik dođe u grad Admu da ondje prenoći, s namjerom da se ujutro vrati kući, i sjede nasuprot vratima kuće oca mlade žene, da ondje ostane, jer je sunce zašlo kad je stigao na to mjesto; i mlada žena ga ugleda kako sjedi kraj vrata kuće.
38 On je zamoli da mu da vode, a ona ga upita: "Tko si ti?" On joj odgovori: "Danas sam išao putem i stigao ovamo kad je sunce zašlo. Ovdje ću prenoćiti, a ujutro ću rano ustati i nastaviti svoj put."
39 Mlada žena uđe u kuću i donese čovjeku kruh i vodu da jede i pije.
40 I za ovu stvar saznaše stanovnici Adme, te se okupili i doveli mladu ženu pred suce da je osude zbog ovog djela.
41 A sudac reče: "Ova žena mora biti osuđena na smrt jer je prestupila naš zakon i ovo je stoga odluka koja se nje tiče."
42 I stanovnici tih gradova sabraše se i izvedoše mladu ženu te je pomazaše medom od glave do pete, kako je sudac odredio, i staviše je pred roj pčela koje su tada bile u njihovim košnicama, a pčele poletješe na nju i ubodoše je tako da joj je cijelo tijelo oteklo.
43 Mlada žena je plakala zbog pčela, ali nitko nije obraćao pažnju na nju niti joj se sažalio, a njezini su se krici dizali do neba.
44 I Gospodin se razgnjevi zbog toga i zbog svih djela gradova Sodome, jer su imali obilje hrane i vladao je mir među njima, a ipak nisu htjeli uzdržavati siromašne i potrebite, i u one dane njihova zla djela i grijesi postadoše veliki pred Gospodinom.
45 I Gospodin posla po dva anđela koji su došli u Abrahamovu kuću da unište Sodomu i njezine gradove.
46 Anđeli ustadoše s vrata Abrahamova šatora, nakon što su jeli i pili, i stigoše u Sodomu navečer. Lot je tada sjedio na vratima Sodome. Kad ih ugleda, ustade im u susret i pokloni se do zemlje.
47 I jako ih je navaljivao te ih je uveo u svoju kuću i dao im hrane koju su jeli, te su prenoćili u njegovoj kući.
48 Anđeli rekoše Lotu: "Ustani i izađi iz ovog mjesta, ti i svi tvoji, da ne pogineš zbog bezakonja ovoga grada, jer će Gospodin uništiti ovo mjesto."
49 Anđeli uhvatiše Lota za ruku i njegovu ženu i njegovu djecu i sve što je bilo njegovo, izvedoše ga i postaviše izvan gradova.
50 I rekoše Lotu: "Bježi život svoj!" I on pobjegne sa svime što mu je bilo.

51 Tada je Gospodin spustio na Sodomu i na Gomoru i na sve te gradove sumpor i oganj od Gospodina s neba.
52 I on je uništio te gradove, svu ravnicu i sve stanovnike gradova, i sve što je raslo na zemlji; i Ado, žena Lotova, osvrnula se da vidi uništenje gradova, jer se sažalila zbog svojih kćeri koje su ostale u Sodomi, jer nisu pošle s njom.
53 A kad se osvrnula, postala je stup od soli i još je na tom mjestu do danas.
54 I volovi koji su stajali na tom mjestu svakodnevno su lizali sol do vrhova svojih nogu, a ujutro bi ona ponovno iznikla, i oni su je opet lizali do danas.
55 Lot i dvije njegove kćeri koje su ostale s njim pobjegle su i spasile se u špilju Adulam i ondje su ostale neko vrijeme.
56 Abraham usta rano ujutro da vidi što se dogodilo gradovima Sodomi; i pogleda i vidje kako se dim iz gradova diže kao dim iz peći.
57 Lot i njegove dvije kćeri ostadoše u pećini i napojiše oca vinom te legoše s njim, jer rekoše da nema čovjeka na zemlji koji bi mogao od njih stvoriti potomstvo, jer misliše da je cijela zemlja uništena.
58 Oboje su legli sa svojim ocem, začeli su i rodili sinove, a starija nadjenu ime svom sinu Moab, govoreći: “Od svog oca začeh ga; on je otac Moabaca do danas.”
59 A mlađa nazva svog sina Benami; on je otac Amonovih sinova do danas.
60 Nakon toga Lot i njegove dvije kćeri otišli su odande i nastanili se s druge strane Jordana sa svoje dvije kćeri i njihovim sinovima. Lotovi sinovi su odrasli, otišli su i uzeli sebi žene iz zemlje kanaanske, i rodili djecu, i bili su plodni i množili se.

POGLAVLJE 20

1 U to vrijeme Abraham krene iz ravnice Mamre i ode u zemlju Filistejaca te se nastani u Geraru. Bilo je to dvadeset i pete godine Abrahamova boravka u zemlji kanaanskoj, stote godine Abrahamova života, kad dođe u Gerar u zemlji Filistejaca.
2 Kad su ušli u zemlju, reče svojoj ženi Sari: “Reci svakome tko te pita da si mi sestra, da bismo izbjegli zlo stanovnika one zemlje.”
3 Dok je Abraham boravio u zemlji Filistejaca, sluge Abimeleka, kralja Filistejaca, vidješe da je Sara vrlo lijepa pa upitaše Abrahama za nju, a on reče: "Ona mi je sestra."
4 Abimelekove sluge odoše Abimeleku i rekoše mu: “Čovjek iz zemlje kanaanske došao je da se nastani u toj zemlji i ima sestru vrlo lijepu.
5 Abimelek je čuo riječi svojih slugu koji su mu hvalili Saru, pa je poslao svoje časnike i oni su doveli Saru kralju.
6 Sara dođe u Abimelekovu kuću i kralj vidje da je Sara lijepa i jako mu se svidje.
7 On joj pristupi i reče joj: “Što ti je taj čovjek s kojim si došla u našu zemlju?” Sara odgovori: “On mi je brat, a mi smo došli iz zemlje kanaanske da se nastanimo gdje god nađemo mjesto.”
8 Abimelek reče Sari: “Evo, moja je zemlja pred tobom; postavi svoga brata u bilo kojem dijelu ove zemlje koji ti se sviđa, i naša će dužnost biti uzvisiti ga i uzdići iznad svih ljudi u zemlji jer ti je brat.”
9 Abimelek posla po Abrahama, i Abraham dođe k Abimeleku.
10 Abimelek reče Abrahamu: “Evo, naredio sam da ti se iskazuje počast zbog tvoje sestre Sare.”
11 Abraham ode od kralja, a kraljev dar pođe za njim.
12 Kao što je uvečer, prije nego što ljudi legnu na počinak, kralj sjedi na svom prijestolju, i dubok san ga obuzme, te legne na prijestolje i spava do jutra.
13 Sanjao je da mu je došao anđeo Gospodnji s izvučenim mačem u ruci. Anđeo je stao nad Abimeleka i htio ga ubiti mačem. Kralj se u snu prestrašio i rekao anđelu: "Čim sam ti sagriješio te dolaziš da me ubiješ mačem?"
14 Anđeo odgovori Abimeleku i reče: "Evo, umireš zbog žene koju si sinoć doveo u svoju kuću! To je udana žena, žena Abrahama koji je došao u tvoju kuću. Vrati mu ženu jer mu je žena. Ako je ne vratiš, znaj da ćeš umrijeti, ti i sve što je tvoje."
15 Te noći nasta velika vika u zemlji Filistejaca i stanovnici zemlje ugledaše lik čovjeka kako stoji s izvučenim mačem u ruci, i on udara stanovnike zemlje mačem, da, nastavi ih udarati.
16 Anđeo Gospodnji udari te noći svu filistejsku zemlju, te nasta te noći i sljedećeg jutra velika zbrka.
17 I svaka se utroba zatvorila, i svi njihovi potomci, i ruka Gospodnja bila je na njima zbog Sare, žene Abrahamove, koju je Abimelek uzeo.
18 Ujutro se Abimelek diže sav u strahu, zbunjenosti i velikom trepetu. Pozva sluge i ispriča im svoj san. Ljudi se jako prestrašiše.
19 Jedan čovjek, koji je stajao među kraljevim slugama, odgovori kralju: “O kralju, vrati ovu ženu njezinu mužu! Jer on joj je muž. Jer se slično dogodilo egipatskom kralju kad je ovaj čovjek došao u Egipat.”
20 A za svoju ženu reče: “Ona mi je sestra,” jer tako postupa kad dođe živjeti u zemlju u kojoj je stranac.
21 Faraon posla i uze tu ženu za ženu, a Gospodin mu donese teške kuge dok je ne vrati mužu.
22 Sada dakle, kralju suvereni, znaj što se sinoć dogodilo cijeloj zemlji, jer je zavladala velika panika, velika bol i jauk, i znamo da je to bilo zbog žene koju si uzeo.
23 Sada, dakle, vratite ovu ženu njezinu mužu, da nam se ne dogodi kao što se dogodilo faraonu, kralju egipatskom, i njegovim podanicima, te da ne poginemo. Abimelek se požurio i pozvao Saru, te je ona došla pred njega. Pozvao je i Abrahama, te je došao pred njega.
24 Abimelek im reče: “Što to radite govoreći da ste brat i sestra, a ja sam uzeo ovu ženu za ženu?”
25 Abraham reče: “Jer sam mislio da ću umrijeti zbog svoje žene.” Abimelek uze ovaca i goveda, sluge i sluškinje i tisuću srebrnjaka te ih dade Abrahamu, a on mu vrati Saru.
26 Abimelek reče Abrahamu: “Evo, cijela je zemlja pred tobom, nastani se u njoj gdje god odabereš.”
27 Abraham i Sara, njegova žena, odoše od kralja s poštovanjem i poštovanjem te se nastaniše u zemlji, u Geraru.
28 Svi stanovnici filistejske zemlje i kraljevi sluge još su uvijek bili u boli zbog kuge koju im je anđeo cijelu noć nanosio zbog Sare.

29 Abimelek posla po Abrahama govoreći: “Moli se sada za svoje sluge Gospodinu, Bogu svome, da ukloni ovu smrtnost između nas.”
30 Abraham se pomoli za Abimeleka i njegove podanike, i Gospodin usliši Abrahamovu molitvu te iscijeli Abimeleka i sve njegove podanike.

POGLAVLJE 21

1 U to vrijeme, nakon godinu i četiri mjeseca Abrahamova boravka u zemlji Filistejaca u Geraru, Bog posjeti Saru. Jahve se sjeti Sare, te ona zače i rodi Abrahamu sina.
2 Abraham nadjenu ime sinu koji mu se rodio, kojeg mu je Sara rodila, Izak.
3 Abraham obreza svoga sina Izaka u osmom danu života, kako je Bog zapovjedio Abrahamu da učini svome potomstvu poslije njega; Abraham je imao sto, a Sara devedeset godina kad im se Izak rodio.
4 Dijete je odraslo i bilo je odbijeno od sisanja, a Abraham je priredio veliku gozbu na dan kad je Izak bio odbijen od sisanja.
5 Šem i Eber i sav veliki narod zemlje i Abimelek, kralj Filistejaca, i njegove sluge, i Fikol, zapovjednik njegove vojske, došli su jesti i piti i veseliti se na gozbi koju je Abraham priredio na dan kad je njegov sin Izak bio odbijen od dojenja.
6 Također Terah, Abrahamov otac, i njegov brat Nahor došli su iz Harana, oni i svi njihovi, jer su se vrlo obradovali kad su čuli da se Sari rodio sin.
7 I dođoše k Abrahamu te jedoše i pijo na gozbi koju Abraham priredi na dan Izakovog odbijanja od dojke.
8 Terah i Nahor radovali su se s Abrahamom i ostali su s njim mnogo dana u zemlji Filistejaca.
9 U to vrijeme umrije Serug, sin Reuov, prve godine rođenja Izaka, sina Abrahamova.
10 Serugov život potraja dvjesto trideset i devet godina, a onda umrije.
11 A Izmael, sin Abrahamov, odrastao je u one dane; imao je četrnaest godina kad je Sara rodila Abrahamu Izaka.
12 Bog je bio s Izmaelom, sinom Abrahamovim, te je odrastao i naučio se koristiti lukom i postao strijelac.
13 A kad je Izaku bilo pet godina, sjedio je s Izmaelom na vratima šatora.
14 I Jišmael dođe k Izaku i sjede nasuprot njemu. Uzme luk, napne ga, ubaci strijelu u njega i naumi ubiti Izaka.
15 Sara je vidjela što je Izmael htio učiniti svom sinu Izaku i jako se rastužila zbog svog sina te je pozvala Abrahama i rekla mu: "Otjeraj ovu robinju i njezina sina, jer njezin sin neće naslijediti moga sina, jer mu je to danas htio učiniti."
16 Abraham posluša Sarin glas i usta rano ujutro, uze dvanaest kruhova i mješinu vode i dade ih Hagari te je otpusti s njezinim sinom. Hagara ode sa svojim sinom u pustinju i nastaniše se u pustinji Paran sa stanovnicima pustinje. Izmael bijaše strijelac i dugo je vremena živio u pustinji.
17 Poslije toga on i njegova majka otišli su u egipatsku zemlju i ondje se nastanili. Hagara je za svog sina uzeo ženu iz Egipta, a ime joj je bilo Meriba.
18 I žena Izmaelova zače i rodi četiri sina i dvije kćeri, a Izmael, njegova majka, njegova žena i djeca potom odoše i vratiše se u pustinju.
19 I napraviše sebi šatore u pustinji, u kojima su živjeli, i nastavili su putovati, a zatim se odmarati mjesečno i godišnje.
20 I dade Bog Izmaelu ovaca i goveda i šatora zbog Abrahama, njegova oca, i čovjek se umnoži u stoci.
21 I Izmael je živio u pustinjama i šatorima, putujući i odmarajući se dugo vremena, i nije vidio lice svoga oca.
22 Nakon nekog vremena, Abraham reče svojoj ženi Sari: "Idem vidjeti svoga sina Izmaela, jer ga želim vidjeti, jer ga već dugo nisam vidio."
23 Abraham odjaše na jednoj od svojih deva u pustinju da potraži svoga sina Izmaela, jer ču da on prebiva u šatoru u pustinji sa svim svojim stvarima.
24 Abraham ode u pustinju i stiže do Izmaelova šatora oko podneva. Raspita se za Izmaela i nađe Izmaelovu ženu gdje sjedi u šatoru sa svojom djecom, a Izmael, muž njezin i njegova majka, ne bijahu s njima.
25 Abraham upita Izmaelovu ženu: "Kamo je Izmael otišao?" Ona odgovori: "Otišao je u polje loviti." A Abraham je još uvijek jahao devu jer nije htio sići sa zemlje, kao što se bio zakleo svojoj ženi Sari da neće sići s deve.
26 Abraham reče Izmaelovoj ženi: “Kćeri moja, daj mi malo vode da se napijem, jer sam umoran od puta.”
27 A Izmaelova žena odgovori Abrahamu: “Nemamo ni vode ni kruha.” Ona sjedi u šatoru i ne obraća pažnju na Abrahama, niti ga pita tko je on.
28 Ali ona je tukla svoju djecu u šatoru i proklinjala ih, a proklinjala je i svog muža Izmaela i prekoravala ga. Abraham je čuo riječi Izmaelove žene upućene njezinoj djeci te se jako razljutio i bio je nezadovoljan.
29 Abraham pozva ženu da iziđe k njemu iz šatora. Žena dođe i stade nasuprot Abrahamu, jer Abraham još uvijek jaše na devi.
30 Abraham reče Izmaelovoj ženi: “Kad se tvoj muž Izmael vrati kući, reci mu ove riječi:
31 Jedan vrlo starac iz zemlje Filistejaca došao je ovamo tražiti te, a ovakav je bio njegov izgled i stas; nisam ga pitao tko je on, a vidjevši da nisi ovdje, progovorio je sa mnom i rekao: “Kad se Izmael, tvoj muž, vrati mu, reci mu ovo što je ovaj čovjek rekao: Kad se vratiš kući, skini ovaj čavao sa šatora koji si ovdje postavio i umjesto njega stavi drugi čavao.”
32 Abraham je završio svoje upute ženi, okrenuo se i otišao na devi kući.
33 Poslije toga, Izmael se vratio s lova, on i njegova majka, i vratio se u šator, a žena mu reče ove riječi:
34 Jedan vrlo starac iz zemlje Filistejaca došao je tražiti te, a ovakav je bio njegov izgled i stas; nisam ga pitala tko je, a vidjevši da nisi kod kuće, rekao mi je: "Kad se tvoj muž vrati kući, reci mu: Ovako kaže starac: Makni čavao sa šatora koji si ovdje postavila i stavi drugi čavao na njegovo mjesto."
35 I Izmael je čuo riječi svoje žene i znao je da je to njegov otac i da ga žena ne poštuje.
36 I Jišmael razumje riječi svoga oca koje je rekao svojoj ženi, i Jišmael posluša glas svoga oca, i Jišmael odbaci tu ženu i ona ode.
37 I Izmael poslije toga ode u zemlju kanaansku, uze drugu ženu i dovede je u svoj šator, na mjesto gdje je tada živio.

38 Nakon tri godine Abraham reče: “Pot ću opet vidjeti Izmaela, sina svoga, jer ga dugo nisam vidio.”
39 I uzjahavši devu, ode u pustinju i stiže do Izmaelova šatora oko podneva.
40 I upita za Jišmaela, a žena mu izađe iz šatora i reče: "Nije ovdje, gospodaru moj, jer je otišao loviti po poljima i hraniti deve." Žena reče Abrahamu: "Uđi, gospodaru moj, u šator i pojedi komadić kruha, jer ti je duša sigurno umorna od puta."
41 Abraham joj reče: "Neću stati jer žurim nastaviti svoj put, nego mi daj malo vode da pijem, jer sam žedna." Žena se brzo vrati u šator i donese Abrahamu vodu i kruh, stavi ih pred njega i nagovara ga da jede. Jeo je i pio, srce mu se utješilo i blagoslovi svoga sina Izmaela.
42 I dovršivši jelo, blagoslovi Gospodina i reče Izmaelovoj ženi: "Kad Izmael dođe kući, reci mu ove riječi:
43 Jedan vrlo starac iz zemlje Filistejaca dođe ovamo i pita za tebe, a tebe ovdje nema; pa mu donesem kruh i vodu, jeo je i pio i srce mu se utješi.
44 I reče mi ove riječi: “Kad se Izmael, muž tvoj, vrati kući, reci mu: ‘Čavao na šatoru koji imaš vrlo je dobar, ne miči ga sa šatora.’
45 Abraham je završio s naredbama ženi i odjahao je kući svojoj, u zemlju Filistejaca. Kad je Izmael došao u njegov šator, žena mu je izašla u susret s radošću i veselim srcem.
46 A ona mu reče: “Jedan starac došao je ovamo iz zemlje Filistejaca, ovakav je bio njegov izgled. Pitao je za tebe, a tebe nije bilo ovdje. Zato sam donijela kruh i vodu. Jeo je i pio i srce mu se utješilo.”
47 I reče mi ove riječi: “Kad se Izmael, muž tvoj, vrati kući, reci mu: ‘Čavao od šatora koji imaš vrlo je dobar, ne miči ga sa šatora.’
48 I Jišmael je znao da je to njegov otac i da ga je njegova žena počastila, i Gospodin je blagoslovio Jišmaela.

POGLAVLJE 22

1 I Jišmael tada ustade i uze svoju ženu i djecu i stoku i sve što mu je pripadalo, te ode odande i dođe k svom ocu u zemlju Filistejaca.
2 Abraham ispriča svom sinu Izmaelu što je Izmael učinio s prvom ženom koju je uzeo, prema njezinim učincima.
3 I Izmael i njegova djeca živjeli su s Abrahamom mnogo dana u toj zemlji, a Abraham je dugo vremena živio u zemlji Filistejaca.
4 Dani su se povećavali i dosegli dvadeset i šest godina. Nakon toga Abraham sa svojim slugama i svim svojim pripadajućima otišao je iz zemlje Filistejaca i udaljio se daleko. Približili su se Hebronu i ondje ostali. Abrahamove sluge iskopale su bunare. Abraham i svi njegovi živjeli su uz vodu. Sluge Abimeleka, kralja Filistejaca, čule su vijest da su Abrahamove sluge iskopale bunare u granicama zemlje.
5 I dođoše i posvađaše se sa slugama Abrahamovim te im opljačkaše veliki bunar koji su iskopali.
6 Filistejski kralj Abimelek ču za taj događaj i dođe k Abrahamu s Pikolom, zapovjednikom svoje vojske, i dvadeset ljudi svojih. Abimelek razgovara s Abrahamom o svojim slugama, a Abraham ukori Abimeleka zbog bunara koji su mu sluge opljačkale.
7 Abimelek reče Abrahamu: “Živ bio Gospodin, stvoritelj cijele zemlje, nisam do danas čuo za djelo koje su moji sluge učinili tvojim slugama.”
8 Abraham uze sedam jaganjaca i dade ih Abimeleku govoreći: “Molim te, uzmi ih iz moje ruke da mi služe kao svjedočanstvo da sam ja iskopao ovaj bunar.”
9 Abimelek uze sedam jaganjaca koje mu je Abraham dao, jer mu je dao i obilje goveda i goveda. Abimelek se zakle Abrahamu za bunar, zato ga nazva Beer Šeba, jer su se ondje obojica zakleli za njega.
10 I sklopiše savez u Beer Šebi. Abimelek ustade s Pikolom, zapovjednikom svoje vojske, i svim svojim ljudima te se vratiše u zemlju Filistejaca. Abraham i svi njegovi živjeli su u Beer Šebi i dugo su vremena boravili u toj zemlji.
11 Abraham zasadio veliki gaj u Beer Šebi i načinio mu četiri vrata okrenuta prema četiri strane zemlje te u njemu zasadio vinograd. Ako bi putnik došao k Abrahamu, on bi ušao na bilo koja vrata koja su mu bila na putu, ostao bi ondje, jeo bi, pio i nasitio se, a zatim bi otišao.
12 Jer je Abrahamova kuća uvijek bila otvorena sinovima ljudskim koji su prolazili i vraćali se, koji su svaki dan dolazili jesti i piti u Abrahamovoj kući.
13 A svakome tko je bio gladan i došao u Abrahamovu kuću, Abraham bi dao kruha da jede i pije i nasiti se, a svakome tko bi došao gol u njegovu kuću, odjenuo bi odjeću kakvu je htio, dao bi mu srebro i zlato i objavio mu Gospodina koji ga je stvorio na zemlji; to je Abraham činio cijelog svog života.
14 Abraham, njegova djeca i sve što je bilo njegovo nastanilo se u Beer Šebi i razapeo je šator sve do Hebrona.
15 A Abrahamov brat Nahor i njegov otac i svi njihovi živjeli su u Haranu, jer nisu došli s Abrahamom u zemlju kanaansku.
16 Nahoru se rodiše djeca koja mu rodi Milka, kći Haranova, sestra Sare, Abrahamove žene.
17 A ovo su imena onih koji su mu se rodili: Uz, Buz, Kemuel, Kesed, Hazo, Pildaš, Tidlaf i Betuel, osam sinova. To su djeca Milke koju je rodila Nahoru, Abrahamovom bratu.
18 Nahor je imao konkubinu koja se zvala Reuma i rodila je Nahoru Zebaha, Gakaša, Takaša i Maahu, četiri sina.
19 Nahoru se rodilo dvanaest sinova, osim kćeri njegovih, a i njima se rodila djeca u Haranu.
20 A sinovi Uza, prvorođenog Nahorova, bili su Abi, Keref, Gadin, Melus i njihova sestra Debora.
21 A sinovi Buzovi bijahu Berahel, Naamat, Ševa i Madonu.
22 Kemuelovi sinovi bili su Aram i Rehob.
23 Kesedovi sinovi bili su Anamlek, Mešaj, Benon i Jifi; a Hazovi sinovi bili su Pildaš, Mehi i Ofer.
24 A sinovi Pildaša bili su Arud, Kamum, Mered i Molok.
25 Tidlafovi sinovi bili su Mušan, Kušan i Muci.
26 A sinovi Betuelovi bili su Sehar, Laban i njihova sestra Rebeka.
27 To su obitelji Nahorovih sinova koji su im se rodili u Haranu; Aram, sin Kemuelov, i njegov brat Rehob otišli su iz Harana i našli dolinu u zemlji uz rijeku Eufrat.
28 I ondje sagradiše grad i prozvaše ga po imenu Petora, sina Aramova. To je Aram Naherajim do današnjeg dana.

29 I sinovi Kesedovi otišli su živjeti gdje god su mogli naći mjesto, i otišli su i pronašli dolinu nasuprot zemlji Šinear, i ondje su se nastanili.
30 I ondje su sebi sagradili grad i nazvali ga Kesed po imenu svoga oca; to je zemlja Kasdim do danas. Kasdim je živio u toj zemlji, plodio se i vrlo se namnožio.
31 Terah, otac Nahorov i Abrahamov, ode i uze drugu ženu u starosti svojoj, koja se zvala Pelila. Ona zače i rodi mu sina, a on mu nadjenu ime Zoba.
32 Terah je živio dvadeset i pet godina nakon što mu se rodio Zoba.
33 Terah umrije te godine, to jest trideset i pete godine rođenja Izaka, sina Abrahamova.
34 A Terahovih dana bilo je dvjesto i pet godina, i pokopan je u Haranu.
35 Zoba, sin Terahov, živio je trideset godina i rodio Arama, Aklisa i Merika.
36 Aram, sin Zobina sina Teraha, imao je tri žene i rodio mu se dvanaest sinova i tri kćeri; i Jahve dade Aramu, sinu Zobinom, bogatstvo i imanje, i mnogo stoke, ovaca i goveda, te se čovjek vrlo razmnoži.
37 Aram, sin Zobin, i njegov brat i sva njegova obitelj krenuše iz Harana i otiđoše se nastaniti gdje god nađu mjesto, jer im je imanje bilo preveliko da bi ostali u Haranu; jer nisu mogli ostati u Haranu zajedno sa svojom braćom, sinovima Nahorovim.
38 Aram, sin Zobin, ode sa svojom braćom i nađoše dolinu u daljini prema istočnom kraju te se ondje nastaniše.
39 Ondje sagradiše i grad i nazvaše ga Aram, po imenu svoga najstarijeg brata; to je Aram Soba do danas.
40 Izak, sin Abrahamov, odrastao je u ono vrijeme, a otac mu Abraham poučavao ga je putu Gospodnjem da upozna Gospodina, i Gospodin je bio s njim.
41 Kad je Izaku bilo trideset i sedam godina, njegov brat Izmael obilazio je s njim šator.
42 I Izmael se hvalio Izaku govoreći: “Imao sam trinaest godina kad je Gospodin rekao mom ocu da nas obreže, i učinio sam po riječi Gospodinovoj koju je rekao mom ocu, i predao sam svoju dušu Gospodinu, i nisam prekršio njegovu riječ koju je zapovjedio mom ocu.”
43 Izak odgovori Izmaelu: “Zašto se hvališ preda mnom time, malim komadićem mesa svoga koji si uzeo iz tijela svoga, što ti je Gospodin naredio?”
44 Tako živ bio Gospodin, Bog oca mojega Abrahama, kad bi Gospodin rekao ocu mojemu: ‘Uzmi sada svoga sina Izaka i prinesi mu žrtvu preda me’, ne bih se ustručavao, nego bih to rado prihvatio.
45 Jahve je čuo riječ koju je Izak rekao Izmaelu i to se svidjelo Jahvi te je odlučio iskušati Abrahama u toj stvari.
46 I dođe dan kad sinovi Božji dođoše i stadoše pred Gospodina, a i Sotona dođe sa sinovima Božjim pred Gospodina.
47 A Gospodin reče Sotoni: "Odakle dolaziš?" A Sotona odgovori Gospodinu i reče: "Od putovanja zemljom i od hodanja gore-dolje po njoj."
48 A Gospodin reče Sotoni: "Što mi govoriš o svoj djeci zemlje?" A Sotona odgovori Gospodinu i reče: "Vidio sam svu djecu zemlje koja ti služe i sjećaju te se kad im što treba od tebe."
49 A kad im daš ono što od tebe traže, oni se mirno smjeste, napuste te i više te se ne sjećaju.
50 Jesi li vidio Abrahama, sina Teraha, koji isprva nije imao djece, a služio ti je i podizao ti žrtvenike kamo god je došao, i prinosio je na njima žrtve, i neprestano je naviještao tvoje ime svoj djeci zemlje.
51 A sada kad mu se rodio sin Izak, ostavio te je, priredio je veliku gozbu za sve stanovnike zemlje i zaboravio je Gospodina.
52 Jer usred svega što je učinio nije ti prinio žrtvu, ni paljenicu ni žrtvu pričesnicu, ni vola, ni janjeta, ni jarca od svega što je zaklao na dan kad mu je sin bio odbijen od sise.
53 Od rođenja sina svoga do danas, trideset i sedam godina, nije pred tobom sagradio žrtvenik niti ti je prinio žrtvu, jer je vidio da si pred tobom učinio ono što je tražio, pa te je stoga napustio.
54 A Gospodin reče Sotoni: "Jesi li tako razmislio o mom slugi Abrahamu? Nema nikoga kao on na zemlji, čovjek savršen i pravedan preda mnom, onaj koji se boji Boga i kloni se zla. Tako živ bio ja, kad bih mu rekao: 'Dovedi Izaka, sina svoga, preda mnom', ne bi mi ga uskratio, a kamoli kad bih mu rekao da prinese preda mnom žrtvu paljenicu od svojih stada ili goveda."
55 A Sotona odgovori Gospodinu i reče: “Govori dakle Abrahamu kako si rekao, pa ćeš vidjeti hoće li danas prestupiti i odbaciti tvoje riječi.”

POGLAVLJE 23

1 U to vrijeme dođe riječ Gospodnja Abrahamu i on mu reče: “Abrahame!” On odgovori: “Evo me!”
2 I reče mu: “Uzmi sada svoga sina, svoga jedinca kojega ljubiš, Izaka, i idi u zemlju Moriju i ondje ga prinesi kao žrtvu paljenicu na jednoj od planina koja ti se pokaže, jer ondje ćeš vidjeti oblak i slavu Gospodnju.”
3 Abraham reče u sebi: “Kako ću odvojiti svoga sina Izaka od njegove majke Sare da ga prinesem kao paljenicu pred Gospodina?”
4 Abraham uđe u šator i sjede pred Saru, ženu svoju, i reče joj ove riječi:
5 Moj sin Izak je odrastao i već neko vrijeme nije proučavao službu svome Bogu. Sutra ću otići i dovesti ga k Šemu i Eberu, sinu njegovu, i ondje će naučiti putove Gospodnje, jer će ga naučiti da upozna Gospodina, kao i da zna da će ga, kada se neprestano moli pred Gospodinom, On uslišati, stoga će ondje znati put služenja Gospodinu, Bogu svome.
6 A Sara reče: “Dobro si rekao. Idi, gospodaru moj, i učini s njim kako si rekao, ali ga nemoj previše udaljiti od mene, niti neka ondje predugo ostane, jer je moja duša vezana u njegovoj duši.”
7 Abraham reče Sari: “Kćeri moja, pomolimo se Gospodinu, Bogu našemu, da nam učini dobro.”
8 Sara uze svoga sina Izaka i on ostade s njom cijelu onu noć. Ona ga poljubi i zagrli i dade mu upute do jutra.
9 A ona mu reče: “Sine moj, kako se moja duša može odvojiti od tebe?” I još ga poljubi i zagrli te Abrahamu dade upute o njemu.
10 Sara reče Abrahamu: “Gospodaru moj, molim te, pazi na svoga sina i pazi na njega, jer nemam drugoga sina ni kćeri osim njega.”

11 Ne ostavljaj ga! Ako je gladan, daj mu kruha, a ako je žedan, daj mu vode da pije; ne puštaj ga da ide pješice niti neka sjedi na suncu.
12 Ne puštaj ga da ide samoga putem, niti ga prisiljavaj na što god želi, nego učini s njim kako ti kaže.
13 Sara je gorko plakala cijelu noć zbog Izaka i davala mu je upute do jutra.
14 A ujutro Sara odabere vrlo lijepu i finu haljinu između one odjeće koju je imala u kući, a koju joj je Abimelek dao.
15 I obukla je Izaka, sina svoga, stavila mu turban na glavu i umetnula dragi kamen u vrh turbana te im dala hrane za put. I oni su krenuli. Izak je otišao sa svojim ocem Abrahamom, a neki od njihovih slugu otpratili su ih da ih isprate s puta.
16 Sara je izašla s njima i pratila ih putem da ih isprati, a oni su joj rekli: "Vratite se u šator."
17 Kad Saraču riječi svoga sina Izaka, gorko zaplaka, a Abraham, njezin muž, plakaše s njom, a i sin njihov plakaše s njima velikim plačem; također i oni koji idoše s njima plakaše jako.
18 Sara uhvati svoga sina Izaka, zagrli ga i plače s njim. Sara reče: “Tko zna hoću li te ikada više vidjeti nakon ovoga dana?”
19 I još su plakali zajedno, Abraham, Sara i Izak, i svi koji su ih pratili putem plakali su s njima. Sara se potom okrenula od sina gorko plačući, a svi njezini sluge i sluškinje vratili su se s njom u šator.
20 Abraham ode sa svojim sinom Izakom da ga donese kao žrtvu pred Gospodina, kako mu je naredio.
21 Abraham uze sa sobom dvojicu svojih mladića, Izmaela, sina Hagarinog, i Eliezera, svoga slugu, te pođoše s njima. Dok su išli putem, mladići rekoše sebi ove riječi:
22 I Izmael reče Eliezeru: “Sada moj otac Abraham ide s Izakom da ga dovede kao paljenicu Gospodinu, kao što mu je naredio.”
23 A kad se vrati, dat će mi sve što posjeduje da naslijedim poslije sebe, jer sam ja njegov prvorođenac.
24 Eliezer odgovori Izmaelu i reče: “Zaista te Abraham odbacio s tvojom majkom i zakleo se da nećeš naslijediti ništa od svega što posjeduje. Kome će dati sve što ima, sa svim svojim blagom, ako ne meni, svom slugi, koji je bio vjeran u njegovoj kući, koji mu je služio noću i danju i činio sve što je želio od mene? Meni će ostaviti u nasljedstvo sve što posjeduje nakon svoje smrti.”
25 Dok je Abraham išao putem sa svojim sinom Izakom, dođe Sotona i ukaže se Abrahamu u liku vrlo starog čovjeka, ponizna i skrušena duha, te pristupi Abrahamu i reče mu: "Jesi li lud ili bezobrazan da danas činiš to svom jedinom sinu?"
26 Bog ti je dao sina u tvojim posljednjim danima, u tvojoj starosti, i hoćeš li danas otići i ubiti ga jer nije počinio nasilje, i hoćeš li učiniti da duša tvog jedinog sina propadne s lica zemlje?
27 Zar ne znaš i ne razumiješ da to ne može biti od Gospodina? Jer Gospodin ne može učiniti čovjeku takvo zlo na zemlji da mu kaže: 'Idi i zakolji svoje dijete.'
28 Abraham je to čuo i znao da je to riječ Sotone koja ga je nastojala odvratiti od puta Gospodnjeg, ali Abraham nije htio poslušati glas Sotone, te ga je Abraham ukorio te je otišao.
29 I Sotona se vrati i dođe k Izaku; i ukaza mu se u liku mladića, lijepog i lijepog.
30 I pristupi Izaku i reče mu: “Zar ne znaš i ne razumiješ da te tvoj stari, glupi otac danas vodi na klanje ni za što?”
31 Zato sada, sine moj, nemoj ga slušati niti ga obraćati pažnju, jer je on glup starac, i ne dopusti da se tvoja dragocjena duša i lijepi lik izgube sa zemlje.
32 Izak je to čuo i rekao Abrahamu: “Jesi li čuo, oče moj, što je ovaj čovjek rekao? Tako je rekao.”
33 Abraham odgovori svome sinu Izaku i reče mu: “Čuvaj ga se i ne slušaj riječi njegovih niti mu se obraćaj, jer on je Sotona koji nas danas pokušava odvratiti od Božjih zapovijedi.”
34 A Abraham je i dalje prekoravao Sotonu, a Sotona je otišao od njih. Vidjevši da ih ne može nadvladati, sakrio se od njih i otišao je te prošao pred njima putem; i pretvorio se u veliki potok vode na putu, i Abraham i Izak i njegova dva mladića stigli su do tog mjesta i ugledali su potok velik i snažan kao moćne vode.
35 I uđoše u potok i prođoše kroz njega, a voda im isprva dosezaše do nogu.
36 I zašli su dublje u potok i voda im je dosezala do vrata, i svi su se prestrašili zbog vode; i dok su prelazili potok, Abraham je prepoznao to mjesto i znao je da ondje prije nije bilo vode.
37 Abraham reče svom sinu Izaku: “Znam ovo mjesto gdje nije bilo potoka ni vode. Zato nam je to Sotona koji nam sve to čini da nas danas odvrati od Božjih zapovijedi.”
38 Abraham ga prekori i reče mu: “Jahve te ukorio, Sotono! Odlazi od nas jer se mi vodimo Božjim zapovijedima!”
39 Sotona se prestraši glasa Abrahama i ode od njih, a mjesto opet postade suho kao što je bilo prije.
40 Abraham je s Izakom otišao prema mjestu koje mu je Bog rekao.
41 Trećeg dana Abraham podiže oči i ugleda u daljini mjesto o kojem mu je Bog govorio.
42 I ukaza mu se stup od ognja koji se protezao od zemlje do neba i oblak slave na gori, i slava Gospodnja vidjela se u oblaku.
43 Abraham reče Izaku: “Sine moj, vidiš li na toj gori, koju vidimo izdaleka, ono što ja vidim na njoj?”
44 Izak odgovori i reče svom ocu: “Vidim, gle, stup od ognja i oblak, i slava Gospodnja vidi se na oblaku.”
45 Abraham je znao da je njegov sin Izak bio prihvaćen pred Gospodinom za paljenicu.
46 Abraham reče Eliezeru i svom sinu Izmaelu: "Vidite li i vi ono što mi vidimo na gori koja je u daljini?"
47 A oni odgovoriše i rekoše: "Ne vidimo ništa više nego što nalikuju drugim planinama na zemlji." A Abraham znade da nisu prihvaćene pred Gospodinom da idu s njima, pa im Abraham reče: "Ostanite ovdje s magarcem dok ja i Izak, sin moj, idemo na onu goru i ondje se poklonimo pred Gospodinom, a zatim se vratimo k vama."
48 Eliezer i Izmael ostadoše na tom mjestu, kako im Abraham bijaše naredio.
49 Abraham uze drva za paljenicu i stavi ih na svog sina Izaka, zatim uze oganj i nož i obojica odoše na ono mjesto.
50 Dok su išli putem, Izak reče svom ocu: "Evo, vidim ovdje vatru i drva, a gdje je onda janje koje će biti paljenica pred Gospodinom?"

51 Abraham odgovori svom sinu Izaku: "Gospodin te je izabrao, sine moj, da budeš savršena paljenica umjesto janjeta."
52 Izak reče svom ocu: “Učinit ću sve što ti je Gospodin rekao s radošću i vedrinom srca.”
53 Abraham ponovno reče svome sinu Izaku: "Ima li u tvom srcu ikakva misao ili savjet o tome koji nije prikladan? Reci mi, sine moj, molim te, sine moj, nemoj to skrivati od mene."
54 Izak odgovori svome ocu Abrahamu i reče mu: “Oče moj, tako živ bio Gospodin i tako živa bila duša tvoja, nema ništa u mom srcu što bi me navelo da skrenem ni desno ni lijevo od riječi koju ti je rekao.”
55 Ni ud ni mišić se nisu pomaknuli niti pomaknuli pri tome, niti u mom srcu postoji ikakva misao ili zli savjet u vezi s tim.
56 Ali ja sam radostan i vedar u ovome i kažem: Blagoslovljen Gospodin koji me danas izabra da budem žrtva paljenica pred njim.
57 Abraham se jako obradovao Izakovim riječima, pa su otišli i došli zajedno na mjesto o kojem je Gospodin govorio.
58 Abraham pristupi da sagradi žrtvenik na tom mjestu, a Abraham plakaše, a Izak uze kamenje i žbuku dok ne dovrše sagradnju žrtvenika.
59 Abraham uze drva i složi ih na žrtvenik koji je sagradio.
60 I uze svoga sina Izaka i sveza ga da ga stavi na drva koja su bila na žrtveniku, da ga zakolje kao paljenicu pred Gospodinom.
61 Izak reče ocu svome: "Čvrsto me sveži i stavi me na žrtvenik da se ne okrenem i ne pomaknem te se ne otrgnem od sile noža na svom tijelu i time ne oskvrnem paljenicu." I Abraham učini tako.
62 Izak je i dalje govorio svom ocu: “Oče moj, kad me zakolješ i spališ kao žrtvu, uzmi sa sobom ostatak moga pepela i donesi ga mojoj majci Sari. Reci joj: ‘Ovo je Izakov slatki miris.’ Ali joj to nemoj reći ako sjedi blizu bunara ili na kakvom uzvišenju, da ne bacila dušu za mnom i umrla.
63 Abraham ču Izakove riječi i podiže glas svoj i zaplaka kad Izak izgovori te riječi; i Abrahamove suze potekoše na Izaka, sina njegova, i Izak gorko zaplaka i reče ocu svome: "Požuri, oče moj, i izvrši sa mnom volju Gospodina, Boga našega, kako ti je zapovjedio."
64 I srca Abrahama i Izaka obradovaše se ovoj stvari koju im je Gospodin zapovjedio; ali oko gorko zaplaka, dok se srce radovalo.
65 Abraham sveza svoga sina Izaka i stavi ga na žrtvenik na drva. Izak ispruži vrat na žrtveniku pred svojim ocem. Abraham pruži ruku da uzme nož i zakolje sina svoga kao žrtvu paljenicu pred Gospodinom.
66 U to vrijeme anđeli milosrđa pristupiše pred Gospodina i rekoše mu o Izaku:
67 0 Gospodine, ti si milosrdan i suosjećajan Kralj nad svime što si stvorio na nebu i na zemlji, i ti ih sve podupireš; daj stoga otkupninu i izbavljenje umjesto sluge svoga Izaka, i smiluj se i imaj sućuti nad Abrahamom i Izakom, sinom njegovu, koji danas izvršavaju tvoje zapovijedi.
68 Jesi li vidio, Gospodine, kako je Izak, sin Abrahama, sluge tvojega, svezan na klanje kao životinja? Sada neka se, Gospodine, smiluješ nad njima.
69 U to vrijeme Jahve se ukaza Abrahamu i dozva ga s neba: “Ne diži ruku na dječaka niti mu što čini! Jer sada znam da se bojiš Boga čineći ovo djelo i ne uskratiš mi svoga sina, jedinca svoga.
70 Abraham podiže oči i vidje: ovan se rogovima zapleo u šipražje; to je bio ovan kojeg je Gospodin Bog stvorio na zemlji onog dana kad je stvorio zemlju i nebo.
71 Jer je Gospodin od onoga dana pripremio ovog ovna da bude žrtva paljenica umjesto Izaka.
72 I ovaj je ovan napredovao prema Abrahamu kad ga je Sotona uhvatio i zapleo mu rogove u šipražje, da ne bi mogao napredovati prema Abrahamu, kako bi Abraham mogao ubiti njegovog sina.
73 Abraham, vidjevši ovna kako mu se približava, a Sotona ga zadržava, uze ga i dovede pred žrtvenik. Odriješi sveze svoga sina Izaka i stavi ovna na njegovo mjesto. Abraham zakla ovna na žrtveniku i prinese ga kao žrtvu umjesto svoga sina Izaka.
74 Abraham poškropi malo ovnove krvi po žrtveniku i uskliknu: “Ovo je umjesto moga sina i neka se ovo danas pred Gospodinom smatra krvlju moga sina.”
75 I sve što je Abraham učinio tom prilikom kraj žrtvenika, uzviknuo bi i rekao: Ovo je na mjestu moga sina i neka se danas pred Gospodinom smatra da je to mjesto moga sina; i Abraham je dovršio cijelu službu kraj žrtvenika, i služba je bila prihvaćena pred Gospodinom i uračunata je kao da je to bio Izak; i Gospodin je blagoslovio Abrahama i potomstvo njegovo toga dana.
76 I Sotona ode k Sari i ukaže joj se u liku starca vrlo ponizna i krotka, a Abraham je još uvijek prinosio paljenicu pred Gospodinom.
77 A on joj reče: "Zar ne znaš sve djelo koje je Abraham danas učinio sa svojim jedinim sinom? Uze Izaka, sagradi mu žrtvenik, ubije ga i prinese ga kao žrtvu na žrtveniku. Izak je plakao i plakao pred ocem svojim, ali ga nije pogledao niti mu se sažalio."
78 I Sotona ponovi te riječi i ode od nje, a Sara ču sve Sotonine riječi i zamisli ga kao starca među sinovima ljudskim koji su bili s njezinim sinom i došli te joj rekli te stvari.
79 Sara podiže glas i zaplaka i gorko zaplaka zbog svog sina; bacila se na zemlju i posula prašinu na glavu te rekla: “Sine moj, Izače, sine moj, o, kad bih ja danas umrla umjesto tebe!” I nastavi plakati i rekla: “Žao mi je zbog tebe, sine moj, sine moj Izače, o, kad bih ja danas umrla umjesto tebe.”
80 A ona je i dalje plakala i govorila: "Žalim se za tobom jer sam te odgojila i odgojila; sada se moja radost pretvorila u žalost za tobom, ja koja sam čeznula za tobom, plakala i molila se Bogu dok te nisam rodila u devedesetoj godini; i evo, danas si služio nožu i vatri, da budeš prinesen kao žrtva."
81 Ali tješim se tobom, sine moj, što je to riječ Gospodnja, jer si izvršio zapovijed Boga svoga; jer tko može prestupiti riječ Boga našega, u čijim je rukama duša svakog živog bića?
82 Pravedan si, Gospodine, Bože naš, jer sva su djela tvoja dobra i pravedna; jer i ja se radujem tvojoj riječi koju si

zapovjedio, i dok oko moje gorko plače, srce moje se raduje.
83 Sara položi glavu na grudi jedne od svojih sluškinja i ostade tiha kao kamen.
84 Nakon toga ustade i obiđe sve dok ne stigne u Hebron. Ispitivala je sve koje je srela hodeći putem, ali nitko joj nije mogao reći što se dogodilo s njezinim sinom.
85 I dođe sa svojim sluškinjama i slugama u Kireat-Arbu, to jest Hebron, i upita za svoga sina, i ostane ondje dok posla neke od svojih slugu da traže kamo je Abraham otišao s Izakom; otišli su da ga traže u kući Šemovoj i Eberovoj, ali ga nisu mogli naći, i tražili su po cijeloj zemlji, a ondje ga nije bilo.
86 I gle, Sotona dođe k Sari u liku starca, dođe i stade pred nju te joj reče: “Lagao sam ti govorio, jer Abraham nije ubio svoga sina i on nije mrtav.” Kad je čula tu riječ, radost joj se zbog sina toliko razveselila da joj je duša izdahnula od radosti; ona umrije i pridruži se svome narodu.
87 A kad je Abraham završio svoju službu, vratio se sa svojim sinom Izakom svojim momcima, te su ustali i otišli zajedno u Beer Šebu i vratili se kući.
88 Abraham je tražio Saru, ali je nije mogao naći, pa se raspitao o njoj. Rekoše mu: "Otišla je čak do Hebrona da vas oboje traži kamo ste išli, jer je tako saznala."
89 Abraham i Izak odoše k njoj u Hebron i kad vidješe da je mrtva, podigoše glas i gorko zaplakaše nad njom. Izak pade na lice svoje majke i zaplaka nad njom govoreći: "O majko moja, majko moja, kako si me ostavila i kamo si otišla? O kako, kako si me ostavila!"
90 Abraham i Izak su jako plakali, i svi njihovi sluge su plakali s njima zbog Sare, i tugovali su za njom velikom i teškom tugom.

POGLAVLJE 24

1 Sara je živjela sto dvadeset i sedam godina, i Sara umrije. Abraham ustade od svojih mrtvih da potraži grobno mjesto za pokop svoje žene Sare. Otiđe i reče Hetovcima, stanovnicima one zemlje, govoreći:
2 Ja sam stranac i došljak kod vas u vašoj zemlji; daj mi grobno mjesto u svojoj zemlji da mogu pokopati svoje mrtve ispred sebe.
3 A sinovi Hetovi rekoše Abrahamu: “Evo zemlje pred tobom. U jednom od naših odabranih grobova pokopaj svoju mrtvu, jer ti nitko neće uskratiti da pokopaš svoju mrtvu.”
4 Abraham im reče: “Ako ste s tim zadovoljni, idite i molite za mene Efrona, sina Zoharova, da mi da špilju Makpelu koja je na kraju njegova polja, pa ću je od njega kupiti za što god želi.”
5 Efron je živio među sinovima Hetovim. Oni su otišli i pozvali ga. On je došao pred Abrahama. Efron reče Abrahamu: "Evo, tvoj će sluga učiniti sve što tražiš." A Abraham reče: "Ne, nego ću kupiti špilju i polje koje imaš za cijenu da ti budu u posjedu i zauvijek kao grob."
6 A Efron odgovori i reče: “Evo polja i pećine pred tobom, daj što god želiš.” A Abraham reče: “Samo ću to po punoj cijeni kupiti iz tvoje ruke i iz ruke onih koji ulaze na vrata tvoga grada i iz ruke tvoga potomstva zauvijek.”
7 Efron i sva njegova braća čuše to, i Abraham odvaže Efronu četiri stotine šekela srebra u ruke Efrona i u ruke sve njegove braće; i Abraham zapisa taj dogovor, i zapisa ga i posvjedoči o njemu pred četiri svjedoka.
8 A ovo su imena svjedoka: Amigal, sin Abišne Hetita, Adihorom, sin Ašunaha Hivijca, Abdon, sin Akirama Gomerijca, Bakdil, sin Abudišov Sidonac.
9 Abraham uze knjigu o kupnji i pohrani je u svoje riznice. I ovo su riječi koje Abraham napiše u knjigu:
10 Da špilja i polje koje je Abraham kupio od Efrona Hetita i od njegova potomstva i od onih koji izlaze iz njegova grada i od njihova potomstva zauvijek, daju se u posjed Abrahamu i njegovu potomstvu i onima koji izlaze iz njegovih bokova, za vječno grobno mjesto; i on je na to stavio pečat i to potvrdio sa svjedocima.
11 I polje i špilja koja je bila na njemu i sve to mjesto bili su osigurani Abrahamu i njegovu potomstvu poslije njega, od djece Hetove; evo, nalazi se nasuprot Mamre u Hebronu, koji je u zemlji kanaanskoj.
12 Poslije toga Abraham ondje pokopa svoju ženu Saru, i to mjesto i sva njegova granica pripadoše Abrahamu i njegovu potomstvu u posjed groba.
13 Abraham pokopa Saru s raskoši, kao što se to čini pri pokopu kraljeva, i pokopana je u vrlo lijepoj i lijepoj odjeći.
14 Kod njezinih odara bio je Šem, njegovi sinovi Eber i Abimelek, zajedno s Anarom, Aškolom i Mamreom, i svi velikaši zemlje slijedili su njezine odare.
15 A Sarina života bilo je sto dvadeset i sedam godina, i ona je umrla, a Abraham je učinio veliku i tešku žalost i obavljao je običaje žalosti sedam dana.
16 I svi stanovnici zemlje tješili su Abrahama i njegova sina Izaka zbog Sare.
17 A kad su prošli dani njihove žalosti, Abraham otpusti svoga sina Izaka, koji ode u kuću Šemovu i Eberovu da se upozna s putovima Gospodnjim i njegovim uputama. Ondje Abraham ostade tri godine.
18 U to vrijeme ustade Abraham sa svim svojim slugama te odoše i vratiše se kući u Beer Šebu, a Abraham i svi njegovi sluge ostadoše u Beer Šebi.
19 I u preokretu godine umrije Abimelek, kralj Filistejaca; bilo mu je sto devedeset i tri godine kad je umro; i Abraham ode sa svojim narodom u zemlju Filistejaca. Oni utješe cijelu kuću i sve njegove sluge, a on se zatim vrati i ode kući.
20 Nakon Abimelekove smrti, Gerarčani su uzeli njegova sina Benmaliha, koji je imao samo dvanaest godina, i položili ga na mjesto njegova oca.
21 I nadjenuše mu ime Abimelek po imenu njegova oca, jer je to bio njihov običaj u Geraru, i Abimelek postade kralj namjesto svoga oca Abimeleka i sjede na njegovo prijestolje.
22 U one dane umrije i Lot, sin Haranov, trideset i devete godine Izakova života. Lotov je život trajao sto i četrdeset godina, a onda umrije.
23 A ovo su Lotova djeca koja su mu rodile njegove kćeri: ime prvorođencu bilo je Moab, a ime drugome bilo je Benami.
24 Dva Lotova sina otišla su i uzela sebi žene iz zemlje kanaanske te im rodila djecu. Moabovi sinovi bili su Ed, Majon, Tarsus i Kanvil, četiri sina. Oni su očevi Moabovih sinova do danas.
25 I sve obitelji Lotovih sinova otišle su živjeti gdje god su naišle, jer su bile plodne i obilno se množile.

26 I otišli su i sagradili sebi gradove u zemlji u kojoj su živjeli, i gradove koje su sagradili nazvali su svojim imenima.
27 U one dane umrije Nahor, sin Terahov, brat Abrahamov, u četrdesetoj godini Izakova života. Nahor je živio sto sedamdeset i dvije godine. Umrije i bi pokopan u Haranu.
28 A kad je Abraham čuo da mu je brat mrtav, jako se rastuži i oplakivao je brata svoga mnogo dana.
29 Abraham dozva Eliezera, svoga glavnog slugu, da mu da naredbe u vezi s njegovom kućom. On dođe i stade pred njega.
30 Abraham mu reče: "Evo, star sam, ne znam dan svoje smrti; jer sam odmakao u danima; zato ustani, idi i ne uzimaj ženu za mog sina iz ovog mjesta i iz ove zemlje, između kćeri Kanaanaca među kojima živimo."
31 Nego idi u moju zemlju i u moje rodno mjesto i uzmi odande ženu za moga sina! I Gospodin, Bog neba i zemlje, koji me uze iz kuće moga oca i dovede me na ovo mjesto i reče mi: ‘Tvome potomstvu dat ću ovu zemlju u baštinu zauvijek’, on će poslati svoga anđela pred tobom i učiniće ti uspješan put, da bi mogao dobiti ženu za moga sina iz moje obitelji i iz kuće moga oca.
32 A sluga odgovori svom gospodaru Abrahamu i reče: “Evo, idem u tvoje rodno mjesto i u kuću tvoga oca i odande ću uzeti ženu za tvoga sina. Ali ako žena ne bude htjela poći sa mnom u ovu zemlju, hoću li odvesti tvoga sina natrag u zemlju tvoga rodnog mjesta?”
33 Abraham mu reče: “Pazi da ne dovedeš sina moga ovamo natrag, jer će Gospodin, pred kojim sam hodio, poslati svoga anđela pred tobom i tvoj će put učiniti uspješnim.”
34 Eliezer učini kako mu Abraham naredi, i Eliezer se zakle Abrahamu, gospodaru svome, na tu stvar. Eliezer ustade i uze deset deva od deva svoga gospodara i deset ljudi od slugu svoga gospodara, te ustadoše i otiđoše u Haran, grad Abrahama i Nahora, da dovedu ženu za Izaka, sina Abrahamova. Dok su oni bili odsutni, Abraham posla u kuću Šema i Ebera, te oni dovedoše odande njegova sina Izaka.
35 Izak se vrati kući svoga oca u Beer Šebu, dok Eliezer i njegovi ljudi dođoše u Haran; i zaustaviše se u gradu kod pojilišta, i on natjera svoje deve da kleknu kraj vode i one ostadoše ondje.
36 A Eliezer, Abrahamov sluga, pomoli se i reče: “Bože gospodara moga Abrahama, molim te, pošalji mi danas sreću i učini milost gospodaru mome; danas ćeš sinu gospodara moga odabrati ženu iz njegove obitelji.”
37 I Gospodin usliši glas Eliezerov zbog svog sluge Abrahama, i slučajno sretne kćer Betuela, sina Milke, ženu Nahora, brata Abrahamova, i Eliezer dođe u njezinu kuću.
38 Eliezer im ispriča sve što ga brine i da je Abrahamov sluga, a oni mu se jako obradovaše.
39 I svi su blagoslovili Gospodina koji je to učinio i dali su mu Rebeku, kćer Betuelovu, za ženu Izaku.
40 A mlada žena bijaše vrlo lijepa izgleda, bijaše djevica, a Rebeka je u ono vrijeme imala deset godina.
41 Betuel, Laban i njegova djeca priredili su te noći gozbu, a Eliezer i njegovi ljudi došli su te su jeli, pili i veselili se ondje te noći.
42 Eliezer ustade ujutro, on i ljudi koji bijahu s njim, i pozva svu kuću Betuelovu govoreći: "Pustite me da idem svom gospodaru!" I ustadoše i otpustiše Rebeku i njezinu dojilju Deboru, kćer Uzovu, i dadoše joj srebro i zlato, sluge i sluškinje, i blagosloviše je.
43 I otpustiše Eliezera s njegovim ljudima; a sluge uzeše Rebeku, te on ode i vrati se svome gospodaru u zemlju kanaansku.
44 Izak uze Rebeku i ona mu postade žena, i on je uvede u šator.
45 Izaku je bilo četrdeset godina kad je uzeo Rebeku, kćer svoga ujaka Betuela, za ženu.

POGLAVLJE 25

1 U to vrijeme Abraham u starosti opet uze ženu, a ime joj bijaše Ketura, iz zemlje kanaanske.
2 I rodi mu Zimrana, Jokšana, Medana, Midijana, Išbaka i Šuaha, šest sinova. Zimranova djeca bijahu Abihen, Molik i Narim.
3 Jokšanovi sinovi bili su Šeba i Dedan, a Medanovi sinovi bili su Amida, Joab, Gohi, Eliš i Notak; a Midjanovi sinovi bili su Efa, Efer, Hanok, Abida i Eldaa.
4 Išbakovi sinovi bili su Makiro, Beyodua i Tator.
5 Šuakovi sinovi bili su Bildad, Mamdad, Munan i Meban; svi su to obitelji djece Keture, Kanaanke, koju je rodila Abrahamu Hebreju.
6 Abraham ih sve otpusti i dade im darove, te otiđoše od njegova sina Izaka da žive gdje god nađu mjesto.
7 Svi su oni otišli na goru na istoku i sagradili sebi šest gradova u kojima su živjeli do danas.
8 Ali sinovi Šebini i Dedanovi, sinovi Jokšanovi, sa svojom djecom, nisu živjeli sa svojom braćom u njihovim gradovima, nego su putovali i logorovali po zemljama i pustinjama do danas.
9 I sinovi Midjana, sina Abrahamova, otišli su na istok zemlje Kuš i ondje su pronašli veliku dolinu u istočnoj zemlji, i ondje su ostali i sagradili grad, i živjeli su u njemu, to je zemlja Midjana do današnjeg dana.
10 Midjanac se nastanio u gradu koji je sagradio, on i njegovih pet sinova i svi koji su mu pripadali.
11 A ovo su imena sinova Midjana prema njihovim imenima u njihovim gradovima: Efa, Efer, Hanok, Abida i Eldaa.
12 Efini sinovi bili su Metak, Mešar, Avi i Tzanua, a Eferovi sinovi bili su Efron, Zur, Alirun i Medin, a Kanokovi sinovi bili su Reuel, Rekem, Azi, Aljošub i Alad.
13 Abidini sinovi bili su Kur, Melud, Kerury i Molki; a Eldahini sinovi bili su Miker, Reba, Malkija i Gabol; to su imena Midjanaca prema njihovim obiteljima; a poslije su se obitelji Midjana raširile po cijeloj zemlji Midjanskoj.
14 A ovo je rodoslovlje Izmaela, sina Abrahama, kojega je Abrahamu rodila Hagara, Sarina sluškinja.
15 I Izmael uze ženu iz zemlje egipatske, a ime joj bijaše Riba, to jest Meriba.
16 Riba rodi Izmaelu Nebajota, Kedara, Adbeela, Mibsam i njihovu sestru Bosmatu.
17 I Jišmael ostavi svoju ženu Ribu, a ona ode od njega i vrati se u Egipat u kuću svoga oca i ondje se nastani, jer je bila vrlo zla u očima Jišmaela i u očima njegova oca Abrahama.

18 I Izmael poslije uze ženu iz zemlje kanaanske, a ime joj bijaše Malhut, i ona mu rodi Nišmu, Dumu, Masu, Hadada, Temu, Jetura, Nafiša i Kedmu.
19 Ovo su sinovi Jišmaelovi, i ovo su njihova imena, dvanaest knezova prema svojim narodima; a obitelji Jišmaelove kasnije su se raširile, i Jišmael je uzeo svoju djecu i svu imovinu koju je stekao, zajedno s dušama svoje obitelji i svime što mu je pripadalo, te su otišli živjeti gdje su našli mjesto.
20 I odoše i nastaniše se blizu pustinje Parana, a njihovo prebivalište bijaše od Havile do Šura, koji je nasuprot Egiptu prema Asiriji.
21 I Izmael i njegovi sinovi živjeli su u zemlji i rodili su im se djeca, te su bili plodni i mnogo se množili.
22 A ovo su imena sinova Nebajota, prvorođenca Izmaelova: Mend, Send, Majon; a sinovi Kedarovi bijahu Aljon, Kezem, Kamad i Eli.
23 Sinovi Adbeelovi bili su Kamad i Jabin, a sinovi Mibsamovi bili su Obadija, Ebedmelek i Jeuš; to su obitelji djece Ribe, žene Izmaelove.
24 Sinovi Mišme, sina Izmaelova, bili su Šamua, Zekarion i Obed; a sinovi Dumini bili su Kezed, Eli, Makmad i Amed.
25 Masini sinovi bili su Melon, Mula i Ebidadon; a Chadadovi sinovi bili su Azur, Minzar i Ebedmelek; a Temini sinovi bili su Seir, Sadon i Jakol.
26 Jeturovi sinovi bili su Merit, Jaiš, Aljo i Pakot; a Nafišovi sinovi bili su Ebed-Tamed, Abijasaf i Mir; a Kedmini sinovi bili su Kalip, Tahti i Omir; to su bili sinovi Malkute, žene Izmaelove, prema njihovim obiteljima.
27 Svi su to Izmaelovi rodovi prema svojim generacijama, i živjeli su u onim zemljama u kojima su sebi sagradili gradove do danas.
28 Rebeka, kći Betuelova, žena Abrahamova sina Izaka, bijaše u one dane neplodna i ne imade potomstva. Izak ostade sa svojim ocem u zemlji kanaanskoj. Jahve bijaše s Izakom. Arpakšad, sin Šema, sina Noina, umrije u one dane, u četrdeset i osmoj godini Izakova života. Arpakšadov život trajao je četiri stotine trideset i osam godina. Tada umrije.

POGLAVLJE 26

1 U pedeset i devetoj godini života Izaka, sina Abrahamova, njegova žena Rebeka još je uvijek bila neplodna u one dane.
2 Rebeka reče Izaku: “Zaista sam čula, gospodaru moj, da je tvoja majka Sara bila neplodna u svoje dane dok se moj gospodar Abraham, tvoj otac, nije pomolio za nju te je ona s njim zatrudnjela.”
3 Zato sada ustani i moli se i ti Bogu, i on će uslišati tvoju molitvu i sjetiti nas se po milosrđu svome.
4 Izak odgovori svojoj ženi Rebeki: “Abraham se već molio za mene Bogu da mu umnoži potomstvo, zato će nam sada od tebe doći ova neplodnost.”
5 A Rebeka mu reče: “Ali ustani sada i ti i moli se da Gospodin usliši tvoju molitvu i da mi da djecu.” Izak posluša riječi svoje žene, i Izak i njegova žena ustadoše i otiđoše u zemlju Moriju da se ondje mole i traže Gospodina. Kad stigoše na to mjesto, Izak ustade i pomoli se Gospodinu zbog svoje žene jer je bila neplodna.
6 A Izak reče: “Gospodine, Bože neba i zemlje, tvoja dobrota i milosrđe ispunjavaju zemlju, ti koji si uzeo moga oca iz doma njegova oca i iz njegova rodnog mjesta i doveo ga u ovu zemlju i rekao mu: ‘Tvome ću potomstvu dati ovu zemlju.’ Ti si mu obećao i objavio: ‘Umnožit ću tvoje potomstvo kao zvijezde nebeske i kao pijesak morski.’ Neka se sada obistine tvoje riječi koje si rekao mome ocu.”
7 Jer ti si Gospodin, Bog naš, naše su oči uprte u tebe da nam daš potomstvo ljudi, kao što si nam obećao, jer ti si Gospodin, Bog naš, i naše su oči uprte samo u tebe.
8 I Gospodin je uslišio molitvu Izaka, sina Abrahamova, i Gospodin ga je uslišio te je njegova žena Rebeka začela.
9 Otprilike sedam mjeseci kasnije, djeca su se u njoj borila i jako ju je boljelo što je zbog njih bila umorna. Zato je rekla svim ženama koje su tada bile u zemlji: "Je li vam se dogodilo što se dogodilo meni?" A one su joj rekle: "Ne."
10 A ona im reče: “Zašto sam ja sama u ovome među svim ženama koje su bile na zemlji?” I ode u zemlju Moriju da zbog toga traži Gospodina; i ode k Šemu i Eberu, sinu njegovu, da ih upita o toj stvari i da traže Gospodina u vezi s njom.
11 I ona je također zamolila Abrahama da traži i upita Gospodina o svemu što ju je snašlo.
12 I svi su upitali Gospodina o tome i donijeli joj riječ od Gospodina i rekli joj: “Dvoje djece je u tvojoj utrobi i dva će naroda nastati od njih; i jedan će narod biti jači od drugoga, i veći će služiti mlađeme.”
13 A kad su se navršili dani njezina poroda, kleknula je i gle, blizanci u njezinoj utrobi, kao što joj je Gospodin rekao.
14 Prvi je izašao crven sav poput dlakave haljine, i sav narod zemlje nadjenu mu ime Ezav, govoreći: "Ovaj je postao potpun od utrobe."
15 Poslije toga dođe njegov brat i rukom uhvati Ezava za petu, zato mu nadjenuše ime Jakov.
16 A Izak, sin Abrahamov, imao je šezdeset godina kad ih je rodio.
17 Dječaci su odrasli do svoje petnaeste godine i došli su u društvo ljudi. Ezav je bio čovjek lukav i prijevaran, i vješt lovac na polju, a Jakov je bio čovjek savršen i mudar, živio je u šatorima, pasao stada i učio se Gospodinovim uputama i zapovijedima svoga oca i majke.
18 Izak i djeca njegova doma živjeli su s njegovim ocem Abrahamom u zemlji kanaanskoj, kako im je Bog zapovjedio.
19 I Izmael, sin Abrahamov, ode sa svojom djecom i svim njihovim vlasništvom, te se vratiše odande u zemlju Havilu i ondje se nastaniše.
20 I sva djeca Abrahamovih inočica otišla su živjeti u zemlju istočnu, jer ih je Abraham otpustio od svoga sina i dao im darove, te su otišli.
21 Abraham dade sve što je imao svom sinu Izaku, a dade mu i sva svoja blaga.
22 I zapovjedi mu govoreći: “Zar ne znaš i ne razumiješ da je Gospodin Bog na nebu i na zemlji i da nema drugoga osim njega?”
23 On me uze iz doma očeva i iz rodnog mjesta, dade mi sve radosti zemlje; izbavi me od savjeta zlikovaca, jer se u njega uzdam.
24 I doveo me je na ovo mjesto i izbavio me iz Ur Kasdima; i rekao mi je: “Tvome potomstvu dat ću sve ove zemlje i

oni će ih naslijediti ako budu čuvali moje zapovijedi, moje uredbe i moje odredbe koje sam ti zapovjedio i koje ću zapovjediti njima."
25 Zato sada, sine moj, poslušaj glas moj i drži se zapovijedi Gospodina, Boga svoga, koje sam ti zapovjedio; ne skreći s pravog puta ni desno ni lijevo, da bi tebi i djeci tvojoj poslije tebe bilo dobro zauvijek.
26 I sjeti se čudesnih djela Gospodnjih i njegove dobrote koju nam je pokazao, izbavivši nas iz ruku naših neprijatelja, i Gospod, Bog naš, dao ih je da padnu u naše ruke; i sada zato drži sve što sam ti zapovjedio, i ne odstupaj od zapovijedi Boga svoga i ne služi nikome osim njemu, da bi bilo dobro tebi i potomstvu tvome poslije tebe.
27 I uči svoju djecu i svoje potomstvo uputama Gospodnjim i njegovim zapovijedima i uči ih pravednom putu kojim trebaju ići, da im bude dobro zauvijek.
28 Izak odgovori ocu svome i reče mu: "Ono što mi je Gospodin moj zapovjedio, to ću učiniti i neću odstupiti od zapovijedi Gospodina, Boga svoga; čuvat ću sve što mi je zapovjedio." A Abraham blagoslovi svoga sina Izaka i svoju djecu; i Abraham pouči Jakova pouku Gospodnjem i njegovim putovima.
29 U to vrijeme umrije Abraham, petnaeste godine života Jakova i Ezava, sinova Izakovih. Tako je Abraham živio sto sedamdeset i pet godina. Umrije i pridruže se svojim precima u dobroj starosti, star i sit života. Izak i Izmael, sinovi njegovi, pokopaše ga.
30 A kad su stanovnici Kanaana čuli da je Abraham mrtav, došli su svi sa svojim kraljevima i knezovima i svim svojim ljudima da pokopaju Abrahama.
31 I svi stanovnici zemlje Haran i sve obitelji doma Abrahamova i svi knezovi i velikaši i Abrahamovi sinovi od konkubina, svi dođoše kad čuše za Abrahamovu smrt i uzvratiše Abrahamu za ljubaznost i utješiše Izaka, sina njegova, i pokopaše Abrahama u špilji koju je kupio od Efrona Hetita i njegove djece, da im priskrbi grobno mjesto.
32 I svi stanovnici Kanaana i svi koji su poznavali Abrahama plakali su za Abrahamom cijelu godinu, i muškarci i žene su ga naricali.
33 I sva mala djeca i svi stanovnici zemlje plakali su zbog Abrahama, jer je Abraham bio dobar prema svima njima i jer je bio pravedan pred Bogom i ljudima.
34 I nije se pojavio čovjek koji se bojao Boga kao Abraham, jer se bojao svoga Boga od mladosti svoje i služio je Gospodinu i išao je svim njegovim putovima za života svoga, od djetinjstva svoga do dana svoje smrti.
35 I Gospodin je bio s njim i izbavio ga iz savjeta Nimroda i njegova naroda, i kad je zaratio s četiri elamska kralja, pobijedio ih je.
36 I doveo je svu djecu zemlje u službu Bogu i naučio ih putovima Gospodnjim i učinio da upoznaju Gospoda.
37 I on zasadi gaj i u njemu zasadi vinograd, i uvijek je u svom šatoru pripremao hranu i piće onima koji su prolazili kroz zemlju, da se mogu nasititi u njegovoj kući.
38 I Gospodin Bog izbavi cijelu zemlju zbog Abrahama.
39 Poslije Abrahamove smrti Bog blagoslovi njegova sina Izaka i njegovu djecu. Jahve bijaše s Izakom kao što bijaše s njegovim ocem Abrahamom. Jer Izak čuvaše sve Jahvine zapovijedi, kako mu bijaše zapovjedio njegov otac Abraham; nije skretao ni desno ni lijevo s pravog puta koji mu bijaše zapovjedio njegov otac.

POGLAVLJE 27

1 A Ezav je u to vrijeme, nakon Abrahamove smrti, često išao u polje u lov.
2 I Nimrod, kralj Babilona, to jest Amrafel, često je išao sa svojim junacima u lov na polju i šetao se sa svojim ljudima za vrijeme hladnog dana.
3 Nimrod je promatrao Ezava svih dana, jer se u Nimrodovom srcu stvarala ljubomora protiv Ezava svih dana.
4 Jednog dana Ezav ode u polje u lov i nađe Nimroda gdje hoda pustinjom sa svoja dva čovjeka.
5 Svi njegovi junaci i narod bijahu s njim u pustinji, ali se udaljiše od njega i odoše od njega u raznim smjerovima u lov. Ezav se sakri Nimrodu i vrebaše ga u pustinji.
6 A Nimrod i njegovi ljudi koji su bili s njim nisu ga poznavali, i Nimrod i njegovi ljudi često su šetali poljem za vrijeme hladnog dana i kako bi saznali gdje njegovi ljudi love u polju.
7 Nimrod i dvojica njegovih ljudi koji su bili s njim dođoše na mjesto gdje su se nalazili, kad se Ezav naglo trgnu iz svog skrovišta, izvuče mač, požuri i potrči k Nimrodu i odrubi mu glavu.
8 Ezav se očajnički borio s dvojicom ljudi koji su bili s Nimrodom, a kad su ga pozvali, Ezav se okrenuo prema njima i ubio ih mačem.
9 I svi Nimrodovi junaci, koji su ga ostavili da odu u pustinju, čuli su vapaj iz daljine i prepoznali su glasove te dvojice ljudi te su potrčali da saznaju uzrok tome kad su pronašli svog kralja i dvojicu ljudi koji su bili s njim kako leže mrtvi u pustinji.
10 A kad Ezav ugleda kako se izdaleka približavaju moćni ljudi Nimrodovi, pobjegne i tako se spasi; i Ezav uze dragocjenu odjeću Nimrodovu, koju je Nimrodov otac ostavio Nimrodu, i kojom je Nimrod prevladao nad cijelom zemljom, te potrča i sakri je u svojoj kući.
11 Ezav uze te haljine i potrča u grad zbog Nimrodovih ljudi, i dođe u kuću svoga oca umoran i iscrpljen od borbe, i bio je spreman umrijeti od tuge kad se približi svome bratu Jakovu i sjedne pred njega.
12 I reče svome bratu Jakovu: "Evo, danas ću umrijeti, zašto onda želim prvorodstvo?" Jakov je mudro postupio s Ezavom u toj stvari, i Ezav proda svoje prvorodstvo Jakovu, jer je tako učinio Gospodin.
13 Ezavov dio u špilji na polju Makpeli, koji je Abraham kupio od Hetovih sinova za posjed groblja, Ezav proda Jakovu, a Jakov kupi sve to od svoga brata Ezava za određenu cijenu.
14 Jakov je sve to zapisao u knjigu i posvjedočio o tome pred svjedocima, zapečatio je i knjiga je ostala u Jakovljevim rukama.
15 A kad je Nimrod, sin Kušov, umro, njegovi ga ljudi podigoše i donesoše u strahu te ga pokopaše u njegovu gradu. Nimrod je živio dvjesto petnaest godina, a onda je umro.
16 A dani Nimrodova vladanja nad narodom zemlje bili su sto osamdeset i pet godina; i Nimrod umrije od Ezavova mača u sramoti i preziru, a potomstvo Abrahamovo uzrokovalo je njegovu smrt kao što je vidio u svom snu.

17 I po Nimrodovoj smrti njegovo se kraljevstvo podijelilo na mnoge dijelove, i svi oni dijelovi kojima je Nimrod vladao vraćeni su odgovarajućim kraljevima zemlje, koji su ih ponovno zauzeli nakon Nimrodove smrti, i svi ljudi iz Nimrodove kuće bili su dugo vremena robovi svih ostalih kraljeva zemlje.

POGLAVLJE 28

1 U one dane, poslije Abrahamove smrti, te godine Gospodin dovede veliku glad u zemlju. Dok je glad bjesnila u zemlji kanaanskoj, Izak ustade da siđe u Egipat zbog gladi, kao što je učinio njegov otac Abraham.
2 Te se noći Jahve ukaza Izaku i reče mu: “Ne idi u Egipat, nego ustani i idi u Gerar k Abimeleku, kralju Filistejaca, i ostani ondje dok glad ne prestane.”
3 Izak ustade i ode u Gerar, kako mu je Gospodin zapovjedio, i ostade ondje cijelu godinu.
4 Kad je Izak došao u Gerar, stanovnici zemlje vidješe da je Rebeka, žena njegova, lijepa izgleda, pa stanovnici Gerara upitaše Izaka za njegovu ženu, a on reče: "Ona mi je sestra." Bojao se reći da mu je žena da ga stanovnici zemlje ne ubiju zbog nje.
5 Abimelekovi knezovi odoše i pohvališe ženu kralju, ali im on ne odgovori niti pazi na njihove riječi.
6 Ali ih je čuo kako govore da ju je Izak proglasio svojom sestrom, pa je kralj to zadržao za sebe.
7 A kad je Izak ostao tri mjeseca u zemlji, Abimelek pogleda kroz prozor i vidje: Izak se zabavljao sa svojom ženom Rebekom, jer je Izak živio u vanjskoj kući koja je pripadala kralju, tako da je Izakova kuća bila nasuprot kraljeve kuće.
8 Kralj reče Izaku: “Što si nam to učinio rekavši za svoju ženu: 'Ona mi je sestra?' Kako bi lako koji od velikaša naroda mogao legnuti s njom, pa bi nas onda krivnjom navukao.”
9 Izak reče Abimeleku: “Bojao sam se da ne umrem zbog svoje žene, zato rekoh: ‘Ona mi je sestra.’”
10 U to vrijeme Abimelek izda zapovijed svim svojim knezovima i velikašima te oni uzeše Izaka i njegovu ženu Rebeku te ih dovedoše pred kralja.
11 Kralj zapovjedi da ih obuku u kneževsku odjeću i da ih voze gradskim ulicama te da pred njima objave po cijeloj zemlji: “Ovo je taj čovjek i ovo je njegova žena! Tko god dotakne ovog čovjeka ili njegovu ženu, sigurno će umrijeti.”
Izak se vrati sa svojom ženom u kraljev dom, a Jahve bijaše s Izakom, on se uzvisio i ništa mu nije nedostajalo.
12 I Jahve učini da Izak nađe milost u očima Abimeleka i u očima svih njegovih podanika, i Abimelek je dobro postupao s Izakom, jer se Abimelek sjećao zakletve i saveza koji je bio između njegova oca i Abrahama.
13 Abimelek reče Izaku: “Evo, cijela je zemlja pred tobom; ostani gdje god ti se čini dobrim dok se ne vratiš u svoju zemlju.” Abimelek dade Izaku polja i vinograde i najbolji dio zemlje Gerar da sije, žeje i jede plodove zemlje dok ne prođu dani gladi.
14 Izak je sijao u toj zemlji i primio stostruko iste godine, i Gospodin ga je blagoslovio.
15 Čovjek se uzveličao i stekao je stada i goveda te mnogo slugu.
16 A kad prođoše dani gladi, Jahve se javi Izaku i reče mu: “Ustani, idi odavde i vrati se u svoju zemlju, u zemlju kanaansku!” Izak ustade i vrati se u Hebron, koji je u zemlji kanaanskoj, on i sve što mu je bilo, kako mu je Jahve zapovjedio.
17 A poslije toga umrije Šelak, sin Arpakšadov, te godine, koja je osamnaesta godina života Jakova i Ezava; i svega Šelak poživje četiri stotine trideset i tri godine, i umrije.
18 U to vrijeme Izak posla svoga mlađeg sina Jakova u kuću Šemovu i Eberovu, i on nauči upute Gospodnje. Jakov ostade u kući Šemovoj i Eberovoj trideset i dvije godine, a Ezav, brat njegov, ne ode jer nije htio ići, nego ostade u kući svoga oca u zemlji kanaanskoj.
19 Ezav je neprestano lovio po poljima kako bi donio kući što je mogao uloviti, tako je Ezav činio svakog dana.
20 Ezav je bio lukav i varalica, lovio je srca ljudi i zavaravao ih. Ezav je bio hrabar čovjek na polju i s vremenom je otišao kao i obično u lov te je stigao do polja Seira, to jest Edoma.
21 I ostao je u zemlji Seir loveći na polju godinu i četiri mjeseca.
22 Ezav je ondje u zemlji Seiru ugledao kćer jednog kanaanskog čovjeka, koja se zvala Jehudita, kći Beerija, sina Eferova, iz obitelji Heta, sina kanaanskog.
23 Ezav ju je uzeo za ženu i došao k njoj; Ezavu je bilo četrdeset godina kad ju je uzeo i odveo je u Hebron, zemlju prebivališta svoga oca, i ondje se nastanio.
24 U one dane, sto desete godine Izakova života, to jest pedesete godine Jakovljeva života, umrije te godine Šem, sin Noin; Šemu je bilo šest stotina godina kad je umro.
25 A kad Šem umrije, Jakov se vrati ocu svome u Hebron, koji je u zemlji kanaanskoj.
26 A pedeset i šeste godine Jakovljeva života dođoše ljudi iz Harana, i Rebeki jave za njezina brata Labana, sina Betuelova.
27 Jer Labanova žena bijaše neplodna u one dane i nije rađala djece, a ni sve njegove sluškinje nisu mu rađale.
28 Poslije se Jahve sjeti Adine, žene Labanove, te ona zače i rodi blizanke. Laban svojim kćerima nadjene ime: starijoj Lea, a mlađoj Rahela.
29 I ti ljudi dođoše i ispričaše to Rebeki, a Rebeka se jako obradova što je Gospodin posjetio njezina brata i što je dobio djecu.

POGLAVLJE 29

1 Izak, sin Abrahamov, ostario je i postao odrastao, oči su mu od starosti otežale, oslabjele su i nisu mogle vidjeti.
2 U to vrijeme Izak dozva svoga sina Ezava i reče: “Uzmi svoje oružje, svoj tobolac i svoj luk, ustani i izađi u polje te mi donesi divljači, pripremi mi ukusno jelo i donesi mi ga da jedem i blagoslovim te prije smrti, jer sam ostario i posijedio.”
3 Ezav učini tako; uze oružje i izađe u polje u lov na divljač, kao i obično, da je donese ocu svome kako mu je naredio, da ga blagoslovi.
4 Rebeka je čula sve riječi koje je Izak rekao Ezavu, pa požuri i dozva sina svoga Jakova govoreći: “Ovako je tvoj otac govorio tvome bratu Ezavu i tako sam čula. Zato požuri i učini ono što ću ti reći.”

5 Ustani i idi, molim te, k stadu i donesi mi dva lijepa jarca, a ja ću donijeti ukusno meso za tvoga oca, a ti ćeš donijeti ukusno meso da jede prije nego što se tvoj brat vrati s lova, da te otac tvoj blagoslovi.
6 Jakov se brzo požuri i učini kako mu je zapovjedila mati, te pripremi ukusno jelo i donese ga pred oca prije nego što se Ezav vratio iz potjere.
7 Izak reče Jakovu: “Tko si ti, sine moj?” On odgovori: “Ja sam tvoj prvorođenac Ezav. Učinio sam kako si mi naredio. Zato ustani i jedi od moga plijena da me blagoslovi duša tvoja, kao što si mi rekao.”
8 Izak ustade, jede i pije, i srce mu se utješi, te blagoslovi Jakova. I Jakov ode od svoga oca. Čim Izak blagoslovi Jakova i Jakov ode od njega, gle, Ezav se vrati s polja iz lova. I on pripravi ukusno jelo i donese ga ocu da jede i blagoslovi ga.
9 Izak reče Ezavu: “Tko je onaj koji je ulovio divljač i donio mi je prije nego što si ti došao, koga sam blagoslovio?” Ezav je doznao da je to učinio njegov brat Jakov, i Ezav se razgnjevi na svog brata Jakova što mu je tako postupio.
10 A Ezav reče: "Nije li s pravom nazvan Jakov? Jer me je dvaput nadmašio, oduzeo mi je prvorodstvo, a sada mi je oduzeo i blagoslov." Ezav je jako plakao. Kad je Izak čuo glas svoga sina Ezava gdje plače, reče Izak Ezavu: "Što mogu učiniti, sine moj? Tvoj brat je došao lukavo i oduzeo ti blagoslov." Ezav je zamrzio svoga brata Jakova zbog blagoslova koji mu je dao otac i jako se razgnjevio na njega.
11 Jakov se jako bojao svoga brata Ezava, pa ustade i pobjegne u kuću Ebera, sina Šemova, i sakri se ondje zbog svoga brata. Jakov je imao šezdeset i tri godine kad je izašao iz zemlje kanaanske iz Hebrona. Jakov se skrivao u Eberovoj kući četrnaest godina zbog svoga brata Ezava i ondje je nastavio učiti putove Gospodnje i njegove zapovijedi.
12 A kad Ezav vidje da je Jakov pobjegao i utekao od njega i da je Jakov lukavo dobio blagoslov, Ezav se jako rastuži i razljuti se na oca i majku; i on ustade, uze svoju ženu i ode od oca i majke u zemlju Seir i ondje se nastani. Ondje Ezav vidje ženu među kćerima Hetovima, koja se zvala Bosmata, kći Elona Hetita, i uze je za ženu uz svoju prvu ženu, a Ezav joj nadjenu ime Ada, govoreći da je blagoslov u to vrijeme prošao od njega.
13 Ezav je boravio u zemlji Seiru šest mjeseci ne vidjevši oca i majku. Poslije toga Ezav uze svoje žene, ustade i vrati se u zemlju kanaansku. Ezav smjesti svoje dvije žene u očevu kuću u Hebronu.
14 A Ezavove žene su svojim djelima uznemiravale i razljutile Izaka i Rebeku jer nisu hodili putovima Gospodnjim, nego su služili bogovima svoga oca od drveta i kamena, kako ih je otac naučio, i bili su zločestiji od svoga oca.
15 I išli su po zlim željama svojih srca i prinosili su žrtve i tamjan Baalima, a Izaku i Rebeki su dosadili.
16 A Rebeka reče: "Život mi je dosadan zbog kćeri Hetovih. Ako Jakov uzme ženu između kćeri Hetovih, kao što su ove, između kćeri one zemlje, što će mi onda život?"
17 U one dane Ada, žena Ezavova, zače i rodi mu sina. Ezav nadjenu ime Elifaz sinu koji mu se rodio. Ezavu je bilo šezdeset i pet godina kad ga je rodila.
18 I umrije Izmael, sin Abrahamov, u one dane, u šezdeset i četvrtoj godini Jakovljeva života. U svemu je Izmael živio sto trideset i sedam godina, i umrije.
19 Kad je Izak čuo da je Izmael mrtav, oplakivao ga je i oplakivao ga mnogo dana.
20 Nakon četrnaest godina Jakovljeva boravka u Eberovoj kući, Jakov zaželi vidjeti svoga oca i majku, i Jakov dođe u kuću svoga oca i majke u Hebron, a Ezav je u one dane zaboravio što mu je Jakov učinio oduzevši mu blagoslov u one dane.
21 Kad Ezav vidje Jakova gdje dolazi ocu i majci, sjeti se što mu je Jakov učinio, te se silno razgnjevi na njega i nastoja ga ubiti.
22 Izak, sin Abrahamov, bio je star i poodmakao u životu. Ezav reče: "Bliži se vrijeme smrti moga oca. Kad umre, ubit ću svoga brata Jakova."
23 To je bilo javljeno Rebeki, a ona je požurila i poslala po Jakova, sina svoga, i rekla mu je: “Ustani, idi i bježi u Haran k mom bratu Labanu, i ostani ondje neko vrijeme dok se ne smiri gnjev tvog brata od tebe, pa ćeš se tada vratiti.”
24 Izak dozva Jakova i reče mu: "Ne uzimaj ženu između kćeri kanaanskih, jer nam je tako zapovjedio otac naš Abraham po riječi koju mu je zapovjedio: ‘Tvome potomstvu dat ću ovu zemlju. Ako tvoja djeca budu čuvala savez moj koji sam sklopio s tobom, onda ću i ja tvojoj djeci ispuniti ono što sam ti rekao i neću ih ostaviti.’
25 Zato, sine moj, poslušaj moj glas i sve što ću ti zapovjediti. Ne uzimaj ženu između kanaanskih kćeri. Ustani, idi u Haran, u kuću Betuela, oca svoje majke, i uzmi si odande ženu između kćeri Labana, brata svoje majke.
26 Zato pazi da ne zaboraviš Gospodina, Boga svoga, i sve putove njegove u zemlji u koju ideš, da se ne povežeš s narodom te zemlje i da ne slijediš ispraznost te da ne ostaviš Gospodina, Boga svoga.
27 Ali kad dođeš u zemlju i ondje budeš služio Gospodinu, ne skreći ni desno ni lijevo s puta koji sam ti zapovjedio i koji si naučio.
28 I neka ti Svemogući Bog udijeli milost u očima ljudi na zemlji, da odande uzmeš ženu po svom izboru; onu koja je dobra i pravedna na putovima Gospodnjim.
29 I neka Bog da tebi i tvome potomstvu blagoslov tvoga oca Abrahama, i neka te učini plodnim i umnoži, i neka od tebe postane mnoštvo naroda u zemlji u koju ideš, i neka te Bog vrati u ovu zemlju, zemlju u kojoj prebiva tvoj otac, s djecom i s velikim bogatstvom, s radošću i zadovoljstvom.
30 Izak je završio s davanjem zapovijedi Jakovu i blagoslovom prema njemu, te mu je dao mnoge darove, srebro i zlato, i otpustio ga. Jakov je poslušao oca i majku, poljubio ih, ustao i otišao u Padan Aram. Jakovu je bilo sedamdeset i sedam godina kad je izašao iz kanaanske zemlje iz Beer Šebe.
31 Kad Jakov ode u Haran, Ezav dozva svoga sina Elifaza i tajno mu reče: “Brže, uzmi mač u ruku i progon Jakova! Prođi pred njim putem, vrebaj ga i ubij ga mačem na jednoj od planina! Uzmi sve što mu je i vrati se.”
32 Elifaz, sin Ezavov, bio je spretan čovjek i vješt lukom, kako ga je otac naučio, i bio je poznati lovac na polju i hrabar čovjek.

33 Elifaz učini kako mu je otac naredio. Elifaz je tada imao trinaest godina. Elifaz ustade, ode sa sobom desetoricu braće svoje majke i pođe u potjeru za Jakovom.
34 I pratio je Jakova u stopu i vrebao ga na granici zemlje kanaanske, nasuprot gradu Šekemu.
35 Jakov je vidio Elifaza i njegove ljude kako ga progone, a Jakov se zaustavio na mjestu kuda je išao da sazna što je to, jer nije znao što je to. Elifaz izvuče mač i nastavi napredovati, on i njegovi ljudi, prema Jakovu. Jakov im reče: "Što je s vama da ste došli ovamo i što znači da ih progonite mačevima?"
36 Elifaz se približi Jakovu, a on mu odgovori i reče: “Tako mi je otac naredio i sada neću odstupiti od zapovijedi koje mi je otac dao.” Kad je Jakov vidio da je Ezav rekao Elifazu da upotrijebi silu, Jakov pristupi i zamoli Elifaza i njegove ljude govoreći mu:
37 Pogledaj sve što imam i što su mi dali otac i mati, uzmi to k sebi i idi od mene, i nemoj me ubiti, i neka ti se ovo uračuna u pravednost.
38 I Gospodin učini da Jakov nađe milost u očima Elifaza, sina Ezavova, i njegovih ljudi, te oni poslušaše Jakovljev glas i ne pogubiše ga. Elifaz i njegovi ljudi uzeše sve što je bilo Jakovovo, zajedno sa srebrom i zlatom koje je donio sa sobom iz Beer Šebe; ne ostaviše mu ništa.
39 Elifaz i njegovi ljudi otišli su od njega i vratili se Ezavu u Beer Šebu te mu ispričali sve što im se dogodilo s Jakovom i dali mu sve što su uzeli od Jakova.
40 Ezav se razgnjevi na svoga sina Elifaza i na ljude koji bijahu s njim jer nisu ubili Jakova.
41 Oni odgovoriše i rekoše Ezavu: “Jer nas je Jakov u ovome zamolio da ga ne ubijemo, sažalili smo se nad njim, pa smo uzeli sve što je bilo njegovo i donijeli tebi. Ezav je uzeo sve srebro i zlato koje je Elifaz uzeo od Jakova i pohranio ih u svojoj kući.”
42 U ono vrijeme, kad Ezav vidje da je Izak blagoslovio Jakova i zapovjedio mu: "Ne smiješ uzeti ženu između kćeri kanaanskih, i da su kćeri kanaanske zle u očima Izaka i Rebeke,"
43 Zatim ode u kuću svoga ujaka Izmaela i, osim svojih starijih žena, uze za ženu Maklatu, kćer Izmaelovu, sestru Nebajotovu.

POGLAVLJE 30

1 Jakov nastavi svoj put prema Haranu i dođe do gore Morije te ondje prenoći blizu grada Luza. Te se noći Jahve pojavi Jakovu i reče mu: "Ja sam Jahve, Bog Abrahama i Bog Izaka, oca tvoga. Zemlju na kojoj ležiš dat ću tebi i potomstvu tvome."
2 I evo, ja sam s tobom i čuvat ću te kamo god pođeš, i umnožit ću tvoje potomstvo kao zvijezde na nebu, i učinit ću da svi tvoji neprijatelji padnu pred tobom; i kad zarate s tobom, neće te nadvladati, i vratit ću te u ovu zemlju s radošću, s djecom i s velikim bogatstvom.
3 Jakov se probudi iz sna i vrlo se obradova viđenju koje je vidio; i nazva to mjesto Betel.
4 Jakov ustade s tog mjesta sasvim radostan, i dok je hodao, noge mu bijahu lake od radosti, i ode odande u zemlju djece Istoka, i vrati se u Haran i smjesti se kraj pastirskog bunara.
5 Ondje nađe neke ljude koji su išli iz Harana pasti stada. Jakov ih upita, a oni rekoše: "Iz Harana smo."
6 I reče im: “Poznajete li Labana, sina Nahorova?” Oni rekoše: “Poznajemo ga, a evo, kći mu Rahela dolazi pasti stado svoga oca.”
7 Dok je on još razgovarao s njima, dođe Rahela, kći Labanova, pasti ovce svoga oca; jer je bila pastirica.
8 A kad Jakov ugleda Rahelu, kćer Labana, brata svoje majke, potrča i poljubi je, podiže glas i zaplaka.
9 Jakov reče Raheli da je sin Rebeke, sestre njezina oca. Rahela otrča i obavijesti to svoga oca, a Jakov je i dalje plakao jer nije imao ništa sa sobom donijeti u Labanovu kuću.
10 Kad je Laban čuo da je došao Jakov, sin njegove sestre, otrča, poljubi ga i zagrli, uvede ga u kuću i dade mu kruha te je jeo.
11 Jakov ispriča Labanu što mu je učinio brat njegov Ezav i što mu je učinio sin njegov Elifaz na putu.
12 Jakov je boravio u Labanovoj kući mjesec dana i jeo je i pio u Labanovoj kući. Poslije toga Laban reče Jakovu: "Reci mi kolika će biti tvoja plaća? Kako mi možeš služiti besplatno?"
13 Laban nije imao sinova nego samo kćeri, a ostale njegove žene i sluškinje još su u ono vrijeme bile neplodne; a ovo su imena Labanovih kćeri koje mu je rodila žena Adina: ime starije bilo je Lea, a ime mlađe Rahela; a Lea je bila nježnih očiju, ali Rahela je bila lijepa i lijepa, i Jakov ju je volio.
14 Jakov reče Labanu: “Služit ću ti sedam godina za tvoju mlađu kćer Rahelu.” Laban pristade i Jakov služi Labanu sedam godina za njegovu kćer Rahelu.
15 Druge godine Jakovljeva boravka u Haranu, to jest sedamdeset i devete godine Jakovljeva života, te godine umrije Eber, sin Šemov. Umrije četiri stotine šezdeset i četiri godine.
16 A kad je Jakov čuo da je Eber mrtav, jako se rastužio te je mnogo dana naricao i tugovao za njim.
17 Treće godine Jakovljeva boravka u Haranu, Bosma, kći Izmaelova, žena Ezavova, rodi mu sina, a Ezav mu nadjenu ime Reuel.
18 A četvrte godine Jakovljeva boravka u kući Labanovoj, Gospodin posjeti Labana i sjeti ga se zbog Jakova, i rodiše mu se sinovi, i njegov prvi sin bio je Beor, drugi Alib, a treći Horaš.
19 I dade Jahve Labanu bogatstvo i slavu, sinove i kćeri, i čovjek se jako razmnoži zbog Jakova.
20 Jakov je u one dane služio Labanu u svim poslovima, u kući i na polju, i blagoslov Gospodnji bio je na svemu što je Labanovo imalo u kući i na polju.
21 A pete godine umrije Jehudita, kći Beerijeva, žena Ezavova, u zemlji kanaanskoj, i nemaše sinova nego samo kćeri.
22 A ovo su imena kćeri koje je rodila Ezavu: starija se zvala Marzit, a mlađa Puit.
23 A kad Jehudit umrije, Ezav ustade i ode u Seir da lovi na polju, kao i obično, i Ezav ostade dugo vremena u zemlji Seiru.
24 Šeste godine Ezav uze za ženu, povrh svojih drugih žena, i Ahlibamu, kćer Hivijca Zebeona, i Ezav je dovede u zemlju kanaansku.

25 Ahlibama zače i rodi Ezavu tri sina: Jeuša, Jalana i Koraha.
26 U one dane, u zemlji kanaanskoj, nasta svađa između pastira Ezavovih i pastira stanovnika zemlje kanaanske, jer je Ezav imao preobilnu stoku i blago da bi ostao u zemlji kanaanskoj, u kući svoga oca, i zemlja kanaanska nije ga mogla podnijeti zbog njegove stoke.
27 Kad je Ezav vidio da se njegova svađa sa stanovnicima zemlje kanaanske sve više povećava, ustade i uze svoje žene, sinove i kćeri, sve što je imalo, stoku koju je posjedovao i svu imovinu koju je stekao u zemlji kanaanskoj, te ode od stanovnika zemlje u zemlju Seir. Ezav i sve što je imalo njegovo nastaniše se u zemlji Seir.
28 Ali s vremena na vrijeme Ezav bi odlazio posjetiti svoga oca i majku u zemlju kanaansku, pa se Ezav ženio s Horitima i davao svoje kćeri sinovima Horitija Seira.
29 Svoju stariju kćer Marzitu dade Ani, sinu Zebeonu, bratu svoje žene, a Puitu dade Azaru, sinu Bilhana Horejca. Ezav se nastani u gori, on i njegova djeca, te se rodiše i množiše.

POGLAVLJE 31

1 Sedme godine Jakovljeva služba koju je služio Labanu bila je navršena, i Jakov reče Labanu: "Daj mi moju ženu, jer su dani moje službe ispunjeni." I Laban učini tako, te Laban i Jakov sazvaše sve ljude onoga mjesta i priredište gozbu.
2 A navečer Laban dođe u kuću, a poslije toga Jakov dođe onamo s ljudima na gozbi, i Laban ugasi sva svjetla koja su bila u kući.
3 Jakov reče Labanu: “Zašto nam to činiš?” Laban odgovori: “Takav je naš običaj u ovoj zemlji.”
4 Poslije toga Laban uze svoju kćer Leu i dovede je Jakovu. Dođe k njoj, a Jakov ne zna da je to Lea.
5 Laban dade svojoj kćeri Lei, sluškinji Zilpi, za sluškinju.
6 I svi ljudi na gozbi znali su što je Laban učinio Jakovu, ali nisu to rekli Jakovu.
7 I svi susjedi dođoše te noći u Jakobovu kuću, i jedoše i piše i veselo se proslavljahu, i svirali su pred Leom uz tamburine i plesove, i odazvaše se pred Jakovom, Heleah, Heleah.
8 Jakov je čuo njihove riječi, ali nije razumio njihova značenja, nego je pomislio da bi takav mogao biti njihov običaj u ovoj zemlji.
9 Susjedi su noću izgovorili te riječi pred Jakovom, a Laban je te noći ugasio sva svjetla u kući.
10 A ujutro, kad se svanulo, Jakov se okrenuo svojoj ženi i vidio, i gle, to je bila Lea koja je ležala u njegovu krilu. I Jakov reče: "Gle, sada znam što su susjedi rekli sinoć. Helea, rekli su, a ja nisam znao."
11 Jakov dozva Labana i reče mu: "Što si mi to učinio? Zaista sam ti služio za Rahelu, a zašto si me prevario i dao mi Leu?"
12 Laban odgovori Jakovu: “U našem mjestu se ne radi tako da se mlađa daje prije starije, pa ako želiš uzeti i njezinu sestru, uzmi je k sebi da mi služiš još sedam godina.”
13 Jakov učini tako i uze Rahelu za ženu te služi Labanu još sedam godina. I Jakov dođe k Raheli i zavolje Rahelu više nego Leu, te joj Laban dade Bilhu, sluškinju svoju.
14 A kad je Jahve vidio da je Lea omražena, Jahve joj je otvorio utrobu te je ona začela i rodila Jakovu četiri sina u one dane.
15 A ovo su im imena: Ruben, Šimeon, Levi i Juda. Poslije je prestala rađati.
16 U to vrijeme Rahela je bila neplodna i nije imala potomstva. Rahela je zavidjela svojoj sestri Lei. Kad je Rahela vidjela da Jakovu ne rađa djece, uze svoju sluškinju Bilhu i rodi Jakovu dva sina, Dana i Naftalija.
17 A kad je Lea vidjela da je prestala rađati, uze i svoju sluškinju Zilpu i dade je Jakovu za ženu. I Jakov dođe k Zilpi i ona rodi Jakovu dva sina, Gada i Ašera.
18 Lea je u one dane opet začeo i rodio Jakovu dva sina i jednu kćer, a ovo su im imena: Isakar, Zebulon i sestra im Dina.
19 Rahela je u ono vrijeme još uvijek bila neplodna, i Rahela se u to vrijeme pomoli Gospodinu govoreći: "Gospodine Bože, sjeti me se i posjeti me, molim te, jer će me sada muž odbaciti jer mu nisam rodila djece."
20 Sada, Gospodine Bože, usliši moju molbu pred sobom i pogledaj moju nevolju i daj mi djecu kao jednu od sluškinja, da više ne podnosim svoju sramotu.
21 Bog ju je uslišio i otvorio joj utrobu, te Rahela zače i rodi sina i reče: “Gospodin je uklonio moju sramotu.” I nadjenu mu ime Josip govoreći: “Neka mi Gospodin doda još jednog sina!” Jakov je imao devedeset i jednu godinu kad ga je rodila.
22 U to vrijeme posla Jakovljeva mati Rebeka svoju dojilju Deboru, kćer Uzovu, i dvojicu Izakovih slugu k Jakovu.
23 I dođoše k Jakovu u Haran i rekoše mu: “Rebeka nas šalje k tebi da se vratiš u očevu kuću u zemlju kanaansku.” Jakov ih posluša u tome što mu je rekla njegova majka.
24 U to vrijeme, navrši se ostalih sedam godina koliko je Jakov služio Labanu za Rahelu, i nakon četrnaest godina što je boravio u Haranu, Jakov reče Labanu: "Daj mi moje žene i otpusti me da idem u svoju zemlju, jer gle, moja majka posla mi iz zemlje kanaanske da se vratim u očevu kuću."
25 A Laban mu reče: "Nemoj tako! Ako sam našao milost u tvojim očima, ne ostavljaj me. Odredi mi svoju plaću i ja ću je dati, pa ostani kod mene."
26 Jakov mu reče: “Ovo je ono što ćeš mi dati za plaću: danas ću proći kroz sve tvoje stado i uzet ću od njih svako janje šareno, pjegavo i smeđe među ovcama i kozama. Ako mi to učiniš, vratit ću se i pasti tvoje stado i čuvati ga kao prije.”
27 Laban učini tako i Laban odvoji od svoga stada sve što mu Jakov reče i dade mu to.
28 Jakov je sve što je uzeo od Labanovog stada dao u ruke svojim sinovima, a Jakov je pasao ostatak Labanovog stada.
29 A kad Izakove sluge koje je poslao Jakovu vidješe da se Jakov neće vratiti s njima u zemlju kanaansku ocu svome, odoše od njega i vratiše se kući u zemlju kanaansku.
30 Debora je ostala s Jakovom u Haranu i nije se vratila sa slugama Izakovim u zemlju kanaansku. Debora je živjela s Jakovljevim ženama i djecom u Haranu.
31 Jakov je služio Labanu još šest godina. Kad su se ovce okotile, Jakov je od njih odvajao šarene i pjegave, kako je dogovorio s Labanom. Tako je Jakov činio kod Labana šest godina. Čovjek se jako namnožio i imao je stoku, sluškinje i sluge, deve i magarce.

32 Jakov je imao dvjesto stada goveda, a njegova su goveda bila velika i lijepog izgleda i vrlo plodna, i sve su obitelji sinova ljudskih željele nabaviti nešto od Jakovljeve stoke, jer su bile vrlo imućne.
33 Mnogi sinovi ljudski došli su nabaviti nešto od Jakovljeva stada, a Jakov im je davao ovcu za slugu ili sluškinju, za magarca ili devu, ili što god je Jakov od njih želio, davali su mu.
34 Jakov je stekao bogatstvo, čast i posjede putem tih poslova sa sinovima ljudskim, a Labanova djeca su mu zavidjela na toj časti.
35 I s vremenom čuo je riječi Labanovih sinova koji su govorili: “Jakov je uzeo sve što je bilo našega oca i od onoga što je bilo našega oca stekao je svu ovu slavu.”
36 I Jakov pogleda lice Labanovo i njegove djece, i gle, nije bilo prema njemu u one dane kao što je bilo prije.
37 I Gospodin se ukaza Jakovu kad je prošlo šest godina i reče mu: “Ustani, iziđi iz ove zemlje i vrati se u zemlju svoga roda i ja ću biti s tobom.”
38 Jakov ustade u to vrijeme, posadi svoju djecu, žene i sve što mu pripadaše na deve i ode u zemlju kanaansku k svom ocu Izaku.
39 Laban nije znao da je Jakov otišao od njega, jer je Laban toga dana strigao ovce.
40 Rahela ukrade kipove svoga oca, uze ih i sakrije ih na devu na kojoj je sjedila, pa ode.
41 A ovo je način s kipovima: uzmite čovjeka koji je prvorođenac i zakoljite ga, ogulite mu kosu s glave, uzmite sol, posolite glavu i pomažite je uljem, zatim uzmite malu bakrenu ili zlatnu pločicu i napišite ime na njoj, stavite pločicu pod njegov jezik, uzmite glavu s pločicom pod jezik i stavite je u kuću, pa zapalite svjetla pred njom i poklonite joj se.
42 I u vrijeme kada mu se poklone, ono im govori u svemu što ga pitaju, snagom imena koje je u njemu napisano.
43 A neki ih izrađuju u likovima ljudi, od zlata i srebra, i odlaze k njima u vremenima koja su im poznata, a likovi primaju utjecaj zvijezda i govore im buduće stvari, i na takav su način bili likovi koje je Rahela ukrala od svog oca.
44 Rahela ukrade te kipove koji su bili njezina oca, kako Laban ne bi preko njih saznao kamo je Jakov otišao.
45 Laban se vrati kući i upita za Jakova i njegovu obitelj, ali ga nije bilo. Laban potraži svoje kipove da sazna kamo je Jakov otišao, ali ih nije mogao pronaći. Otišao je do drugih kipova i upitao ih, a oni su mu rekli da je Jakov pobjegao od njega k svome ocu, u zemlju kanaansku.
46 Laban se tada diže, uze svoju braću i sve svoje sluge te iziđe u potjeru za Jakovom i sustiže ga na gori Gileadskoj.
47 Laban reče Jakovu: “Što si mi to učinio da si pobjegao i prevario me te odveo moje kćeri i njihovu djecu kao zarobljenike od mača?”
48 I nisi mi dopustio da ih poljubim i otpustim s radošću, nego si ukrao moje bogove i otišao.
49 Jakov odgovori Labanu: “Bojao sam se da mi ne uzmeš kćeri; a sada, kod koga god nađeš svoje bogove, taj će umrijeti.”
50 Laban je tražio kipove i pregledao sve Jakovljeve šatore i namještaj, ali ih nije mogao naći.
51 Laban reče Jakovu: "Sklopit ćemo savez, i to će biti svjedočanstvo između mene i tebe. Ako budeš zlostavljao moje kćeri ili uzimao druge žene osim mojih kćeri, Bog će biti svjedok između mene i tebe u toj stvari."
52 Uzeše kamenje i načiniše hrpu, a Laban reče: “Ova hrpa neka bude svjedok između mene i tebe.” Zato je prozvao tu hrpu Gilead.
53 Jakov i Laban prinesoše žrtvu na gori i jeli su ondje kraj hrpe. Prenoćiše na gori. Laban usta rano ujutro, zaplaka sa svojim kćerima, poljubi ih i vrati se u svoje mjesto.
54 I požurio je i poslao svoga sina Beora, koji je imao sedamnaest godina, s Abihora, sinom Uza, sina Nahorova, i s njima deset ljudi.
55 Požuriše i odoše, prođoše putem pred Jakovom i stigoše drugim putem u zemlju Seir.
56 I dođoše k Ezavu i rekoše mu: “Ovako govori tvoj brat i rođak, brat tvoje majke Laban, sin Betuelov:
57 Jesi li čuo što mi je učinio Jakov, brat tvoj? On je prvi došao k meni gol i nag, a ja sam mu izašao u susret i doveo ga u svoju kuću s počastima, i učinio sam ga velikim, i dao sam mu svoje dvije kćeri za žene, a također i dvije svoje sluškinje.
58 I Bog ga blagoslovi zbog mene te se obilno namnoži i steče sinove, kćeri i sluškinje.
59 Ima i ogromno stado i goveda, deve i magarce, a i srebra i zlata u izobilju; a kad je vidio da mu se bogatstvo povećalo, ostavio me je dok sam otišao strići ovce, a on je ustao i potajno pobjegao.
60 I posadi svoje žene i djecu na deve, odvede svu svoju stoku i imanje koje steče u mojoj zemlji i podiže lice svoje da ide k svom ocu Izaku u zemlju kanaansku.
61 I nije mi dopustio da poljubim svoje kćeri i njihovu djecu, i odveo je moje kćeri kao zarobljenice odvedene mačem, i ukrao je moje bogove i pobjegao.
62 A sada sam ga ostavio u gori potoka Jabuka, njega i sve što mu pripada; ništa mu ne nedostaje.
63 Ako želiš poći k njemu, idi tada i ondje ćeš ga naći i moći ćeš s njim učiniti kako ti duša želi. Labanovi glasnici dođoše i ispričaše Ezavu sve te stvari.
64 Ezav je čuo sve riječi Labanovih glasnika i silno se razgnjevi na Jakova. Sjeti se svoje mržnje i gnjev mu se u njemu rasplamsa.
65 Ezav se brzo poželi i uze svoju djecu, sluge i sve ukućane, šezdeset ljudi, te ode i skupi sve sinove Seira Horejca i njihov narod, tri stotine i četrdeset ljudi. Uze sve te četiri stotine ljudi s izvučenim mačevima i ode na Jakova da ga ubije.
66 Ezav je taj broj podijelio na više dijelova i uzeo šezdeset muškaraca svoje djece i slugu i duše svoga kućanstva kao jednu glavu te ih dao na brigu svom najstarijem sinu Elifazu.
67 Preostale glave dao je šestorici sinova Seira Horejca i postavio svakoga nad njegovim naraštajima i sinovima.
68 I cijeli je tabor krenuo kako je i bio, a Ezav je išao među njima prema Jakovu i brzo ih je vodio.
69 Labanovi glasnici otišli su od Ezava i otišli u zemlju kanaansku te su došli u kuću Rebeke, majke Jakovljeve i Ezavove.
70 I javiše joj govoreći: “Evo, sin tvoj Ezav otišao je na svoga brata Jakova s četiri stotine ljudi. Čuo je da dolazi i otišao je da se zarati s njim, da ga porazi i da mu uzme sve što ima.”

71 Rebeka požuri i posla sedamdeset i dva čovjeka između Izakovih slugu u susret Jakovu na putu, jer reče: "Možda će se Ezav zaratiti na putu kad ga sretne."
72 I ti glasnici pođoše putem u susret Jakovu i sretoše ga na putu uz potok, s druge strane potoka Jabuka. I Jakov, kad ih ugleda, reče: “Ovaj mi je logor određen od Boga.” I Jakov nazva to mjesto Mahnajim.
73 Jakov je poznao sav rod svoga oca, poljubio ih je i zagrlio te je došao s njima. Jakov ih je upitao za svoga oca i majku, a oni su rekli: "Dobro su."
74 A ovi glasnici rekoše Jakovu: “Rebeka, tvoja mati poslala nas je k tebi s porukom: ‘Čuo sam, sine moj, da je tvoj brat Ezav izašao na put protiv tebe s ljudima iz sinova Seira Horejaca.’
75 I zato, sine moj, poslušaj glas moj i vidi sa svojim savjetom što ćeš učiniti, i kad dođe k tebi, zamoli ga i ne govori mu nepromišljeno, i daj mu dar od onoga što posjeduješ i od onoga čime te je Bog obdario.
76 A kad te pita o tvojim poslovima, ne skrivaj mu ništa, možda će se odvratiti od svog gnjeva protiv tebe i time ćeš spasiti svoju dušu, tebe i sve što ti pripada, jer je tvoja dužnost da ga poštuješ, jer on je tvoj stariji brat.
77 Kad je Jakov čuo riječi svoje majke koje su mu glasnici rekli, Jakov je podigao glas i gorko zaplakao te učinio kako mu je majka tada naredila.

POGLAVLJE 32

1 U to vrijeme Jakov posla glasnike svome bratu Ezavu u zemlju Seir i uputi mu riječi molbe.
2 I zapovjedi im: “Ovako recite gospodaru mome Ezavu: ‘Ovako govori sluga tvoj Jakov: ‘Neka gospodar moj ne pomisli da mi je blagoslov moga oca kojim me blagoslovio bio koristan.
3 Jer sam već dvadeset godina s Labanom, a on me prevari i deset puta mi promijeni plaću, kao što je sve već bilo rečeno mom gospodaru.
4 I služio sam mu u njegovoj kući vrlo marljivo, a Bog je poslije vidio moju nevolju, moj trud i djelo mojih ruku te mi je dao da nađem milost i naklonost u svojim očima.
5 A kasnije sam, po velikoj milosti i dobroti Božjoj, stekao volove, magarce i stoku, sluge i sluškinje.
6 A sada dolazim u svoju zemlju i dom svoj ocu i majci, koji su u zemlji kanaanskoj; i poslao sam da obavijestim svog gospodara o svemu tome kako bih stekao milost u očima svog gospodara, da ne pomisli da sam sam od sebe stekao bogatstvo ili da mi je blagoslov kojim me je blagoslovio otac koristio.
7 Glasnici odoše k Ezavu i nađoše ga na granicama edomske zemlje gdje ide prema Jakovu, a četiri stotine ljudi od sinova Seira Horejca stajahu s izvučenim mačevima.
8 Jakovljevi glasnici pripovjediše Ezavu sve riječi koje im je Jakov rekao o Ezavu.
9 A Ezav im odgovori s ponosom i prezirom i reče im: “Doista sam čuo i istinito mi je rečeno što je Jakov učinio Labanu, koji ga je uzvisio u svojoj kući i dao mu svoje kćeri za žene, te je rodio sinove i kćeri i znatno povećao bogatstvo i blago u Labanovoj kući zahvaljujući njemu.”
10 Kad je vidio da mu je bogatstvo veliko i da mu je bogatstvo veliko, pobjegao je iz Labanove kuće sa svim svojim vlasništvom i odveo Labanove kćeri od njihova oca, kao zarobljenice odvedene mačem, a da mu to nije ni rekao.
11 I ne samo Labanu Jakov je tako učinio, nego i meni je tako učinio i dvaput me nadmašio, a ja bih trebao šutjeti?
12 Zato sam danas sa svojim taborima izašao u susret njemu i učinit ću s njim po želji svoga srca.
13 Glasnici se vratiše i dođoše k Jakovu te mu rekoše: “Došli smo k tvome bratu Ezavu i pripovjedili mu sve tvoje riječi. On nam je tako odgovorio: “Evo, dolazi ti u susret s četiri stotine ljudi.”
14 Sada dakle znaj i vidi što ćeš učiniti i moli se Bogu da te izbavi od njega.
15 Kad je čuo riječi svoga brata koje je ovaj rekao Jakovljevim glasnicima, Jakov se jako uplaši i uznemiri.
16 Jakov se pomoli Gospodinu, Bogu svome, i reče: “Gospodine, Bože otaca mojih, Abrahama i Izaka, ti si mi rekao kad sam odlazio iz kuće svoga oca, rekavši:
17 Ja sam Gospodin, Bog tvoga oca Abrahama i Bog Izakov. Tebi dajem ovu zemlju i potomstvo tvoje poslije tebe. Učinit ću potomstvo tvoje kao zvijezde na nebu. Raširit ćeš se na sve četiri strane neba. U tebi i potomstvu tvome blagoslovit će se svi narodi zemlje.
18 I ispunio si svoje riječi i dao si mi bogatstvo i djecu i stoku, kao što si najdublje želje moga srca dao svome slugi; dao si mi sve što sam od tebe tražio, tako da mi ništa nije nedostajalo.
19 A poslije si mi rekao: “Vrati se svojim roditeljima i u svoj rodni kraj, i ja ću i dalje dobro činiti s tobom.”
20 A sada kad sam došao, i ti si me izbavio od Labana, pasti ću u ruke Ezavu koji će me ubiti, da, zajedno s majkama moje djece.
21 Sada dakle, Gospodine Bože, izbavi me, molim te, i iz ruke moga brata Ezava, jer ga se jako bojim.
22 A ako u meni nema pravednosti, učinite je radi Abrahama i moga oca Izaka.
23 Jer znam da sam dobrotom i milosrđem stekao ovo bogatstvo; stoga te sada molim da me danas izbaviš svojom dobrotom i da me uslišiš.
24 Jakov presta moliti Gospodina i razdijeli ljude koji su bili s njim sa ovcama i govedima u dva tabora. Polovicu dade Dameseku, sinu Eliezerovom, slugi Abrahamovom, za tabor s njegovom djecom, a drugu polovicu dade svom bratu Elianusu, sinu Eliezerovom, za tabor s njegovom djecom.
25 I zapovjedi im: “Držite se podalje od svojih tabora i ne približavajte se previše jedni drugima, jer ako Ezav dođe do jednog tabora i pobije ga, drugi tabor koji je udaljen od njega će mu umaknuti.”
26 Jakov je ondje ostao te noći i cijelu noć davao je svojim slugama upute o vojski i svojoj djeci.
27 I Gospodin je uslišio Jakovljevu molitvu toga dana i Gospodin je tada izbavio Jakova iz ruku njegova brata Ezava.
28 I Jahve posla tri anđela s neba, koji idoše pred Ezavom i dođoše k njemu.
29 I ti se anđeli ukazaše Ezavu i njegovu narodu kao dvije tisuće ljudi, jašući na konjima opremljenima svakovrsnim ratnim oružjem, i učiniše se u očima Ezava i svih njegovih ljudi podijeljenima u četiri tabora, s četiri poglavara.
30 Jedan tabor krenu dalje i nađu Ezava kako dolazi s četiri stotine ljudi prema svom bratu Jakovu. Taj tabor potrči

prema Ezavu i njegovu narodu i prestraši ih. Ezav u panici pade s konja i svi njegovi ljudi odvojiše se od njega na tom mjestu, jer se jako prestrašiše.
31 I cijeli je tabor vikao za njima kad su bježali od Ezava, a svi ratoborni ljudi odgovoriše govoreći:
32 Zar smo mi sluge Jakova, koji je sluga Božji, tko nam se onda može suprotstaviti? A Ezav im reče: “Dakle, moj gospodar i brat Jakov je vaš gospodar, kojeg nisam vidio dvadeset godina, a sada kad sam došao da ga vidim, zar vi tako postupate sa mnom?”
33 Anđeli mu odgovoriše: "Tako živ bio Gospodin! Da nije Jakov, o kojem govoriš da je tvoj brat, ne bismo pustili nikoga od tebe i tvoga naroda da ostane. Samo zbog Jakova nećemo im ništa učiniti."
34 I ovaj tabor prođe od Ezava i njegovih ljudi i ode, a Ezav i njegovi ljudi udaljiše se od njih za oko jednu ligu kad drugi tabor dođe prema njemu sa svakovrsnim oružjem i učiniše Ezavu i njegovim ljudima kao što im učini prvi tabor.
35 A kad su krenuli dalje, gle, treći tabor dođe k njemu i svi se prestraše. Ezav pade s konja i cijeli tabor povika: "Zaista smo mi sluge Jakova, sluge Božjega! Tko nam se može suprotstaviti?"
36 Ezav im opet odgovori: “Dakle, Jakov, gospodar moj i vaš gospodar, moj je brat. Dvadeset godina nisam vidio njegova lica. A danas sam čuo da dolazi. Danas sam mu izašao u susret. A vi se tako ponašate prema meni?”
37 Oni mu odgovoriše i rekoše: “Živ bio Gospodin! Da ti Jakov nije brat, kao što si rekao, ne bismo ostavili ostatka od tebe i tvojih ljudi. Ali zbog Jakova, o kojem govoriš da ti je brat, nećemo se miješati ni s tobom ni s tvojim ljudima.”
38 I treći tabor također prođe od njih, a on i dalje nastavi put sa svojim ljudima prema Jakovu, kad četvrti tabor dođe prema njemu i učiniše njemu i njegovim ljudima kao što su učinili i drugi.
39 A kad Ezav vidje zlo koje su četiri anđela učinila njemu i njegovim ljudima, jako se uplaši svoga brata Jakova i pođe mu u susret u miru.
40 Ezav je skrivao svoju mržnju prema Jakovu, jer se bojao za svoj život zbog svog brata Jakova i jer je mislio da su četiri tabora na koja je naišao Jakovljeve sluge.
41 Jakov prenoći sa svojim slugama u njihovim taborima i odluči sa svojim slugama dati Ezavu dar od svega što je imao sa sobom i od sve svoje imovine. Jakov ustade ujutro, on i njegovi ljudi, i odabraše između stoke dar za Ezava.
42 A ovo je iznos dara koji je Jakov odabrao iz svog stada da da svome bratu Ezavu: odabrao je dvjesto i četrdeset grla iz stada, a od deva i magaraca odabrao je po trideset, a od goveda odabrao je pedeset krava.
43 I sve ih svrsta u deset stada, svaku vrstu posebno, i predade ih u ruke desetorici svojih slugu, svako stado posebno.
44 I zapovjedi im i reče im: “Držite se na odstojanju jedni od drugih i napravite razmak između stada. Kad vas Ezav i oni koji su s njim sretu i upitaju vas: ‘Čiji ste i kamo idete i kome pripada sve ovo pred vama?’, odgovorite im: ‘Mi smo sluge Jakovljeve i idemo u susret Ezavu u miru. A Jakov ide za nama.’
45 A ovo što je pred nama je dar koji je Jakov poslao svome bratu Ezavu.
46 Ako vam kažu: ‘Zašto oklijeva iza vas da dođe u susret bratu svome i vidi mu lice?’, recite im: ‘Doista dolazi radosno za nama u susret bratu svome. Jer je rekao: ‘Umirit ću ga darom koji mu ide, a poslije ću vidjeti njegovo lice, možda će me prihvatiti.’
47 Tako je sav dar prešao u rukama njegovih slugu i išao pred njim toga dana, a on je prenoćio te noći sa svojim taborima na obali potoka Jabuka. Ustao je usred noći, uzeo svoje žene i sluškinje i sve što mu je pripadalo i te noći prešao preko gaza Jabuka.
48 Kad je prešao preko potoka sav svoj posjed, Jakov osta sam. U susret mu dođe čovjek koji se s njim hrva one noći do svanuća. Jakovu se od hrvanja iščaši bedreni zglob.
49 U zoru čovjek ostavi Jakova ondje, blagoslovi ga i ode. Jakov prijeđe potok u zoru i ostade na bedru.
50 I sunce ga obasja kad je prošao potok, i došao je do mjesta gdje su bila njegova stoka i djeca.
51 I išli su do podneva, a dok su išli, dar je prolazio pred njima.
52 Jakov podiže oči i pogleda, i gle, Ezav je bio izdaleka, dolazio je s mnogo ljudi, oko četiri stotine. Jakov se jako uplašio brata svoga.
53 Jakov brzo razdijeli djecu među svoje žene i sluškinje, a kćer Dinu stavi u škrinju i predade je u ruke svojih slugu.
54 I prođe pred svojom djecom i ženama da dočeka brata svoga i pokloni se do zemlje, da, pokloni se sedam puta dok se nije približio bratu svome. I Bog učini da Jakov nađe milost i naklonost u očima Ezava i njegovih ljudi, jer Bog usliši molitvu Jakovljevu.
55 Strah i užas Jakova obuzeše njegova brata Ezava, jer se Ezav jako bojao Jakova zbog onoga što su anđeli Božji učinili Ezavu, a Ezavov gnjev na Jakova pretvori se u dobrotu.
56 Kad Ezav vidje Jakova kako trči prema njemu, i on potrča prema njemu, zagrli ga i padne mu oko vrata. Izljubiše se i zaplakaše.
57 I Bog je u srca ljudi koji su došli s Ezavom unio strah i dobrotu prema Jakovu, te su i oni poljubili Jakova i zagrlili ga.
58 A također i Elifaz, sin Ezavov, sa svoja četiri brata, sinovi Ezavovi, plakaše s Jakovom, poljubiše ga i zagrliše, jer ih sve obuze strah od Jakova.
59 Ezav podiže oči i vidje žene s njihovim potomstvom, Jakovljevom djecom, kako idu za Jakovom i klanjaju se Ezavu na putu.
60 A Ezav reče Jakovu: "Tko su ovi s tobom, brate moj? Jesu li to tvoja djeca ili tvoje sluge?" Jakov odgovori Ezavu: "To su moja djeca koju je Bog milostivo dao tvome slugi."
61 Dok je Jakov razgovarao s Ezavom i njegovim ljudima, Ezav je promatrao cijeli tabor i upitao Jakova: "Odakle ti sav tabor koji sam sinoć sreo?" Jakov odgovori: "Da nađem milost u očima gospodara svoga, to je ono što je Bog milostivo dao tvome slugi."
62 Dar dođe pred Ezava, a Jakov navaljivaše na Ezava govoreći: "Uzmi dar koji sam donio gospodaru svome." Ezav reče: "Zašto mi je to namjera? Zadrži ono što imaš."
63 Jakov reče: "Dužnost mi je dati sve ovo, budući da sam vidio tvoje lice, da još uvijek živiš u miru."
64 Ezav odbi primiti dar. Jakov mu reče: "Molim te, gospodaru moj, ako sam našao milost u tvojim očima,

primi dar iz moje ruke! Vidjeh tvoje lice kao da sam vidio lice božansko, jer si bio zadovoljan sa mnom."
65 Ezav uze dar, a Jakov dade Ezavu srebro, zlato i bdelij, jer ga je jako navaljivao te ih je Ezav uzeo.
66 Ezav razdijeli stoku koja je bila u taboru i polovicu dade ljudima koji su došli s njim, jer su došli pod najamninom, a drugu polovicu predade u ruke svoje djece.
67 Srebro, zlato i bdelij dade u ruke svoga najstarijeg sina Elifaza, a Ezav reče Jakovu: “Ostanimo s tobom i polako ćemo ići s tobom dok ne dođeš sa mnom u moje mjesto da ondje zajedno prebivamo.”
68 Jakov odgovori bratu svome i reče: "Učinit ću kako mi gospodar moj kaže, ali gospodar moj zna da su djeca nježna, a stada i goveda s mladima koja su sa mnom idu polako, jer ako bi išli brzo, svi bi uginuli, jer ti znaš njihov teret i njihov umor."
69 Neka stoga moj gospodar ide pred svojim slugom, a ja ću ići polako radi djece i stada dok ne stignem do mjesta svoga gospodara u Seir.
70 Ezav reče Jakovu: “Postavit ću s tobom neke od ljudi koji su sa mnom da te paze na putu i da nose tvoj trud i teret.” On reče: “Što će ti to, gospodaru moj, ako samo nađem milost u tvojim očima?”
71 Evo, dolazim k tebi u Seir da ondje prebivam zajedno, kao što si rekao, pa idi sa svojim narodom jer ću te ja slijediti.
72 Jakov reče to Ezavu kako bi uklonio Ezava i njegove ljude od sebe, kako bi Jakov kasnije mogao otići u očevu kuću u zemlju kanaansku.
73 Ezav posluša Jakovljev glas i vrati se s četiri stotine ljudi koji su bili s njim na putu za Seir. Jakov i svi njegovi odoše toga dana do kraja zemlje kanaanske, u njezinim granicama, i ondje ostade neko vrijeme.

POGLAVLJE 33

1 Nakon nekog vremena Jakov ode s granica zemlje i dođe u zemlju Šalem, to jest grad Šekem, koji je u zemlji kanaanskoj, i odmori se pred gradom.
2 I kupi komad polja koje je ondje bilo od sinova Hamorovih, puka one zemlje, za pet šekela.
3 Jakov si ondje sagradi kuću, ondje razape šator i načini kolibe za svoju stoku, stoga prozva to mjesto Sukot.
4 Jakov je ostao u Sukotu godinu i šest mjeseci.
5 U to vrijeme neke žene stanovnika one zemlje otišle su u grad Šekem da plešu i vesele se s kćerima stanovnika grada, a kad su otišle, tada su i Rahela i Lea, žene Jakovljeve, sa svojim obiteljima otišle gledati veselje kćeri grada.
6 I Dina, kći Jakovljeva, također je išla s njima i vidjela kćeri grada, i one su ostale ondje pred tim kćerima dok su svi stanovnici grada stajali uz njih da gledaju njihovo veselje, i svi velikaši grada bili su ondje.
7 A Šekem, sin Hamora, kneza zemlje, stajao je ondje da ih vidi.
8 Šekem je ugledao Dinu, kćer Jakovljevu, kako sjedi sa svojom majkom pred kćerima grada. Djevojka mu se jako svidjela, te je ondje upitao svoje prijatelje i svoj narod: "Čija je to kći koja sjedi među ženama, a koju ne poznajem u ovom gradu?"
9 I rekoše mu: “Zaista je ovo kći Jakova, sina Izaka Hebreja, koji je već neko vrijeme živio u ovom gradu. Kad se pročulo da kćeri one zemlje izlaze veseliti se, ona ode sa svojom majkom i sluškinjama da sjedne među njih, kao što vidiš.”
10 Šekem je ugledao Dinu, kćer Jakovljevu, i kad ju je pogledao, duša mu se prilijepila za Dinu.
11 Posla te je dade silom odvesti. Dina dođe u Šekemovu kuću, on je silom uhvati, legne s njom i ponizi je. Jako ju zavoli i smjesti je u svoju kuću.
12 Dođoše i javiše to Jakovu. Kad Jakovču da je Šekem oskvrnuo njegovu kćer Dinu, posla dvanaest svojih slugu da dovedu Dinu iz Šekemove kuće. Oni odoše i dođoše u Šekemovu kuću da odvedu Dinu odande.
13 Kad su stigli, Šekem izađe k njima sa svojim ljudima i otjera ih iz svoje kuće. Nije im dopustio da dođu pred Dinu. Šekem je sjedio s Dinom, ljubeći je i grleći pred njihovim očima.
14 Jakobove sluge vratiše se i javiše mu: “Kad smo došli, on i njegovi ljudi otjeraše nas, i tako je Šekem učinio Dini pred našim očima.”
15 Jakov je također znao da mu je Šekem oskvrnuo kćer, ali nije ništa rekao. Njegovi su sinovi pasli stoku na polju i Jakov je šutio dok se nisu vratili.
16 Prije nego što su se njegovi sinovi vratili kući, Jakov posla dvije djevojke od kćeri svojih slugu da se brinu za Dinu u kući Šekemovoj i da ostanu s njom. Šekem posla tri svoja prijatelja svome ocu Hamoru, sinu Kidekema, sina Peredovog, s porukom: "Uzmi mi ovu djevojku za ženu."
17 I Hamor, sin Kidekema Hivejca, dođe u kuću svoga sina Šekema i sjede pred njega. Hamor reče svome sinu: "Šekeme, zar nema žene među kćerima tvoga naroda da bi htio uzeti Hebrejku koja nije iz tvoga naroda?"
18 Šekem mu reče: “Samo nju moraš uzeti za mene, jer mi je draga.” I Hamor učini po riječi svoga sina, jer ga je on jako volio.
19 Hamor izađe k Jakovu da s njim razgovara o toj stvari. A kad je otišao iz kuće svoga sina Šekema, prije nego što je došao k Jakovu da s njim razgovara, gle, sinovi Jakovljevi vratiše se s polja čim su čuli što je učinio Šekem, sin Hamorov.
20 I ljudi su bili vrlo ožalošćeni zbog svoje sestre i svi su se vratili kući razjareni gnjevom, prije vremena da se skupi njihova stoka.
21 Dođoše i sjedoše pred svog oca te mu rekoše razjareni: “Zaista, ovaj čovjek i njegova obitelj zaslužuju smrt! Jer Gospodin, Bog cijele zemlje, zapovjedi Noi i njegovoj djeci da čovjek ne smije krasti niti činiti preljuba. Šekem je, gle, pustošio i bludovao s našom sestrom, a nitko od svih stanovnika grada nije mu progovorio ni riječi.”
22 Sigurno znaš i razumiješ da Šekem, njegov otac i cijeli grad zaslužuju smrtnu kaznu zbog djela koje je učinio.
23 Dok su oni o tome razgovarali pred svojim ocem, gle, dođe Hamor, otac Šekemov, da kaže Jakovu riječi svoga sina o Dini. I sjede pred Jakova i pred njegove sinove.
24 A Hamor im reče: “Duša sina moga Šekema žudi za vašom kćeri; molim vas, dajte mu je za ženu i oženite se s nama; dajte nam svoje kćeri, a mi ćemo vama dati svoje kćeri, pa ćete živjeti s nama u našoj zemlji i bit ćemo kao jedan narod u zemlji.”
25 Jer naša je zemlja vrlo prostrana, zato se nastanite i trgujte u njoj i stječite posjede u njoj, i činite u njoj što želite, i nitko vas neće spriječiti govoreći vam ni riječ.

26 Hamor presta govoriti s Jakovom i njegovim sinovima, a ondje, sin njegov Šekem, dođe za njim i sjede pred njima.
27 Šekem reče Jakovu i njegovim sinovima: “Neka nađem vašu milost da mi date svoju kćer! Učinit ću za nju što god mi kažete.”
28 Zatraži od mene obilje miraza i dara, i dat ću ti, i što god mi kažeš, učinit ću, i tko god se pobuni protiv tvojih naredbi, neka umre; samo mi daj djevojku za ženu.
29 A Simeon i Levi odgovoriše Hamoru i njegovu sinu Šekemu prijevarno: “Sve što ste nam rekli, učinit ćemo za vas.”
30 A evo, naša sestra je u tvojoj kući, ali se drži podalje od nje dok ne pošaljemo poruku našem ocu Izaku u vezi s tim, jer ne možemo ništa učiniti bez njegova pristanka.
31 Jer on poznaje putove našega oca Abrahama i što god nam kaže, kazat ćemo vam, nećemo vam ništa zatajiti.
32 I Simeon i Levi rekoše to Šekemu i njegovu ocu kako bi pronašli izgovor i zatražili savjet što treba učiniti sa Šekemom i njegovim gradom u toj stvari.
33 Kad su Šekem i njegov otac čuli riječi Šimeonove i Levijeve, svidjele im se te su Šekem i njegov otac izašli da se vrate kući.
34 A kad su otišli, Jakovljevi sinovi rekoše svom ocu: “Gle, znamo da smrt zaslužuju ovi zlikovci i njihov grad, jer su prestupili ono što je Bog zapovjedio Noi i njegovoj djeci i njegovu potomstvu poslije njih.”
35 A također i zato što je Šekem učinio ovo našoj sestri Dini oskvrnuvši je, jer se takva gnusoba nikada neće dogoditi među nama.
36 Zato sada znaj i vidi što ćeš učiniti, i potraži savjet i izgovor što će se s njima učiniti da se pobiju svi stanovnici ovoga grada.
37 A Simeon im reče: "Evo vam pravog savjeta: recite im da obrežu svakog muškarca među njima kao što smo i mi obrezani, a ako to ne žele učiniti, uzet ćemo im svoju kćer i otići."
38 A ako pristanu na to i hoće to učiniti, onda ćemo ih, kad ih bol sruši, napasti mačevima, kao na nekoga tko je tih i miran, i pobit ćemo svakog muškarca među njima.
39 I Simeonov im se savjet svidio, te su Simeon i Levi odlučili učiniti s njima kako je bilo predloženo.
40 A sljedećeg jutra Šekem i njegov otac Hamor vratiše se Jakovu i njegovim sinovima da razgovaraju o Dini i da čuju što će Jakovljevi sinovi odgovoriti na njihove riječi.
41 Jakovljevi sinovi im prijevarno odgovoriše: “Pričali smo ocu svom Izaku sve vaše riječi i vaše su mu se riječi svidjele.”
42 Ali nam reče: “Ovo mu je zapovjedio Abraham, otac njegov, od Boga, Gospodara cijele zemlje: da svaki čovjek koji nije od njegova potomstva i htio bi uzeti jednu od njegovih kćeri, neka obreže svakog muškarca koji mu pripada, kao što smo i mi obrezani, pa ćemo mu tada dati svoju kćer za ženu.”
43 Sada smo ti otkrili sve naše putove koje nam je rekao naš otac, jer ne možemo učiniti ovo što si nam rekao, dati svoju kćer neobrezanom čovjeku, jer je to sramota za nas.
44 Ali ovdje pristajemo s tobom, da ti damo svoju kćer, a i tvoje kćeri uzet ćemo k sebi i živjet ćemo među tobom i biti jedan narod, kao što si rekao, ako nas poslušaš i pristaneš biti kao mi, da obrežeš svakog muškarca koji pripada tebi, kao što smo i mi obrezani.
45 Ako nas ne poslušaš i ne obrežeš svakog muškarca kao što se i mi obrezujemo, kako smo zapovjedili, doći ćemo k tebi, uzeti ti svoju kćer i otići.
46 Šekem i njegov otac Hamor čuše riječi Jakovljevih sinova i to im se vrlo svidjelo. Šekem i njegov otac Hamor požuriše ispuniti želje Jakovljevih sinova, jer Šekem je jako volio Dinu i duša mu je bila prikovana za nju.
47 Šekem i njegov otac Hamor požuriše k gradskim vratima i sabraše sve ljude svoga grada te im rekoše riječi Jakovljevih sinova:
48 Došli smo k tim ljudima, sinovima Jakovljevim, i razgovarali s njima o njihovoj kćeri, i ti ljudi pristali su učiniti po našim željama, i gle, naša je zemlja prostrana za njih, i oni će živjeti u njoj i trgovati u njoj, i bit ćemo jedan narod; uzimat ćemo njihove kćeri, a svoje kćeri davat ćemo im za žene.
49 Ali samo pod ovim uvjetom ovi će ljudi pristati učiniti ovo, da se svaki muškarac među nama obreže kao što su i oni obrezani, kako im je Bog njihov zapovjedio, i kad učinimo prema njihovim uputama da se obrežemo, tada će oni živjeti među nama, zajedno sa svojom stokom i imanjem, i mi ćemo biti kao jedan narod s njima.
50 Kad su svi ljudi u gradu čuli riječi Šekema i njegova oca Hamora, svi ljudi u njihovom gradu pristali su na taj prijedlog i poslušali su da se obrežu, jer su Šekem i njegov otac Hamor bili vrlo poštovani među njima, budući da su bili knezovi zemlje.
51 A sljedećeg dana ustadoše Šekem i njegov otac Hamor rano ujutro i sazvaše sve ljude svoga grada usred grada te pozvaše Jakovljeve sinove, koji obrezaše sve muške među njima toga i sljedećeg dana.
52 I obrezaše Šekema i Hamora, njegova oca, i petero Šekemove braće, a onda ustadoše svi i odoše kući, jer je to bila stvar od Gospodina protiv grada Šekema, i od Gospodina bijaše Simeonov savjet u toj stvari, kako bi Gospodin predao grad Šekem u ruke dvojice Jakovljevih sinova.

POGLAVLJE 34

1 A broj svih obrezanih muškaraca bio je šest stotina četrdeset i pet muškaraca i dvjesto četrdeset i šest djece.
2 Ali Kidekem, sin Peredov, otac Hamorov, i njegovih šestero braće ne htjedoše poslušati Šekema i njegova oca Hamora i ne htjedoše se obrezati, jer im se prijedlog Jakovljevih sinova zgrozio i jako se razgnjeviše što ih stanovnici grada nisu poslušali.
3 A drugoga dana navečer nađoše osmero male djece koja nisu bila obrezana, jer su ih majke sakrile od Šekema i njegova oca Hamora i od ljudi iz grada.
4 Šekem i njegov otac Hamor poslaše da ih dovedu pred njih da ih obrežu, kad Kiddekem i njegova šestorica braće skoče na njih s mačevima i pokušaše ih pogubiti.
5 I pokušali su ubiti Šekema i njegova oca Hamora, a zbog toga su pokušali ubiti i Dinu s njima.
6 A oni im rekoše: “Što ste to učinili? Zar nema žena među kćerima vaše braće Kanaanaca te želite uzeti k sebi kćeri Hebreja, koje prije niste poznavali, i činite ovo djelo koje vam vaši očevi nisu zapovjedili?”

7 Misliš li da ćeš uspjeti ovim činom koji si učinio? I što ćeš u vezi s tim odgovoriti svojoj braći Kanaancima koji će sutra doći i pitati te o tome?
8 A ako vaš čin ne bude pravedan i dobar u njihovim očima, što ćete učiniti za svoje živote, a ja za naše živote, budući da niste poslušali naše glasove?
9 A ako stanovnici zemlje i sva vaša braća, sinovi Hamovi, čuju za vaš čin i kažu:
10 Zbog Hebrejske žene činili su Šekem i njegov otac Hamor i svi stanovnici njihova grada ono što nisu znali i što im njihovi preci nikada nisu zapovjedili. Kamo ćete dakle pobjeći ili gdje ćete sakriti svoju sramotu sve dane pred svojom braćom, stanovnicima zemlje kanaanske?
11 Stoga sada ne možemo podnijeti ovo što si učinio, niti možemo biti opterećeni ovim jarmom koji nam naši preci nisu zapovjedili.
12 Evo, sutra ćemo otići i okupiti svu svoju braću, kanaansku braću koja žive u toj zemlji, i svi ćemo doći i pobiti tebe i sve one koji se u tebe uzdaju, tako da neće ostati ni ostatak ni od tebe ni od njih.
13 Kad su Hamor i njegov sin Šekem i sav gradski narod čuli riječi Kidekema i njegove braće, silno su se uplašili za živote svoje zbog njihovih riječi i pokajali se za ono što su učinili.
14 Šekem i njegov otac Hamor odgovoriše svom ocu Kidekemu i njegovoj braći: “Sve riječi koje ste nam rekli istinite su.”
15 Nemojte sada reći niti zamišljati u svojim srcima da smo zbog ljubavi prema Hebrejima učinili ovo što nam naši preci nisu zapovjedili.
16 Ali budući da smo vidjeli da im nije bila namjera i želja udovoljiti našim željama u vezi njihove kćeri da je uzmemo, osim pod ovim uvjetom, poslušali smo njihove glasove i učinili ovo djelo koje si vidio, kako bismo od njih dobili ono što želimo.
17 A kad od njih dobijemo ono što smo zatražili, vratit ćemo im se i učiniti im ono što nam kažete.
18 Molimo vas da pričekate i izdržite dok se naše tijelo ne izliječi i dok ponovno ne postanemo jaki, pa ćemo tada zajedno krenuti protiv njih i učiniti im ono što je u vašim i našim srcima.
19 Dina, kći Jakovljeva, ču sve te riječi koje su Kidekem i njegova braća govorili, i što su im odgovorili Hamor i njegov sin Šekem i stanovnici njihova grada.
20 I požuri i posla jednu od svojih sluškinja, koju je njezin otac poslao da se brine o njoj u kući Šekemovoj, njezinu ocu Jakovu i njezinoj braći, s porukom:
21 Tako su Kidekem i njegova braća savjetovali o tebi, a tako su im odgovorili Hamor i Šekem i stanovnici grada.
22 Kad je Jakov čuo te riječi, ispunio se gnjevom i razgnjevio se na njih te se uplamenio protiv njih.
23 I Simeon i Levi zakleše se i rekoše: “Živ bio Gospodin, Bog cijele zemlje, do sutra u ovo doba neće ostati ni ostatka u cijelom gradu.”
24 Dvadeset mladića koji nisu bili obrezani sakrilo se i ti su se mladići borili protiv Šimeona i Levija. Šimeon i Levi ubili su ih osamnaest, a dvojica su pobjegla od njih i umaknula u neke vapne u gradu. Šimeon i Levi tražili su ih, ali ih nisu mogli pronaći.
25 Simeon i Levi nastavili su lutati gradom i pobili sve stanovnike grada oštricom mača, ne ostavivši nikoga na životu.
26 I nastade velika strka usred grada, i vapaj gradskog stanovništva uzdiže se do neba, i sve žene i djeca glasno plakahu.
27 I Simeon i Levi pobiše sav grad; ne ostaviše ni jednog muškarca u cijelom gradu.
28 Ubili su Hamora i njegova sina Šekema oštricom mača, a Dinu su odveli iz Šekemove kuće i otišli odande.
29 Jakovljevi sinovi odoše i vratiše se, nađoše pobijene i opljačkaše svu njihovu imovinu koja je bila u gradu i na polju.
30 Dok su oni uzimali plijen, ustade tri stotine ljudi i bacahu na njih prašinu i udarahu ih kamenjem. Kad se Simeon okrenu prema njima i pobi ih sve oštricom mača, Simeon se okrenu pred Levijem i uđe u grad.
31 I odvedoše njihove ovce i volove i stoku, a i preostale žene i djecu, i odvedoše sve njih, i otvoriše vrata i izađoše i dođoše k svom ocu Jakovu s puno snage.
32 A kad Jakov vidje sve što su učinili gradu i plijen koji su im uzeli, Jakov se jako razgnjevi na njih i reče im: "Što ste mi to učinili? Evo, našao sam mir među kanaanskim stanovnicima zemlje, a nitko se od njih nije miješao sa mnom."
33 A sada si me učinio omraženim stanovnicima zemlje, među Kanaancima i Perižanima, a ja sam tek malobrojan, i svi će se okupiti protiv mene i ubiti me kad čuju za tvoje djelo s njihovom braćom, i ja i moja kuća bit ćemo uništeni.
34 A Šimun i Levi i sva njihova braća s njima odgovoriše svom ocu Jakovu i rekoše mu: "Evo, mi živimo u zemlji, a hoće li Šekem to učiniti našoj sestri? Zašto šutiš o svemu što je Šekem učinio? Hoće li postupiti s našom sestrom kao s bludnicom na ulici?"
35 A broj žena koje su Simeon i Levi odveli u zarobljeništvo iz grada Šekema, a nisu ih ubili, bio je osamdeset i pet, koje nisu poznavale muškarca.
36 Među njima bijaše mlada djevojka lijepa izgleda i lijepa, kojoj bijaše ime Bunah, i Simeon ju uze za ženu, a broj muškaraca koje zarobiše, ali ih ne pobiše, bijaše četrdeset i sedam, a ostale pobiše.
37 I svi mladići i djevojke koje su Simeon i Levi odveli u ropstvo iz grada Šekema, bili su sluge sinovima Jakovljevim i njihovoj djeci poslije njih, sve do dana kad su sinovi Jakovljevi izašli iz zemlje egipatske.
38 A kad su Simeon i Levi izašli iz grada, ustadoše dva mladića koji su ostali, koji su se sakrili u gradu i nisu umrli među gradskim ljudima, i ti mladići uđoše u grad i prošetaše po njemu, i nađoše grad pust, bez muškaraca, samo žene koje plaču. I ti mladići vikahu i rekoše: "Evo, ovo je zlo koje su sinovi Jakova Hebreja učinili ovom gradu kad su danas uništili jedan od kanaanskih gradova i nisu se bojali za živote svoje u cijeloj zemlji kanaanskoj."
39 I ti ljudi napustiše grad i odoše u grad Tapnah. Došavši ondje, ispričaše stanovnicima Tapnaha sve što ih je zadesilo i sve što su Jakovljevi sinovi učinili gradu Šekemu.
40 Vijest je stigla do Jašuba, kralja Tapnaha, te je poslao ljude u grad Šekem da vide te mladiće, jer im kralj nije vjerovao u toj priči, govoreći: “Kako su dva čovjeka mogla opustošiti tako velik grad kao što je Šekem?”

41 Jašubovi glasnici vratiše se i javiše mu: “Došli smo u grad, a on je razoren, nema ni čovjeka, samo žene plaču; nema ni ovaca ni goveda, jer sve što je bilo u gradu oduzeše Jakovljevi sinovi.”
42 Jašub se tome čudio govoreći: “Kako su dva čovjeka mogla učiniti to, uništiti tako velik grad, a nijedan im se nije mogao oduprijeti?”
43 Jer se ništa slično nije dogodilo od Nimrodovih dana, niti se od najdavnijih vremena dogodilo što se slično tome. Jašub, kralj Tapnaha, reče svom narodu: “Budite hrabri, idemo i borit ćemo se protiv ovih Hebreja i učinit ćemo im kao što su učinili gradu i osvetit ćemo stvar stanovnika grada.”
44 Jašub, kralj Tapnaha, posavjetovao se o tome sa svojim savjetnicima, a njegovi mu savjetnici rekoše: “Sam nećeš pobijediti Hebreje, jer moraju biti jaki da obave to djelo u cijelom gradu.”
45 Ako dvojica od njih opustoše cijeli grad, a nitko im se ne suprotstavi, sigurno ako ti kreneš protiv njih, svi će se ustati protiv nas i uništiti nas.
46 Ali ako pošalješ poruke svim kraljevima oko nas i dopustiš im da se okupe, onda ćemo poći s njima i boriti se protiv sinova Jakovljevih; tada ćeš ih pobijediti.
47 Jašub je čuo riječi svojih savjetnika i njihove su se riječi svidjele njemu i njegovu narodu, te je tako i učinio. I Jašub, kralj Tapnaha, posla poruke svim amorejskim kraljevima koji su okruživali Šekem i Tapnah:
48 Pođi sa mnom i pomozi mi, da porazimo Jakova Hebreja i sve njegove sinove i istrijebimo ih sa zemlje, jer je tako učinio gradu Šekemu, a ti ne znaš za to?
49 I svi amorejski kraljevi čuše za zlo koje su Jakovljevi sinovi učinili gradu Šekemu i jako se začudiše nad njima.
50 Sedam amorejskih kraljeva okupilo se sa svim svojim vojskama, oko deset tisuća ljudi s izvučenim mačevima, i došli su da se bore protiv Jakovljevih sinova. Jakov je čuo da su se amorejski kraljevi okupili da se bore protiv njegovih sinova, i Jakov se jako uplašio i to ga je uznemirilo.
51 Jakov se povika protiv Šimuna i Levija govoreći: “Što ste to učinili? Zašto ste mi nanijeli zlo? Doveli ste na mene sve kanaanske sinove da unište mene i moj dom? Ja sam bio miran, ja i moj dom, a vi ste mi to učinili i svojim postupcima razljutili stanovnike zemlje protiv mene.”
52 A Juda odgovori ocu svome: "Je li uzalud što su moja braća Šimun i Levi pobili sve stanovnike Šekema? Zar nije to bilo zato što je Šekem ponizio našu sestru i prekršio zapovijed Boga našega Noi i njegovoj djeci? Jer Šekem nam je silom uzeo sestru i počinio preljub s njom."
53 Šekem je činio sve to zlo, a nijedan od stanovnika njegova grada nije mu se suprotstavio govoreći: "Zašto to radiš? Zato su moja braća otišla i uništila grad, i Jahve im ga je predao u ruke jer su njegovi stanovnici prekršili zapovijedi Boga našega. Je li onda uzalud što su sve to učinili?"
54 A sada zašto se bojiš ili uznemiruješ, i zašto si ljut na moju braću, i zašto se tvoj gnjev rasplamsava protiv njih?
55 Zaista, Bog naš, koji je predao u njihove ruke grad Šekem i njegove stanovnike, predat će u naše ruke i sve kanaanske kraljeve koji dolaze protiv nas, i mi ćemo s njima postupiti kao što su moja braća učinila Šekemu.
56 Sada budi miran u vezi njih i odbaci svoje strahove, nego se uzdaj u Gospodina, Boga našega, i moli ga da nam pomogne i izbavi nas, i preda naše neprijatelje u naše ruke.
57 Juda tada pozva jednog od slugu svoga oca: "Idi sada i vidi gdje se nalaze oni kraljevi koji dolaze protiv nas sa svojim vojskama."
58 Sluga ode i pogleda izdaleka, pope se nasuprot gori Sihonu i vidje sve kraljevske tabore gdje stoje na polju. Vrati se Judi i reče: "Gle, kraljevi su smješteni na polju sa svim svojim taborima, narod vrlo brojan, kao pijesak na morskoj obali."
59 A Juda reče Šimunu i Leviju i svoj njegovoj braći: “Ojačajte se i budite hrabri sinovi, jer je s nama Gospodin, Bog naš, ne bojte ih se!”
60 Neka svaki čovjek istupi, opaši se svojim ratnim oružjem, svojim lukom i mačem, pa ćemo poći i boriti se protiv ovih neobrezanih ljudi; Gospodin je Bog naš, on će nas spasiti.
61 I ustadoše, i svaki se opasa svojim ratnim oružjem, veliki i mali, jedanaest Jakovljevih sinova, i sve Jakovljeve sluge s njima.
62 I svi Izakovi sluge koji su bili s Izakom u Hebronu, svi dođoše k njima opremljeni svakovrsnim ratnim oružjem, a Jakovljevi sinovi i njihove sluge, stotinu i dvanaest ljudi, pođoše prema tim kraljevima, a i Jakov pođe s njima.
63 Sinovi Jakovljevi poslaše svome ocu Izaku, sinu Abrahamovu, u Hebron, to jest Kireat-Arbu, s porukom:
64 Molimo te za nas Gospodinu, Bogu našemu, da nas zaštiti od ruku Kanaanaca koji dolaze protiv nas i da ih preda u naše ruke.
65 Izak, sin Abrahamov, pomoli se Gospodinu za svoje sinove i reče: “Gospodine Bože, ti si obećao ocu mome govoreći: ‘Umnožit ću potomstvo tvoje kao zvijezde na nebu.’ I meni si obećao i ispunio si riječ svoju kad se kraljevi kanaanski okupljaju da zarate s mojom djecom jer nisu počinili nasilje.”
66 Zato sada, Gospodine Bože, Bože cijele zemlje, izopači, molim te, naumu ovih kraljeva da se ne bore protiv mojih sinova.
67 I utisni u srca ovih kraljeva i njihova naroda strah od mojih sinova i obori njihov ponos, i neka se odvrate od mojih sinova.
68 I svojom snažnom rukom i ispruženom mišicom izbavi moje sinove i njihove sluge od njih, jer je u tvojim rukama moć i snaga da sve to učiniš.
69 I sinovi Jakovljevi i njihove sluge otišli su prema tim kraljevima i pouzdali su se u Gospodina, Boga svoga. I dok su išli, i otac njihov Jakov pomoli se Gospodinu govoreći: “Gospodine Bože, moćni i uzvišeni Bože, koji kraljuješ od davnina, od sada do sada i zauvijek!”
70 Ti si Onaj koji rasplamsava ratove i čini da ih prekida, u tvojoj su ruci moć i snaga da uzdigneš i oboriš; o, neka moja molitva bude prihvatljiva pred tobom da se okreneš k meni sa svojim milosrđem, da utisneš u srca ovih kraljeva i njihova naroda strah mojih sinova, i prestrašiš njih i njihove logore, i svojom velikom dobrotom izbaviš sve one koji se u tebe uzdaju, jer ti si taj koji može podvrgnuti ljude nama i svesti narode pod našu vlast.

POGLAVLJE 35

1 I svi amorejski kraljevi dođoše i stadoše na polje da se posavjetuju sa svojim savjetnicima što treba učiniti sa sinovima Jakovljevim, jer su ih se još uvijek bojali govoreći: “Evo, dvojica od njih pobiše cijeli grad Šekem.”
2 I Gospodin je uslišio molitve Izaka i Jakova te je ispunio srca svih savjetnika tih kraljeva velikim strahom i užasom te su jednoglasno vikali:
3 Jesi li danas lud ili ne razumiješ da ćeš se boriti s Hebrejima i zašto se danas veseliš vlastitoj propasti?
4 Gle, dvojica od njih dođoše u grad Šekem bez straha i užasa te pobiše sve stanovnike grada tako da im se nitko nije mogao suprotstaviti, a kako ćeš se ti moći boriti protiv svih njih?
5 Znaš li sigurno da im je Bog njihov izuzetno naklonjen i da je za njih učinio čudesa kakva se nisu činila od davnina, i među svim bogovima naroda nema nikoga tko može učiniti djela poput njegovih.
6 Zaista je izbavio Abrahama, Hebreja, oca njihova, iz ruke Nimrodove i iz ruke svega njegova naroda koji ga je mnogo puta pokušavao ubiti.
7 On ga je također izbavio iz vatre u koju ga je bacio kralj Nimrod, i njegov Bog ga je iz nje izbavio.
8 I tko drugi može učiniti slično? Zar nije Abraham onaj koji je ubio pet elamskih kraljeva kad su dotaknuli sina njegova brata koji je u ono vrijeme živio u Sodomi?
9 I uzeše svoga vjernog slugu u njegovoj kući i nekoliko njegovih ljudi te u jednoj noći progone elamske kraljeve i ubiše ih, a sinu njegova brata vratiše svu imovinu koju su mu oteli.
10 I sigurno znate da je Bog ovih Hebreja vrlo oduševljen njima, a i oni su oduševljeni njime, jer znaju da ih je izbavio od svih njihovih neprijatelja.
11 I gle, iz ljubavi prema Bogu svome, Abraham uze svog jedinog i dragocjenog sina i naumi ga prinijeti kao žrtvu paljenicu Bogu svome, i da ga Bog nije u tome spriječio, učinio bi to iz ljubavi prema Bogu svome.
12 I Bog vidje sva njegova djela i zakle mu se i obeća mu da će izbaviti njegove sinove i sve njegovo potomstvo od svake nevolje koja će ih zadesiti, jer je učinio ovo i kroz svoju ljubav prema svom Bogu ugušio svoje suosjećanje za svoje dijete.
13 Nisi li čuo što je njihov Bog učinio faraonu, kralju egipatskom, i Abimeleku, kralju gerarskome, uzevši Abrahamovu ženu, a on je za nju rekao: “Ona mi je sestra”, da ga ne ubiju zbog nje i ne pomisle uzeti je za ženu? I Bog je učinio njima i njihovom narodu sve što si čuo.
14 I gle, sami smo svojim očima vidjeli kako Ezav, Jakovljev brat, dolazi k njemu s četiri stotine ljudi s namjerom da ga ubije, jer se sjetio da mu je oduzeo očev blagoslov.
15 I pođe mu u susret kad se vraćao iz Sirije, da ubije majku s djecom, i tko ga izbavi iz njegovih ruku ako ne Bog njegov u kojega se uzdao? On ga izbavi iz ruke njegova brata i iz ruku njegovih neprijatelja, i sigurno će ih opet zaštititi.
16 Tko ne zna da ih je njihov Bog nadahnuo snagom da gradu Šekemu učine zlo o kojem si čuo?
17 Bi li onda dvojica ljudi mogla svojom snagom uništiti tako velik grad kao što je Šekem da nije bilo njihova Boga u kojeg su se uzdali? On im je rekao i učinio sve to da pobije stanovnike grada u njihovom gradu.
18 I možeš li onda nadvladati one koji su zajedno izašli iz tvog grada da se bore sa svima njima, čak i ako bi ti tisuću puta više njih došlo u pomoć?
19 Sigurno znaš i razumiješ da ne dolaziš da se boriš s njima, nego da ratuješ s njihovim Bogom koji ih je izabrao, i zato ste svi danas došli da budete uništeni.
20 Stoga se sada klonite ovog zla koje pokušavate na sebe navući i bit će vam bolje da ne idete u rat s njima, premda ih je malo, jer je njihov Bog s njima.
21 Kad su amorejski kraljevi čuli sve riječi svojih savjetnika, srca su im se ispunila strahom i bojali su se Jakovljevih sinova te nisu htjeli ratovati protiv njih.
22 I prikloniše uši svojim savjetnicima i slušahu sve njihove riječi, i riječi savjetnika vrlo se svidješe kraljevima, te oni tako i učiniše.
23 I kraljevi se okrenuše i kloniše se Jakovljevih sinova, jer se nisu usudili približiti im se da ratuju s njima, jer su ih se jako bojali i srca su im se topila u njima od straha od njih.
24 Jer to im je Jahve učinio, jer je uslišio molitve svojih slugu Izaka i Jakova, jer su se uzdali u njega; i svi se ti kraljevi vratiše sa svojim taborima toga dana, svaki u svoj grad, i nisu se u to vrijeme borili sa sinovima Jakovljevim.
25 Jakovljevi sinovi ostadoše na svom mjestu toga dana do večeri nasuprot gori Sihonu. Vidjevši da ti kraljevi nisu došli da se bore protiv njih, Jakovljevi sinovi vratiše se kući.

POGLAVLJE 36

1 U to vrijeme Jahve se javi Jakovu govoreći: "Ustani, idi u Betel i ostani ondje, i ondje načini žrtvenik Jahvi koji ti se ukazuje, koji izbavi tebe i sinove tvoje iz nevolje."
2 Jakov ustade sa svojim sinovima i svim svojim stvarima te odoše i dođoše u Betel po riječi Gospodnjoj.
3 Jakovu je bilo devedeset i devet godina kad je otišao u Betel. Jakov, sinovi njegovi i sav narod koji je bio s njim ostade u Betelu u Luzu. Ondje sagradi žrtvenik Gospodinu koji mu se ukaza. Jakov i sinovi njegovi ostadoše u Betelu šest mjeseci.
4 U to vrijeme umrije Debora, Uzova kći, Rebekina dojilja, koja je bila s Jakovom; i Jakov ju pokopa pod Betelom, pod hrastom koji je ondje bio.
5 U to vrijeme umrla je i Rebeka, kći Betuelova, majka Jakovljeva, u Hebronu, to jest u Kireat-Arbi, i pokopana je u špilji Makpeli koju je Abraham kupio od Hetovih sinova.
6 Rebekin život bio je sto trideset i tri godine. Kad je Jakov čuo da mu je majka Rebeka umrla, gorko je plakao za majkom i napravio veliku žalost za njom i za Deborom, njezinom dojiljom, pod hrastom, te prozva to mjesto Alon-Bahut.
7 U one dane umrije Laban Sirijac, jer ga Bog udari jer je prekršio savez koji je bio između njega i Jakova.
8 Jakovu je bilo sto godina kad mu se ukazao Gospodin, blagoslovio ga i nadjenuo mu ime Izrael. U one dane zače Rahela, žena Jakovljeva.
9 U to vrijeme Jakov i sva njegova obitelj krenuše iz Betela u Hebron, u kuću svoga oca.
10 Dok su išli putem, a do Efrate je bio još samo mali put, Rahela je rodila sina, ali je imala teške trudove i umrla je.
11 Jakov ju je pokopao na putu za Efratu, to jest Betlehem, i postavio je spomenik na njezin grob, koji je ondje do

danas. Rahela je živjela četrdeset i pet godina, a onda je umrla.
12 Jakov nadjenu ime sinu koji mu se rodio, a kojeg mu je Rahela rodila, Benjamin, jer mu se rodio u zemlji s desne strane.
13 A poslije Raheline smrti Jakov razape svoj šator u šatoru njezine sluškinje Bilhe.
14 Ruben je zbog toga bio ljubomoran na svoju majku Leu i bio je pun gnjeva. Razgnjevi se, ode i uđe u šator Bilhe i odande skinu očevu postelju.
15 U to vrijeme oduzeto je pravo prvorodstva, zajedno s kraljevskim i svećeničkim službama, od Rubenovih sinova, jer je oskvrnuo očevu postelju. Prvenstvo je dano Josipu, kraljevska služba Judi, a svećeništvo Leviju, jer je Ruben oskvrnuo očevu postelju.
16 A ovo su Jakovljevi potomci koji su mu se rodili u Padan Aramu, a Jakovljevih sinova bilo je dvanaest.
17 Sinovi Leini bili su prvorođenac Ruben, zatim Šimun, Levi, Juda, Isakar, Zebulon i njihova sestra Dina; a sinovi Rahelini bili su Josip i Benjamin.
18 Sinovi Zilpe, Leine sluškinje, bili su Gad i Ašer, a sinovi Bilhe, Raheline sluškinje, bili su Dan i Naftali; to su Jakovljevi sinovi koji su mu se rodili u Padan Aramu.
19 Jakov, njegovi sinovi i sve što je bilo njegovo, krenuše i stigoše u Mamre, to jest Kireat-Arba, što je u Hebronu, gdje su Abraham i Izak boravili kao pridošlice. Jakov, njegovi sinovi i sve što je bilo njegovo, nastani se kod svog oca u Hebronu.
20 A njegov brat Ezav i njegovi sinovi i sve što je bilo njegovo otišli su u zemlju Seir i nastanili se ondje te su imali posjede u zemlji Seir. Ezavovi su se sinovi plodili i vrlo se namnožili u zemlji Seir.
21 A ovo su Ezavovi potomci koji su mu se rodili u zemlji kanaanskoj. Ezavovih sinova bilo je pet.
22 Ada rodi Ezavu njegova prvorođenog Elifaza, a ona mu rodi i Reuela, a Ahlibama mu rodi Jeuša, Jalama i Koraha.
23 Ovo su Ezavovi sinovi koji su mu se rodili u zemlji kanaanskoj; sinovi Elifaza, Ezavova sina, bili su Teman, Omar, Sefo, Gatam, Kenaz i Amalek, a sinovi Reuelovi bili su Nahat, Zerah, Šama i Miza.
24 Jeuševi sinovi bili su Timna, Alva i Jetet; a Jalamovi sinovi bili su Alah, Pinor i Kenaz.
25 Korahovi sinovi bili su Teman, Mibzar, Magdiel i Eram; to su obitelji Ezavovih sinova prema njihovim vojvodstvima u zemlji Seiru.
26 A ovo su imena sinova Seira Horejca, stanovnika zemlje Seira: Lotan, Šobal, Zibeon, Ana, Dišan, Ezer i Dišon, sedam sinova.
27 Lotanova djeca bijahu Hori, Heman i njihova sestra Timna, to jest Timna koja je došla Jakovu i njegovim sinovima, ali je oni nisu htjeli poslušati. Ona ode i postane konkubina Elifazu, sinu Ezavovom, i rodi mu Amaleka.
28 Sinovi Šobalovi bijahu Alvan, Manahat, Ebal, Šefo i Onam, a sinovi Zibeonovi bijahu Ajah i Ana. To je bio onaj Ana koji je našao Jeme u pustinji dok je pasao magarce svoga oca Zibeona.
29 Dok je hranio očeve magarce, vodio ih je u različito vrijeme u pustinju da ih hrani.
30 Jednog dana ih dovede u jednu od pustinja na obali morskoj, nasuprot pustinji naroda, i dok ih je hranio, gle, vrlo jaka oluja dođe s druge strane mora i sruči se na magarce koji su ondje pasli, te svi stadoše.
31 A poslije toga oko sto dvadeset velikih i strašnih životinja izašlo je iz pustinje s druge strane mora i sve su došle do mjesta gdje su bili magarci i smjestile se ondje.
32 I te životinje, od sredine prema dolje, bijahu u obliku djece ljudske, i od sredine prema gore, neke imahu podobu medvjeda, a neke podobu hvatača, s repovima iza sebe između ramena koji su dosezali do zemlje, poput repova vojvode, i te životinje dođoše i uzjahaše te magarce i odvedoše ih, i oni otiđoše do današnjeg dana.
33 Jedna od tih životinja pristupi Ani, udari ga repom i pobjegne s tog mjesta.
34 Kad je vidio to djelo, silno se uplašio za svoj život te je pobjegao u grad.
35 Ispričao je sinovima i braći sve što mu se dogodilo. Mnogi su ljudi otišli tražiti magarce, ali ih nisu mogli pronaći. Ana i njegova braća više nisu išli na to mjesto od sljedećeg dana, jer su se jako bojali za život svoj.
36 A sinovi Ane, sina Seirova, bili su Dišon i njegova sestra Ahlibama. Dišonovi sinovi bili su Hemdan, Ešban, Jitran i Keran. Ezerovi sinovi bili su Bilhan, Zaavan i Akan. Dišonovi sinovi bili su Uz i Aran.
37 To su obitelji sinova Seira Horejca, prema njihovim vojvodstvima u zemlji Seiru.
38 Ezav i njegova djeca živjeli su u zemlji Seira Horejca, stanovnika te zemlje, i imali su posjede u njoj te su se plodili i vrlo namnožili. Jakov i njegova djeca i sve što je pripadalo njima živjeli su sa svojim ocem Izakom u zemlji kanaanskoj, kao što je Gospodin zapovjedio Abrahamu, njihovom ocu.

POGLAVLJE 37

1 Sto pete godine Jakovljeva života, to jest devete godine Jakovljeva boravka sa svojom djecom u zemlji kanaanskoj, dođe iz Padan Arama.
2 U one dane Jakov otputuje sa svojom djecom iz Hebrona, i oni odoše i vratiše se u grad Šekem, oni i svi njihovi, i nastaniše se ondje, jer su Jakovljevi sinovi dobili dobre i obilne pašnjake za svoju stoku u gradu Šekemu, grad Šekem tada bijaše obnovljen i u njemu bijaše oko tri stotine muškaraca i žena.
3 Jakov i njegova djeca i sve što je bilo njegovo živjelo je na dijelu polja koji je Jakov kupio od Hamora, oca Šekemova, kad se vratio iz Padan Arama, prije nego što su Simeon i Levi osvojili grad.
4 I svi oni kraljevi kanaanski i amorejski koji su okruživali grad Šekem čuli su da su se Jakovljevi sinovi vratili u Šekem i nastanili se ondje.
5 I rekoše: "Hoće li sinovi Jakova Hebreja opet doći u grad i živjeti u njemu nakon što su pobili njegove stanovnike i protjerali ih? Hoće li se sada vratiti i protjerati i one koji žive u gradu ili ih pobiti?"
6 I svi se kanaanski kraljevi ponovno sabraše i dođoše zajedno da zarate s Jakovom i njegovim sinovima.
7 Jašub, kralj Tapnaha, posla također svim svojim susjednim kraljevima, Elanu, kralju Gaaša, Ihuriju, kralju Šila, Paratonu, kralju Hazara, Susiju, kralju Sartona, Labanu, kralju Bethhorana, i Šabiru, kralju Otnai-Maha, govoreći:

8 Dođite k meni i pomozite mi, da porazimo Jakova Hebreja i njegove sinove i sve što mu pripada, jer su opet došli u Šekem da ga posjeduju i pobiju njegove stanovnike kao i prije.
9 I svi se ti kraljevi sabraše i dođoše sa svim svojim taborima, narod vrlo brojan kao pijesak na morskoj obali, i svi bijahu nasuprot Tapnahu.
10 Jašub, kralj Tapnaha, izađe na njih sa svom svojom vojskom i utabori se s njima nasuprot Tapnaha izvan grada. Sve te kraljeve podijeliše u sedam odjela, sedam tabora protiv Jakovljevih sinova.
11 I poslaše objavu Jakovu i njegovu sinu: “Dođite svi k nama da se s nama sastanemo u ravnici i osvetimo krivnju Šekemaca koje ste pobili u njihovom gradu. Vratit ćete se u grad Šekem i nastaniti se u njemu te pobiti njegove stanovnike kao i prije.”
12 I Jakovljevi sinovi čuše to i njihov se gnjev silno rasplamsa na riječi kanaanskih kraljeva, te se deset Jakovljevih sinova požuri i ustade, i svaki od njih opasa svoje ratno oružje; i s njima bijaše sto i dva njihovih slugu opremljena u bojnom redu.
13 I svi ti ljudi, Jakovljevi sinovi sa svojim slugama, pođoše prema tim kraljevima, a s njima bijaše i njihov otac Jakov, i svi stajaše na hrpi Šekema.
14 Jakov se pomoli Gospodinu za svoje sinove i raširi ruke prema Gospodinu govoreći: “Bože, ti si Svemogući Bog, ti si naš Otac, ti si nas stvorio i mi smo djelo ruku tvojih. Molim te, izbavi sinove moje milosrđem svojim iz ruku njihovih neprijatelja koji danas dolaze da se bore s njima i izbavi ih iz njihove ruke, jer u tvojoj je ruci snaga i moć da spasiš malobrojne od mnogih.”
15 I daj sinovima mojim, slugama svojim, snagu srca i moć da se bore protiv svojih neprijatelja, da ih pokore i da padnu pred njima njihovi neprijatelji, i ne dopusti da moji sinovi i njihove sluge poginu od ruke kanaanske djece.
16 Ali ako ti se čini dobrim da ubiješ moje sinove i njihove sluge, uzmi ih u svojoj velikoj milosti kroz ruke svojih slugu, da danas ne poginu od ruke amorejskih kraljeva.
17 A kad je Jakov prestao moliti se Gospodinu, zemlja se zatrese s mjesta svoga i sunce potamni, i svi se ti kraljevi prestrašiše i obuze ih veliki užas.
18 I Gospodin usliši molitvu Jakovljevu i Gospodin ispuni srca svih kraljeva i njihovih vojski strahom i strahopoštovanjem sinova Jakovljevih.
19 Jer im je Gospodin dao da čuju zvuk bojnih kola i tutnjavu moćnih konja od sinova Jakovljevih i glas velike vojske koja ih prati.
20 I te kraljeve obuze veliki strah od sinova Jakovljevih, i dok su stajali u svojim odajama, gle, sinovi Jakovljevi krenuše na njih, sa stotinu i dvanaest ljudi, s velikom i strašnom vriskom.
21 Kad su kraljevi vidjeli kako Jakovljevi sinovi napreduju prema njima, još su se više prestrašili i bili su skloni povući se pred Jakovljevim sinovima kao i prije, i ne boriti se s njima.
22 Ali oni se nisu povukli govoreći: "Bilo bi nam sramota dvaput se tako povući pred Hebrejima."
23 I sinovi Jakovljevi pristupiše i krenuše protiv svih tih kraljeva i njihovih vojski, i vidješe, i gle, to bijaše vrlo silan narod, brojan kao pijesak morski.
24 Sinovi Jakovljevi zavapisše Gospodinu i rekoše: “Pomozi nam, Gospodine, pomozi nam i usliši nas, jer se u tebe uzdamo i ne daj da poginemo od ruke ovih neobrezanih ljudi koji su danas došli protiv nas.”
25 Jakovljevi sinovi opasaše svoje ratno oružje, uzeše svaki svoj štit i koplje te pristupiše u boj.
26 Juda, sin Jakovljev, potrča pred svojom braćom i deset slugu s njim te pođe prema tim kraljevima.
27 Jašub, kralj Tapnaha, također je prvi izašao sa svojom vojskom pred Judu. Juda je vidio Jašub i njegovu vojsku kako dolaze k njemu. Juda se razgnjevi i u njemu se razgnjevi, te se približi bitci u kojoj Juda riskirao svoj život.
28 Jašub i sva njegova vojska napredovali su prema Judi. Jahao je na vrlo snažnom i moćnom konju. Jašub je bio vrlo hrabar čovjek, od glave do pete prekriven željezom i mjedenom odjećom.
29 I dok je bio na konju, odapinjao je strijele objema rukama sprijeda i straga, kao što je to bio njegov običaj u svim bitkama, i nikada nije promašivao mjesto na koje je ciljao strijele.
30 Kad je Jašub došao da se bori s Judom i odapinjao mnogo strijela na Judu, Jahve je svezao Jašubovu ruku i sve su se strijele koje je odapinjao odbile na njegove ljude.
31 Unatoč tome, Jašub je nastavio napredovati prema Judi, izazivajući ga strijelama, ali udaljenost među njima bila je oko trideset lakata, i kad je Juda vidio Jašub kako ispaljuje strijele na njega, potrčao je prema njemu svom snagom, razjarenom gnjevom.
32 Juda uze sa zemlje velik kamen, težak šezdeset šekela, i potrča prema Jašubu i kamenom ga udari u štit, tako da Jašub ostade bez daha i pade s konja na zemlju.
33 Štit se rasprsnu iz Jašubove ruke i od siline udarca odskoči na udaljenost od petnaest lakata te pade pred drugim taborom.
34 Kraljevi koji su došli s Jašubom izdaleka vidješe snagu Jude, sina Jakovljeva, i što je učinio Jašubu, te se jako uplaše Jude.
35 I okupili su se blizu Jašubova tabora, vidjevši njegovu zbrku. Juda je izvukao mač i pobio četrdeset i dva čovjeka iz Jašubova tabora. Sav Jašubov tabor pobjegao je pred Judom i nitko mu se nije mogao suprotstaviti. Ostavili su Jašub i pobjegli od njega, a Jašub je još uvijek ležao ničice na zemlji.
36 Jašub, vidjevši da su svi ljudi iz njegova tabora pobjegli od njega, požurio je i u strahu ustao protiv Jude te se naslonio na noge nasuprot Judi.
37 Jašub se borio s Judom, okrećući štitove jedan prema drugome, a Jašubovi ljudi pobjegoše jer su se jako bojali Jude.
38 Jašub uze koplje u ruku da udari Judu po glavi, ali Juda brzo prisloni štit na glavu, na Jašubovo koplje, tako da Judin štit primi udarac od Jašubova koplja i štit se rascijepi.
39 Kad je Juda vidio da mu je štit propuknut, brzo je izvukao mač i udario Jašuba u gležnjeve i odsjekao mu noge, tako da je Jašub pao na zemlju, a koplje mu ispalo iz ruke.
40 Juda brzo uze Jašubovo koplje, njime mu odsječe glavu i baci ga pokraj njegovih nogu.
41 Kad su Jakovljevi sinovi vidjeli što je Juda učinio Jašubu, svi su potrčali u redove drugih kraljeva i Jakovljevi

sinovi su se borili s Jašubovom vojskom i s vojskama svih kraljeva koji su ondje bili.
42 Sinovi Jakovljevi pobiše petnaest tisuća njihovih ljudi i udariše ih kao da udaraju po tikvama, a ostali pobjegoše da spase život svoj.
43 Juda je još uvijek stajao kraj Jašubova tijela i skinuo je s Jašubova oklop.
44 Juda također skinu željezo i mjed što je bilo oko Jašuba, i gle, devet ljudi od Jašubovih zapovjednika dođe da se bori protiv Jude.
45 Juda brzo uze kamen sa zemlje i njime udari jednoga od njih u glavu, te mu se lubanja razbije, a tijelo pade s konja na zemlju.
46 Osam preostalih zapovjednika, vidjevši snagu Judinu, jako se prestrašiše i pobjegoše. Juda ih progoni sa svojih deset ljudi, sustiže ih i pobi ih.
47 I sinovi Jakovljevi još uvijek udarahu vojske kraljeva i pobiše mnoge od njih, ali ti kraljevi hrabro ostadoše uz svoje zapovjednike i ne povukoše se sa svojih mjesta, i vikaše protiv onih svojih vojski koje pobjegoše pred sinovima Jakovljevim, ali nitko ih ne htjede slušati, jer se bojahu za svoje živote da ne umru.
48 I svi Jakovljevi sinovi, nakon što su porazili kraljevske vojske, vratiše se i dođoše pred Judu, a Juda još uvijek ubijaše osam Jašubovih zapovjednika i svlačiše im odjeću.
49 Levi vidje Elona, kralja Gaaša, kako ide prema njemu sa svojih četrnaest zapovjednika da ga udari, ali Levi to nije znao sa sigurnošću.
50 Elon sa svojim zapovjednicima približi se bliže, a Levi se osvrnu i vidje da mu se s leđa zadao boj. Levi potrča s dvanaest svojih slugu, oni odoše i pobiše Elona i njegove zapovjednike oštricom mača.

POGLAVLJE 38

1 Ihuri, kralj Šiloa, dođe u pomoć Elonu i približi se Jakovu. Jakov nategne luk koji mu je bio u ruci i pogodi Ihurija strijelom te ga usmrti.
2 A kad je Ihuri, kralj Šiloa, umro, četiri preostala kralja pobjegla su sa svog mjesta s ostalim zapovjednicima i pokušali su se povući govoreći: “Nemamo više snage s Hebrejima nakon što su ubili tri kralja i njihove zapovjednike koji su bili moćniji od nas.”
3 Kad su Jakovljevi sinovi vidjeli da su se preostali kraljevi pomaknuli sa svog mjesta, krenuli su u potjeru za njima. I Jakov je došao s mjesta gdje je stajao s gomile Šekema, pa su krenuli za kraljevima i približili im se sa svojim slugama.
4 A kraljevi i zapovjednici s ostatkom svojih vojski, vidjevši da im se približavaju Jakovljevi sinovi, uplašiše se za život i pobjegoše dok ne stigoše do grada Hazara.
5 Sinovi Jakovljevi progonili su ih do vrata grada Hazara i zadali su veliki poraz kraljevima i njihovim vojskama, oko četiri tisuće ljudi. Dok su oni tukli kraljevsku vojsku, Jakov je bio zauzet svojim lukom i strijelom, ograničavajući se na udaranje kraljeva, i pobio ih je sve.
6 I ubi Paratona, kralja Hazara, na vratima grada Hazara, a potom ubi Susija, kralja Sartona, i Labana, kralja Bethorina, i Šabira, kralja Mahnaime, i sve ih pobi strijelama, po jednu strijelu za svakoga, te su umrli.
7 A Jakovljevi sinovi, vidjevši da su svi kraljevi mrtvi i da su se razbili i povukli, nastavili su voditi bitku s kraljevskim vojskama nasuprot vratima Hazara i još uvijek su pobili oko četiri stotine njihovih ljudi.
8 U toj bitci pala su tri Jakovljeva sluge, a kad je Juda vidio da su mu tri sluge poginula, jako ga je ražalostilo i u njemu se rasplamsao gnjev protiv Amorejaca.
9 Svi preostali ljudi od kraljevskih vojski jako su se uplašili za svoje živote, potrčali su i provalili vrata gradskih zidina Hazara te su svi ušli u grad radi sigurnosti.
10 I sakrili su se usred grada Hazara, jer je grad Hazar bio vrlo velik i prostran, i kad su sve te vojske ušle u grad, Jakovljevi sinovi potrčali su za njima u grad.
11 Četiri junaka, iskusna u borbi, iziđoše iz grada i stadoše na ulaz u grad s izvučenim mačevima i kopljima u rukama. Stadoše nasuprot sinovima Jakovljevim i ne dopustiše im da uđu u grad.
12 Neftali potrča i stane među njih te mačem udari dvojicu od njih i jednim udarcem im odsječe glave.
13 Okrenuo se prema drugoj dvojici, i gle, pobjegli su, i on ih je progonio, sustigao, udario i ubio.
14 Sinovi Jakovljevi dođoše u grad i vidješe: gle, ondje je bio još jedan gradski zid. Tražili su vrata zida, ali ih nisu mogli naći. Juda skoči na vrh zida, a Simeon i Levi pođoše za njim i sva trojica siđoše sa zida u grad.
15 A Simeon i Levi pobili su sve ljude koji su pobjegli u grad tražeći sigurnost, a također i stanovnike grada s njihovim ženama i djecom, pobili su oštricom mača, a vapaj grada dizao se do neba.
16 Dan i Neftali skoče na zid da vide zašto se čuo jauk. Jakovljevi sinovi zabrinuti su za svoju braću i čuli su stanovnike grada kako plačući i moleći govore: "Uzmite sve što imamo u gradu i odite, samo nas nemojte pogubiti."
17 Kad su Juda, Simeon i Levi prestali udarati stanovnike grada, popeli su se na zid i pozvali Dana i Naftalija, koji su bili na zidu, i ostalu svoju braću. Simeon i Levi obavijestili su ih o ulazu u grad, i svi Jakovljevi sinovi došli su uzeti plijen.
18 Jakovljevi sinovi zauzeše plijen iz grada Hazara, ovce i goveda i imovinu, uzmu sve što se moglo zarobiti i odu toga dana iz grada.
19 A sljedećeg dana Jakovljevi sinovi odoše u Sarton, jer čuše da se ljudi iz Sartona koji su ostali u gradu okupljaju da se bore s njima jer su ubili njihova kralja, a Sarton bijaše vrlo visok i utvrđen grad, i imao je duboki nasip koji je okruživao grad.
20 Stup bedema bio je dug oko pedeset lakata, a širina mu četrdeset lakata, i nije bilo mjesta da čovjek uđe u grad zbog bedema. Jakovljevi sinovi ugledaše bedem grada i tražiše ulaz u njega, ali ga ne mogoše naći.
21 Jer je ulaz u grad bio straga, i svaki čovjek koji je htio ući u grad dolazio je tim putem i obilazio cijeli grad, a zatim je ulazio u grad.
22 A Jakovljevi sinovi vidjevši da ne mogu pronaći put u grad, jako se razgnjeviše, a stanovnici grada vidjevši da Jakovljevi sinovi dolaze k njima, jako ih se uplašiše, jer čuše za njihovu snagu i što su učinili Hazaru.
23 I stanovnici grada Sartona nisu mogli izaći prema sinovima Jakovljevim nakon što su se okupili u gradu da se bore protiv njih, da ne bi tako ušli u grad, ali kad su vidjeli da dolaze prema njima, jako su ih se uplašili, jer su čuli za njihovu snagu i što su učinili Chazaru.

24 Tako stanovnici Sartona brzo ukloniše most na gradskoj cesti s njegovog mjesta, prije nego što su došli Jakovljevi sinovi, i donesoše ga u grad.
25 Jakovljevi sinovi dođoše i tražiše ulaz u grad, ali ga ne mogoše naći. Stanovnici grada popeše se na vrh zida i vidješe: Jakovljevi sinovi traže ulaz u grad.
26 Stanovnici grada s vrha zida sramotili su Jakovljeve sinove i proklinjali ih. Jakovljevi sinovi čuli su sramote i razjarili se, a gnjev im se u njima rasplamsao.
27 Jakovljevi sinovi se razljutiše na njih, pa ustadoše i skočiše preko nasipa svom snagom svojom i svojom snagom pređoše četrdeset lakata širine nasipa.
28 A kad su prošli preko bedema, zaustaviše se pod gradskim zidom i nađoše sva gradska vrata zatvorena željeznim vratima.
29 Jakovljevi sinovi pristupiše da provale vrata gradska, ali im stanovnici ne dopustiše, jer su s vrha zida bacali kamenje i strijele na njih.
30 A broj ljudi koji su bili na zidu bio je oko četiri stotine ljudi, i kad su Jakovljevi sinovi vidjeli da im građani ne dopuštaju da otvore gradska vrata, skočili su i popeli se na vrh zida, a Juda se prvi popeo na istočni dio grada.
31 Gad i Ašer pođoše za njim na zapadni kut grada, a Šimun i Levi na sjever, a Dan i Ruben na jug.
32 A ljudi koji su bili na vrhu zida, stanovnici grada, vidjevši da Jakovljevi sinovi dolaze k njima, svi pobjegoše sa zida, siđoše u grad i sakriše se usred grada.
33 Isakar i Naftali, koji su ostali pod zidom, pristupiše i provališe gradska vrata te zapališe vatru na gradskim vratima, tako da se željezo rastopi. Svi Jakovljevi sinovi uđoše u grad, oni i svi njihovi ljudi, i boriše se sa stanovnicima grada Sartona i pobiše ih oštricom mača, i nitko im ne stajaše na nogama.
34 Oko dvjesto ljudi pobjeglo je iz grada i svi su otišli i sakrili se u jednoj gradskoj kuli. Juda ih je progonio do kule i srušio kulu, koja se srušila na ljude te su svi poginuli.
35 Jakovljevi sinovi pođoše na krov te kule i vidješe: gle, u daljini u gradu stajaše još jedna jaka i visoka kula, a vrh joj seže do neba. Jakovljevi sinovi požuriše i siđoše, i odoše sa svim svojim ljudima do te kule i nađoše je punu oko tri stotine muškaraca, žena i djece.
36 Jakovljevi sinovi zadadoše veliku pometnju onim ljudima u kuli, te oni pobjegoše i bježaše od njih.
37 Simeon i Levi krenuše u potjeru, kad im iz mjesta gdje su se sakrili izađe dvanaest hrabrih i hrabrih ljudi.
38 I tih dvanaest ljudi održalo je žestoku bitku protiv Simeona i Levija, ali Simeon i Levi nisu ih mogli nadvladati. Ti hrabri ljudi razbili su štitove Simeona i Levija, a jedan od njih udario je Levijevu glavu mačem, kad je Levi brzo stavio ruku na njegovu glavu, jer se bojao mača. Mač je udario Levijevu ruku i malo je nedostajalo da Levijeva ruka bude odsječena.
39 Levi zgrabi mač hrabrog čovjeka u ruku, silom ga otme iz ruke i njime udari snažnog čovjeka u glavu te mu odrubi glavu.
40 Jedanaest ljudi pristupi da se bori s Levijem, jer vidješe da je jedan od njih ubijen, i Jakovljevi sinovi se boriše, ali Jakovljevi sinovi nisu mogli nadvladati nad njima, jer su ti ljudi bili vrlo jaki.
41 A Jakovljevi sinovi, vidjevši da ih ne mogu nadvladati, Simeon ispusti glasan i silan krik, a jedanaest snažnih ljudi ostade zapanjeno glasom Simeonova vriska.
42 Juda je izdaleka prepoznao glas Simeonova vikanja. Neftali i Juda potrčaše sa svojim štitovima k Simeonu i Leviju i nađoše ih kako se bore s tim snažnim ljudima, nesposobnima da ih nadvladaju jer su im štitovi bili slomljeni.
43 Neftali vidje da su štitovi Šimeonovi i Levijevi slomljeni, pa uze dva štita od svojih slugu i donese ih Šimeonu i Leviju.
44 I Šimun, Levi i Juda toga su se dana sva trojica borila protiv jedanaest junaka do zalaska sunca, ali ih nisu mogli nadvladati.
45 I to je bilo rečeno Jakovu, i on se jako rastužio, te se pomolio Gospodinu, i on i njegov sin Naftali pođoše protiv tih junaka.
46 Jakov se približi i napne luk, približi se junacima i ubije trojicu njihovih ljudi lukom i strijelom, a preostalih osam se vrati. I gle, rat se vodio protiv njih sprijeda i straga, i jako se uplašiše za život svoj i ne mogoše se održati pred sinovima Jakovljevim te pobjegoše pred njima.
47 Bježeći, sreli su Dana i Ašera koji su im išli u susret. Iznenada su na njih napali, borili se s njima i ubili dvojicu od njih. Juda i njegova braća progonili su ih, pobili preostale i pobili ih.
48 I svi Jakovljevi sinovi vratiše se i obilazili grad tražeći mogu li naći koga, i nađoše dvadesetak mladića u jednoj gradskoj špilji, a Gad i Ašer ih sve pobiše, a Dan i Neftali navališe na ostale ljude koji su pobjegli i spasili se iz druge kule i sve ih pobiše.
49 Jakovljevi sinovi pobiše sve stanovnike grada Sartona, ali žene i djecu ostave u gradu i ne ubiše ih.
50 I svi stanovnici grada Sartona bili su moćni ljudi, jedan od njih bi progonio tisuću, a dvojica od njih ne bi pobjegla pred deset tisuća ostalih ljudi.
51 Sinovi Jakovljevi pobiše sve stanovnike grada Sartona oštricom mača, tako da im se nitko nije mogao suprotstaviti, a žene ostave u gradu.
52 Jakovljevi sinovi uzeše sav plijen iz grada i zauzeše što god im se prohtjelo, i uzmeše iz grada stada i goveda i imovinu, i Jakovljevi sinovi učiniše Sartonu i njegovim stanovnicima kao što su učinili Hazaru i njegovim stanovnicima, te se okrenuše i odoše.

POGLAVLJE 39

1 A kad su Jakovljevi sinovi otišli iz grada Sartona, bili su prešli oko dvjesto lakata kad su sreli stanovnike Tapnaha koji su im dolazili u susret, jer su izašli da se bore s njima, jer su porazili kralja Tapnaha i sve njegove ljude.
2 Tako svi koji su ostali u gradu Tapnahu izađoše da se bore protiv Jakovljevih sinova i mislili su im vratiti plijen i plijen koji su zarobili od Hazara i Sartona.
3 I ostali ljudi iz Tapnaha borili su se s Jakovljevim sinovima na tom mjestu, a Jakovljevi sinovi ih potukli, te su pobjegli pred njima, a oni su ih progonili do grada Arbelana i svi su pali pred Jakovljevim sinovima.
4 Jakovljevi sinovi vratiše se i dođoše u Tapnah da uzmu plijen iz Tapnaha. Kad su stigli u Tapnah, čuli su da su stanovnici Arbelana izašli u susret njima da spasu plijen

svoje braće. Jakovljevi sinovi ostavili su deset svojih ljudi u Tapnahu da opljačkaju grad, a oni su izašli prema stanovnicima Arbelana.
5 I Arbelanski ljudi iziđoše sa svojim ženama da se bore sa sinovima Jakovljevim, jer su im žene bile iskusne u borbi, i iziđoše, oko četiri stotine muškaraca i žena.
6 I svi Jakovljevi sinovi vikali su jakim glasom i svi su potrčali prema stanovnicima Arbelana, i to velikim i strašnim glasom.
7 I stanovnici Arbelana čuše buku vike sinova Jakovljevih, i njihovu riku kao riku lavova i kao huku mora i njegovih valova.
8 Strah i užas obuzeše im srca zbog Jakovljevih sinova i užasno ih se uplašiše te se povukoše i pobjegoše pred njima u grad. Jakovljevi sinovi progoniše ih do gradskih vrata i nađoše ih u gradu.
9 Jakovljevi sinovi ratovali su s njima u gradu, i sve njihove žene gađale su Jakovljeve sinove praćkama, i borba je bila vrlo žestoka među njima cijelog tog dana do večeri.
10 Jakovljevi sinovi nisu ih mogli nadvladati i Jakovljevi sinovi gotovo su izginuli u toj bitci. Jakovljevi sinovi vapili su Gospodinu i uvelike ojačali pred večer, te Jakovljevi sinovi pobili sve stanovnike Arbelana oštricom mača, muškarce, žene i djecu.
11 A također i ostatak naroda koji je pobjegao iz Sartona, Jakovljevi sinovi su ih potukli u Arbelanu, i Jakovljevi sinovi su učinili Arbelanu i Tapnahu kao što su učinili Chazaru i Sartonu, a kad su žene vidjele da su svi muškarci mrtvi, popele su se na krovove grada i udarile Jakovljeve sinove bacajući kamenje poput kiše.
12 Jakovljevi sinovi požuriše i uđoše u grad, uhvatiše sve žene i pobiše ih oštricom mača. Jakovljevi sinovi zauzeše sav plijen i zarobljenu robu, stada, goveda i goveda.
13 Jakovljevi sinovi učiniše s Maknajmom kao što su učinili s Tapnahom, s Hazarom i sa Šilom, te se odande okrenuše i otiđoše.
14 Petog dana čuše Jakovljevi sinovi da su se Gaaševi okupili protiv njih u boj, jer su ubili njihova kralja i njihove zapovjednike, jer je u gradu Gaašu bilo četrnaest zapovjednika, a Jakovljevi sinovi ih sve pobiše u prvoj bitci.
15 I sinovi Jakovljevi toga dana opasaše svoje ratno oružje i krenuše u boj protiv stanovnika Gaaša. U Gaašu bijaše snažan i moćan narod Amorejaca, a Gaaš bijaše najjači i najbolje utvrđeni grad od svih gradova Amorejaca i imaše tri zida.
16 Sinovi Jakovljevi dođoše u Gaaš i nađoše zaključana gradska vrata, oko pet stotina ljudi gdje stoje na vrhu vanjskog zida, i mnoštvo naroda kao pijeska na morskoj obali, koje je bilo u zasjedi za sinove Jakovljeve izvan grada, iza njega.
17 I Jakovljevi sinovi pristupiše da otvore gradska vrata, i dok su se približavali, gle, oni koji su bili u zasjedi straga u gradu izašli su sa svojih mjesta i opkolili Jakovljeve sinove.
18 Jakovljevi sinovi bijahu okruženi Gaaševim ljudima, a bitka se vodila i sprijeda i straga, i svi ljudi koji su bili na zidu bacali su sa zida na njih strijele i kamenje.
19 Juda, vidjevši da su Gaaševi postali preteški za njih, ispusti prodoran i strašan krik. Svi Gaaševi se prestrašiše od glasa Judina vapaja. Ljudi su padali sa zida od njegova snažnog krika. Svi koji su bili izvana i iznutra grada jako su se uplašili za život.
20 Sinovi Jakovljevi još su se približavali da provale gradska vrata, kad su Gaašani bacali na njih kamenje i strijele s vrha zida i natjerali ih da pobjegnu s vrata.
21 Jakovljevi sinovi vratiše se izvan grada na ljude iz Gaaša koji bijahu s njima i strašno ih udariše, kao da udaraju o tikve, i ne mogoše se oduprijeti Jakovljevim sinovima, jer ih obuze strah i užas od Judinog vriska.
22 Jakovljevi sinovi pobiše sve one ljude koji bijahu izvan grada, a Jakovljevi sinovi još su se približavali da uđu u grad i da se bore pod gradskim zidinama, ali nisu mogli jer su svi stanovnici Gaaša koji su ostali u gradu okružili zidine Gaaša sa svih strana, tako da Jakovljevi sinovi nisu mogli pristupiti gradu da se bore s njima.
23 Sinovi Jakovljevi približiše se jednom uglu da se bore pod zidom, a stanovnici Gaaša baciše na njih strijele i kamenje kao pljusak kiše, te oni pobjegoše ispod zida.
24 A stanovnici Gaaša koji su bili na zidu, vidjevši da ih Jakovljevi sinovi ne mogu nadvladati ispod zida, prekoriše Jakovljeve sinove ovim riječima:
25 Što ti je u bitci da ne možeš pobijediti? Zar ćeš onda učiniti moćnom gradu Gaašu i njegovim stanovnicima kao što si učinio gradovima Amorejaca koji nisu bili tako moćni? Sigurno si učinio te stvari onim slabima među nama i pobio ih na ulazu u grad, jer nisu imali snage kad su se prestrašili zvuka tvog vikanja.
26 Hoćete li se sada moći boriti na ovom mjestu? Ovdje ćete sigurno svi poginuti, a mi ćemo osvetiti gradove koje ste opustošili.
27 Stanovnici Gaaša jako su sramotili Jakovljeve sinove i pogrđivali ih njihovim bogovima te su nastavili bacati na njih strijele i kamenje sa zida.
28 Juda i njegova braća čuše riječi stanovnika Gaaša i njihov se gnjev jako razgnjevi. Juda zavidi svome Bogu zbog toga te zavapi i reče: “Gospodine, pomozi, pošalji pomoć nama i našoj braći!”
29 I trčao je u daljinu svom snagom svojom, s izvučenim mačem u ruci, i skočio je sa zemlje i snagom svoje popeo se na zid, i mač mu ispade iz ruke.
30 Juda je vikao na zidu i svi ljudi koji su bili na zidu prestrašili su se. Neki od njih pali su sa zida u grad i poginuli. Oni koji su još bili na zidu, kad su vidjeli Judinu snagu, jako su se uplašili i pobjegli u grad da spasu živote svoje.
31 Neki se ohrabre da se bore s Judom na zidu i približe se da ga ubiju kad vidješe da Juda nema mača u ruci, pa pomisliše baciti ga sa zida njegovoj braći. Dvadeset ljudi iz grada dođe im u pomoć, okružiše Judu i svi viču nad njim, približavaju mu se s izvučenim mačevima i prestraše Judu, a Juda vapi svojoj braći sa zida.
32 Jakov i njegovi sinovi izvukoše luk ispod zida i pogodiše trojicu ljudi koji bijahu na vrhu zida. Juda je i dalje plakao i uzviknuo: “Gospodine, pomozi nam, Gospodine, izbavi nas!” I vapio je jakim glasom na zidu, a vapaj se čuo na velikoj udaljenosti.
33 Nakon tog krika on ponovno vika, i svi ljudi koji su okruživali Judu na vrhu zida obuzeo je strah te su svi bacili mač iz ruke na zvuk Judinog vikanja i drhtanja te pobjegli.
34 Juda uze mačeve koji su im pali iz ruku i bori se s njima te pobi dvadeset njihovih ljudi na zidu.

35 Oko osamdeset muškaraca i žena još se penjalo na gradski zid i svi su okružili Judu, a Jahve im usadi strah od Jude u srca te mu se nisu mogli približiti.
36 Jakov i svi koji su bili s njim napnuše luk ispod zida i ubiše deset ljudi na zidu, te padaju pod zidom pred Jakovom i njegovim sinovima.
37 A ljudi na zidu, vidjevši da je dvadeset njihovih ljudi palo, i dalje su trčali prema Judi s izvučenim mačevima, ali mu se nisu mogli približiti jer su se jako prestrašili Judine snage.
38 Jedan od njihovih junaka, po imenu Arud, pristupi da udari Judu mačem po glavi. Juda brzo prisloni štit na glavu, a mač udari u štit te se rascijepi nadvoje.
39 A ovaj junak, nakon što je udario Judu, pobjegao je spašavajući život od straha pred Judom, ali mu se noge poskliznuše na zidu te pade među Jakovljeve sinove koji su bili pod zidom, a Jakovljevi ga sinovi udariše i ubiše.
40 Judu je boljela glava od udarca silnog čovjeka, te je Juda zamalo umro od toga.
41 Juda je vapio na zidu zbog boli koju je udarac prouzročio, kad ga je Dan čuo, i gnjev mu se rasplamsao u njemu, te se i on diže, ode u daljinu, potrči, skoči sa zemlje i pope se na zid svom snagom, razjarenom gnjevom.
42 Kad je Dan došao do zida blizu Jude, svi ljudi na zidu koji su stajali protiv Jude pobjegli su. Popeli su se na drugi zid i bacali su strijele i kamenje na Dana i Judu s drugog zida, pokušavajući ih otjerati sa zida.
43 Strijele i kamenje pogodiše Dana i Judu te ih gotovo ubiše na zidu. Kamo god bi Dan i Juda pobjegli sa zida, napadali bi ih strijelama i kamenjem s drugog zida.
44 Jakov i njegovi sinovi još su uvijek bili na ulazu u grad pod prvim zidom i nisu mogli napeti luk na stanovnike grada jer ih nisu mogli vidjeti jer su bili na drugom zidu.
45 A Dan i Juda, kad više nisu mogli podnijeti kamenje i strijele koje su padale na njih s drugog zida, obojica su skočili na drugi zid blizu stanovnika grada, a kad su stanovnici grada koji su bili na drugom zidu vidjeli da su Dan i Juda došli k njima na drugi zid, svi su povikali i sišli dolje među zidove.
46 Jakov i njegovi sinovi čuli su vike gradskih ljudi, koji su još uvijek bili na ulazu u grad, i bili su zabrinuti za Dana i Judu koje nisu vidjeli jer su bili na drugom zidu.
47 Naftali se u gnjevnoj snazi pope i skoči na prvi zid da vidi što je uzrokovalo buku vike koju su čuli u gradu. Isakar i Zebulon približiše se da provale gradska vrata i otvoriše gradska vrata te uđoše u grad.
48 Neftali skoči s prvog zida na drugi i dođe pomoći svojoj braći. A stanovnicima Gaaša koji bijahu na zidu, vidjevši da je Neftali treći došao pomoći svojoj braći, svi pobjegoše i siđoše u grad. Jakov, svi njegovi sinovi i svi njihovi mladići dođoše k njima u grad.
49 Juda, Dan i Neftali siđoše s gradskih zidina u grad i progoniše stanovnike grada. Simeon i Levi bijahu izvan grada i ne znajući da su vrata otvorena, pa odoše odande na zidine i siđoše k svojoj braći u grad.
50 I svi stanovnici grada sišli su u grad, a Jakovljevi sinovi došli su k njima iz raznih smjerova, i bitka se vodila protiv njih sprijeda i straga, i Jakovljevi sinovi ih strašno potukli i pobili oko dvadeset tisuća muškaraca i žena, nijedan od njih nije se mogao oduprijeti Jakovljevim sinovima.
51 I krv je tekla obilno gradom, kao potok, i krv je tekla kao potok do vanjskog dijela grada i došla do pustinje Bet-Korinske.
52 I stanovnici Bet-Korina vidješe izdaleka krv kako teče iz grada Gaaša, i oko sedamdeset ljudi između njih potrča da vide krv i dođoše na mjesto gdje je bila krv.
53 I krenuše tragom krvi i dođoše do zidina grada Gaaša i vidješe krv kako teče iz grada i čuše glas plača stanovnika Gaaša, jer se dizao do neba, a krv je i dalje obilno tekla poput potoka vode.
54 A svi Jakovljevi sinovi još su udarali stanovnike Gaaša i ubijali ih do večeri, oko dvadeset tisuća muškaraca i žena. A stanovnici Korina rekoše: "Zaista je to djelo Hebreja, jer još uvijek ratuju u svim gradovima Amorejaca."
55 I ti ljudi požuriše i otrčaše u Bet-Horin, i svaki uze svoje ratno oružje, i vikaše svim stanovnicima Bet-Horina, koji se također opasaše svojim ratnim oružjem da idu i bore se sa sinovima Jakovljevim.
56 Kad su Jakovljevi sinovi završili s pobijanjem stanovnika Gaaša, obišli su grad da opljačkaju sve pobijene. Ušavši u najunutarnji dio grada i dalje, sreli su tri vrlo snažna čovjeka, koji nisu imali mača u ruci.
57 Jakovljevi sinovi dođoše na mjesto gdje su se nalazili, a snažni ljudi pobjegoše, i jedan od njih uhvati Zebuluna, za kojeg vidje da je mladić i niska rasta, i svom ga snagom baci na zemlju.
58 Jakov potrča prema njemu s mačem, a Jakov ga udari mačem ispod slabina i rasječe ga nadvoje, te tijelo pade na Zebuluna.
59 Drugi pristupi i uhvati Jakova da ga obori na zemlju. Jakov se okrenu prema njemu i viknu mu, dok Šimun i Levi potrčaše i udariše ga mačem u bokove te ga oboriše na zemlju.
60 I snažni čovjek ustade sa zemlje u gnjevnoj snazi, a Juda dođe do njega prije nego što se on uspravio i udari ga mačem u glavu, tako da mu se glava raskoli te on umrije.
61 A treći snažni čovjek, vidjevši da su mu drugovi ubijeni, pobjegao je ispred Jakovljevih sinova, a Jakovljevi sinovi progonili su ga po gradu; i dok je snažni čovjek bježao, pronašao je jedan od mačeva stanovnika grada, uzeo ga i okrenuo se Jakovljevim sinovima te se borio s njima tim mačem.
62 I snažni čovjek potrča na Judu da ga udari mačem po glavi, ali Juda nije imao štita u ruci; i dok je on ciljao da ga udari, Naftali brzo uze svoj štit i prisloni ga na Judinu glavu, i mač snažnog čovjeka pogodi štit Naftalijev, i Juda izbjegne maču.
63 A Simeon i Levi nasrnuše na snažnog čovjeka sa svojim mačevima i snažno ga udariše svojim mačevima, te dva mača uđoše u tijelo snažnog čovjeka i prepoloviše ga po dužini.
64 Jakovljevi sinovi pobiše u to vrijeme ona tri junaka zajedno sa svim stanovnicima Gaaša, a dan se već bližio sumraku.
65 Jakovljevi sinovi obilazili su Gaaš i uzeli sav plijen iz grada; čak ni malu djecu i žene nisu pustili na životu. Jakovljevi sinovi učinili su Gaašu kao što su učinili Sartonu i Šilu.

POGLAVLJE 40

1 Sinovi Jakovljevi odvedoše sav plijen iz Gaaša i noću izađoše iz grada.
2 Išli su marširajući prema dvorcu Bethorinu, a stanovnici Bethorina išli su u dvorac da ih dočekaju, i te noći sinovi Jakovljevi borili su se sa stanovnicima Bethorina u dvorcu Bethorinu.
3 Svi stanovnici Bethorina bijahu hrabri ljudi, nijedan od njih ne htjede pobjeći pred tisuću ljudi, i oni se te noći boriše na tvrđavi, i njihovi su se viki te noći čuli izdaleka, i zemlja se tresla od njihove vike.
4 Svi Jakovljevi sinovi bojali su se tih ljudi, jer nisu bili navikli boriti se u mraku, i bili su vrlo posramljeni, te su Jakovljevi sinovi vapili Gospodinu govoreći: “Pomozi nam, Gospodine, izbavi nas da ne poginemo od ruku ovih neobrezanih ljudi.”
5 I Gospodin je uslišio glas sinova Jakovljevih i Gospodin je učinio da veliki strah i zbrka obuzmu stanovnike Bethorina, te su se međusobno borili jedni s drugima u tami noći i pobili jedni druge u velikom broju.
6 A sinovi Jakovljevi, znajući da je Gospodin donio duh izopačenosti među te ljude i da se svađaju svaki sa svojim bližnjima, izađoše iz četa Bethchorinskih ljudi i otiđoše sve do spusta tvrđave Bethchorin i dalje, i ondje sigurno ostadoše sa svojim mladićima te noći.
7 I stanovnici Bethorina borili su se cijelu noć, jedan čovjek sa svojim bratom, a drugi sa svojim susjedom, i vikali su na sve strane prema tvrđavi, i njihov se krik čuo na daljinu, i cijela se zemlja tresla od njihova glasa, jer su bili moćniji od svih ljudi na zemlji.
8 I svi stanovnici gradova Kanaanaca, Hetita, Amorejaca, Hivijaca i svih kanaanskih kraljeva, kao i oni koji su bili s druge strane Jordana, čuli su buku vike one noći.
9 I rekoše: “Zaista su to bitke Hebreja koji se bore protiv sedam gradova koji su im se približili; i tko može odoljeti tim Hebrejima?”
10 I svi stanovnici gradova kanaanskih i svi oni koji su bili s druge strane Jordana jako se uplašiše Jakovljevih sinova, jer rekoše: “Evo, isto će se s nama učiniti kao što je učinjeno s onim gradovima, jer tko se može oduprijeti njihovoj silnoj snazi?”
11 I vapaj Korinijaca bio je vrlo velik te noći i nastavio se pojačavati; i tukli su se međusobno do jutra, te ih je mnogo pobijeno.
12 I svanu jutro, i svi Jakovljevi sinovi ustadoše u zoru i otiđoše na dvorac, i strašno potukoše preostale Horince, i svi biše pobijeni u dvorcu.
13 I pojavi se šesti dan, i svi stanovnici Kanaana ugledaše izdaleka sve stanovnike Bethorina gdje leže mrtvi u tvrđavi Bethorin, razbacani uokolo kao trupla janjadi i jaraca.
14 Jakovljevi sinovi povedoše sav plijen koji su zarobili iz Gaaša i odoše u Bet-Horin. I nađoše grad pun ljudi kao pijeska morskoga, i boriše se s njima, i Jakovljevi sinovi ih ondje tukoše do večeri.
15 Jakovljevi sinovi učiniše Bet-Korinu kao što učiniše Gaašu i Tapnahu, i kao što učiniše Hazaru, Sartonu i Šilu.
16 Jakovljevi sinovi uzeše sa sobom plijen iz Bet-Horina i sav plijen iz gradova te se toga dana vratiše kući u Šekem.
17 Jakovljevi sinovi vratiše se kući u grad Šekem i ostadoše izvan grada, ondje se odmoriše od rata i prenoćiše.
18 I sve njihove sluge zajedno sa svim plijenom koji su uzeli iz gradova, otišli su izvan grada i nisu ušli u grad, jer su govorili: "Možda će se još više boriti protiv nas i doći će nas opsjedati u Šekemu."
19 Jakov, njegovi sinovi i njihove sluge ostali su te noći i sljedećeg dana na dijelu polja koji je Jakov kupio od Hamora za pet šekela i sve što su zarobili bilo je s njima.
20 Sav plijen koji su Jakovljevi sinovi osvojili bio je u dijelu polja, golem kao pijesak na morskoj obali.
21 Stanovnici zemlje promatrali su ih izdaleka i svi su se stanovnici zemlje bojali Jakovljevih sinova koji su to učinili, jer nijedan kralj od davnina nije učinio ništa slično.
22 Sedam kanaanskih kraljeva odlučiše sklopiti mir s Jakovljevim sinovima, jer su se jako bojali za njihove živote zbog Jakovljevih sinova.
23 Tog dana, sedmog dana, hebronski kralj Jafija tajno posla poruku kralju Aja, kralju Gibeona, kralju Šalema, kralju Adulama, kralju Lakiša, kralju Hazara i svim kanaanskim kraljevima koji su im bili podložni:
24 Pođi sa mnom i dođi k meni da odemo k sinovima Jakovljevim, pa ću s njima sklopiti mir i savez, da ne uništimo sve tvoje zemlje mačevima sinova Jakovljevih, kao što su uništili Šekem i gradove oko njega, kao što si čuo i vidio.
25 A kad dođeš k meni, nemoj dolaziti s mnogo ljudi, nego neka svaki kralj dovede svoja tri glavna zapovjednika, a svaki zapovjednik neka dovede tri svoja časnika.
26 I dođite svi u Hebron, pa ćemo zajedno otići k sinovima Jakovljevim i zamoliti ih da s nama sklope mirovni ugovor.
27 I svi ti kraljevi učiniše kako im je poslao hebronski kralj, jer su svi bili pod njegovim savjetom i zapovijedi, i svi kanaanski kraljevi sabraše se da odu k sinovima Jakovljevim i sklope s njima mir; a sinovi Jakovljevi vratiše se i odoše na dio polja koji je bio u Šekemu, jer nisu imali povjerenja u kraljeve zemlje.
28 Jakovljevi sinovi vratiše se i ostadoše na tom dijelu polja deset dana, i nitko ne dođe da se s njima zarati.
29 A kad su Jakovljevi sinovi vidjeli da nema znakova rata, svi su se sakupili i otišli u grad Šekem, a Jakovljevi sinovi ostali su u Šekemu.
30 Nakon što je prošlo četrdeset dana, svi se amorejski kraljevi sabraše iz svih svojih mjesta i dođoše u Hebron, k Jafiji, kralju hebronskom.
31 Broj kraljeva koji su došli u Hebron da sklope mir sa sinovima Jakovljevim bio je dvadeset i jedan kralj, a broj vojvoda koji su došli s njima bio je šezdeset i devet, a njihovih ljudi bilo je sto osamdeset i devet. Svi ti kraljevi i njihovi ljudi počivali su kod gore Hebron.
32 Kralj Hebrona izađe sa svoja tri zapovjednika i devetoricom ljudi, a ti kraljevi odlučiše otići k sinovima Jakovljevim da sklope mir.
33 I rekoše hebronskom kralju: “Idi pred nama sa svojim ljudima i govori u naše ime sinovima Jakovljevim, a mi ćemo doći za tobom i potvrditi tvoje riječi.” Hebronski kralj učini tako.
34 Jakovljevi sinovi čuše da su se svi kanaanski kraljevi okupili i smjestili u Hebronu, pa Jakovljevi sinovi poslaše četvoricu svojih slugu kao uhode govoreći: "Idite i uhodite te kraljeve i pretražite i ispitajte njihove ljude jesu li malobrojni ili mnogobrojni. Ako ih je malo, prebrojite ih sve i vratite se."
35 I sluge Jakovljeve otiđoše potajno k tim kraljevima i učiniše kako im sinovi Jakovljevi bijahu zapovjedili, i toga

dana vratiše se k sinovima Jakovljevim i rekoše im: “Došli smo k tim kraljevima, a malo ih je, i sve smo ih prebrojali, i gle, bijaše ih dvjesto osamdeset i osam, kraljeva i ljudi.”
36 A Jakovljevi sinovi rekoše: “Malo ih je, zato nećemo svi izaći k njima.” Ujutro ustadoše Jakovljevi sinovi i izabraše šezdeset i dvojicu svojih ljudi, a deset Jakovljevih sinova pođe s njima. Opasaše se ratnim oružjem jer rekoše: “Dolaze ratovati s nama!” Jer nisu znali da dolaze sklopiti mir s njima.
37 Jakovljevi sinovi odoše sa svojim slugama na vrata Šekema prema tim kraljevima, a s njima bijaše i njihov otac Jakov.
38 A kad su izašli, gle, hebronski kralj i njegova tri zapovjednika i devet ljudi s njim dolaze putem protiv Jakovljevih sinova. Jakovljevi sinovi podigoše oči i ugledaše izdaleka Jafiju, hebronskog kralja, s njegovim zapovjednicima gdje im dolazi u susret. Jakovljevi sinovi stadoše na mjestu Šekemskih vrata i ne krenuše dalje.
39 Kralj Hebrona nastavi napredovati, on i njegovi zapovjednici, sve dok se nije približio sinovima Jakovljevim. On i njegovi zapovjednici pokloniše im se do zemlje. Kralj Hebrona sjede sa svojim zapovjednicima pred Jakovom i sinovima njegovim.
40 Sinovi Jakovljevi rekoše mu: “Što te je snašlo, kralju Hebrona? Zašto si danas došao k nama? Što tražiš od nas?” Kralj Hebrona reče Jakovu: “Molim te, gospodaru moj, svi kraljevi kanaanski došli su danas da sklope mir s tobom.”
41 Jakovljevi sinovi čuše riječi hebronskog kralja i ne htjedoše pristati na njegove prijedloge, jer Jakovljevi sinovi nisu imali vjere u njega, jer su mislili da im je hebronski kralj govorio prijevarno.
42 Kralj Hebrona dozna iz riječi Jakovljevih sinova da nisu vjerovali njegovim riječima, pa se kralj Hebrona približi Jakovu i reče mu: “Molim te, gospodaru moj, budi siguran da su ti svi ovi kraljevi došli u miru, jer nisu došli sa svim svojim ljudima, niti su sa sobom donijeli ratno oružje, jer su došli tražiti mir od gospodara moga i sinova njegovih.”
43 Sinovi Jakovljevi odgovoriše hebronskom kralju: “Pošalji svim tim kraljevima, i ako nam govoriš istinu, neka svaki od njih dođe pred nas pojedinačno. Ako dođu k nama nenaoružani, znat ćemo da traže mir od nas.”
44 Jafija, kralj Hebrona, posla jednoga od svojih ljudi k kraljevima, i svi dođoše pred Jakovljeve sinove i pokloniše im se do zemlje. A ti kraljevi sjedoše pred Jakova i njegove sinove te im rekoše:
45 Čuli smo sve što si učinio amorejskim kraljevima svojim mačem i vrlo snažnom rukom, tako da se nitko nije mogao održati pred tobom, i bojali smo se tebe za život svoj da se i nama ne dogodi kao što se dogodilo njima.
46 Došli smo k tebi da sklopimo mirovni sporazum među nama, a sada stoga sklopi s nama savez mira i istine, da se nećeš miješati u naše poslove, kao što se ni mi nismo miješali u tvoje poslove.
47 Jakovljevi sinovi znadoše da su doista došli tražiti mir od njih, i Jakovljevi sinovi poslušaše ih i sklopiše s njima savez.
48 I Jakovljevi sinovi zakleše im se da se neće miješati s njima, i svi kanaanski kraljevi zakleše im se također, i Jakovljevi sinovi učiniše ih danakom od toga dana nadalje.
49 Nakon toga svi zapovjednici tih kraljeva dođoše sa svojim ljudima pred Jakova, noseći darove za Jakova i njegove sinove, i pokloniše mu se do zemlje.
50 A ti kraljevi tada navaljivahu na Jakovljeve sinove i moliše ih da vrate sav plijen koji su zarobili iz sedam gradova Amorejaca, i Jakovljevi sinovi učiniše tako, i vratiše sve što su zarobili, žene, djecu, stoku i sav plijen koji su uzeli, i otpustiše ih, i oni odoše svaki u svoj grad.
51 I svi se ti kraljevi ponovno pokloniše sinovima Jakovljevim i poslaše im ili donesoše mnogo darova u one dane, a sinovi Jakovljevi otpustiše te kraljeve i njihove ljude, te oni mirno odoše od njih u svoje gradove, a i sinovi Jakovljevi vratiše se u svoj dom, u Šekem.
52 I od toga dana nadalje vladao je mir između Jakovljevih sinova i kraljeva kanaanskih, sve dok Izraelci nisu došli baštiniti zemlju kanaansku.

POGLAVLJE 41

1 A kad se promijenila godina, Jakovljevi sinovi krenuše iz Šekema i dođoše u Hebron k svom ocu Izaku i ondje se nastaniše. Svoja su stada i goveda svaki dan pasli u Šekemu, jer je ondje u ono vrijeme bila dobra i obilna pašnja, a Jakov, sinovi njegovi i sva njihova kuća živjeli su u dolini Hebron.
2 U one dane, te godine, sto i šeste godine Jakovljeva života, desete godine Jakovljeva povratka iz Padan Arama, umrije Lea, žena Jakovljeva; imala je pedeset i jednu godinu kad je umrla u Hebronu.
3 Jakov i njegovi sinovi pokopali su je u špilji na polju Makpela, koje je u Hebronu, koju je Abraham kupio od Hetovih sinova za posjed grobnog mjesta.
4 Jakovljevi sinovi živjeli su sa svojim ocem u dolini Hebrona, i svi stanovnici zemlje poznavali su njihovu snagu i njihov se glas proširio po cijeloj zemlji.
5 Josip, sin Jakovljev, i njegov brat Benjamin, sinovi Rahele, žene Jakovljeve, bili su još mladi u ono vrijeme i nisu išli sa svojom braćom za vrijeme njihovih ratova u svim gradovima Amorejaca.
6 A kad Josip vidje snagu svoje braće i njihovu veličinu, pohvali ih i uzvisi, ali sebe smatra većim od njih i uzvisi se iznad njih; a Jakov, njegov otac, također ga voli više od bilo kojeg od svojih sinova, jer bijaše sin njegove starosti i iz ljubavi prema njemu načini mu haljinu mnogo boja.
7 A kad je Josip vidio da ga otac njegov voli više nego braću njegovu, nastavio se uzdizati iznad svoje braće i donosio je ocu zle glasine o njima.
8 A Jakovljevi sinovi, vidjevši sve Josipovo ponašanje prema njima i da ga je njihov otac volio više od svih njih, zamrziše ga i nisu mogli s njim mirno razgovarati sve dane.
9 A Josipu je bilo sedamnaest godina, i još se uvijek uzdizao nad svojom braćom i razmišljao je kako se uzdignuti iznad njih.
10 U to vrijeme usni san, pa dođe k svojoj braći i ispriča im svoj san te im reče: “Usnio sam san: gle, svi smo vezali snopove u polju. Moj se snop podigao i pao na zemlju, a vaši su ga snopovi okružili i poklonili mu se.”
11 A braća mu odgovoriše i rekoše mu: “Što znači taj san koji si sanjao? Zar u srcu svome namjeravaš kraljevati ili vladati nad nama?”

12 I on se vrati i ispriča tu stvar svome ocu Jakovu. Jakov poljubi Josipa kad ču te riječi iz njegovih usta, i Jakov blagoslovi Josipa.
13 A kad su Jakovljevi sinovi vidjeli da je njihov otac blagoslovio Josipa i poljubio ga te da ga silno voli, postali su ljubomorni na njega i još ga više mrzili.
14 Nakon toga Josip je usnio još jedan san i ispričao ga ocu u prisutnosti braće. I reče Josip ocu i braći: “Evo, opet sam usnio san, i gle, sunce i mjesec i jedanaest zvijezda poklonili su mi se.”
15 Otac mu je čuo Josipove riječi i san njegov. Vidjevši da njegova braća mrze Josipa zbog toga, Jakov ga ukori pred braćom svojom zbog toga: “Što znači taj san koji si sanjao i to što se uzdižeš pred braćom svojom koja su starija od tebe?”
16 Zar u srcu svome zamišljaš da ćemo ja, tvoja majka i tvojih jedanaest braće doći i pokloniti ti se, kad tako govoriš?
17 Njegova braća zavidjela su mu zbog njegovih riječi i snova te su ga i dalje mrzili, a Jakov je te snove čuvao u svom srcu.
18 Jakovljevi sinovi odoše jednog dana pasti očevo stado u Šekemu, jer su u ono vrijeme još uvijek bili pastiri; i dok su Jakovljevi sinovi toga dana pasli u Šekemu, oklijevali su, i vrijeme skupljanja stoke je prošlo, a oni još nisu stigli.
19 Jakov vidje da mu sinovi ostaju u Šekemu i reče u sebi: "Možda su se Šekemljani digli u borbu protiv njih, zato su oklijevaju doći danas."
20 Jakov dozva svoga sina Josipa i zapovjedi mu: “Evo, tvoja braća danas pasu u Šekemu i još se nisu vratili. Idi sada i vidi gdje su i javi mi kako je s tvojom braćom i s stadom.”
21 Jakov posla svoga sina Josipa u dolinu Hebron. Josip dođe po svoju braću u Šekem, ali ih ne nađe. Josip obiđe polje blizu Šekema da vidi kamo su mu braća skrenula. Promaši put u pustinji i nije znao kojim putem treba ići.
22 Anđeo Gospodnji nađe ga gdje luta putem prema polju, a Josip reče anđelu Gospodnjem: "Tražim svoju braću; nisi li čuo gdje pasu?" Anđeo Gospodnji reče Josipu: "Vidio sam tvoju braću kako ovdje pasu i čuo sam ih gdje govore da će ići pasti u Dotan."
23 Josip posluša glas anđela Gospodnjeg i ode k svojoj braći u Dotanu i nađe ih u Dotanu gdje pasu stado.
24 Josip se uputi svojoj braći, a prije nego što im se približio, odlučiše ga ubiti.
25 A Simeon reče svojoj braći: “Evo, čovjek iz snova dolazi k nama danas, zato dođite i ubijmo ga i bacimo ga u jednu od jama koje su u pustinji. Kad ga njegov otac bude tražio od nas, reći ćemo da ga je prožderala zla zvijer.”
26 Ruben ču riječi svoje braće o Josipu i reče im: “Ne biste trebali to činiti, jer kako ćemo se diviti svom ocu Jakovu? Bacite ga u ovu jamu da ondje umre, ali ne pružajte ruku na njega da prolijete njegovu krv. Ruben to reče da bi ga izbavio iz njihove ruke i vratio ga ocu.
27 A kad Josip dođe k svojoj braći, sjede pred njima, a oni skoče na njega, zgrabe ga i udare ga o zemlju te mu svuku šarenu haljinu koju je imao na sebi.
28 I uzeše ga i baciše u jamu, a u jami nije bilo vode, nego zmije i škorpioni. Josip se uplašio zmija i škorpiona koji su bili u jami. Josip povika jakim glasom, a Gospodin sakri zmije i škorpione u stijenke jame i oni ne naude Josipu.
29 Josip iz jame doviknu svojoj braći i reče im: “Što sam vam učinio i u čemu sam sagriješio? Zašto se ne bojite Gospodina zbog mene? Nisam li ja od vaših kostiju i mesa? Zar nije Jakov vaš otac, moj otac? Zašto mi danas činite to? Kako ćete se moći ugledati na našeg oca Jakova?”
30 I nastavio je vikati i dozivati svoju braću iz jame i govorio je: “Juda, Šimune i Levi, braćo moja, podignite me iz mjesta tame u koje ste me stavili i dođite danas da mi se smilujete, vi sinovi Gospodnji i sinovi Jakova oca moga! Ako sam vam sagriješio, zar niste sinovi Abrahama, Izaka i Jakova? Ako su vidjeli siroče, smilovali su mu se, ili gladnome dali su mu kruha jesti, ili žednome dali su mu vode piti, ili golome pokrili su ga odjećom!”
31 Kako ćeš onda uskratiti sažaljenje svome bratu? Ta ja sam od tvoga mesa i kostiju, i ako sam ti sagriješio, sigurno ćeš to učiniti zbog moga oca.
32 Josip izgovori te riječi iz jame, a braća njegova ne mogoše ga slušati niti prikloniti uho Josipovim riječima, a Josip plakaše i jecaše u jami.
33 A Josip reče: “O, kad bi otac moj danas saznao što su mi braća moja učinila i što su mi danas rekli!”
34 Sva njegova braća čula su njegov plač i plač u jami, pa su njegova braća otišla i udaljila se iz jame da ne čuju Josipov plač i njegov plač u jami.

POGLAVLJE 42

1 Oni odoše i sjedoše na drugu stranu, otprilike na domet dometa luka i strijele, i sjedoše ondje jesti kruh. Dok su jeli, vijećali su što će s njim učiniti, hoće li ga ubiti ili ga vratiti ocu.
2 Dok su se vijetali, podigoše oči i vidješe: izdaleka, putem za Gilead, dolazi četa Izmaelaca, silazeći u Egipat.
3 A Juda im reče: "Kakva će nam korist biti ako ubijemo svoga brata? Možda će ga Bog zatražiti od nas. Evo dakle savjeta koji je predložen u vezi s njim, što ćete mu učiniti: Pogledajte ovu skupinu Izmaelaca kako silazi u Egipat,
4 Zato sada dođimo, riješimo se ga pred njima, i neka naša ruka ne bude na njemu, jer će ga oni odvesti sa sobom, i bit će izgubljen među narodom zemlje, i nećemo ga ubiti vlastitim rukama. I prijedlog se svidio njegovoj braći i oni su učinili po riječi Judinoj.
5 Dok su oni raspravljali o toj stvari, i prije nego što im je skupina Izmaelaca došla, prođe pored njih sedam midjanskih trgovaca. Dok su prolazili, ožedniše. Podigoše oči i ugledaše jamu u kojoj je Josip bio zazidan. Pogledaše i gle, na njemu bijaše svakakvih ptica.
6 I ovi Midjanci otrčaše do jama da se napiju vode, jer misliše da je u njoj voda, i došavši pred jamu čuše Josipov glas kako plače i jeca u jami, i pogledaše dolje u jamu, i vidješe i gle, ondje bijaše mladić lijepog izgleda i lijepog lica.
7 I dozvaše ga i rekoše: “Tko si ti i tko te doveo ovamo i tko te stavio u ovu jamu u pustinji?” I svi pomogoše podići Josipa i izvukoše ga, izvukoše ga iz jame, uzeše ga i otiđoše na put i prođoše pored njegove braće.
8 A ovi im rekoše: “Zašto to činite, uzimate nam slugu i odlazite? Zar smo bacili ovog mladića u jamu jer se pobunio protiv nas, a vi dolazite i izvodite ga i odvodite; sada nam vratite našeg slugu?”

9 Midjanci odgovoriše i rekoše sinovima Jakovljevim: "Je li ovo vaš sluga ili vam ovaj čovjek služi? Možda ste svi njegovi sluge? Jer je ljepši i ljepši od svih vas. Zašto nam svi govorite laži?"
10 Stoga sada nećemo slušati tvoje riječi niti ćemo te slušati, jer smo mladića pronašli u jami u pustinji i uhvatili ga; zato ćemo nastaviti dalje.
11 I svi Jakovljevi sinovi pristupiše im, ustadoše i rekoše im: “Vratite nam našeg slugu! Zašto biste svi trebali poginuti od mača?” Midjanci vapiše protiv njih, isukoše mačeve i pristupiše da se bore s Jakovljevim sinovima.
12 I gle, Simeon ustade sa svoga mjesta protiv njih, skoči na zemlju, izvuče mač i približi se Midjancima te pred njima ispusti strašan krik, tako da se njegov vrisak čuo izdaleka, i zemlja se zatrese od Simeonova vikanja.
13 Midjanci se prestrašiše Simeona i njegove vike, padoše licem na zemlju i silno se prestrašiše.
14 A Simeon im reče: “Zaista, ja sam Simeon, sin Jakova Hebreja, koji sam sam sa svojim bratom uništio grad Šekem i gradove Amorejaca. Tako će Bog učiniti i meni: kad bi sva vaša braća, narod Midjanski, i kraljevi kanaanski, pošli s vama, ne bi mogli ratovati protiv mene.”
15 A sada nam vrati mladića kojeg si uzeo, da ne dam tvoje meso pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim.
16 Midjanci se još više bojahu Simeona te pristupiše Jakovljevim sinovima sa strahom i prestrašenošću, s tužnim riječima govoreći:
17 Zar nisi rekao da je mladić tvoj sluga i da se pobunio protiv tebe, te si ga zato stavio u jamu? Što ćeš onda učiniti sa slugom koji se pobuni protiv svog gospodara? Zato ga sada prodaj nama, i dat ćemo ti sve što ti je potrebno za njega; a Gospodinu je bilo drago učiniti to kako sinovi Jakovljevi ne bi ubili svog brata.
18 Midjanci su vidjeli da je Josip lijepa izgleda i lijepa lica; žudjeli su za njim u svojim srcima i žudjeli su ga otkupiti od njegove braće.
19 Jakovljevi sinovi poslušaše Midjance i prodadoše im svoga brata Josipa za dvadeset srebrnjaka. Njihov brat Ruben nije bio s njima, pa Midjanci uzeše Josipa i nastavili put prema Gileadu.
20 Išli su putem, a Midjanci se pokajaše što su učinili, kupivši mladića, pa jedni drugima rekoše: "Što smo to učinili, uzeli smo Hebrejima ovog mladića koji je lijepa izgleda i lijepa lica?"
21 Možda je ovaj mladić ukraden iz zemlje Hebreja, pa zašto smo onda ovo učinili? I ako ga se bude tražilo i nađe u našim rukama, umrijet ćemo od njega.
22 Sigurno su nam ga prodali hrabri i moćni ljudi, snagu jednoga od onih koje ste danas vidjeli; možda su ga ukrali iz njegove zemlje svojom snagom i snažnom rukom, pa su nam ga zato prodali za malu cijenu koju smo im dali.
23 Dok su tako razgovarali, pogledaše i gle, četa Izmaelaca koja je dolazila najprije, a koju su Jakovljevi sinovi vidjeli, napredovala je prema Midjancima. I Midjanci rekoše jedan drugome: "Hajdemo prodati ovog mladića četi Izmaelaca koji dolaze prema nama, pa ćemo za njega uzeti ono malo što smo dali za njega i bit ćemo izbavljeni od njegova zla."
24 I učiniše tako i stigoše do Izmaelaca, a Midjanci prodadoše Josipa Izmaelcima za dvadeset srebrnjaka koje su dali za njega njegovoj braći.
25 Midjanci su krenuli svojim putem prema Gileadu, a Izmaelci su uzeli Josipa i pustili ga da jaše na jednoj od deva te su ga vodili u Egipat.
26 I Josip je čuo da Izmaelci idu u Egipat, i Josip je jadikovao i plakao zbog toga što će biti tako daleko od zemlje kanaanske, od svoga oca, i gorko je plakao dok je jahao na devi, i jedan od njihovih ljudi ga je opazio i natjerao ga da siđe s deve i hoda pješice, i unatoč tome Josip je nastavio plakati i plakati, i rekao je, Oče moj, oče moj.
27 Jedan od Izmaelaca ustade i udari Josipa po obrazu, a on i dalje plače; a Josip se umorio na putu i nije mogao nastaviti dalje zbog gorčine svoje duše. Svi su ga udarali i zlostavljali na putu i plašili ga kako bi prestao plakati.
28 I Gospodin je vidio Josipovu ambiciju i njegovu nevolju, te je Gospodin na te ljude spustio tamu i zbrku, te su se ruke svakoga tko ih je udarao osušile.
29 I rekoše jedan drugome: “Što nam je to Bog učinio na putu?” A nisu znali da ih je to snašlo zbog Josipa. I ljudi krenuše putem i prođoše putem Efrate, gdje je Rahela pokopana.
30 Josip stiže do groba svoje majke, i Josip požuri i otrča do groba svoje majke, i padne na grob i zaplače.
31 Josip je glasno plakao na grobu svoje majke: “O majko moja, majko moja, o ti koja si me rodila! Probudi se i ustani! Pogledaj svoga sina! Prodan je u roba, a nema nikoga da mu se sažali!”
32 Ustani i pogledaj sina svoga, plači sa mnom zbog mojih nevolja i pogledaj srce moje braće.
33 Probudi majko moju, probudi se, probudi se iz sna za mene i vodi svoje bitke protiv moje braće! O, kako su me skinuli s haljine, već me dvaput prodali za roba, odvojili me od oca, i nema nikoga da mi se sažali.
34 Ustani i iznesi svoju parnicu protiv njih pred Boga i vidi koga će Bog opravdati na sudu, a koga osuditi.
35 Ustani, majko moja, ustani, probudi se iz sna i vidi oca moga kako mu je danas sa mnom, utješi ga i umiri njegovo srce.
36 I Josip nastavi govoriti te riječi, a Josip glasno plakaše i gorko plakaše na grobu svoje majke; i presta govoriti, i od gorčine srca utihnu kao kamen na grobu.
37 Josip je čuo glas koji mu je govorio izpod zemlje, koji mu je odgovorio s gorčinom u srcu i glasom plača i molitve ovim riječima:
38 Sine moj, sine moj Josipe, čuo sam glas tvog plača i glas tvoje naricanja; vidio sam tvoje suze; znam tvoje nevolje, sine moj, i žalostim se zbog tebe, i velikodušna je tuga dodana mojoj tuzi.
39 Zato sada, sine moj, Josipe, uzdaj se u Gospodina i čekaj ga, i ne boj se, jer je Gospodin s tobom, on će te izbaviti iz svake nevolje.
40 Ustani, sine moj, siđi u Egipat sa svojim gospodarima i ne boj se, jer je Gospodin s tobom, sine moj!“ Ona je nastavila govoriti Josipu te riječi i šutjela je.
41 Josip je to čuo i jako se tome začudio te je nastavio plakati; a nakon toga jedan od Izmaelaca opazi ga kako plače i jeca na grobu, te se razgnjevi protiv njega te ga otjera odande, udari ga i prokle.
42 A Josip reče ljudima: "Neka nađem milost u vašim očima da me primite natrag u kuću moga oca, i on će vam dati obilje bogatstva."

43 A oni mu odgovoriše: “Nisi li rob? Gdje ti je otac? Kad bi imao oca, ne bi već dvaput bio prodan kao rob za tako malu cijenu.” I njihov se gnjev i dalje rasplamsavao protiv njega te su ga nastavili udarati i kažnjavati, a Josip gorko plakaše.
44 I Gospodin je vidio Josipovu nevolju i Gospodin je ponovno udario te ljude i kaznio ih, i Gospodin je učinio da ih tama obavije zemljom, i munje su bljesnule i grmljavina je tutnjala, i zemlja se zatresla od glasa grmljavine i snažnog vjetra, i ljudi su se prestrašili i nisu znali kamo bi trebali ići.
45 Zvijeri i deve stajahu mirno, a oni ih vodiše, ali one ne htjedoše ići, nego ih udarahu, a one se savijahu na zemlji. Ljudi rekoše jedan drugome: "Što nam je to Bog učinio? Koji su naši prijestupi i koji su naši grijesi da nas je ovo snašlo?"
46 Jedan od njih odgovori i reče im: "Možda nam se ovo danas dogodilo zbog grijeha što smo nanijeli ovom robu; zato ga sada snažno zamolite da nam oprosti, pa ćemo znati zbog koga nas je snašlo ovo zlo, i ako se Bog smiluje nad nama, tada ćemo znati da nam sve ovo dolazi zbog grijeha što smo nanijeli ovom robu."
47 I ljudi učiniše tako i zamoliše Josipa i navaljivahu na njega da im oprosti. Rekoše: “Sagriješili smo Gospodinu i tebi. Zato se sada udostoj zamoliti Boga svoga da ukloni ovu smrt između nas, jer smo mu sagriješili.”
48 I Josip učini prema njihovim riječima, i Gospodin usliši Josipa, i Gospodin ukloni kugu koju bijaše nanio tim ljudima zbog Josipa, i zvijeri se digoše sa zemlje i one ih povedeše, i oni odoše, i bjesnila oluja se stiša i zemlja se smiri, i ljudi nastaviše svoje putovanje da siđu u Egipat, i ljudi znadoše da ih je ovo zlo snašlo zbog Josipa.
49 I rekoše jedan drugome: "Znamo da nas je zbog njegove nevolje snašla ova nesreća; zašto dakle da navučemo ovu smrt na svoje duše? Savjetujmo se što ćemo učiniti s ovim slugom."
50 A jedan odgovori i reče: "Zaista nam je rekao da ga vratimo ocu; zato hajdemo, odvedimo ga natrag i pođimo na mjesto koje nam kaže, uzmimo od njegove obitelji cijenu koju smo dali za njega i onda ćemo otići."
51 I jedan ponovno odgovori i reče: “Gle, ovaj savjet je vrlo dobar, ali ga ne možemo učiniti jer je put vrlo daleko od nas i ne možemo skrenuti s našeg puta.”
52 A drugi odgovori i reče im: "Ovo je savjet koji treba prihvatiti, od njega nećemo odstupiti: evo, danas idemo u Egipat, a kad stignemo u Egipat, prodat ćemo ga ondje po visokoj cijeni i bit ćemo izbavljeni od njegova zla."
53 I to se svidjelo ljudima te su tako i učinili te su nastavili svoj put u Egipat s Josipom.

POGLAVLJE 43

1 A kad Jakovljevi sinovi prodadoše svoga brata Josipa Midjancima, srca im se zbog njega pokajaše i pokajaše se za svoja djela te ga tražihu da ga vrati, ali ga ne mogoše naći.
2 Ruben se vrati do jame u koju je Josip bio bačen da ga izvuče i vrati ocu njegovu. Ruben je stajao kraj jame i nije čuo ni riječi. Povikao je: "Josipe! Josipe!", ali nitko nije odgovorio niti progovorio ni riječi.
3 A Ruben reče: “Josip je umro od straha ili je neka zmija uzrokovala njegovu smrt.” Ruben siđe u jamu i traži Josipa, ali ga ne nađe u jami, pa ponovno izađe.
4 Ruben razdera svoju odjeću i reče: “Djeteta nema! Kako ću pomiriti oca s njim ako je mrtav?” Otiđe k svojoj braći i nađe ih kako tuguju zbog Josipa i savjetuju se kako da pomire oca s njim. Ruben reče svojoj braći: “Došao sam do jame i gle, Josipa nema. Što ćemo onda reći ocu? Jer će moj otac samo tražiti dječaka od mene.”
5 A braća mu odgovoriše govoreći: “Tako i tako smo učinili, i srca su nam se poslije pogodila zbog toga djela, te sada sjedimo da tražimo izgovor kako bismo pomirili oca s tim.”
6 A Ruben im reče: “Što ste to učinili da s tugom stradujete sijede vlasi našega oca u grob? Nije dobro što ste učinili.”
7 Ruben sjede s njima, i svi ustadoše i zakleše se međusobno da neće reći Jakovu o tome. I svi rekoše: “Čovjeka koji to kaže našem ocu ili njegovoj obitelji, ili koji to objavi bilo kojem od djece zemlje, svi ćemo ustati protiv njega i ubiti ga mačem.”
8 Jakovljevi sinovi bojahu se jedni drugih zbog toga, od najmlađeg do najstarijeg, i nitko ne progovori ni riječi, nego su to sakrili u svojim srcima.
9 Poslije toga sjedoše da odluče i smisle što će reći svome ocu Jakovu o svemu tome.
10 Isakar im reče: “Evo vam savjeta, ako vam se čini dobrim učiniti ovo: uzmite Josipovu haljinu, razderite je i zakoljite jarca te ga umočite u njegovu krv.”
11 I pošaljite to našem ocu, a kad to vidi, reći će da ga je prožderala zla zvijer, stoga mu razderite kaput i gle, krv će mu biti na kaputu, i čineći to bit ćemo oslobođeni mrmljanja našeg oca.
12 I Isakarov im se savjet svidio, te su ga poslušali i učinili su prema riječi koju im je savjetovao Isakar.
13 Brzo su uzeše Josipovu haljinu i razderaše je, zaklaše jarca, umočiše haljinu u krv jareta i zgaziše je u prašinu. Poslaše haljinu svome ocu Jakovu po Naftaliju i zapovjediše mu da kaže ove riječi:
14 Skupili smo stoku i stigli do puta za Šekem i dalje, kad smo u pustinji na putu pronašli ovu haljinu natopljenu krvlju i prašinom; sada dakle znaj je li to haljina tvoga sina ili nije.
15 Neftali ode i dođe k svom ocu, a ovaj mu dade haljinu i reče mu sve riječi koje su mu braća naložila.
16 Jakov ugleda Josipovu haljinu i prepozna je, pade licem na zemlju i onesvijesti se kao kamen. Nakon toga ustade i poviče jakim, plačućim glasom: "To je haljina moga sina Josipa!"
17 Jakov se brzo posla i posla jednog od svojih slugu k sinovima svojim. Oni odoše k njima i nađe ih gdje dolaze putem sa stadom.
18 Jakovljevi sinovi dođoše k ocu navečer, i gle, odjeća im bijaše poderana i prašina na glavama, i nađoše oca svoga gdje viče i plače iz sveg glasa.
19 Jakov reče svojim sinovima: "Recite mi istinito kakvo ste mi zlo danas iznenada nanijeli?" Oni odgovore ocu Jakovu: "Išli smo danas nakon što je bilo skupljeno stado i došli smo do grada Šekema putem kroz pustinju. Našli smo ovu haljinu natopljenu krvlju na zemlji. Znali smo to i poslali smo k tebi ako to možeš znati."

20 Jakov je čuo riječi svojih sinova i povikao jakim glasom: “To je haljina moga sina, prožderala ga je zla zvijer! Josip je rastrgan! Danas sam ga poslao da vidi jesi li dobro s tobom i jesu li dobro stada i da mi donese vijest od tebe. Otišao je kako sam mu naredio. I to mu se dogodilo danas, dok sam mislio da je moj sin s tobom.”
21 Jakovljevi sinovi odgovoriše: “Nije došao k nama, niti smo ga vidjeli otkad smo otišli od tebe do sada.”
22 A kad Jakov ču njihove riječi, ponovno glasno povika, ustade i razdera svoje haljine, stavi kostrijet na svoje bokove i gorko zaplaka, tugujući i podižući glas u plaču, uzviknu i reče ove riječi:
23 Josipe, sine moj Josipe, poslao sam te danas za dobrobit tvoje braće, a evo, rastrgan si; mojom rukom se ovo dogodilo mom sinu.
24 Žalosno mi je zbog tebe, Josipe, sine moj, žalosno mi je zbog tebe; kako si mi bio sladak za života, a sada kako mi je gorka tvoja smrt.
25 0 da sam ja umro mjesto tebe, Josipe, sine moj, jer me jako žalosti za tobom, sine moj, sine moj, sine moj. Josipe, sine moj, gdje si i kamo si odvučen? Ustani, ustani sa svog mjesta i dođi i vidi moju tugu za tobom, sine moj Josipe.
26 Dođi sada i prebroj suze što mi teku iz očiju niz obraze, i donesi ih pred Gospodina, da se njegov gnjev odvrati od mene.
27 0 Josipe, sine moj, kako si pao od ruke onoga od koga nitko nije pao od početka svijeta do danas; jer si ubijen udarcem neprijatelja, nanesenim okrutnošću, ali sigurno znam da ti se to dogodilo zbog mnoštva mojih grijeha.
28 Ustani sada i vidi kako je gorka moja nevolja za tebe, sine moj, premda te ja nisam odgojio, niti te oblikovao, niti ti dao daha i duše, nego je Bog koji te oblikovao i sagradio tvoje kosti i obložio ih mesom, i udahnuo ti u nosnice dah života, i onda te dao meni.
29 Bog koji te mi dao, on te je od mene uzeo, i to te je onda snašlo.
30 Jakov je nastavio govoriti slične riječi o Josipu i gorko je plakao; pao je na zemlju i utihnuo.
31 I svi Jakovljevi sinovi, vidjevši očevu nevolju, pokajaše se za ono što učiniše i gorko zaplakaše.
32 Juda ustade, podiže očevu glavu s tla i stavi je sebi na krilo, te obriše očeve suze s obraza. Juda zaplaka vrlo glasnim plačem, dok mu je očeva glava ležala u krilu, nepomična kao kamen.
33 Jakovljevi sinovi vidješe očevu nevolju, podigoše glas i nastavili plakati, a Jakov je još uvijek ležao na zemlji nepomično kao kamen.
34 I svi njegovi sinovi i sluge i djeca njegovih slugu ustadoše i stadoše oko njega da ga utješe, ali on se ne dade utješiti.
35 I cijela kuća Jakovljeva ustade i tugovaše velikom tugom zbog Josipa i nevolje njihova oca. Vijest dopre do Izaka, sina Abrahama, oca Jakovljeva, i on gorko zaplače zbog Josipa, on i sva njegova kuća. Otiđe iz mjesta gdje je prebivao u Hebronu i njegovi ljudi s njim. Utješi sina svoga Jakova, ali on se ne da utješiti.
36 Poslije toga Jakov ustade sa zemlje, a suze mu se slijevaše niz obraze i reče sinovima svojim: “Ustanite, uzmite mačeve i lukove te izađite u polje i potražite tijelo moga sina i donesite mi ga da ga pokopam.”
37 Molim vas, potražite i među zvijerima i ulovite ih, a ono što prvo dođe prije nego što uhvatite i donesete mi, možda će se Gospodin danas smilovati mojoj nevolji i pripremiti pred vama ono što je rastrgalo moga sina i donijeti mi to, pa ću osvetiti stvar svoga sina.
38 I sinovi njegovi učiniše kako im otac bijaše zapovjedio, i ustadoše rano ujutro, i svaki uze svoj mač i luk u ruku, i izađoše u polje loviti zvijeri.
39 Jakov je i dalje glasno plakao i plakao, hodao amo-tamo po kući i pljeskao rukama govoreći: “Josipe, sine moj, Josipe, sine moj!”
40 Sinovi Jakovljevi odoše u pustinju da uhvate životinje, i gle, vuk im dođe u susret. Oni ga uhvatiše i dovedoše ocu svome te mu rekoše: “Ovo je prvi kojeg smo pronašli i doveli smo ga k tebi kako si nam naredio, a tijelo tvoga sina nismo mogli pronaći.”
41 Jakov uze zvijer iz ruku svojih sinova i povika jakim, plačućim glasom držeći zvijer u ruci. S gorčinom u srcu reče zvijeri: "Zašto si prožderala moga sina Josipa? Kako se nisi bojala Boga zemlje ni moje nevolje za moga sina Josipa?"
42 I prožderе mi sina uzalud, jer nije počinio nasilje, i time me učini krivim zbog njega, stoga će Bog tražiti od onoga koji je progonjen.
43 I Gospodin otvori usta zvijeri da utješi Jakova riječima svojim, a ona odgovori Jakovu i reče mu ove riječi,
44 Tako živ Bog koji nas je stvorio na zemlji, i tako živa duša tvoja, gospodaru moj, nisam vidio tvoga sina, niti sam ga rastrgao, nego sam iz daleke zemlje došao tražiti svoga sina koji je danas otišao od mene, i ne znam je li živ ili mrtav.
45 I danas sam došao u polje tražiti sina svoga, i vaši su me sinovi našli, uhvatili me i povećali moju bol, i danas su me doveli preda vas, i evo, ja sam vam rekao sve svoje riječi.
46 I sada, sine čovječji, u tvojim sam rukama i učini sa mnom danas kako ti se čini dobrim. Ali tako mi Boga koji me stvorio, nisam vidio sina tvog niti ga rastrgao, niti je tijelo čovječje ušlo u moja usta svih dana moga života.
47 Kad je Jakov čuo riječi zvijeri, jako se zapanjio i pustio je iz ruke, a ona je otišla svojim putem.
48 Jakov je i dalje glasno plakao i plakao za Josipom dan za danom i tugovao je za svojim sinom mnogo dana.

POGLAVLJE 44

1 I sinovi Jišmaelovi, koji su kupili Josipa od Midjanaca, koji su ga kupili od njegove braće, otišli su s Josipom u Egipat i došli su do egipatskih granica. Kad su se približili Egiptu, sreli su četiri čovjeka od sinova Medana, sina Abrahamova, koji su krenuli iz zemlje egipatske na put.
2 Izmaelci im rekoše: "Želite li kupiti ovog roba od nas?" Oni rekoše: "Predajte nam ga." I predadoše im Josipa. Vidjeli su ga vrlo lijepa mlada i kupili su ga za dvadeset šekela.
3 Izmaelci su nastavili svoj put u Egipat, a Medanci su se toga dana vratili u Egipat. Medanci su rekli jedan drugome: “Čuli smo da Potifar, faraonov dvorjanin, zapovjednik straže, traži dobrog slugu koji će stajati pred njim da mu služi i da ga postavi nadglednikom nad njegovom kućom i svime što mu pripada.”

4 A sada dakle hajde da mu ga prodamo za što god želimo, ako nam može dati ono što ćemo mu trebati.
5 A ovi Medanci odoše i dođoše u Potifarovu kuću i rekoše mu: “Čuli smo da tražiš dobrog slugu da ti služi. Evo, imamo slugu koji će ti se svidjeti. Ako nam možeš dati što želimo, prodat ćemo ti ga.”
6 A Potifar reče: "Dovedi ga preda me da ga vidim, i ako mi se svidi, dat ću ti što ti za njega treba."
7 Medanci odoše i dovedoše Josipa te ga postaviše pred Potifara, koji ga vidje i silno mu se svidje. Potifar im reče: “Recite mi što tražite za ovog mladića?”
8 A oni rekoše: "Četiri stotine srebrnjaka tražimo za njega." Potifar reče: "Dat ću ti ako mi doneseš zapis o njegovoj prodaji i ispričaš mi njegovu povijest, jer možda je ukraden, jer ovaj mladić nije ni rob ni sin roba, nego primjećujem da je lijep i lijep čovjek."
9 Medanci odoše i dovedoše mu Izmaelce koji im ga bijahu prodali. Oni mu rekoše: “On je rob i mi smo im ga prodali.”
10 Potifar je čuo riječi Izmaelaca kako daju srebro Medancima, a Medanci uzeše srebro i otiđoše na put, a i Izmaelci se vratiše kući.
11 Potifar uze Josipa i dovede ga u svoju kuću da mu služi. Josip nađe milost u Potifarovim očima, on mu se povjeri i postavi ga nad svojim domom te mu predade u ruke sve što mu je pripadalo.
12 I Gospodin je bio s Josipom te je on postao bogat čovjek, i Gospodin je blagoslovio Potifarov dom zbog Josipa.
13 Potifar je ostavio sve što je imao u Josipovim rukama, a Josip je bio taj koji je uzrokovao da stvari ulaze i izlaze, i sve se u Potifarovoj kući reguliralo njegovom voljom.
14 Josipu je bilo osamnaest godina, mladić lijepih očiju i zgodna izgleda, i nije bilo takvog u cijeloj zemlji egipatskoj.
15 U to vrijeme, dok je on bio u kući svoga gospodara, ulazio i izlazio iz kuće i služio svom gospodaru, Zelika, žena njegova gospodara, podiže pogled prema Josipu i pogleda ga, i gle, bio je to mladić lijep i lijep.
16 I poželjela je njegovu ljepotu u svom srcu, i duša joj je bila privržena Josipu, i zavodila ga je dan za danom, i Zelika je svaki dan nagovarala Josipa, ali Josip nije podigao oči da vidi ženu svoga gospodara.
17 Zelika mu reče: “Kako si lijep izgledom i stasom! Zaista sam pogledala sve robove i nisam vidjela robinju tako lijepu kao što si ti.” A Josip joj reče: “Zaista, onaj koji je mene stvorio u utrobi moje majke stvorio je cijelo čovječanstvo.”
18 A ona mu reče: “Kako su lijepe oči tvoje kojima si zaslijepio sve stanovnike Egipta, muškarce i žene!” A on joj reče: “Kako su lijepi dok smo mi živi, ali kad bi ih vidjela u grobu, sigurno bi se od njih odmaknula.”
19 A ona mu reče: “Kako su lijepe i ugodne sve tvoje riječi! Uzmi sada, molim te, harfu koja je u kući, i sviraj rukama da čujemo tvoje riječi.”
20 A on joj reče: “Kako su lijepe i ugodne moje riječi kad izgovaram hvalu Bogu svome i slavi njegovoj!” A ona mu reče: “Kako je lijepa kosa na tvojoj glavi! Evo zlatnog češlja koji je u kući. Uzmi ga i nakovrčaj kosu na svojoj glavi.”
21 A on joj reče: "Dokle ćeš još govoriti te riječi? Prestani mi govoriti te riječi, ustani i pozabavi se svojim kućnim poslovima."
22 A ona mu reče: “Nema nikoga u mojoj kući i nema ničega drugog osim tvojih riječi i tvoje želje; ipak, unatoč svemu tome, nije mogla dovesti Josipa k sebi, niti je on pogledao, nego je upravio pogled dolje na tlo.”
23 Zelika je u srcu željela Josipa da legne s njom. Dok je Josip sjedio u kući i obavljao svoj posao, Zelika je dolazila i sjedala pred njega. Ona ga je svaki dan mamila svojim riječima da legne s njom ili da je ikada pogleda, ali Josip je nije slušao.
24 A ona mu reče: “Ako ne učiniš po mojim riječima, kaznit ću te smrću i staviti na tebe željezni jaram.”
25 A Josip joj reče: “Zaista, Bog koji je stvorio čovjeka oslobađa okove zarobljenika i on će me izbaviti iz tvog zatvora i od tvog suda.”
26 A kad ga nije mogla uvjeriti, a duša joj je i dalje bila odana njemu, želja ju je bacila u tešku bolest.
27 Sve egipatske žene dođoše je posjetiti i rekoše joj: “Zašto si u ovom stanju propadanja? Ništa ti ne nedostaje! Tvoj je muž velik i ugledan knez u očima kralja. Zar bi ti trebalo nedostajati išta što ti srce želi?”
28 Zelika im odgovori: “Danas će vam se otkriti odakle dolazi ovaj nered u kojem me vidite.” Zapovjedi svojim sluškinjama da pripreme hranu za sve žene i priredi im gozbu, a sve su žene jele u Zelikinoj kući.
29 I dala im je noževe da ogule limune i pojedu ih, i zapovjedila je da obuku Josipa u skupocjene haljine i da se pojavi pred njima. I Josip im se pojavi pred očima i sve žene gledaju Josipa i nisu mogle odvojiti pogled od njega, i sve si porezaše ruke noževima koje su imale u rukama, i svi limuni koji su im bili u rukama bili su puni krvi.
30 Nisu znali što su učinili, nego su i dalje gledali Josipovu ljepotu i nisu s njega skretali s očiju.
31 Zelika je vidjela što su učinili i rekla im je: “Što je to djelo koje ste učinili? Dala sam vam limuna za jelo, a vi ste si porezali ruke.”
32 I sve žene vidješe njihove ruke, i gle, bile su pune krvi, i njihova se krv slijevala po njihovim haljinama, i rekoše joj: “Ovaj rob u tvojoj kući nas je nadvladao, i nismo mogli odvojiti trepavica od njega zbog njegove ljepote.”
33 A ona im reče: “Zaista vam se ovo dogodilo u trenutku kad ste ga pogledali i niste se mogli suzdržati od njega; kako se onda mogu suzdržati kad je on stalno u mojoj kući i vidim ga svaki dan kako ulazi i izlazi iz moje kuće? Kako se onda mogu spriječiti da zbog toga ne propadnem ili čak ne propadnem?”
34 I rekoše joj, riječi su istinite, jer tko može vidjeti ovaj prekrasni lik u kući i suzdržati se od njega, i nije li on tvoj rob i pratitelj u tvojoj kući, i zašto mu ne kažeš što je u tvom srcu, i dopuštaš da ti duša propadne zbog ove stvari?
35 A ona im reče: “Svaki dan pokušavam ga uvjeriti, ali on ne pristaje na moje želje. Obećala sam mu sve što je dobro, a ipak nisam dobila ništa od njega; stoga sam, kao što vidite, u propadanju.”
36 Zelika se jako razboljela zbog svoje želje za Josipom i bila je očajnički zaljubljena zbog njega, a svi ljudi iz Zelikine kuće i njezina muža nisu znali ništa o tome, da je Zelika bila bolesna zbog svoje ljubavi prema Josipu.
37 I svi ukućani upitaše je: “Zašto si bolesna i slabaš i ništa ti ne nedostaje?” Ona im reče: “Ne znam za to što me svakim danom sve više muči.”

38 I sve žene i njezine prijateljice dolazile su svaki dan da je vide i razgovarale su s njom, a ona im je rekla: “To može biti samo kroz Josipovu ljubav.” A one su joj rekle: “Zavedi ga i uhvati ga potajno, možda će te poslušati i odvratiti od tebe ovu smrt.”
39 Zelika je postajala sve gori od svoje ljubavi prema Josipu i nastavila je propadati, sve dok nije jedva imala snage stajati.
40 Jednog dana Josip je obavljao posao svoga gospodara u kući. Zelika dođe potajno i iznenada napadne njega. Josip se na nju navali, ali bijaše jači od nje i obori je na zemlju.
41 I Zelika je plakala zbog želje svoga srca za njim i molila ga je plačući, a suze su joj tekle niz obraze, i ona mu je govorila glasom molbe i s gorčinom u duši, govoreći:
42 Jesi li ikada čuo, vidio ili poznavao ženu tako lijepu kao što sam ja, ili bolju od mene, koja ti svakodnevno govori, pada u propast zbog ljubavi prema tebi, ukazuje ti svu ovu čast, a ti ipak ne slušaš moj glas?
43 Ako je to iz straha pred gospodarem tvojim da te ne kazni, tako živ bio kralj, nikakvo zlo neće ti se dogoditi od gospodara tvoga zbog ove stvari; zato me sada poslušaj i pristani zbog časti koju sam ti iskazao i odvrati ovu smrt od mene, zašto bih ja umirala zbog tebe? I prestala je govoriti.
44 A Josip joj odgovori: “Nemoj me ništa reći i prepusti ovu stvar mom gospodaru! Moj gospodar ne zna što je sa mnom u kući. Sve što mu pripada predao je u moje ruke. Kako ću ja to učiniti u kući svog gospodara?”
45 Jer me je i on vrlo počastio u svojoj kući i postavio me nadstojnikom nad svojom kućom i uzvisio me, i nema nikoga većeg od mene u ovoj kući, i moj gospodar nije mi ništa uskratio, osim tebe, koja si mu žena, kako onda možeš govoriti te riječi meni i kako bih ja mogla učiniti ovo veliko zlo i sagriješiti Bogu i tvome mužu?
46 Zato se sada suzdrži od mene i ne govori više ovakvih riječi, jer neću slušati tvojih riječi. Ali Zelika nije htjela slušati Josipa kad joj je govorio te riječi, ali ga je svaki dan mamila da je sluša.
47 I nakon toga se potok egipatski napunio sa svih strana i svi stanovnici Egipta izašli su, a i kralj i knezovi izašli su s tamburinima i plesovima, jer je to bilo veliko veselje u Egiptu i praznik u vrijeme poplave mora Sihor, i odlazili su tamo da se vesele cijeli dan.
48 A kad Egipćani izađoše na rijeku da se vesele, kao što im je bio običaj, svi ljudi iz Potifarove kuće pođoše s njima, ali Zelika ne htjede poći s njima, jer reče: "Bolesna sam." Ostade sama u kući i nitko drugi ne bijaše s njom u kući.
49 I ustade i uzađe u svoj hram u kući, i odjenu se u kneževsku odjeću, i stavi na glavu drago kamenje oniksa, ukrašeno srebrom i zlatom, i uljepša svoje lice i kožu svim vrstama ženskih tekućina za pročišćavanje, i namirisa hram i kuću kasijom i tamjanom, i namazala je smirnom i alojom, i poslije sjede na ulazu u hram, u hodniku kuće, kroz koji je Josip prolazio da obavi svoj posao, i gle, Josip dođe s polja i uđe u kuću da obavi posao svog gospodara.
50 I dođe do mjesta kroz koje je trebao proći i vidje sav Zelikin rad te se vrati.
51 Zelika je vidjela kako se Josip okreće od nje i doviknula mu: Što ti je, Josipe? Dođi na svoj posao, a ja ću ti dati mjesta dok ne prijeđeš na svoje mjesto.
52 I Josip se vrati i dođe u kuću, i odande pređe na mjesto svoga sjedišta, i sjede da obavlja posao svoga gospodara kao i obično, i gle, Zelika dođe k njemu i stade pred njega u kneževskoj odjeći, i miris njezine odjeće širio se u daljinu.
53 Ona se brzo uhvati za Josipa i njegovu odjeću i reče mu: “Tako živ bio kralj, ako ne ispuniš moju molbu, danas ćeš umrijeti!” I brzo ispruži drugu ruku, izvuče mač ispod svoje odjeće i stavi ga Josipu na vrat te reče: “Ustani i ispuni moju molbu, a ako ne ispuniš, danas ćeš umrijeti.”
54 Josip se uplašio nje što je to učinila i ustao je da pobjegne od nje, a ona ga je uhvatila za prednji dio odjeće. U strahu od njegova bijega odjeća koju je Zelika zgrabila razderala se. Josip je ostavio odjeću u Zelikinoj ruci, a on je pobjegao i izašao jer se bojao.
55 A kad Zelika vidje da je Josipova haljina razderana i da ju je ostavio u njezinoj ruci te pobjegao, uplaši se za život svoj da se ne proširi glas o njoj, pa ustade i postupi lukavo, skinu haljine u koje je bila odjevena i obuče svoju drugu haljinu.
56 Uzela je Josipovu haljinu i stavila je pokraj sebe, pa otišla i sjela na mjesto gdje je sjedila za vrijeme bolesti, prije nego što su ukućani otišli na rijeku, pa je pozvala mladića koji je tada bio u kući i naredila mu da dozove ukućane k njoj.
57 Kad ih je ugledala, reče im jakim glasom i jaukom: "Pogledajte kakvog mi je Hebreja vaš gospodar doveo u kuću! Danas je došao da legne sa mnom."
58 Jer kad si ti izašao, on dođe u kuću i, vidjevši da nikoga nema u kući, dođe k meni i uhvati me s namjerom da legne sa mnom.
59 Zgrabio sam mu haljine, razderao ih i povikao na njega jakim glasom. A kad sam podigao glas, on se uplašio za život svoj, ostavio je preda mnom haljinu i pobjegao.
60 A ljudi iz njezine kuće nisu ništa rekli, nego se njihov gnjev vrlo rasplamsao protiv Josipa, te su otišli k njegovu gospodaru i ispričali mu riječi njegove lukavštine.
61 Potifar se vrati kući razjaren, a žena mu povika: “Što si mi to učinio dovodeći slugu u moju kuću? Danas je došao k meni da se sa mnom igra. Tako mi je danas učinio.”
62 Potifar je čuo riječi svoje žene i naredio je da se Josipa teško kazni bičevima, i tako su mu i učinili.
63 Dok su ga tukli, Josip povika jakim glasom, podiže oči prema nebu i reče: “Gospodine Bože, ti znaš da sam nevin od svega ovoga; zašto bih danas trebao umrijeti zbog prijevare, od ruke ovih neobrezanih zlikovaca koje poznaješ?”
64 Dok su Potifarovi ljudi tukli Josipa, on je i dalje vikao i plakao. Ondje je bilo dijete od jedanaest mjeseci. Gospodin otvori usta djetetu i ono izgovori ove riječi pred Potifarovim ljudima koji su tukli Josipa:
65 Što želite od ovog čovjeka i zašto mu činite ovo zlo? Moja majka govori lažno i iznosi laži; tako je bilo.
66 I dijete im točno ispriča sve što se dogodilo i sve Zelikine riječi Josipu dan za danom im je objavljivao.
67 I svi ljudi čuše djetetove riječi i vrlo se začudiše djetetovim riječima, a dijete presta govoriti i utihnu.
68 Potifar se jako posramio riječi svoga sina i zapovjedi svojim ljudima da više ne tuku Josipa, i ljudi prestadoše tući Josipa.
69 Potifar uze Josipa i naredi da ga dovedu pred svećenike, koji su bili suci kraljevi, kako bi mu sudili u toj stvari.

70 I Potifar i Josip dođoše pred svećenike koji bijahu kraljevi suci, i on im reče: “Molim vas, odlučite kakav sud zaslužuje sluga, jer je tako učinio.”
71 A svećenici rekoše Josipu: "Zašto si to učinio svom gospodaru?" Josip im odgovori: "Nije tako, gospodari moji, tako je bilo." Potifar reče Josipu: "Zaista sam ti povjerio u ruke sve što je bilo moje i nisam ti ništa uskratio osim svoje žene, pa kako si mogao učiniti takvo zlo?"
72 A Josip odgovori: “Ne tako, gospodaru moj! Živ mi Gospodin i živa ti duša, gospodaru moj! Riječ koju si čuo od svoje žene nije istinita. Jer tako se danas dogodilo.”
73 Prošla je godina dana otkako sam u tvojoj kući; jesi li vidio ikakvu nepravdu u meni ili išta što bi te moglo navesti da zatražiš moj život?
74 Svećenici rekoše Potifaru: “Molimo te, pošalji neka nam donesu poderanu Josipovu haljinu i neka vidimo poderotinu na njoj. Ako je poderotina sprijeda na haljini, onda je njegovo lice moralo biti nasuprot njoj i ona ga je morala uhvatiti da dođe k njoj, a tvoja je žena prijevarom učinila sve što je rekla.”
75 I donesu Josipovu haljinu pred svećenike koji bijahu suci, i vidješe, i gle, poderotina bijaše pred Josipom, i svi svećenici suci znadoše da ga je ona pritiskala, i rekoše: "Osuda smrti ne pripada ovom robu jer nije ništa učinio, ali njegov je sud da bude bačen u tamnicu zbog glasine koja se preko njega proširila protiv tvoje žene."
76 Potifar je čuo njihove riječi i baci ga u tamnicu, mjesto gdje su zatočeni kraljevi zarobljenici, i Josip je bio u tamnici dvanaest godina.
77 I unatoč tome, žena njegova gospodara nije se okrenula od njega i nije prestala govoriti s njim dan za danom da bi je slušala. Nakon tri mjeseca Zelika je nastavila odlaziti k Josipu u tamnicu dan za danom i namamila ga da je posluša. I Zelika reče Josipu: “Dokle ćeš ostati u ovoj kući? Ali poslušaj sada moj glas i ja ću te izvesti iz ove kuće.”
78 Josip joj odgovori: "Bolje mi je ostati u ovoj kući nego slušati tvoje riječi i griješiti protiv Boga." Ona mu reče: "Ako ne izvršiš moju volju, iskopat ću ti oči, staviti okove na tvoje noge i predat ću te u ruke onih koje prije nisi poznavao."
79 Josip joj odgovori i reče: “Evo, Bog cijele zemlje može me izbaviti od svega što mi možeš učiniti, jer on otvara oči slijepima, odrješuje svezane i čuva sve strance koji ne poznaju zemlju.”
80 A kad Zelika nije mogla nagovoriti Josipa da je posluša, prestala je ići da ga zavede; a Josip je još uvijek bio zatvoren u kući tamnice. A Jakov, Josipov otac, i sva njegova braća koja su bila u zemlji kanaanskoj još su uvijek tugovali i plakali u one dane zbog Josipa, jer Jakov nije htio biti utješen zbog svog sina Josipa, i Jakov je glasno plakao, plakao i tugovao sve one dane.

POGLAVLJE 45

1 U to vrijeme, one godine kad Josip siđe u Egipat nakon što ga braća prodadoše, ode Ruben, sin Jakovljev, u Timnu i uze sebi za ženu Eliuram, kćer Avija Kanaanca, i dođe k njoj.
2 Eliuram, žena Rubenova, zače i rodi mu Hanoka, Palua, Kecrona i Karmija, četiri sina; a njegov brat Simeon uze za ženu njegovu sestru Dinu, koja mu rodi Memuela, Yamina, Ohada, Jakina i Zohara, pet sinova.
3 Poslije dođe k Buni, Kanaanki, to jest Buni koju je Simeon odveo u zarobljeništvo iz grada Šekema. Buna je bila pred Dinom i služila joj je. Simeon dođe k njoj i ona mu rodi Saula.
4 U to vrijeme Juda ode u Adulam i dođe k čovjeku iz Adulama koji se zvao Hira. Ondje Juda vidje kćer jednog Kanaanca, koja se zvala Alijat, kći Šuina. Uzme je i dođe k njoj. Alijat rodi Judi Era, Onana i Šila, tri sina.
5 Levi i Isakar otišli su u zemlju istočnu i uzeše sebi za žene kćeri Jobaba, sina Joktana, sina Eberova; a Jobab, sin Joktana, imao je dvije kćeri; starija se zvala Adina, a mlađa Arida.
6 Levi uze Adinu, a Isahar uze Aridu, i dođoše u zemlju kanaansku, u kuću svoga oca, i Adina rodi Leviju Geršona, Kehata i Merarija, tri sina.
7 Arida rodi Isakaru Tolu, Puvu, Joba i Šomrona, četiri sina; a Dan ode u zemlju Moapsku i uze za ženu Aflaletu, kćer Moapca Kamudana, i dovede je u zemlju kanaansku.
8 Aflaleta je bila neplodna i nije imala potomstva. Bog se poslije sjeti Aflalete, žene Danove. Ona zače i rodi sina te mu nadjenu ime Kušim.
9 Gad i Naftali odoše u Haran i uzeše odande za žene kćeri Amurama, sina Uza, sina Nahorova.
10 A ovo su imena kćeri Amuramovih: ime starije bilo je Merima, a ime mlađe Uzit; Neftali uze Merimu, a Gad uze Uzita i odvede ih u zemlju kanaansku, u kuću njihova oca.
11 Merima rodi Naftaliju Jakzeela, Gunija, Jazera i Šalema, četiri sina; a Uzit rodi Gad Sefionu Hagija, Šunija, Ezbona, Erija, Arodija i Aralija, sedam sinova.
12 Ašer ode i uze Adon, kćer Aflala, sina Hadada, sina Izmaelova, za ženu, i dovede je u zemlju kanaansku.
13 U one dane umrije Adon, žena Ašerova; nije imala potomstva; i nakon Adonove smrti Ašerov ode na onu stranu rijeke i uze za ženu Haduru, kćer Abimaela, sina Ebera, sina Šemova.
14 A mlada žena bijaše lijepa izgleda i razumna žena, i bijaše žena Malkiela, sina Elama, sina Šemova.
15 Hadura rodi kćer Malkielu, a on joj nadjede ime Serah. Nakon toga Malkiel umrije, a Hadura ode i ostane u kući svoga oca.
16 Nakon smrti žene Ašerove, ode i uze Haduru za ženu te je dovede u zemlju kanaansku. Dovede s njima i kćer njezinu Serahu, koja bijaše tri godine stara, a djevojka bi odgojena u Jakovovoj kući.
17 Djevojka je bila lijepa izgleda i hodala je svetim putovima djece Jakovljeve; ništa joj nije nedostajalo, a Gospodin joj je dao mudrost i razum.
18 A Hadura, žena Ašerova, zače i rodi mu Jimnu, Jišvu, Jišvija i Beriju, četiri sina.
19 Zebulon ode u Midjanu i uze za ženu Merišu, kćer Molada, sina Abide, sina Midjanova, i dovede je u zemlju kanaansku.
20 Meruša rodi Zebulunu Sereda, Elona i Yachleela; tri sina.
21 Jakov posla k Aramu, sinu Zobe, sina Terahova, i on uze za svog sina Benjamina Mehaliju, kćer Aramovu, i ona dođe u zemlju kanaansku u Jakovljevu kuću; a Benjamin ima deset godina kad uze Mehaliju, kćer Aramovu, za ženu.

22 Mekalija zače i rodi Benjaminu Belu, Bekera, Ašbela, Geru i Naamana, pet sinova; a Benjamin ode poslije i uze za ženu Aribat, kćer Šomrona, sina Abrahamova, uz svoju prvu ženu, koja je imala osamnaest godina; i Aribat rodi Benjaminu Akija, Voša, Mupima, Chupima i Orda; pet sinova.
23 U one dane Juda ode u Šemovu kuću i uze Tamaru, kćer Elama, sina Šemova, za ženu svom prvorođencu Eru.
24 Er dođe k svojoj ženi Tamari i ona mu postade žena. Kad dođe k njoj, uništi svoje potomstvo naizgled, i djelo mu bijaše zlo u očima Gospodnjim, te ga Gospod ubi.
25 Nakon smrti Era, Judinog prvorođenca, Juda reče Onanu: "Idi k ženi svoga brata i oženi se njome kao najbližom rodbinom te podigni potomstvo svome bratu."
26 Onan uze Tamaru za ženu i dođe k njoj. I Onan učini kao i njegov brat, i njegovo djelo bijaše zlo u očima Jahvinim, te ga ubi.
27 A kad Onan umrije, Juda reče Tamari: "Ostani u kući svoga oca dok moj sin Šilo ne odraste." Juda više nije mario za Tamaru da je da Šilu, jer je rekao: "Možda će i on umrijeti kao njegova braća."
28 Tamara ustade i ode te ostane u očevoj kući, i Tamara ostade u očevoj kući neko vrijeme.
29 A za vrijeme promjene godine umrije Alija, žena Judina; i Juda se utješi za svoju ženu, i nakon Alijatine smrti Juda ode sa svojim prijateljem Hirom u Timnu da im striže ovce.
30 Tamar je čula da je Juda otišao u Timnu strići ovce i da je Šilo odrastao, a Juda nije uživao u njoj.
31 Tamara ustade i skide odjeću svoga udovištva, stavi na sebe veo i potpuno se pokri, pa ode i sjede na glavnom trgu koji je na putu za Timnu.
32 Juda prođe i ugleda je, uze je i dođe k njoj, i ona zače s njim. U vrijeme poroda, gle, blizanci bijahu u njezinoj utrobi, te on nadjenu ime prvome Peres, a drugome Zarah.

POGLAVLJE 46

1 U one dane Josip je još uvijek bio zatvoren u tamnici u zemlji egipatskoj.
2 U to vrijeme stajali su pred faraonovim slugama, glavni peharnicima i glavni pekarima koji su pripadali egipatskom kralju.
3 Peharnik uze vino i stavi ga pred kralja da pije, a pekar stavi kruh pred kralja da jede. Kralj pi vina i jede kruh, on i njegovi sluge i poslužitelji koji su jeli za kraljevim stolom.
4 Dok su jeli i pili, peharnik i pekar ostali su ondje, a faraonovi sluge pronašli su mnogo muha u vinu koje je peharnik donio, a u pekarovom kruhu pronađeno je kamenje salitarne soli.
5 Zapovjednik tjelesne straže postavi Josipa za pomoćnika faraonovim časnicima, i faraonovi časnici bili su u zatočeništvu godinu dana.
6 I na kraju godine, oboje su sanjali snove jedne noći, u mjestu zatočeništva gdje su bili, a ujutro je Josip došao k njima da im se posveti kao i obično, i vidio ih je, i gle, njihova lica bila su potištena i tužna.
7 Josip ih upita: "Zašto su vam danas lica tužna i potištena?" Oni mu rekoše: "Sanjali smo san, a nema nikoga da ga protumači." Josip im reče: "Ispričajte mi svoj san i Bog će vam dati miran odgovor, kako želite."
8 I peharnik ispriča svoj san Josipu i reče: “Vidio sam u snu, i gle, preda mnom je bila velika loza, i na toj lozi vidio sam tri grane, i loza je brzo procvjetala i dosegla veliku visinu, a grozdovi su joj dozreli i postali grožđe.”
9 Uzeh grožđe, iscijedih ga u čašu i stavih je faraonu u ruku, te on pi. Josip mu reče: "Tri loze na trsu su tri dana."
10 Ali za tri dana kralj će narediti da te izvedu i vratit će te na tvoju dužnost, i dat ćeš kralju vino da pije kao i prije dok si mu bio peharnik; ali neka nađem milost u tvojim očima, da me se sjetiš faraonu kad ti bude dobro, i učiniš mi milost, i izvedeš me iz ovog zatvora, jer sam ukraden iz zemlje kanaanske i prodan kao rob na ovom mjestu.
11 A i ono što ti je rečeno o ženi moga gospodara nije istina, jer su me uzalud stavili u ovu tamnicu. A peharnik odgovori Josipu: "Ako kralj bude dobro postupio sa mnom kao što si mi prvi put protumačio, učinit ću sve što želiš i izvući ću te iz ove tamnice."
12 A pekar, vidjevši da je Josip točno protumačio peharnikov san, pristupi i ispriča Josipu cijeli svoj san.
13 A on mu reče: “U snu sam vidio tri bijele košare na svojoj glavi. Pogledao sam i gle, u najgornjoj košari bilo je svakovrsno pečeno meso za faraona, a ptice su ga jele s moje glave.”
14 A Josip mu reče: “Tri košare koje si vidio su tri dana, ali za tri dana faraon će ti skinuti glavu i objesiti te na drvo, a ptice će ti jesti meso s tebe, kao što si vidio u snu.”
15 U one dane kraljica je trebala roditi i toga dana je rodila sina egipatskom kralju. Proglasili su da je kralj dobio svog prvorođenog sina i sav se egipatski narod, zajedno s faraonovim časnicima i slugama, silno radovao.
16 Trećeg dana njegova rođenja faraon priredi gozbu za svoje časnike i sluge, za vojske zemlje Soar i zemlje egipatske.
17 I sav egipatski narod i faraonovi sluge dođoše jesti i piti s kraljem na gozbi njegova sina i veseliti se kraljevoj radosti.
18 I svi kraljevi časnici i njegovi sluge veselili su se u to vrijeme osam dana na gozbi i veselili su se uz sve vrste glazbenih instrumenata, uz tamburine i plesove u kraljevskoj kući osam dana.
19 A peharnik, kojemu je Josip protumačio san, zaboravi Josipa i ne spomene ga kralju kako je obećao, jer je to bilo od Gospodina da kazni Josipa jer se uzdao u čovjeka.
20 I Josip je nakon toga ostao u tamnici dvije godine, dok nije navršio dvanaest godina.

POGLAVLJE 47

1 Izak, sin Abrahamov, još je živio u ono vrijeme u zemlji kanaanskoj; bio je vrlo star, sto osamdeset godina star. Njegov sin Ezav, brat Jakovljev, bio je u zemlji edomskoj; on i njegovi sinovi imali su posjede u njoj među sinovima Seirovim.
2 Ezav je čuo da se bliži vrijeme smrti njegova oca, pa je on, njegovi sinovi i obitelj došli u zemlju kanaansku, u kuću svoga oca. Jakov i njegovi sinovi otišli su iz Hebrona, gdje su živjeli, i svi su došli k svom ocu Izaku. U šatoru su našli Ezava i njegove sinove.
3 Jakov i njegovi sinovi sjedoše pred njegovim ocem Izakom, a Jakov je još uvijek tugovao za svojim sinom Josipom.

4 Izak reče Jakovu: “Dovedi mi ovamo svoje sinove da ih blagoslovim!” Jakov dovede svojih jedanaest sinova pred svog oca Izaka.
5 Izak stavi ruke na sve Jakovljeve sinove, uhvati ih, zagrli i poljubi jednoga po jednoga. Izak ih blagoslovi toga dana i reče im: “Neka vas Bog otaca vaših blagoslovi i neka vam potomstvo umnoži kao zvijezde na nebu!”
6 Izak je blagoslovio Ezavove sinove govoreći: “Neka te Bog učini strahom i trepetom svima koji te vide i svim tvojim neprijateljima!”
7 Izak pozva Jakova i sinove svoje, i svi dođoše i sjedoše pred Izaka. Izak reče Jakovu: “Gospodin, Bog cijele zemlje, reče mi: ‘Tvome potomstvu dat ću ovu zemlju u baštinu ako tvoja djeca budu čuvala moje uredbe i moje putove i ako ću im ispuniti zakletvu kojom sam se zakleo tvome ocu Abrahamu.’
8 Zato sada, sine moj, nauči svoju djecu i djecu svoje djece da se boje Gospodina i da idu dobrim putem koji će biti ugodan Gospodinu, Bogu tvome. Jer ako se budeš držao putova Gospodinovih i njegovih propisa, i Gospodin će se s tobom držati svog saveza s Abrahamom i dobro će činiti tebi i tvome potomstvu u sve dane.
9 Kad je Izak završio s naredbama Jakovu i svojoj djeci, izdahnuo je i bi pridružen svom narodu.
10 Jakov i Ezav padoše na lice svoga oca Izaka i plakaše. Izaku je bilo sto osamdeset godina kad je umro u zemlji kanaanskoj, u Hebronu. Njegovi ga sinovi odnesoše u špilju Makpelu, koju je Abraham kupio od Hetovih sinova za grobno mjesto.
11 I svi kraljevi zemlje kanaanske otišli su s Jakovom i Ezavom da pokopaju Izaka, i svi kanaanski kraljevi iskazali su Izaku veliku čast po njegovoj smrti.
12 Sinovi Jakovljevi i sinovi Ezavovi išli su bosi uokolo, hodajući i naricajući dok nisu stigli do Kireat-Arbe.
13 Jakov i Ezav pokopali su svoga oca Izaka u špilji Makpeli, koja je u Kireat-Arbi u Hebronu, i pokopali su ga s vrlo velikom počasti, kao što se pogrebljavaju kraljevi.
14 Jakov i njegovi sinovi, Ezav i njegovi sinovi i svi kanaanski kraljevi napraviše veliku i tešku žalost; pokopali su ga i oplakivali ga mnogo dana.
15 A kad Izak umrije, ostavi svoju stoku i imanje i sve što mu je pripadalo svojim sinovima; a Ezav reče Jakovu: "Molim te, sve što je ostavio naš otac podijelit ćemo na dva dijela, a ja ću birati." Jakov reče: "Učinit ćemo tako."
16 Jakov uze sve što je Izak imao u zemlji kanaanskoj, stoku i imanje, i razdijeli to na dva dijela pred Ezava i njegove sinove, i reče Ezavu: "Evo, sve je to pred tobom, izaberi si polovicu koju ćeš uzeti."
17 Jakov reče Ezavu: “Čuj što ću ti reći: ‘Gospodin, Bog neba i zemlje, govorio je našim ocima Abrahamu i Izaku: ‘Tvojem potomstvu dat ću ovu zemlju u baštinu zauvijek.’
18 Sada je, dakle, sve što je ostalo od našeg oca pred tobom, i evo, sva je zemlja pred tobom; izaberi između njih što želiš.
19 Ako želiš cijelu zemlju, uzmi je za sebe i svoju djecu zauvijek, a ja ću uzeti ovo bogatstvo, i ako želiš bogatstvo, uzmi ga k sebi, a ja ću uzeti ovu zemlju za sebe i svoju djecu da je naslijede zauvijek.
20 A Nebajot, sin Jišmaelov, bio je tada u zemlji sa svojom djecom. Ezav je otišao toga dana i posavjetovao se s njim govoreći:
21 Tako mi je Jakov rekao i tako mi je odgovorio. Sada daj svoj savjet, pa ćemo ga čuti.
22 A Nebajot reče: “Što ti je to Jakov rekao? Gle, svi kanaanski sinovi žive sigurno u svojoj zemlji, a Jakov kaže da će je naslijediti sa svojim potomstvom u sve dane.”
23 Idi sada, dakle, i uzmi sve bogatstvo svoga oca, a brata svoga Jakova ostavi u zemlji, kao što je rekao.
24 Ezav ustade i vrati se Jakovu te učini sve što mu je savjetovao Nebajot, sin Izmaelov. Ezav uze sve bogatstvo koje je Izak ostavio, duše, životinje, stoku i imovinu, i sve bogatstvo; svome bratu Jakovu ne dade ništa. Jakov uze svu zemlju kanaansku od potoka egipatskog do rijeke Eufrata i uze je u vječni posjed, za svoju djecu i za svoje potomstvo poslije njega zauvijek.
25 Jakov je također uzeo od svoga brata Ezava špilju Makpelu koja je u Hebronu, koju je Abraham kupio od Efrona za posjed, gdje će on i njegovo potomstvo imati grobno mjesto zauvijek.
26 Jakov zapisa sve te stvari u knjigu kupnje i potpisa je te sve to posvjedoči pred četiri vjerna svjedoka.
27 A ovo su riječi koje Jakov napisa u knjigu: “Zemlja kanaanska i svi gradovi Hetita, Hivijaca, Jebusejaca, Amorejaca, Perižana i Gergašejaca, svih sedam naroda od rijeke egipatske do rijeke Eufrata.”
28 A grad Hebron, Kireat-Arbu, i špilju koja je u njemu, sve to Jakov kupi od svoga brata Ezava za cijenu, u posjed i u baštinu svome potomstvu poslije njega zauvijek.
29 Jakov uze knjigu kupnje i potpis, zapovijed i odredbe i objavljenu knjigu, te ih stavi u zemljanu posudu da ostanu dugo vremena i predade ih u ruke svoje djece.
30 Ezav uze sve što mu je otac ostavio nakon smrti od svoga brata Jakova, i uze svu imovinu, od ljudi i životinja, deva i magaraca, volova i janjeta, srebro i zlato, kamenje i bdelij, i sve bogatstvo koje je pripadalo Izaku, sinu Abrahamovom; nije ostalo ništa što Ezav nije uzeo sebi, od svega što je Izak ostavio nakon svoje smrti.
31 Ezav uze sve to i vrati se kući, on i njegova djeca, u zemlju Seira Horejca, daleko od svoga brata Jakova i njegove djece.
32 Ezav je imao posjede među sinovima Seirovim i od toga se dana nadalje nije vratio u zemlju kanaansku.
33 I cijela zemlja kanaanska postala je baština sinovima Izraelovim u vječnu baštinu, a Ezav sa svom svojom djecom naslijedio je goru Seir.

POGLAVLJE 48

1 U one dane, nakon Izakove smrti, Gospodin je naredio i poslao glad po svoj zemlji.
2 U to vrijeme faraon, kralj egipatski, sjedio je na svom prijestolju u zemlji egipatskoj. Ležao je u svojoj postelji i sanjao snove. Faraon je u snu vidio da stoji na obali rijeke egipatske.
3 I dok je stajao, ugleda i gle, sedam debelih i lijepih krava izlaze iz rijeke.
4 I sedam drugih krava, mršavih tijela i ružnih, iziđe za njima, i sedam ružnih proguta one lijepe, a njihov izgled ostade ružan kao i prije.
5 I probudi se, i opet zaspa, i sanja drugi put, i vidje, i gle, sedam klasova žita izniknu na jednoj stabljici, debelih i lijepih, a sedam tankih klasova, ožeženih istočnim vjetrom,

izniknu za njima, i tanki klasovi progutaše pune, i faraon se probudi iz sna.
6 A ujutro se kralj sjeti svojih snova i duh mu se jako uznemiri zbog snova. Kralj požuri i posla te pozva sve egipatske čarobnjake i mudrace, te oni dođoše i stadoše pred faraona.
7 Kralj im reče: “Sanjao sam snove, a nema nikoga da ih protumači. Zato rekoše kralju: ‘Pričaj svoje snove svojim slugama da ih čujemo.’”
8 Kralj im ispriča svoje snove, a oni svi odgovoriše i rekoše kralju jednim glasom: “Neka kralj živi dovijeka!” Evo značenja tvojih snova.
9 Sedam dobrih krava koje si vidio označavaju sedam kćeri koje će ti se roditi u posljednjim danima, a sedam krava koje si vidio kako izlaze za njima i progutaju ih znak su da će kćeri koje će ti se roditi sve umrijeti za kraljevog života.
10 A ono što si vidio u drugom snu o sedam punih, dobrih klasova žita kako rastu na jednoj stabljici, ovo je njihovo značenje: da ćeš sebi u posljednjim danima sagraditi sedam gradova po cijeloj zemlji egipatskoj; i ono što si vidio o sedam uništenih klasova žita kako ničU za njima i gutaju ih dok si ih gledao svojim očima, znak je da će gradovi koje ćeš sagraditi svi biti uništeni u posljednjim danima, za života kralja.
11 Kad su izgovorili te riječi, kralj nije priklonio uho svojim riječima niti im je posvetio srce, jer je kralj u svojoj mudrosti znao da nisu dali ispravno tumačenje snova. I kad su završili govoriti pred kraljem, kralj im odgovori: “Što je to što ste mi rekli? Zaista ste izrekli laž i izrekli laži; zato sada protumačite moje snove kako ne biste umrli.”
12 Nakon toga kralj zapovjedi i ponovno pozva druge mudrace. Oni dođoše i stadoše pred kralja. Kralj im ispriča svoje snove, a oni mu svi odgovoriše prema prvom tumačenju. Kralj se razgnjevi i jako se razgnjevi. Kralj im reče: "Zaista govorite laži i izgovarate laži."
13 Kralj zapovjedi da se po cijeloj zemlji egipatskoj objavi: “Kralj i njegovi velikaši odlučili su da će svaki mudar čovjek koji zna i razumije tumačenje snova, a danas ne dođe pred kralja, biti pogubljen.”
14 Čovjek koji kralju protumači njegove snove, dobit će sve što bude tražio od kralja. I svi mudraci zemlje egipatske dođoše pred kralja, zajedno sa svim čarobnjacima i vračevima koji su bili u Egiptu i u Gošenu, u Ramsesu, u Tahpankesu, u Zoaru i na svim mjestima na egipatskim granicama, i svi su stajali pred kraljem.
15 I svi plemići i knezovi i kraljevi službenici dođoše iz svih egipatskih gradova i svi sjedoše pred kralja, a kralj ispriča svoje snove pred mudracima i knezovima, i svi koji sjede pred kraljem zapanje se viđenjem.
16 Svi mudraci koji su bili pred kraljem bili su vrlo podijeljeni u tumačenju njegovih snova; neki od njih protumačili su ih kralju govoreći: “Sedam dobrih krava je sedam kraljeva koji će iz kraljevog potomstva nastati nad Egiptom.”
17 A sedam zlih krava jesu sedam knezova koji će ustati protiv njih u posljednjim danima i uništiti ih; a sedam klasova žita jesu sedam velikih knezova koji pripadaju Egiptu, koji će pasti u ruke sedam manje moćnih knezova svojih neprijatelja u ratovima našeg gospodara kralja.
18 A neki od njih protumačili su kralju ovako: “Sedam dobrih krava su jaki gradovi egipatski, a sedam loših krava su sedam naroda zemlje kanaanske, koji će u posljednjim danima doći na sedam gradova egipatskih i uništiti ih.”
19 A ono što si vidio u drugom snu, o sedam dobrih i loših klasova žita, znak je da će se egipatska vlast ponovno vratiti tvome potomstvu kao i prije.
20 Za njegove vladavine stanovnici egipatskih gradova okrenut će se protiv sedam kanaanskih gradova koji su jači od njih i uništit će ih, a vlast nad Egiptom vratit će se tvome potomstvu.
21 A neki od njih rekoše kralju: “Ovo je značenje tvojih snova: sedam dobrih krava su sedam kraljica koje ćeš uzeti za žene u posljednjim danima, a sedam loših krava označavaju da će sve te žene umrijeti za kraljevog života.”
22 A sedam dobrih i loših klasova žita koje si vidio u drugom snu jesu četrnaestero djece, i u posljednjim će danima ustati i boriti se među sobom, i sedam će ih poraziti sedam jačih.
23 A neki od njih rekoše kralju ove riječi: “Sedam dobrih krava označava da će ti se roditi sedmero djece i da će ubiti sedmero djece tvoje djece u posljednjim danima; a sedam dobrih klasova žita koje si vidio u drugom snu su oni knezovi protiv kojih će se sedam drugih manje moćnih knezova boriti i uništiti ih u posljednjim danima i osvetiti stvar tvoje djece, a vlast će se ponovno vratiti tvome potomstvu.”
24 Kralj je čuo sve riječi egipatskih mudraca i njihovo tumačenje snova, ali nijedan se kralju ne svidio.
25 I kralj je u svojoj mudrosti znao da nisu sasvim ispravno govorili sve te riječi, jer je to bilo od Gospodina da osujeti riječi mudraca egipatskih, kako bi Josip mogao izaći iz doma tamnice i kako bi postao velik u Egiptu.
26 Kralj je vidio da mu nitko od svih egipatskih mudraca i čarobnjaka ne govori ispravno, te se kraljev gnjev rasplamsava i gnjev mu se u njemu razgori.
27 Kralj zapovjedi da svi mudraci i čarobnjaci izađu ispred njega, i svi izađoše ispred kralja sa sramotom i poniženjem.
28 Kralj je naredio da se po cijelom Egiptu objavi da se pobiju svi čarobnjaci koji su bili u Egiptu i da se nijedan od njih ne ostavi na životu.
29 I ustadoše zapovjednici kraljeve straže, svaki izvuče mač i počeše udarati egipatske čarobnjake i mudrace.
30 Poslije toga dođe Merod, glavni kraljev peharnik, pokloni se kralju i sjede pred njim.
31 A peharnik reče kralju: “Neka kralj živi dovijeka i neka se uzvisi njegova vlast u zemlji!”
32 U one dane, a sada su prošle dvije godine, razgnjevio si se na svog slugu i stavio si me u zatvor, i ja sam neko vrijeme bio u zatvoru, ja i glavni pekar.
33 A s nama je bio hebrejski sluga zapovjednika tjelesne straže, po imenu Josip, jer se njegov gospodar razgnjevio na njega i stavio ga u tamnicu te nas je ondje čuvao.
34 I nakon nekog vremena, dok smo bili u odjelu, sanjali smo snove jedne noći, ja i glavni pekar; sanjali smo, svaki čovjek, prema tumačenju svog sna.
35 I dođosmo ujutro i ispričasmo ih tom slugi, a on nam protumači naše snove, svakome prema njegovu snu, ispravno protumači.
36 I dogodi se kako nam je protumačio, tako se i dogodilo; nijedna njegova riječ nije pala na zemlju.
37 A sada, dakle, gospodaru moj i kralju, nemojte ubijati egipatski narod uzalud; evo, taj je rob još uvijek zatvoren u

kući od strane zapovjednika straže, gospodara svoga, u tamnici.
38 Ako je kralju milo, neka ga pozove da dođe preda tebe i da ti javi ispravno tumačenje sna koji si sanjao.
39 Kralj je čuo riječi glavnog peharnika i naredio je da se egipatski mudraci ne pogube.
40 Kralj zapovjedi svojim slugama da dovedu Josipa pred njega, a kralj im reče: "Idite k njemu i ne plašite ga da se ne zbuni i ne zna pravilno govoriti."
41 I kraljevi sluge odoše k Josipu i brzo ga izvedoše iz tamnice. Kraljevi sluge ga obrijaše, on presvuče tamničku odjeću i dođe pred kralja.
42 Kralj je sjedio na svom kraljevskom prijestolju u kneževskoj haljini, opasan zlatnim efodom, a čisto zlato koje je bilo na njemu svjetlucalo je, a karbunkul, rubin i smaragd, zajedno sa svim dragim kamenjem što je bilo na kraljevoj glavi, zasljepljivali su oči, a Josip se jako divio kralju.
43 Prijestolje na kojem je kralj sjedio bilo je prekriveno zlatom i srebrom i oniksom, i imalo je sedamdeset stepenica.
44 I bio je običaj po cijeloj zemlji egipatskoj da se svaki čovjek koji bi došao razgovarati s kraljem, ako je bio knez ili netko tko je bio poštovan u kraljevim očima, popeo na kraljevo prijestolje do trideset i prve stepenice, a kralj bi se spustio na trideset i šestu stepenicu i razgovarao s njim.
45 Ako je bio od običnog naroda, popeo se na treću stepenicu, a kralj bi se spustio na četvrtu i razgovarao s njim, a njihov je običaj bio, štoviše, da se svaki čovjek koji je razumio govoriti svih sedamdeset jezika popeo na sedamdeset stepenica i išao gore te govorio dok ne bi stigao do kralja.
46 A tko god nije mogao dovršiti sedamdeset, popeo se na onoliko stepenica koliko je jezika znao govoriti.
47 U to je vrijeme u Egiptu bio običaj da nad njim vlada samo onaj tko je razumio sedamdeset jezika.
48 A kad Josip dođe pred kralja, pokloni se pred kraljem do zemlje i pope se na treću stepenicu, a kralj sjede na četvrtu stepenicu i razgovara s Josipom.
49 Kralj reče Josipu: “Sanjao sam san, a nema tumača da ga ispravno protumači. Danas sam zapovjedio da dođu preda me svi egipatski čarobnjaci i mudraci. Ispričao sam im svoje snove, ali mi ih nitko nije ispravno protumačio.”
50 I poslije ovoga čuo sam danas o tebi da si mudar čovjek i da znaš ispravno protumačiti svaki san koji čuješ.
51 Josip odgovori faraonu: “Neka faraon ispriča svoje snove koje je sanjao; tumačenja su zaista od Boga.” I faraon ispriča Josipu svoje snove, san o kravama i san o klasju, i kralj presta govoriti.
52 A Josip je tada bio odjeven duhom Božjim pred kraljem i znao je sve što će se dogoditi kralju od toga dana nadalje, i znao je ispravno tumačenje kraljevog sna, te je govorio pred kraljem.
53 Josip nađe kraljevu milost, te kralj prignu uši i srce te ču sve Josipove riječi. Josip reče kralju: "Nemoj misliti da su to dva sna, jer je to samo jedan san. Ono što je Bog odlučio učiniti po cijeloj zemlji, objavio je kralju u snu. Evo ispravnog tumačenja tvoga sna:
54 Sedam dobrih krava i klasova žita su sedam godina, a sedam loših krava i klasova žita su također sedam godina; to je jedan san.
55 Evo, sedam godina koje dolaze bit će veliko obilje po cijeloj zemlji, a nakon toga slijedit će sedam godina gladi, vrlo teška glad; i sve će se obilje zaboraviti u zemlji, i glad će proždrijeti stanovnike zemlje.
56 Kralj je usnio jedan san, i san je stoga ponovljen faraonu jer je stvar utvrđena od Boga i Bog će je uskoro ostvariti.
57 Zato ću ti sada dati savjet i izbaviti tvoju dušu i duše stanovnika zemlje od zla gladi. Potraži u svom kraljevstvu vrlo razboritog i mudrog čovjeka koji poznaje sve poslove uprave i postavi ga za upravitelja egipatske zemlje.
58 I neka čovjek kojega postaviš nad Egiptom postavi pod sobom upravitelje koji će skupljati svu hranu dobrih godina koje dolaze, i neka spremaju žito i pohranjuju ga u tvoje određene zalihe.
59 I neka čuvaju tu hranu za sedam godina gladi, da se nađe za tebe i tvoj narod i cijelu tvoju zemlju, i da ti i tvoja zemlja ne budete istrijebljeni glađu.
60 Neka se također naredi svim stanovnicima zemlje da tijekom sedam dobrih godina skupljaju plodove svoga polja, svaku vrstu hrane, i da to stave u svoje zalihe, kako bi im se to moglo naći u dane gladi i da bi mogli živjeti od toga.
61 Ovo je ispravno tumačenje tvog sna i ovo je savjet dan za spasenje tvoje duše i duša svih tvojih podanika.
62 Kralj odgovori i reče Josipu: “Tko to govori i tko zna da su tvoje riječi istinite?” A on reče kralju: “Ovo će ti biti znak u vezi svih mojih riječi, da su istinite i da je moj savjet dobar za tebe.”
63 Evo, tvoja žena danas sjedi na stolici porođajne i rodit će ti sina, a ti ćeš se radovati s njim; kad tvoje dijete izađe iz majčine utrobe, tvoj prvorođenac koji se rodio prije ove dvije godine umrijet će, a ti ćeš se utješiti u djetetu koje će ti se danas roditi.
64 Kad Josip završi govoreći te riječi kralju, pokloni se kralju i on izađe. A kad Josip izađe iz kraljeve prisutnosti, zbiše se toga dana ona znamenja koja Josip bijaše rekao kralju.
65 I kraljica rodi sina toga dana, a kralj ču radosnu vijest o svom sinu i obradova se. A kad je glasnik otišao od kralja, kraljevi sluge nađoše kraljevog prvorođenog sina mrtvog na tlu.
66 U kraljevskoj kući nastala je velika jauka i buka. Kralj je to čuo i upitao: "Što je to za buku i jaukanje koje sam čuo u kući?" I javiše kralju da mu je prvorođeni sin umro. Tada kralj shvati da su sve Josipove riječi koje je izgovorio bile točne i kralj se utješio zbog svog sina zbog djeteta koje mu se rodilo toga dana, kao što je Josip rekao.

POGLAVLJE 49

1 Nakon tih stvari kralj posla i sazva sve svoje časnike i sluge, sve knezove i plemiće koji su pripadali kralju, i svi dođoše pred kralja.
2 Kralj im reče: “Vidjeli ste i čuli sve riječi ovoga Hebreja i sva znamenja koja je najavio da će se dogoditi, i nijedna od njegovih riječi nije pala na zemlju.”
3 Znaš da je dao ispravno tumačenje sna i da će se on sigurno ostvariti. Zato se sada posavjetuj i znaj što ćeš učiniti i kako će se zemlja izbaviti od gladi.

4 Traži sada i vidi hoće li se naći takav, u čijem srcu ima mudrosti i znanja, i njega ću postaviti nad zemljom.
5 Jer si čuo što je Hebrejski čovjek savjetovao o tome da se zemlja time spasi od gladi, a ja znam da se zemlja neće spasiti od gladi osim savjetom Hebrejskog čovjeka, onoga koji me savjetovao.
6 I svi odgovoriše kralju i rekoše: "Dobar je savjet koji je Hebrejski dao o tome; zato sada, gospodaru naš i kralju, evo, cijela je zemlja u tvojoj ruci, učini što ti se čini dobrim."
7 Onoga koga odabereš i za koga u svojoj mudrosti znaš da je mudar i sposoban spasiti zemlju svojom mudrošću, njega će kralj postaviti da mu bude podređen nad zemljom.
8 Kralj reče svim časnicima: "Mislim da otkad je Bog objavio Hebreju sve što je rekao, nema nikoga tako razboritog i mudrog u cijeloj zemlji kao što je on. Ako vam se to čini dobrim, postavit ću ga nad zemljom, jer će on spasiti zemlju svojom mudrošću."
9 I svi časnici odgovoriše kralju i rekoše: "Ali doista je zapisano u egipatskim zakonima i ne smije se kršiti da nitko ne smije vladati Egiptom niti biti drugi poslije kralja, osim onoga koji poznaje sve jezike sinova ljudskih."
10 Stoga, gospodaru naš i kralju, gle, ovaj Hebrejski čovjek govori samo hebrejski, pa kako onda može biti nad nama, drugi pod vlašću, čovjek koji čak ni ne zna naš jezik?
11 A sada te molimo da ga pozoveš i da dođe preda te, da ga u svemu iskušaš i da učiniš kako smatraš prikladnim.
12 Kralj reče: "Bit će to učinjeno sutra, i riječ koju si rekao je dobra." I svi časnici dođoše toga dana pred kralja.
13 Te noći posla Gospodin jednoga od svojih anđela služitelja, i on dođe u zemlju egipatsku k Josipu. Anđeo Gospodnji stajaše nad Josipom. I gle, Josip ležaše noću u krevetu u kući svoga gospodara u tamnici, jer ga gospodar njegov bijaše vratio u tamnicu zbog njegove žene.
14 Anđeo ga probudi iz sna, a Josip ustade i stade na noge svoje. I gle, anđeo Gospodnji stajaše nasuprot njemu. Anđeo Gospodnji progovori s Josipom i nauči ga sve jezike ljudske te ga nadjenu ime Jošef.
15 Anđeo Gospodnji ode od njega, a Josip se vrati i legne na svoj krevet. Josip se zapanji viđenjem koje je vidio.
16 Ujutro kralj pozva sve svoje časnike i sluge, i svi dođoše i sjedoše pred kralja. Kralj zapovjedi da se dovede Josip. Kraljevi sluge odoše i dovedoše Josipa pred faraona.
17 I kralj izađe i pope se na stepenice prijestolja, a Josip govori kralju svim jezicima, a Josip priđe k njemu i govori kralju dok ne stiže pred kralja na sedamdesetoj stepenici, i sjede pred kralja.
18 Kralj se silno obradova zbog Josipa, a i svi kraljevi časnici radosno se obradovaše s kraljem kad čuše sve Josipove riječi.
19 Kralju i časnicima se svidjelo da postave Josipa drugim kraljem nad cijelom zemljom egipatskom. Kralj reče Josipu:
20 Ti si mi savjetovao da postavim mudraca nad egipatskom zemljom da svojom mudrošću spasi zemlju od gladi; dakle, budući da ti je Bog sve ovo objavio i sve riječi koje si izgovorio, nema u cijeloj zemlji razborita i mudraca kao što si ti.
21 I više se nećeš zvati Josip, nego će ti ime biti Zafnat Paneah; bit ćeš drugi do mene i po tvojoj će se riječi voditi sva moja vladavina i po tvojoj će se riječi moj narod vraćati i vraćati.
22 I iz tvoje će ruke moji sluge i upravitelji primati svoju mjesečnu plaću, i tebi će se klanjati sav narod zemlje; samo ću u mom prijestolju biti veći od tebe.
23 Kralj skide prsten s ruke i stavi ga na Josipovu ruku. Kralj odjene Josipa u kneževsku odjeću, stavi mu zlatnu krunu na glavu i zlatni lančić oko vrata.
24 Kralj zapovjedi svojim slugama te ga posade u druga kraljeva kola, koja su išla nasuprot kraljevim kolima. Posadi ga na velikog i snažnog konja iz redova kraljevih konja i proveze ga ulicama egipatske zemlje.
25 Kralj zapovjedi da svi koji su svirali bubnjeve, harfe i druga glazbala pođu s Josipom; tisuću bubnjeva, tisuću meholota i tisuću Nebalima pođe za njim.
26 I pet tisuća ljudi, s izvučenim mačevima što su svjetlucali u rukama, marširali su i igrali se pred Josipom, a dvadeset tisuća kraljevih velikaša, opasanih pojasevima od kože prekrivene zlatom, marširali su s desne strane Josipa, a dvadeset tisuća s lijeve, a sve žene i djevojke išle su po krovovima ili stajale na ulicama igrajući se i radujući se Josipu, i gledale Josipov izgled i njegovu ljepotu.
27 A kraljevi ljudi išli su pred njim i iza njega, mirisajući put tamjanom i kasijom i svakovrsnim finim mirisom, te posipajući put smirnom i alojom. Dvadeset ljudi je pred njim po cijeloj zemlji glasno navikivalo ove riječi:
28 Vidiš li ovog čovjeka kojega je kralj izabrao za svog drugog? Svim poslovima vlade upravljat će on, a tko prekrši njegove naredbe ili mu se ne pokloni do zemlje, umrijet će jer se pobuni protiv kralja i njegova drugog.
29 Kad su glasnici prestali najavljivati, sav se egipatski narod poklonio do zemlje pred Josipom i rekao: "Živio kralj, i živio njegov drugi!" I svi su se stanovnici Egipta poklonili uz cestu, a kad su im se glasnici približili, poklonili su se i radovali se svim vrstama tamburina, mechola i nebela pred Josipom.
30 Josip na konju podiže oči k nebu i povika: "On diže siromaha iz prašine, on podiže ubogog iz gnojišta! Gospodine nad vojskama, blago čovjeku koji se u tebe uzda!"
31 Josip je prošao kroz egipatsku zemlju s faraonovim slugama i dvorjanima te su mu pokazali cijelu egipatsku zemlju i sva kraljeva blaga.
32 Josip se vrati i dođe toga dana pred faraona, a kralj dade Josipu posjed u zemlji egipatskoj, posjed polja i vinograda, i kralj dade Josipu tri tisuće talenata srebra i tisuću talenata zlata, oniks i bdelij i mnoge darove.
33 Sljedećeg dana kralj zapovjedi svemu egipatskom narodu da donese Josipu prinose i darove, i da se onaj koji prekrši kraljevu zapovijed pogubi. I načiniše uzvišicu na gradskoj ulici i ondje prostriješe odjeću, i tko god bi što donio Josipu, stavljao bi to na uzvišicu.
34 I sav egipatski narod bacio je nešto na uzvišicu, jedan zlatnu naušnicu, a drugi prstenje i naušnice, i razne posude od zlata i srebra, i oniks i bdelij bacio je na uzvišicu; svatko je dao nešto od onoga što je posjedovao.
35 Josip uze sve to i pohrani u svoje riznice, a svi kraljevi časnici i plemići uzvisivahu Josipa i davahu mu mnoge darove, vidjevši da ga je kralj izabrao za svog drugog.
36 Kralj posla k Potiferu, sinu Ahirama, svećenika iz Ona, i on uze njegovu mladu kćer Osnatu i dade je Josipu za ženu.

37 Djevojka bijaše vrlo lijepa, djevica, koju čovjek nije poznavao, i Josip je uze za ženu. A kralj reče Josipu: "Ja sam faraon i osim tebe nitko se neće usuditi podići ni ruku ni nogu da upravlja mojim narodom po cijeloj zemlji egipatskoj."
38 Josipu je bilo trideset godina kad je stao pred faraona. Josip je izašao ispred kralja i postao kraljev drugi u Egiptu.
39 Kralj dade Josipu stotinu slugu da mu služe u kući; a Josip posla i kupi mnogo slugu, te oni ostadoše u kući Josipovoj.
40 Josip tada sagradi sebi vrlo veličanstvenu kuću sličnu kraljevskim kućama, pred dvorištem kraljevske palače, i u kući sagradi veliki hram, vrlo elegantnog izgleda i prikladan za njegov boravak; tri godine Josip je podizao svoju kuću.
41 I Josip sebi načini vrlo elegantno prijestolje od mnoštva zlata i srebra i prekri ga oniksom i bdelijem te na njemu načini sliku cijele zemlje egipatske i sliku rijeke egipatske koja natapa cijelu zemlju egipatsku; i Josip sigurno sjedi na svom prijestolju u svojoj kući, a Gospodin umnoži Josipovu mudrost.
42 I svi stanovnici Egipta i faraonovi sluge i njegovi knezovi voljeli su Josipa vrlo, jer je to bilo od Gospodina za Josipa.
43 Josip je imao vojsku koja je ratovala, izlazeći u četama i četama brojeći četrdeset tisuća i šest stotina naoružanih ljudi da pomognu kralju i Josipu protiv neprijatelja, osim kraljevih časnika i njegovih slugu i bezbrojnih stanovnika Egipta.
44 Josip dade svojim junacima i svoj svojoj vojsci štitove i koplja, kape i oklope i kamenje za praćke.

POGLAVLJE 50

1 U to vrijeme dođoše sinovi Taršiša protiv sinova Izmaela i zaratiše s njima, te sinovi Taršiša dugo vremena pljačkahu Izmaele.
2 U ono vrijeme, Izmaelovi sinovi bili su malobrojni i nisu mogli nadvladati Taršišane te su bili jako ugnjetavani.
3 Starješine Izmaelaca poslaše zapis egipatskom kralju: “Pošalji svojim slugama časnike i vojsku da nam pomognu u borbi protiv sinova Taršiša, jer već dugo vremena uništavamo ljude.”
4 Faraon posla Josipa s junacima i vojskom koja je bila s njim, a također i svoje junake iz kraljevske kuće.
5 I otišli su u zemlju Havilu k sinovima Jišmaelovim da im pomognu protiv sinova Taršiša. I sinovi Jišmaelovi ratovali su sa sinovima Taršiša. Josip je porazio Taršišane i pokorio svu njihovu zemlju, i sinovi Jišmaelovi žive u njoj do danas.
6 Kad je zemlja Taršiš bila pokorena, svi Taršišiti su pobjegli i došli na granicu svoje braće, sinova Javana, a Josip se sa svim svojim junacima i vojskom vratio u Egipat, nijedan od njih nije nedostajao.
7 A za vrijeme promjene godine, druge godine Josipova vladanja nad Egiptom, Jahve dade veliko obilje po svoj zemlji sedam godina, kao što je Josip rekao, jer Jahve blagoslovi sav urod zemlje u one dane sedam godina, i jeli su i bili su vrlo siti.
8 Josip je u to vrijeme imao pod sobom časnike koji su skupljali svu hranu dobrih godina i gomilali žito godinu za godinom te ga stavljali u Josipove riznice.
9 I kad god bi skupljali hranu, Josip je zapovjedio da donesu žito u klasju, a s njim i malo zemlje s polja, da se ne pokvari.
10 Josip je tako činio godinu za godinom i nakupio je žita kao pijeska morskoga, jer su mu zalihe bile neizmjerne i nisu se mogle izbrojiti od obilja.
11 I svi stanovnici Egipta sakupili su obilje svake hrane u svojim zalihama tijekom sedam dobrih godina, ali nisu s njom postupali kao što je postupio Josip.
12 I sva hrana koju su Josip i Egipćani skupili tijekom sedam godina obilja, bila je pohranjena za zemlju u zalihe za sedam godina gladi, za prehranu cijele zemlje.
13 I stanovnici Egipta napunili su svaki svoju zalihu i svoje skrovište žitom, da se prehranjuju tijekom gladi.
14 Josip je razmjestio svu hranu koju je sakupio po svim egipatskim gradovima, zatvorio je sva skladišta i postavio nad njima stražare.
15 Josipova žena Osnata, kći Potiferina, rodila mu je dva sina, Manašea i Efrajima. Josip je imao trideset i četiri godine kad ih je rodio.
16 Dječaci su odrasli i išli su njegovim putovima i po njegovim uputama, nisu skrenuli s puta kojem ih je otac učio, ni desno ni lijevo.
17 Jahve je bio s dječacima, te su odrasli i stekli razumijevanje i vještinu u svoj mudrosti i u svim poslovima upravljanja. Svi kraljevi časnici i njegovi velikaši među stanovnicima Egipta uzdizali su dječake i oni su bili odgojeni među kraljevom djecom.
18 Sedam godina obilja koje su bile po cijeloj zemlji završiše, a za njima dođe sedam godina gladi, kao što je Josip rekao, i glad zavlada po cijeloj zemlji.
19 I sav egipatski narod vidje da je u egipatskoj zemlji počela glad i sav egipatski narod otvori svoje zalihe žita jer ih je glad obuzela.
20 I nađoše svu hranu koja je bila u njihovim zalihama punu gamadi i nije bila prikladna za jelo, i glad je zavladala cijelom zemljom, i svi stanovnici Egipta došli su i plakali pred faraonom, jer ih je glad teško mučila.
21 I rekoše faraonu: “Daj hrane svojim slugama, zašto bismo umirali od gladi pred tvojim očima, mi i naša djeca?”
22 A faraon im odgovori: “Zašto vapite k meni? Nije li Josip zapovjedio da se žito čuva tijekom sedam godina obilja za godine gladi? Zašto niste poslušali njegov glas?”
23 A egipatski narod odgovori kralju: “Živjela duša tvoja, gospodaru naš, sluge tvoje su učinile sve što je Josip naredio. Jer su i sluge tvoje skupljale sav urod svojih polja tijekom sedam godina obilja i pohranjivale ga u zalihe do danas.”
24 A kad je glad prevladala tvoje sluge, otvorili smo svoje zalihe i gle, sav naš proizvod bio je pun štetočina i nije bio prikladan za jelo.
25 Kad je kralj čuo sve što se dogodilo stanovnicima Egipta, kralj se jako uplašio zbog gladi i bio je vrlo prestrašen; i kralj odgovori egipatskom narodu: “Budući da vam se sve ovo dogodilo, idite k Josipu i učinite sve što vam kaže, ne prekršite njegove zapovijedi.”
26 Sav egipatski narod izađe k Josipu i reče mu: “Daj nam hrane! Zašto bismo umirali pred tobom od gladi? Sedam

godina smo skupljali svoj urod, kao što si nam naredio, i stavljali ga u zalihe. Tako nas je zadesilo."
27 Kad je Josip čuo sve riječi egipatskog naroda i što ih je zadesilo, otvorio je sve svoje zalihe žitarica i prodavao ih egipatskom narodu.
28 Glad je zavladala cijelom zemljom i bila je u svim krajevima, ali u egipatskoj zemlji bilo je proizvoda na prodaju.
29 I svi stanovnici Egipta došli su k Josipu kupiti žito, jer ih je mučila glad i sve im se žito pokvarilo, a Josip ga je svaki dan prodavao svemu egipatskom narodu.
30 I svi stanovnici zemlje kanaanske i Filistejci i oni s one strane Jordana, i sinovi istoka i svi gradovi dalekih i bliskih zemalja čuli su da u Egiptu ima žita i svi su došli u Egipat kupiti žito, jer ih je hvatala glad.
31 Josip otvori zalihe žita i postavi nad njima nadglednike, te oni svaki dan stajahu i prodavahu svima koji su dolazili.
32 Josip je znao da će i njegova braća doći u Egipat kupiti žito, jer je glad harala cijelom zemljom. I Josip zapovjedi svemu svom narodu da se to objavi po cijeloj egipatskoj zemlji, govoreći:
33 Kralju, njegovu drugome i njihovim velikašima je dragovoljno da tko god želi kupiti žito u Egiptu ne šalje svoje sluge u Egipat da kupuju, nego svoje sinove, a također i svaki Egipćanin ili Kanaanac koji dođe iz bilo kojeg skladišta od kupnje žita u Egiptu i ode ga prodavati po cijeloj zemlji, taj će umrijeti, jer nitko neće kupovati osim za uzdržavanje svog kućanstva.
34 A tko god vodi dvije ili tri životinje, poginut će, jer čovjek će voditi samo svoju životinju.
35 Josip postavi stražare na egipatska vrata i zapovjedi im: "Tko god dođe kupiti žito, ne puštajte ga unutra dok se ne zapiše njegovo ime, ime njegova oca i ime oca njegova oca. Što god se zapiše danju, pošaljite mi njihova imena navečer da znam njihova imena."
36 Josip je postavio časnike po cijeloj zemlji egipatskoj i zapovjedio im da čine sve te stvari.
37 Josip je učinio sve to i donio ove uredbe kako bi znao kada će njegova braća doći u Egipat kupiti žito; i Josipov narod je svakodnevno objavljivao u Egiptu ove riječi i uredbe koje je Josip naredio.
38 I svi stanovnici istočne i zapadne zemlje i cijele zemlje čuli su za uredbe i propise koje je Josip donio u Egiptu, pa su stanovnici s kraja zemlje dolazili i kupovali žito u Egiptu dan za danom, a zatim odlazili.
39 I svi egipatski upravitelji činili su kako je Josip naredio, i svi koji su dolazili u Egipat kupovati žito, vratari su zapisivali njihova imena i imena njihovih otaca i svaki dan ih navečer donosili pred Josipa.

POGLAVLJE 51

1 Jakov kasnije ču da u Egiptu ima žita i pozva svoje sinove da odu u Egipat kupiti žito, jer je i njih stigla glad, i pozva svoje sinove govoreći:
2 Čujem da u Egiptu ima žita i da ga svi narodi zemlje idu tamo kupovati. Zašto se sada pokazujete zadovoljnima pred cijelom zemljom? Idite i vi u Egipat i kupite nam malo žita među onima koji onamo dolaze, da ne poginemo.
3 I sinovi Jakovljevi poslušaše glas svoga oca i ustadoše da siđu u Egipat kako bi kupili žito među ostalima koji su onamo došli.
4 I Jakov, otac njihov, zapovjedi im: "Kad uđete u grad, ne ulazite zajedno na jedna vrata zbog stanovnika one zemlje."
5 Jakovljevi sinovi odoše u Egipat. Jakovljevi sinovi učiniše sve kako im je otac zapovjedio. Jakov ne posla Benjamina, jer reče: "Da mu se ne dogodi kakva nesreća na putu kao njegovu bratu." I odoše deset Jakovljevih sinova.
6 Dok su Jakovljevi sinovi išli putem, pokajali su se za ono što su učinili Josipu i rekli su jedan drugome: "Znamo da je naš brat Josip otišao u Egipat. Sada ćemo ga tražiti gdje god idemo. Ako ga nađemo, uzet ćemo ga od gospodara njegova za otkupninu. Ako ne, onda ćemo ga silom umrijeti za njega."
7 Jakovljevi sinovi pristadoše na to i ojačaše se zbog Josipa da ga izbave iz ruke njegova gospodara. Jakovljevi sinovi odoše u Egipat. Kad se približiše Egiptu, odvojiše se jedni od drugih i prođoše kroz deset egipatskih vrata. Vratari zapisaše njihova imena toga dana i dovedoše ih Josipu navečer.
8 Josip pročita imena s ruke gradskih vratara i nađe da su mu braća ušla na deset gradskih vrata. U to vrijeme Josip zapovjedi da se to objavi po cijeloj zemlji egipatskoj:
9 Izađite svi čuvari skladišta, zatvorite sva skladišta žita i neka samo jedno ostane otvoreno da oni koji dođu mogu kupiti iz njega.
10 I svi Josipovi časnici učiniše tako u to vrijeme i zatvoriše sve zalihe, a samo jednu ostaviše otvorenu.
11 Josip dade napisana imena svoje braće onome koji je bio postavljen nad otvorenim skladištem i reče mu: "Tko god dođe k tebi kupiti žito, pitaj ga za ime, a kad ljudi s tim imenima dođu pred tebe, uhvati ih i pošalji ih, i oni to učiniše."
12 A kad su Jakovljevi sinovi došli u grad, udružili su se u gradu da potraže Josipa prije nego što su kupili žita.
13 I otišli su do zidina bludnica i tražili su Josipa u zidinama bludnica tri dana, jer su mislili da će Josip ući u zidine bludnica, jer je Josip bio vrlo lijep i lijep, a Jakovljevi sinovi tražili su Josipa tri dana i nisu ga mogli naći.
14 Čovjek koji je bio postavljen nad otvorenom riznicom tražio je imena koja mu je Josip dao, ali ih nije našao.
15 I posla Josipu govoreći: "Prošla su tri dana, a ljudi čija si mi imena dao nisu došli. Zato Josip posla sluge da potraže te ljude po cijelom Egiptu i dovedu ih pred Josipa."
16 Josipove sluge odoše i dođoše u Egipat, ali ih ne nađoše. Otiđoše u Gošen, ali ih ondje ne nađoše. Otiđoše u grad Ramses, ali ih ne nađoše.
17 Josip je nastavio slati šesnaest slugu da traže njegovu braću, a oni su otišli i raširili se po četiri ugla grada. Četvorica slugu uđoše u kuću bludnica i nađoše ondje desetoricu ljudi kako traže svoga brata.
18 A ona četiri čovjeka uzeše ih i dovedoše pred njega te mu se pokloniše do zemlje. Josip je sjedio na prijestolju u hramu, odjeven u kneževsku odjeću, a na glavi mu je bila velika zlatna kruna, a oko njega sjedili su svi moćnici.
19 I Jakovljevi sinovi ugledaše Josipa, i njegov lik i ljepota i dostojanstvo lica učiniše se divnima u njihovim očima, te mu se ponovno pokloniše do zemlje.

20 I Josip vidje svoju braću i prepozna ih, ali oni njega ne prepoznaše, jer Josip bijaše vrlo velik u njihovim očima, stoga ga ne prepoznaše.
21 Josip im reče: “Odakle dolazite?” Svi odgovoriše: “Tvoje su sluge došle iz zemlje kanaanske kupiti žito, jer je glad vladala po cijeloj zemlji. Tvoje su sluge čule da u Egiptu ima žita, pa su došli među ostalim došljacima kupiti žito za svoju prehranu.”
22 A Josip im odgovori: “Ako ste došli kupiti, kako kažete, zašto ulazite kroz deset gradskih vrata? Možda ste došli samo izvidjeti zemlju.”
23 A oni svi zajedno odgovoriše Josipu: “Nije tako, gospodaru moj! Pravo smo rekli. Tvoje sluge nisu uhode, nego smo došli kupiti žito. Jer su tvoje sluge sve braća, sinovi jednog čovjeka u zemlji kanaanskoj. Otac nam je zapovjedio: ‘Kad dođete u grad, ne ulazite zajedno na ista vrata zbog stanovnika te zemlje.’”
24 A Josip im opet odgovori i reče: “To je ono što sam vam rekao. Došli ste izvidjeti zemlju, zato ste svi ušli kroz deset gradskih vrata; došli ste vidjeti golotinju zemlje.”
25 Svakako, svatko tko dođe kupiti žito ide svojim putem, a vi ste već tri dana u zemlji, a što radite u zidinama bludnica u kojima ste već tri dana? Zar uhode ne čine takve stvari?
26 A oni rekoše Josipu: “Daleko od našeg gospodara da tako govori! Jer nas je dvanaest braće, sinova našeg oca Jakova u zemlji kanaanskoj, sina Izaka, sina Abrahama, Hebreja. Evo, najmlađi je danas s našim ocem u zemlji kanaanskoj, a jednoga nema. Izgubio se među nama, pa smo mislili da bi mogao biti u ovoj zemlji. Zato ga tražimo po cijeloj zemlji i došli smo čak do kuća bludnica da ga ondje tražimo.”
27 A Josip im reče: "Jeste li ga tražili po cijeloj zemlji, te vam je ostao samo Egipat da ga ondje tražite? I što bi vaš brat trebao učiniti u kućama bludnica, iako je u Egiptu? Niste li rekli da ste od sinova Izaka, sina Abrahamova, pa što bi onda sinovi Jakovljevi učinili u kućama bludnica?"
28 A oni mu rekoše: “Čuli smo da su nam ga Izmaelci ukrali, a javljeno nam je da su ga prodali u Egiptu. Tvoj sluga, naš brat, vrlo je lijep i lijep. Mislili smo da će sigurno biti u kućama bludnica. Zato su tvoje sluge otišle onamo da ga traže i daju otkupninu za njega.”
29 A Josip im i dalje odgovara: “Zaista lažno govorite i iznosite laži govoreći o sebi da ste sinovi Abrahamovi! Tako živ bio faraon, vi ste špijuni, zato ste došli u kuće bludnica da vas nitko ne prepozna.”
30 Josip im reče: “A sada ako ga nađete i njegov gospodar od vas zatraži veliku cijenu, hoćete li je dati za njega?” Oni rekoše: “Dat će se.”
31 A on im reče: “Ako se njegov gospodar ne složi rastati od njega za veliku cijenu, što ćete mu učiniti zbog njega?” Oni mu odgovoriše: “Ako nam ga ne da, ubit ćemo ga, a brata ćemo uzeti i otići.”
32 A Josip im reče: “To je ono što sam vam rekao; vi ste špijuni, jer ste došli pobiti stanovnike zemlje. Čuli smo, naime, da su dvojica vaše braće pobila sve stanovnike Šekema u zemlji kanaanskoj zbog vaše sestre, a vi sada dolazite učiniti isto u Egiptu zbog svog brata.”
33 Samo ću po ovome znati da ste pošteni ljudi: ako pošaljete kući jednoga između sebe da uzme vašeg najmlađeg brata od vašeg oca i dovede ga ovamo k meni, i time ću znati da ste u pravu.
34 Josip pozva sedamdeset svojih junaka i reče im: “Uzmite ove ljude i dovedite ih u odjel.”
35 A junaci uhvatiše desetoricu ljudi, uhvatiše ih i baciše ih u zatvor, i oni ostadoše u zatvoru tri dana.
36 Trećeg dana Josip ih dade izvesti iz zatvora i reče im: “Ako ste pošteni ljudi, učinite ovo da biste živjeli: jedan od vaše braće bit će zatvoren u zatvoru dok vi idete i odnesete žito za svoju obitelj u zemlju kanaansku. Dovedite svog najmlađeg brata i dovedite ga ovamo k meni da znam da ste pošteni ljudi kad ovo učinite.”
37 Josip izađe od njih i uđe u sobu te zaplaka velikim plačem, jer mu se smilovalo na njih. Umi lice i vrati im se. Uzme od njih Simeona i naredi da ga svežu, ali Simeon ne htjede, jer bijaše vrlo moćan čovjek i nisu ga mogli svezati.
38 Josip pozva svoje junake i sedamdeset hrabrih ljudi dođe pred njega s izvučenim mačevima u rukama, a Jakovljevi sinovi se prestrašiše nad njima.
39 A Josip im reče: “Uhvatite ovog čovjeka i zatvorite ga u tamnicu dok mu ne dođu braća.” Josipovi hrabri ljudi požuriše i svi uhvatiše Simeona da ga svežu, a Simeon ispusti glasan i strašan krik, a krik se čuo izdaleka.
40 I svi hrabri Josipovi ljudi prestrašiše se zvuka vriske te padoše licem na zemlju, silno se prestrašiše i pobjegoše.
41 Svi ljudi koji su bili s Josipom pobjegli su jer su se jako bojali za svoje živote, a ondje su ostali samo Josip i njegov sin Manaše. Manaša, sin Josipov, vidjevši snagu Simeonovu, jako se razgnjevi.
42 Manaša, sin Josipov, ustade na Šimeona, a Manaša udari Šimeona snažno šakom u potiljak, te se Šimeon utiša od bijesa.
43 Manasa uhvati Simeona, snažno ga uhvati, sveza ga i odvede u tamnicu. Svi Jakovljevi sinovi bili su zapanjeni mladićevim postupkom.
44 A Simeon reče svojoj braći: “Nitko od vas ne smije reći da je ovo ubojstvo Egipćanina, nego da je to ubojstvo doma moga oca.”
45 Nakon toga Josip zapovjedi da pozovu onoga koji je bio postavljen nad skladištem, da im napuni vreće žitom koliko god mogu nositi, da svakome vrati novac u vreću i da im da hranu za put. Tako im i učini.
46 Josip im zapovjedi: “Pazite da ne prekršite moje naredbe i dovedete svog brata kako sam vam rekao. Kad mi dovedete svog brata ovamo, znat ću da ste pošteni ljudi i poslovat ćete u zemlji. Vratit ću vam vašeg brata i vi ćete se u miru vratiti svom ocu.”
47 I svi odgovoriše i rekoše: "Kako nam gospodar kaže, učinit ćemo." I pokloniše mu se do zemlje.
48 I svaki čovjek natovari svoje žito na magarca i odu da idu u zemlju kanaansku k svom ocu. I dođu do gostionice i Levi raširi svoju vreću da da hrane svom magarcu, kad vidje i gle, njegov novac, u punoj težini, još je uvijek u njegovoj vreći.
49 Čovjek se jako prestraši i reče svojoj braći: “Novac mi je vraćen! Evo ga u mojoj vreći.” Ljudi se jako prestrašiše i rekoše: “Što nam je to Bog učinio?”
50 I svi rekoše: “Gdje je milost Gospodnja prema ocima našim, prema Abrahamu, Izaku i Jakovu? Da nas je Gospod danas predao u ruke egipatskog kralja da smišlja protiv nas?”

51 A Juda im reče: "Zaista smo krivi grešnici pred Gospodinom, Bogom svojim, što smo prodali brata svoga, vlastito tijelo svoje. Zašto onda govorite: Gdje je Gospodinova milost prema ocima našim?"
52 A Ruben im reče: "Nisam li vam rekao: 'Ne griješite protiv dječaka', a vi me niste poslušali? Sad ga Bog traži od nas. Kako se usuđujete reći: 'Gdje je Gospodinova milost prema našim ocima?' Kad ste vi griješili Gospodinu?"
53 I prenoćiše na tom mjestu, a rano ujutro ustadoše i natovariše magarce žitom, pa ih povedeše i odoše dalje te stigoše u očevu kuću u zemlji kanaanskoj.
54 Jakov i njegova obitelj izađoše u susret njegovim sinovima. Jakov vidje da im brat Šimun nije s njima. Zato Jakov reče svojim sinovima: "Gdje je vaš brat Šimun, kojega ne vidim?" I sinovi mu ispričaše sve što im se dogodilo u Egiptu.

POGLAVLJE 52

1 Uđoše u svoju kuću i svaki otvori svoju vreću. Vidješe: ondje je svačiji svežanj novca. Zbog toga se oni i njihov otac jako prestrašiše.
2 Jakov im reče: “Što ste mi to učinili? Poslao sam vašeg brata Josipa da se raspita za vaše dobro, a vi ste mi rekli: ‘Prožderala ga je divlja zvijer.’”
3 I Simeon je otišao s vama kupiti hranu, a vi kažete da ga je egipatski kralj zatvorio u tamnicu, a vi želite odvesti Benjamina da i njega ubijete i da mi zbog Benjamina i brata njegova Josipa svedete sijedu kosu u grob.
4 Zato moj sin neće ići s vama, jer mu je brat mrtav i on je ostao sam, i može ga snaći nesreća putem kojim idete, kao što se dogodila njegovu bratu.
5 A Ruben reče svom ocu: “Ubit ćeš moja dva sina ako ne dovedem tvog sina i ne stavim ga preda te.” Jakov reče svojim sinovima: “Ostanite ovdje i ne idite u Egipat, jer moj sin neće sići s vama u Egipat niti će umrijeti kao njegov brat.”
6 A Juda im reče: "Klonite se njega dok se ne završi žito, jer će tada reći: 'Odvedite svog brata!' kad se nađe u opasnosti od gladi, svoj život i život svoje obitelji."
7 U one dane glad je bila teška po cijeloj zemlji i svi narodi zemlje odlazili su i dolazili u Egipat da kupe hranu, jer je glad među njima bila velika, i Jakovljevi sinovi ostali su u Kanaanu godinu i dva mjeseca dok im nije potrošeno žito.
8 I dogodi se, nakon što im je žito pojedeno, da je cijelo kućanstvo Jakovljevo patilo od gladi, i sva dojenčad Jakovljevih sinova okupi se i pristupiše Jakovu, i svi ga okružiše, i rekoše mu: Daj nam kruha, i zašto bismo svi umirali od gladi u tvojoj prisutnosti?
9 Jakov je čuo riječi sinova svoga i zaplakao je velikim plačem, i sažalio se nad njima, te Jakov pozva svoje sinove i svi dođoše i sjedoše pred njega.
10 Jakov im reče: “Niste li vidjeli kako vaša djeca danas plaču nada mnom govoreći: ‘Dajte nam kruha!’, a nema ga. Vratite se sada i kupite nam malo hrane.”
11 Juda odgovori i reče svom ocu: "Ako pošalješ našeg brata s nama, sići ćemo i kupiti ti žita, a ako ga ne pošalješ, onda nećemo sići. Jer nam je egipatski kralj posebno naredio: 'Ne smijete vidjeti moje lice ako vaš brat ne bude s vama.' Jer je egipatski kralj snažan i moćan kralj. Ako odemo k njemu bez brata, svi ćemo biti pogubljeni."
12 Zar ne znaš i zar nisi čuo da je taj kralj vrlo moćan i mudar i da nema nijednog njemu sličnog na svoj zemlji? Gle, vidjeli smo sve kraljeve zemlje i nismo vidjeli nijednog kao taj kralj, kralj egipatski; zaista među svim kraljevima zemlje nema većeg od Abimeleka, kralja Filistejaca, a ipak je kralj egipatski veći i moćniji od njega, a Abimelek se može usporediti samo s jednim od njegovih časnika.
13 Oče, nisi vidio njegovu palaču i njegovo prijestolje i sve njegove sluge kako stoje pred njim; nisi vidio tog kralja na njegovom prijestolju u njegovoj raskoši i kraljevskom izgledu, odjevenog u svoje kraljevske haljine s velikom zlatnom krunom na glavi; nisi vidio čast i slavu koju mu je Bog dao, jer nema nikoga sličnog njemu na cijeloj zemlji.
14 Oče, nisi vidio mudrosti, razuma i znanja koje mu je Bog dao u srce, niti si čuo njegov slatki glas kad nam je govorio.
15 Ne znamo, oče, tko mu je otkrio naša imena i sve što nas je snašlo, ali on je ipak pitao za tebe: "Je li ti otac još živ i je li dobro?"
16 Nisi vidio da je on upravljao poslovima egipatske vlade, a da nije pitao faraona, gospodara svoga; nisi vidio strahopoštovanje i strahopoštovanje koje je ulijevao svim Egipćanima.
17 A kad smo otišli od njega, zaprijetili smo da ćemo Egiptu učiniti kao i ostalim gradovima Amorejaca i bili smo silno gnjevni zbog svih njegovih riječi koje je izrekao o nama kao špijunima. I sada, kad ponovno dođemo pred njega, njegov će nas strah obuzeti, i nitko od nas neće moći s njim progovoriti ni malu ni veliku riječ.
18 A sada, oče, molimo te, pošalji dječaka s nama da siđemo i kupimo ti hrane za život i ne poginemo od gladi. Jakov reče: "Zašto si mi tako zlo učinio rekavši kralju da imaš brata? Što si mi to učinio?"
19 A Juda reče svome ocu Jakovu: "Daj dječaka u moje ruke, pa ćemo ustati i otići u Egipat i kupiti žito, pa ćemo se vratiti. A kad se vratimo, ako dječaka ne bude s nama, neka ja budem kriv za tebe zauvijek."
20 Jesi li vidio svu našu dojenčad kako plaču nad tobom od gladi, a u tvojoj ruci nema snage da ih nasitiš? Neka se sada probudi tvoje smilovanje nad njima i pošalji našeg brata s nama, pa ćemo poći.
21 Jer kako će se tebi pokazati milost Gospodnja prema našim precima kad kažeš da će ti egipatski kralj uzeti sina? Tako živ bio Gospodin, neću ga ostaviti dok ga ne dovedem i ne postavim preda te. Nego moli za nas Gospodinu da nam učini milost, da nas primi milostivo i ljubazno pred egipatskog kralja i njegove ljude, jer da nismo oklijevali, sigurno bismo se sada vratili drugi put s tvojim sinom.
22 Jakov reče svojim sinovima: “Uzdam se u Gospodina Boga da će vas izbaviti i dati vam milost u očima egipatskog kralja i u očima svih njegovih ljudi.”
23 Zato ustani i idi k čovjeku i uzmi za njega u svoje ruke dar od onoga što se može nabaviti u zemlji i donesi ga pred njega, a Svemogući Bog neka ti ukaže milost pred sobom da pošalje s tobom vašu braću Benjamina i Šimeona.
24 I svi ljudi ustadoše i uzeše svoga brata Benjamina i uzmeše u ruke velik dar od najboljih plodova zemlje, a uz to uzmeše i dvostruki dio srebra.

25 Jakov strogo zapovjedi svojim sinovima u vezi Benjamina: “Čuvajte ga se na putu kojim idete i ne odvajajte se od njega na putu, ni u Egiptu.”
26 Jakov ustade između sinova svojih, raširi ruke i pomoli se Gospodinu za svoje sinove govoreći: “Gospodine, Bože neba i zemlje, sjeti se saveza svoga s našim ocem Abrahamom, sjeti se saveza s mojim ocem Izakom i učini milost sinovima mojim i ne daj ih u ruke egipatskog kralja. Učini to, molim te, Bože, radi milosrđa svoga, i izbavi svu djecu moju i izbavi ih iz egipatske vlasti i pošalji im njihova dva brata.”
27 I sve žene Jakovljevih sinova i njihova djeca podigoše oči k nebu i svi plakahu pred Gospodinom i vapiše mu da izbavi njihove očeve iz ruke egipatskog kralja.
28 Jakov napisa zapis egipatskom kralju i predade ga u ruke Judi i njegovim sinovima za egipatskog kralja, rekavši:
29 Od tvoga sluge Jakova, sina Izaka, sina Abrahama Hebrejskoga, kneza Božjega, kralju moćnom i mudrom, otkrivatelju tajni, kralju egipatskom, pozdrav.
30 Neka je znano mom gospodaru, kralju egipatskom, da nas je u zemlji kanaanskoj mučila glad, pa sam poslao k tebi svoje sinove da nam od tebe kupe malo hrane za našu prehranu.
31 Jer su me sinovi okružili, a ja, budući da sam vrlo star, ne mogu vidjeti svojim očima, jer su mi oči postale vrlo teške od starosti, kao i od svakodnevnog plača za mojim sinom, za Josipom koji je nestao ispred mene, i zapovjedio sam svojim sinovima da ne ulaze na vrata grada kada dođu u Egipat, zbog stanovnika zemlje.
32 I zapovjedio sam im da idu po Egiptu i traže moga sina Josipa, možda bi ga ondje mogli pronaći, i oni su to i učinili, a ti si ih smatrao špijunima zemlje.
33 Nismo li čuli o tebi da si protumačio faraonov san i da si mu govorio istinu? Kako onda u svojoj mudrosti ne znaš jesu li moji sinovi špijuni ili ne?
34 Stoga, gospodaru moj i kralju, evo, poslao sam sina svoga pred tobom, kao što si rekao sinovima mojim; molim te, pripazi na njega dok se ne vrati k meni u miru sa svojom braćom.
35 Zar ne znaš ili nisi čuo što je Bog naš učinio faraonu kad je uzeo moju majku Saru, i što je učinio Abimeleku, kralju Filistejaca, zbog nje, i što je otac naš Abraham učinio devetorici elamskih kraljeva, kako ih je sve pobio s nekoliko ljudi koji su bili s njim?
36 A također što su moja dva sina, Simeon i Levi, učinili s osam gradova Amorejaca, kako su ih uništili zbog njihove sestre Dine?
37 A također i zbog svog brata Benjamina tješili su se zbog gubitka njegova brata Josipa; što će onda učiniti za njega kad vide da ruka bilo kojeg naroda nad njima nadvladava zbog njega?
38 Zar ne znaš, kralju egipatski, da je moć Božja s nama i da Bog uvijek čuje naše molitve i ne napušta nas u sve dane?
39 A kad su mi sinovi moji ispričali o tvojim postupcima s njima, nisam zazvao Gospodina zbog tebe, jer bi tada poginuo sa svojim ljudima prije nego što bi sin moj Benjamin došao pred tebe. Ali pomislio sam da bi, budući da je sin moj Simeon u tvojoj kući, možda mogao biti milostiv prema njemu, stoga ti nisam učinio to.
40 Zato evo, sin moj Benjamin dolazi k tebi s mojim sinovima, pazi na njega i pogledaj ga, i tada će Bog pogledati na tebe i na cijelo tvoje kraljevstvo.
41 Sad sam ti rekao sve što mi je na srcu, i evo, sinovi moji dolaze k tebi sa svojim bratom, istraži lice cijele zemlje zbog njih i vrati ih u miru s njihovom braćom.
42 I Jakov predade zapis svojim sinovima na čuvanje Judi da ga predaju egipatskom kralju.

POGLAVLJE 53

1 Jakovljevi sinovi ustadoše, uzeše Benjamina i sve darove te odoše i dođoše u Egipat i stadoše pred Josipa.
2 Josip ugleda svoga brata Benjamina s njima i pozdravi ih, i ti ljudi dođoše u Josipovu kuću.
3 I Josip zapovjedi upravitelju svoje kuće da da svojoj braći jesti, i on im tako i učini.
4 U podne posla Josip po ljude da dođu pred njega s Benjaminom. Ljudi ispričaju upravitelju Josipove kuće o srebru koji je vraćen u njihove vreće, a on im reče: “Bit će vam dobro, ne bojte se!” I dovede im brata njihova Šimeona.
5 A Simeon reče svojoj braći: “Gospodar Egipata postupio je sa mnom vrlo dobro; nije me držao svezanog, kao što ste vidjeli svojim očima; kad ste izašli iz grada, pustio me je na slobodu i postupio je dobro sa mnom u svojoj kući.”
6 Juda uze Benjamina za ruku i dođoše pred Josipa te mu se pokloniše do zemlje.
7 I ljudi dadoše dar Josipu i svi sjedoše pred njega, a Josip ih upita: “Jeste li dobro s vama, je li dobro s vašom djecom, je li dobro s vašim ostarjelim ocem?” A oni rekoše: “Dobro je.” I Juda uze zapis koji Jakov bijaše poslao i dade ga u Josipove ruke.
8 Josip pročita pismo i prepozna očevo rukopis, te htjede plakati, pa uđe u unutarnju sobu i zaplaka velikim plačem, pa izađe.
9 I podiže oči i ugleda svoga brata Benjamina pa reče: "Je li ovo tvoj brat o kojem si mi govorio?" Benjamin pristupi Josipu, a Josip stavi ruku na njegovu glavu i reče mu: "Neka ti Bog bude milostiv, sine moj."
10 Kad Josip ugleda svoga brata, sina svoje majke, opet htjede plakati, pa uđe u sobu i ondje zaplaka. Umi lice, izađe i prestade plakati te reče: "Pripremite jelo."
11 Josip je imao čašu iz koje je pio, a bila je od srebra, lijepo ukrašena oniksom i bdelijem, i Josip je udario čašom pred svojom braćom dok su sjedili da jedu s njim.
12 A Josip reče ljudima: "Po ovoj čaši znam da su Ruben, prvorođenac, Šimun, Levi, Juda, Isakar i Zebulon sinovi jedne majke. Sjednite jesti prema svojim rođenjima."
13 I ostale je postavio prema njihovom rođenju i rekao: “Znam da ovaj tvoj najmlađi brat nema brata, a ni ja, kao i on, nemam brata; neka stoga sjedne sa mnom da jede.”
14 Benjamin se pope pred Josipa i sjede na prijestolje, a ljudi su promatrali Josipova djela i bili su zapanjeni nad njima; i ljudi su u to vrijeme jeli i pili s Josipom, a on im je tada dao darove, i Josip je dao jedan dar Benjaminu, a Manaše i Efrajim su vidjeli djela svoga oca i također su mu dali darove, a Osnat mu je dao jedan dar, i to je bilo pet darova u Benjaminovoj ruci.

15 Josip im donese vino da piju, ali oni ne htjedoše piti, nego rekoše: “Od dana kad je Josip nestao, nismo pili vina niti jeli ikakve slastice.”
16 Josip im se zakle i snažno ih navaljivao te su toga dana s njim obilno pili. Nakon toga se Josip okrenuo svom bratu Benjaminu da s njim razgovara, a Benjamin je još uvijek sjedio na prijestolju pred Josipom.
17 Josip mu reče: "Jesi li imao djecu?" On odgovori: "Tvoj sluga ima deset sinova, a ovo su im imena: Bela, Beker, Ašbal, Gera, Naaman, Ahi, Roš, Mupim, Chupim i Ord. Nazvao sam ih po svom bratu kojega nisam vidio."
18 I naredi im da mu donesu njegovu kartu zvijezda, po kojoj je Josip znao sva vremena, a Josip reče Benjaminu: “Čuo sam da Hebreji poznaju svu mudrost, znaš li ti išta od toga?”
19 A Benjamin reče: “Tvoj sluga zna svu mudrost kojoj me je naučio otac moj.” Josip reče Benjaminu: “Pogledaj sada ovaj instrument i shvati gdje je tvoj brat Josip u Egiptu, za kojeg si rekao da je sišao u Egipat.”
20 I Benjamin ugleda taj instrument s kartom zvijezda na nebu, i bio je mudar i pogledao je u njega da sazna gdje je njegov brat, i Benjamin podijeli cijelu zemlju egipatsku na četiri dijela, i otkri da je onaj koji sjedi na prijestolju pred njim njegov brat Josip, i Benjamin se jako začudio, i kad je Josip vidio da je njegov brat Benjamin toliko zapanjen, reče Benjaminu: “Što si vidio i zašto si zapanjen?”
21 A Benjamin reče Josipu: “Po ovome vidim da Josip, brat moj, sjedi ovdje sa mnom na prijestolju.” Josip mu reče: “Ja sam Josip, brat tvoj, ne otkrivaj to svojoj braći. Evo, poslat ću te s njima kad odu i zapovjedit ću da ih se vrati u grad, a ja ću te uzeti od njih.”
22 I ako se usude riskirati svoje živote i bore se za tebe, tada ću znati da su se pokajali za ono što su mi učinili, i dat ću im se poznati, a ako te ostave kad te uzmem, tada ćeš ostati sa mnom, i ja ću se prepirati s njima, i oni će otići, i neću im se dati poznati.
23 U to vrijeme Josip zapovjedi svome dvorjaninu da im napuni vreće hranom, da svakome stavi novac u vreću, a čašu u vreću Benjamina i da im da hrane za put. Tako im i učiniše.
24 A sljedećeg dana ustadoše ljudi rano ujutro, natovariše magarce žitom i krenuše s Benjaminom te odoše u zemlju kanaansku sa svojim bratom Benjaminom.
25 Nisu se još daleko odmakli od Egipta kad Josip zapovjedi upravitelju svog dvora: “Ustani, progoni ove ljude prije nego što se previše udalje od Egipta i reci im: ‘Zašto ste ukrali čašu moga gospodara?’”
26 Josipov dvornik ustade i dođe do njih te im ispriča sve Josipove riječi. Kad su to čuli, silno se razgnjeviše i rekoše: “U koga se nađe čaša gospodara tvoga, taj će umrijeti, a i mi ćemo postati robovi.”
27 Požuriše i svaki skinu svoju vreću s magarca. Pogledaše u svoje torbe i čaša se nađe u Benjaminovoj torbi. Svi razderaše svoje haljine i vratiše se u grad. Tukli su Benjamina na putu, neprestano ga udarajući dok nije ušao u grad i stali su pred Josipa.
28 Juda se razgnjevi i reče: “Ovaj me čovjek doveo natrag samo da danas uništim Egipat.”
29 I dođoše ljudi u Josipovu kuću i nađoše Josipa gdje sjedi na svom prijestolju, a svi junaci stojeći mu zdesna i slijeva.
30 A Josip im reče: “Što ste to učinili? Uzeli ste moju srebrnu čašu i otišli? Znam da ste je uzeli kako biste saznali u kojem je dijelu zemlje vaš brat.”
31 A Juda reče: “Što ćemo reći gospodaru našemu, što ćemo govoriti i kako ćemo se opravdati? Bog je danas pronašao bezakonje svih slugu tvojih, zato nam je danas učinio ovo.”
32 Josip ustade, uhvati Benjamina i silom ga ote od braće njegove. Uđe u kuću i zaključa vrata pred njima. Josip zapovjedi upravitelju dvora da im kaže: “Ovako veli kralj: ‘Idite s mirom ocu svome! Evo, uhvatio sam čovjeka u čijoj se ruci našla moja čaša.’

POGLAVLJE 54

1 Kad je Juda vidio kako se Josip prema njima ponaša, pristupi mu, provali vrata i dođe sa svojom braćom pred Josipa.
2 A Juda reče Josipu: “Neka se ne čini teškim u očima moga gospodara, ako sluga tvoj progovori pred tobom?” Josip mu reče: “Govori.”
3 Juda progovori pred Josipom, a braća njegova stajahu ondje pred njima. I Juda reče Josipu: “Kad smo prvi put došli k našem gospodaru kupiti hrane, smatrao si nas uhodama zemlje i doveli smo Benjamina preda te, a ti se još i danas rugaš s nama.”
4 Zato neka kralj čuje moje riječi i neka pošalje našeg brata da pođe s nama našem ocu, da danas ne pogine tvoja duša sa svim dušama stanovnika Egipta.
5 Zar ne znaš što su dvojica moje braće, Simeon i Levi, učinili gradu Šekemu i sedam gradova Amorejaca zbog naše sestre Dine, a također i što su htjeli učiniti zbog svog brata Benjamina?
6 A ja, sa svojom snagom, koji sam veći i moćniji od oboje, dolazim danas na tebe i tvoju zemlju ako nisi htio poslati našeg brata.
7 Nisi li čuo što je Bog naš, koji nas je izabrao, učinio faraonu zbog Sare, majke naše, koju je uzeo od našeg oca, te ga je udario teškim kugama, njega i njegovu obitelj, te Egipćani do danas pričaju o tom čudu jedni drugima? Tako će Bog naš učiniti tebi zbog Benjamina, kojeg si danas uzeo od njegova oca, i zbog zala koje nam danas nanosiš u svojoj zemlji; jer će se Bog naš sjetiti svog saveza s našim ocem Abrahamom i pustit će na tebe zlo, jer si danas ožalostio dušu našeg oca.
8 Zato sada poslušaj riječi koje sam ti danas rekao i pošalji našeg brata da ode da ne pogineš od mača, ti i narod tvoje zemlje, jer me ne možete svi nadvladati.
9 A Josip odgovori Judi: “Zašto si širom otvorio usta svoja i zašto se hvališ nad nama govoreći: ‘Snaga je s tobom?’ Tako živ bio faraon, ako zapovjedim svim svojim hrabrim ljudima da se bore s vama, sigurno ćete ti i ova tvoja braća potonuti u blatu.”
10 A Juda reče Josipu: “Dolično je tebi i narodu tvom da me se bojite! Tako živ bio Jahve, ako jednom izvučem mač svoj, neću ga vratiti u korice dok danas ne pobijem cijeli Egipat; počet ću s tobom, a završit ću s faraonom, gospodarom tvojim.”
11 Josip odgovori i reče mu: “Zaista, snaga nije samo tvoja; ja sam jači i moćniji od tebe; ako izvučeš mač, zabit ću ga tebi i svoj braći tvojoj u vrat.”

12 A Juda mu reče: "Ako danas otvorim usta protiv tebe, progutat ću te, tako da budeš uništen sa zemlje i da danas nestaneš iz svog kraljevstva." A Josip reče: "Ako otvoriš usta, imam moć i moć zatvoriti ti usta kamenom dok ne budeš mogao izustiti ni riječi. Pogledaj koliko je kamenja pred nama! Mogu uzeti kamen, gurnuti ti ga u usta i slomiti ti čeljust."
13 A Juda reče: "Bog je svjedok među nama da dosad nismo htjeli ratovati s tobom; samo nam daj našeg brata, pa ćemo otići od tebe." A Josip odgovori: "Tako živ bio faraon, ako se svi kanaanski kraljevi udruže s tobom, nećeš ga uzeti iz moje ruke."
14 A sada idi ocu svome, a brat će mi biti rob jer je opljačkao kraljev dvor." A Juda reče: "Što se tebe tiče i kralja? Kralj šalje iz svoje kuće po cijeloj zemlji srebro i zlato, bilo kao darove ili kao troškove, a ti još govoriš o svojoj čaši koju si stavio u torbu našega brata i kažeš da ti ju je ukrao?"
15 Bože sačuvaj da naš brat Benjamin ili itko od Abrahamovog potomstva učini ovo da ukrade od tebe ili od bilo koga drugog, bio to kralj, knez ili bilo koji čovjek.
16 Zato prestani s ovom optužbom da cijela zemlja ne čuje tvoje riječi: 'Zbog malo srebra egipatski se kralj prepirao s tim ljudima, optužio ih i uzeo im brata za roba.'
17 A Josip odgovori i reče: "Uzmite ovu čašu i idite od mene, a brata svoga ostavite kao roba, jer je to sud za lopova da bude rob."
18 A Juda reče: "Zašto se ne stidiš svojih riječi, da ostaviš našeg brata i uzmeš svoj pehar? Da nam daš svoj pehar, ili tisuću puta više, nećemo ostaviti svog brata ni za srebro što se nađe u bilo čijoj ruci, da ne poginemo zbog njega."
19 Josip odgovori: "Zašto si ostavio svoga brata i prodao ga za dvadeset srebrnjaka do danas? Zašto onda ne učiniš isto ovome svome bratu?"
20 A Juda reče: "Jahve je svjedok između mene i tebe da ne želimo tvojih bitaka. Zato nam sada daj našeg brata i otići ćemo od tebe bez svađe."
21 Josip odgovori i reče: "Čak i da se sakupe svi kraljevi zemlje, neće moći uzeti vašeg brata iz moje ruke. A Juda reče: "Što ćemo reći našem ocu kad vidi da naš brat ne ide s nama i tugovat će zbog njega?"
22 A Josip odgovori i reče: "Ovo ćeš reći svom ocu: 'Uže je otišlo za vedrom.'
23 A Juda reče: "Zaista si ti kralj! Zašto govoriš te stvari, donoseći lažne sudove? Teško kralju koji je kao ti!"
24 Josip odgovori i reče: "Nema lažnog suda u riječi koju sam rekao zbog vašeg brata Josipa. Ta prodali ste ga Midjancima za dvadeset srebrnjaka, a ocu svome ste to zanijekali i rekli mu: 'Zla ga je zvijer prožderala, Josip je rastrgan.'"
25 A Juda reče: "Evo, Šemova vatra gori u mom srcu; sada ću svu tvoju zemlju spaliti vatrom." A Josip odgovori: "Zaista je tvoja šogorica Tamara, koja je ubila tvoje sinove, ugasila Šekemovu vatru."
26 A Juda reče: "Ako iščupam i jednu dlaku sa svoga tijela, napunit ću sav Egipat njegovom krvlju."
27 A Josip odgovori i reče: "Takav je tvoj običaj činiti kao što si učinio svom bratu kojeg si prodao, i umočio si mu haljinu u krv i donio je svom ocu da kaže da ga je prožderala zla zvijer i evo njegove krvi."
28 Kad je Juda čuo to, silno se razgnjevi i u njemu planu gnjev. Pred njim je na tom mjestu bio kamen težak oko četiri stotine šekela. Juda se razgnjevi, uze kamen u ruku, baci ga prema nebu i uhvati ga lijevom rukom.
29 Poslije ga stavi pod noge svoje i sjede na njega svom snagom svojom, a kamen se pretvori u prah od Judine sile.
30 Josip vidje Judin čin i vrlo se prestraši, ali zapovjedi svom sinu Manasi i on učini s drugim kamenom slično kao što je učinio Juda. I Juda reče svojoj braći: "Neka nitko od vas ne kaže: 'Ovaj je čovjek Egipćanin', nego da je time iz roda našega oca."
31 A Josip reče: "Ne samo tebi je dana snaga, jer i mi smo jaki ljudi, pa zašto se hvališ nad svima nama?" A Juda reče Josipu: "Pošalji nam brata i nemoj danas uništiti svoju zemlju."
32 Josip im odgovori i reče: "Idite i recite svom ocu da ga je prožderala zla zvijer, kao što ste rekli za svog brata Josipa."
33 Juda reče svome bratu Naftaliju i reče mu: "Požuri, idi sada i prebroj sve ulice egipatske pa dođi i reci mi." A Simeon mu reče: "Neka te to ne muči. Sad ću otići na goru i uzeti jedan veliki kamen s gore i sravniti ga sa zemljom na sve u Egiptu i pobit ću sve koji su u njemu."
34 Josip je čuo sve te riječi koje su mu braća govorila, ali nisu znali da ih Josip razumije, jer su mislili da ne zna govoriti hebrejski.
35 Josip se jako uplašio riječi svoje braće da ne unište Egipat, pa zapovjedi sinu svome Manašeu: "Idi brzo i okupi mi sve stanovnike Egipta i sve hrabre ljude, neka dođu k meni na konjima i pješice i sa svim vrstama glazbenih instrumenata!" Manaše ode i učini tako.
36 I Naftali ode kako mu je Juda naredio, jer je Naftali bio brzih nogu kao jedan od brzih jelena, išao je po klasju žita, ali ono se nije pod njim slomilo.
37 On ode i prebroji sve egipatske ulice i nađe ih dvanaest. Brzo dođe i javi Judi. Juda reče svojoj braći: "Požurite i stavite svaki svoj mač na bokove, pa ćemo doći na Egipat i poraziti ih sve, ne ostavljajući nikoga ostatka."
38 A Juda reče: "Evo, uništit ću tri ulice svojom snagom, a vi ćete svaki uništiti jednu ulicu." Dok je Juda to govorio, gle, stanovnici Egipta i svi junaci dođoše im naprotiv sa svim vrstama glazbenih instrumenata i s glasnom vikanjem.
39 A njihov broj bio je petsto konjanika i deset tisuća pješaka, i četiri stotine ljudi koji su se mogli boriti bez mača ili koplja, samo rukama i snagom.
40 I svi junaci navališe s velikom burom i vriskom, i svi okružiše Jakovljeve sinove i prestrašiše ih, i zemlja se zatrese od zvuka njihove vike.
41 Kad su Jakovljevi sinovi ugledali te čete, jako su se uplašili za svoje živote, a Josip je to učinio kako bi prestrašio Jakovljeve sinove i smirio ih.
42 Juda, vidjevši neke od svoje braće prestrašene, reče im: "Zašto se bojite dok je milost Božja s nama?" A kad je Juda vidio da ih svi Egipćani okružuju po Josipovoj zapovijedi da ih prestraše, samo im Josip zapovjedi: "Ne dirajte nikoga od njih."
43 Tada Juda brzo i izvuče mač, ispusti glasan i gorak krik i udari mačem, skoči na zemlju i nastavi vikati protiv svega naroda.
44 Kad je to učinio, Jahve je obuzeo hrabre ljude i sav narod koji ih je okruživao, strah Jude i njegove braće.

45 I svi su pobjegli na zvuk vike, i prestrašeni su padali jedni na druge, i mnogi od njih su poginuli dok su padali, i svi su pobjegli ispred Jude i njegove braće i ispred Josipa.
46 Dok su oni bježali, Juda i njegova braća progonili su ih do faraonove kuće i svi su pobjegli. Juda je opet sjeo pred Josipa i rikao na njega kao lav, ispustivši na njega snažan i strahovit krik.
47 I vrisak se čuo u daljini i svi stanovnici Sukota čuli su ga, i sav se Egipat zatresao od zvuka vriska, i zidovi Egipta i zemlje Gošena srušili su se od podrhtavanja zemlje, i faraon je pao s prijestolja na zemlju, i sve trudnice Egipta i Gošena pobacile su kad su čule buku podrhtavanja, jer su se silno prestrašile.
48 Faraon poruči: “Što se to danas dogodilo u zemlji egipatskoj?” Oni dođu i ispričaju mu sve od početka do kraja. Faraon se prestraši, začudi i jako se prestraši.
49 I njegov strah se povećao kad je čuo sve to, te posla Josipu govoreći: “Doveo si mi Hebreje da uništiš sav Egipat; što ćeš učiniti s tim lopovskim robom? Otpusti ga i neka ide sa svojom braćom, da ne propadnemo zbog njihove zloće, ni mi, ni ti ni sav Egipat.”
50 A ako ne želiš učiniti ovo, odbaci od sebe sve moje dragocjenosti i idi s njima u njihovu zemlju, ako ti je to drago, jer će danas uništiti cijelu moju zemlju i pobiti sav moj narod; čak su i sve žene Egipćanke pobacile kroz svoje vriskove; vidi što su učinile samo svojim vikanjem i govorom, štoviše, ako se bore mačem, uništit će zemlju; sada stoga izaberi što želiš, bilo mene ili Hebreje, bilo Egipat ili zemlju Hebreja.
51 I dođoše i javiše Josipu sve riječi koje mu je faraon rekao. Josip se jako prestraši od faraonovih riječi. Juda i njegova braća još su stajali pred Josipom, ogorčeni i bijesni. Svi Jakovljevi sinovi urlali su na Josipa kao što huči more i njegovi valovi.
52 Josip se jako bojao svoje braće i faraona, te je Josip tražio izgovor da se objavi svojoj braći, da ne unište cijeli Egipat.
53 Josip zapovjedi svome sinu Manašeu. Manaše ode i pristupi Judi, stavi ruku na njegovo rame i gnjev Judin se utiša.
54 A Juda reče svojoj braći: “Neka nitko od vas ne kaže da je to djelo egipatskog mladića, jer je to djelo doma moga oca.”
55 A Josip vidjevši i znajući da se Judin gnjev smirio, pristupi Judi da mu progovori blagim jezikom.
56 A Josip reče Judi: “Zaista govoriš istinu i danas si potvrdio svoje tvrdnje o svojoj snazi, i neka tvoj Bog, koji uživa u tebi, poveća tvoju dobrobit; ali reci mi istinito zašto se između sve svoje braće prepireš sa mnom zbog dječaka, kad mi nitko od njih nije rekao ni riječi o njemu.”
57 Juda odgovori Josipu: "Znaš da sam bio jamstvo za dječaka njegovu ocu i rekao: 'Ako mu ga ne dovedem, nosit ću njegovu krivnju zauvijek.'"
58 Stoga sam ti pristupio između sve braće svoje, jer sam vidio da nisi htio dopustiti da on ode od tebe; sada stoga neka nađem milost u tvojim očima da ga pošalješ da ide s nama, i evo, ja ću ostati kao zamjena za njega, da ti služim u svemu što želiš, jer kamo god me pošalješ, ići ću da ti služim s velikom snagom.
59 Pošalji me sada moćnom kralju koji se pobunio protiv tebe, pa ćeš znati što ću učiniti njemu i njegovoj zemlji; čak i ako ima konjicu i pješaštvo ili vrlo moćan narod, sve ću ih pobiti i donijeti kraljevu glavu pred tebe.
60 Zar ne znaš ili nisi čuo da je naš otac Abraham sa svojim slugom Eliezerom pobio sve elamske kraljeve s njihovim vojskama u jednoj noći, ne ostavivši nijednog preživjelog? I od toga dana snaga našeg oca dana nam je u baštinu, nama i našem potomstvu zauvijek.
61 A Josip odgovori i reče: "Istinu govoriš, a laž nije u tvojim ustima, jer nam je također rečeno da Hebreji imaju moć i da se Gospodin, Bog njihov, u njima mnogo raduje, i tko onda može opstati pred njima?"
62 Međutim, pod ovim uvjetom poslat ću vam brata, ako mi dovedete njegova brata, sina njegove majke, za kojeg ste rekli da je otišao od vas u Egipat; i dogodit će se da ću ga, kad mi dovedete njegova brata, uzeti umjesto njega, jer nitko od vas nije bio jamstvo za njega vašem ocu, a kad dođe k meni, poslat ću s vama brata njegova za kojeg ste bili jamstvo.
63 Kad je to rekao, Judin se gnjev rasplamsao na Josipa, i oči su mu prolile krv od gnjeva, te reče svojoj braći: “Kako ovaj čovjek danas traži propast svoju i svega Egipta!”
64 A Simeon odgovori Josipu: “Nismo li ti isprva rekli da ne znamo točno mjesto kamo je otišao i je li živ ili mrtav? Zašto gospodar naš govori takve stvari?”
65 A Josip, promatrajući Judino lice, razazna da se njegov gnjev počeo rasplamsati kad mu je rekao: “Dovedi mi svoga drugog brata umjesto ovog brata.”
66 A Josip reče svojoj braći: “Zar ste rekli da je vaš brat ili mrtav ili izgubljen? Ako bih ga danas pozvao i on bi došao pred vas, biste li mi ga dali umjesto brata njegova?”
67 I Josip poče govoriti i vikati: “Josipe, Josipe, dođi danas preda me i pokaži se svojoj braći i sjedni pred njih.”
68 I kad je Josip to pred njima rekao, svaki je pogledao na drugu stranu kako bi vidio odakle će Josip doći pred njih.
69 Josip je promatrao sve njihove postupke i rekao im: "Zašto gledate ovamo i tamo? Ja sam Josip kojega ste prodali u Egipat. Neka vam sada ne bude žao što ste me prodali, jer me je Bog poslao pred vama da vam pomognem u vrijeme gladi."
70 Njegova braća su se prestrašila zbog njega kad su čula Josipove riječi, a Juda se silno prestrašio zbog njega.
71 A kad Benjamin ču Josipove riječi, bio je pred njima u unutarnjem dijelu kuće, i Benjamin potrča k Josipu, svome bratu, zagrli ga i padne mu oko vrata, i oni zaplakaše.
72 A kad Josipova braća vidješe da je Benjamin pao bratu svome oko vrata i plakao s njim, i oni padoše na Josipa i zagrliše ga, i plakaše s Josipom u velikom plaču.
73 I u Josipovoj kući se čuo glas da su to Josipova braća, i to se faraonu jako svidjelo, jer ih se bojao da ne unište Egipat.
74 Faraon posla svoje sluge k Josipu da mu čestitaju zbog njegove braće koja su došla k njemu, i svi zapovjednici vojske i čete koji su bili u Egiptu došli su se radovati s Josipom, i sav se Egipat vrlo radovao zbog Josipove braće.
75 Faraon posla svoje sluge k Josipu govoreći: “Reci svojoj braći da donesu sve što im pripada i neka dođu k meni, a ja ću ih smjestiti u najbolji dio zemlje egipatske. I oni to i učiniše.
76 I Josip zapovjedi onome koji bijaše postavljen nad svojim domom da svojoj braći donese darove i odjeću, i on

im donese mnogo odjeće, kraljevskih haljina i mnogo darova, i Josip ih podijeli među svojom braćom.
77 I dade svakome od svoje braće presvlaku od zlata i srebra i tri stotine srebrnjaka, a Josip zapovjedi da se svi obuku u tu odjeću i da ih se dovede pred faraona.
78 A faraon, vidjevši da su sva Josipova braća hrabri ljudi i lijepa izgleda, vrlo se obradovao.
79 Poslije toga otišli su iz faraonove prisutnosti u zemlju kanaansku, k svom ocu, a s njima je bio i njihov brat Benjamin.
80 Josip ustade i dade im jedanaest bojnih kola od faraona, a Josip im dade svoja bojna kola, na kojima se vozio na dan svoga krunjenja u Egiptu, da dovede oca svoga u Egipat; i Josip posla svoj djeci svoje braće odjeću prema njihovom broju, i stotinu srebrnjaka svakome od njih, a također posla odjeću ženama svoje braće od odjeće kraljevih žena, i posla ih.
81 I dade svakome od svoje braće deset ljudi da idu s njima u zemlju kanaansku kako bi im služili, da služe njihovoj djeci i svima koji im pripadaju pri dolasku u Egipat.
82 Josip posla po svom bratu Benjaminu deset haljina za svojih deset sinova, dio veći od ostalih sinova Jakovljevih.
83 I posla svakome pedeset srebrnjaka i deset bojnih kola za faraona, a ocu njegovu posla deset magaraca natovarenih svim egipatskim luksuzima i deset magarica natovarenih žitom, kruhom i hranom za oca njegova i sve koji su bili s njim kao potrepštine za put.
84 I posla svojoj sestri Dini odjeću od srebra i zlata, tamjan i smirnu, aloe i ženski nakit u velikom broju, i to posla od faraonovih žena ženama Benjaminovim.
85 I dade svoj svojoj braći, također i njihovim ženama, sve vrste oniksa i bdelija, i od svih dragocjenosti među velikim ljudima u Egiptu, ništa od svih dragocjenosti nije ostalo osim onoga što je Josip poslao kućanstvu svoga oca.
86 I otpusti svoju braću, te oni otiđoše, a s njima posla i brata svoga Benjamina.
87 Josip izađe s njima da ih prati putem do egipatskih granica i zapovjedi im za svoga oca i svoju obitelj da dođu u Egipat.
88 I reče im: “Ne svađajte se na putu, jer je to od Gospodina bilo da se sačuva velik narod od gladi, jer će u zemlji biti još pet godina gladi.”
89 I zapovjedi im: “Kad dođete u zemlju kanaansku, nemojte naglo dolaziti pred moga oca u ovom poslu, nego postupajte mudro.”
90 Josip im prestade zapovijedati, okrenu se i vrati se u Egipat, a Jakovljevi sinovi odoše u zemlju kanaansku s radošću i veseljem k svom ocu Jakovu.
91 I dođoše do granica zemlje i rekoše jedan drugome: "Što ćemo učiniti u vezi s ovim pred našim ocem? Ako iznenada dođemo k njemu i ispričamo mu stvar, on će se jako prestrašiti naših riječi i neće nam vjerovati."
92 I išli su dalje dok nisu došli blizu svojih kuća i našli Serahu, kćer Ašerovu, kako im izlazi u susret. Djevojka je bila vrlo lijepa i pronicljiva i znala je svirati harfu.
93 I pozvaše je, a ona dođe pred njih i poljubi ih, a oni je uzeše i dadoše joj harfu govoreći: “Idi sada pred našeg oca i sjedni pred njega, sviraj u harfu i izgovori ove riječi.”
94 I zapovjediše joj da ide u njihovu kuću, a ona uze harfu i požuri pred njima, te dođe i sjede blizu Jakova.
95 I svirala je dobro i pjevala, i izgovarala slatkoćom svojih riječi, Josip, moj ujak je živ i vlada cijelom zemljom egipatskom i nije mrtav.
96 I ona je nastavila ponavljati i izgovarati te riječi, a Jakov je čuo njezine riječi i one su mu bile ugodne.
97 Slušao je dok ih je ponavljala dva i tri puta, i radost je ušla u Jakovovo srce zbog slatkoće njezinih riječi, i duh Božji bio je na njemu, i znao je da su sve njezine riječi istinite.
98 Jakov blagoslovi Serahu kad mu izgovori te riječi, a on joj reče: "Kćeri moja, neka te smrt nikada ne nadvlada, jer si mi oživjela duh; samo još govori preda mnom kao što si govorila, jer si me razveselila svim svojim riječima."
99 I ona je nastavila pjevati te riječi, a Jakov je slušao i to mu se svidjelo, i radovao se, i duh Božji bio je na njemu.
100 Dok je još razgovarao s njom, gle, sinovi njegovi dođoše k njemu s konjima i kolima i kraljevskim haljinama i slugama trčeći pred njima.
101 Jakov ustade da ih dočeka i vidje svoje sinove odjevene u kraljevske haljine i vidje sve blago koje im je Josip poslao.
102 I rekoše mu: “Budi obaviješten da je naš brat Josip živ i da on vlada cijelom zemljom egipatskom i da nam je govorio kao što smo ti rekli.”
103 Jakov je čuo sve riječi svojih sinova i srce mu je zaigralo od njihovih riječi, jer im nije mogao vjerovati dok nije vidio sve što im je Josip dao i što mu je poslao, i sva znamenja koja im je Josip govorio.
104 I oni otvoriše pred njim i pokazaše mu sve što je Josip poslao, dadoše svakome što mu je Josip poslao, i on znade da su govorili istinu, i silno se obradova izvještaju o svom sinu.
105 Jakov reče: "Dosta mi je što je moj sin Josip još živ; otići ću i vidjeti ga prije nego što umrem."
106 Sinovi mu ispričaše sve što im se dogodilo, a Jakov reče: "Sići ću u Egipat da vidim sina svoga i potomstvo njegovo."
107 Jakov ustade i obuče odjeću koju mu je Josip poslao, a nakon što se oprao i obrijao, stavi na glavu turban koji mu je Josip poslao.
108 I svi ljudi iz Jakovljeve kuće i njihove žene obukli su odjeću koju im je Josip poslao i vrlo su se obradovali Josipu što je još uvijek živ i što vlada u Egiptu,
109 I svi stanovnici Kanaana čuše za to, dođoše i vrlo se obradovaše s Jakovom što je još živ.
110 Jakov im priredi gozbu tri dana, i svi kanaanski kraljevi i velikaši zemlje jeli su i pili i veselili se u domu Jakovljevom.

POGLAVLJE 55

1 Poslije toga Jakov reče: "Poći ću vidjeti sina svoga u Egiptu, a onda ću se vratiti u zemlju kanaansku o kojoj je Bog govorio Abrahamu, jer ne mogu napustiti zemlju svoga rodnog mjesta."
2 Gle, dođe mu riječ Gospodnja: “Idi u Egipat sa svim svojim domom i ostani ondje! Ne boj se sići u Egipat jer ću od tebe ondje učiniti velik narod.”
3 Jakov reče u sebi: "Idem vidjeti svog sina je li još uvijek u njegovom srcu strah od Boga njegova među svim stanovnicima Egipta."

4 A Gospodin reče Jakovu: “Ne boj se za Josipa, jer on još uvijek čuva svoju čestitost da mi služi, kako se tebi čini dobrim.” Jakov se silno obradovao zbog svog sina.
5 U to vrijeme Jakov zapovjedi svojim sinovima i obitelji da odu u Egipat, prema riječi Gospodnjoj koja mu je bila upućena. I Jakov ustade sa svojim sinovima i cijelom svojom obitelji te izađe iz zemlje kanaanske, iz Beer Šebe, s radošću i veseljem srca, i odoše u zemlju egipatsku.
6 Kad su se približili Egiptu, Jakov posla Judu pred sobom k Josipu da mu pokaže situaciju u Egiptu. Juda učini po riječi svoga oca. Požuri, otrča i dođe k Josipu. Oni im odrediše mjesto u zemlji Gošenskoj za svu njegovu obitelj. Juda se vrati i dođe putem k svom ocu.
7 Josip upreže kola i okupi sve svoje junake, sluge i sve egipatske upravitelje da pođu u susret svom ocu Jakovu. Josipova je naredba objavljena u Egiptu: “Svi koji ne pođu u susret Jakovu, umrijet će.”
8 A sljedećeg dana Josip izađe s cijelim Egiptom, velikom i moćnom vojskom, svi odjeveni u odjeću od finog lana i grimiza, s oružjem od srebra i zlata i s ratnim oružjem.
9 I svi su pošli u susret Jakovu sa svim vrstama glazbenih instrumenata, s bubnjevima i tamburinama, posipajući smirnu i aloju po cijelom putu, i svi su išli tim putem, i zemlja se zatresla od njihova vikanja.
10 Sve egipatske žene išle su na egipatske krovove i na zidove u susret Jakovu, a na Josipovoj glavi bila je faraonova kraljevska kruna, jer mu ju je faraon poslao da je stavi kad bude išao u susret ocu.
11 Kad se Josip približio ocu na pedeset lakata, siđe s kola i pođe pješice prema ocu. A kad svi egipatski knezovi i velikaši vidješe da je Josip pješice otišao ocu, i oni siđoše i pođoše pješice prema Jakovu.
12 Kad se Jakov približio Josipovom taboru, Jakov je opazio tabor koji je dolazio prema njemu s Josipom i to ga je obradovalo i Jakov se tome zapanjio.
13 Jakov reče Judi: “Tko je onaj čovjek kojeg vidim u egipatskom taboru odjevena u kraljevske haljine, s vrlo crvenom haljinom na sebi i kraljevskom krunom na glavi, koji je sišao s kola i dolazi nam u susret?” Juda odgovori ocu svome: “To je tvoj sin Josip, kralj.” Jakov se obradova vidjevši slavu svoga sina.
14 Josip se približi svom ocu i pokloni mu se, a svi ljudi iz tabora pokloniše se s njim do zemlje pred Jakovom.
15 I gle, Jakov potrča i pohiti k svom sinu Josipu, padne mu oko vrata i poljubi ga, i oni zaplakaše. I Josip zagrli oca svoga i poljubi ga, i oni zaplakaše, i sav egipatski narod zaplaka s njima.
16 Jakov reče Josipu: “Sada ću radosno umrijeti nakon što vidim tvoje lice, jer si još živ i slavan.”
17 I Jakovljevi sinovi i njihove žene i njihova djeca i njihove sluge i sva Jakovljeva kuća plakaše jako s Josipom, i ljubljahu ga i plakahu jako s njim.
18 Josip i sav njegov narod vratiše se poslije kući u Egipat, a Jakov i njegovi sinovi i sva djeca njegova kućanstva dođoše s Josipom u Egipat, a Josip ih nastani u najboljem dijelu Egipta, u zemlji Gošen.
19 Josip reče svome ocu i svojoj braći: “Idem gore i javit ću faraonu: ‘Moja braća i obitelj moga oca i svi njihovi došli su k meni i evo ih u zemlji Gošen.’
20 Josip učini tako i uze od svoje braće Rubena, Isakarova Zebuluna i njegova brata Benjamina te ih postavi pred faraona.
21 Josip reče faraonu: “Moja braća i obitelj moga oca i sva njihova obitelj, zajedno sa svojim stadima i stokom, došli su k meni iz zemlje kanaanske da se nastanjuju u Egiptu, jer ih je mučila glad.”
22 A faraon reče Josipu: “Naselite oca svoga i braću svoga u najbolji dio zemlje, ne uskraćujte im ništa dobro i pustite ih da jedu plodove zemlje.”
23 A Josip odgovori: “Evo, postavio sam ih u zemlji Gošenskoj, jer su pastiri; neka ostanu u Gošenskoj zemlji i pasu svoja stada, odvojeno od Egipćana.”
24 A faraon reče Josipu: “Učini sa svojom braćom sve što ti kažu!” Jakovljevi sinovi pokloniše se faraonu i odoše od njega u miru, a Josip potom dovede svoga oca pred faraona.
25 Jakov dođe i pokloni se faraonu. Jakov blagoslovi faraona, a on izađe. Jakov, svi sinovi njegovi i sva njegova obitelj nastaniše se u zemlji Gošenskoj.
26 Druge godine, to jest sto tridesete godine Jakovljeva života, Josip je opskrbljivao svoga oca i braću i cijelu očevu obitelj kruhom prema njihovoj djeci sve dane gladi; ništa im nije nedostajalo.
27 Josip im dade najbolji dio cijele zemlje; imali su najbolji dio Egipta sve dane Josipove; a Josip im dade i cijeloj kući svoga oca odjeću i odijela iz godine u godinu; i Jakovljevi sinovi ostadoše sigurno u Egiptu sve dane svoga brata.
28 Jakov je uvijek jeo za Josipovim stolom; Jakov i njegovi sinovi nisu se udaljavali od Josipova stola ni danju ni noću, osim onoga što su Jakovljevi sinovi jeli u svojim kućama.
29 I sav Egipat jeo je kruh za vrijeme gladi iz Josipove kuće, jer su svi Egipćani zbog gladi prodali sve što im je pripadalo.
30 Josip je kupio svu zemlju i polja egipatska za kruh zbog faraona, i Josip je opskrbljivao cijeli Egipat kruhom sve dane gladi, i Josip je skupljao sve srebro i zlato koje mu je dolazilo za žito koje su kupovali po cijeloj zemlji, i nakupio je mnogo zlata i srebra, osim ogromne količine oniksa, bdelija i dragocjene odjeće koju su donosili Josipu iz svih krajeva zemlje kad bi im se novac potrošio.
31 Josip uze sve srebro i zlato što mu je došlo u ruku, oko sedamdeset i dva talenta zlata i srebra, a također i oniksovo kamenje i bdelij u velikoj količini, te ode i sakrije ih u četiri dijela, i sakrije jedan dio u pustinji blizu Crvenog mora, a jedan dio uz rijeku Perat, a treći i četvrti dio sakrije u pustinji nasuprot perzijske i medijske pustinje.
32 Uze dio preostalog zlata i srebra i dade ga svoj svojoj braći i cijeloj očevoj kući i svim ženama očeve kuće, a ostatak donese u faraonovu kuću, oko dvadeset talenata zlata i srebra.
33 Josip dade faraonu sve zlato i srebro što je preostalo, a faraon ga stavi u riznicu. I dani gladi prestadoše u zemlji. Oni sijahu i žetoše po svoj zemlji i dobivahu svoju uobičajenu količinu iz godine u godinu; ništa im nije nedostajalo.
34 Josip je sigurno živio u Egiptu i cijela je zemlja bila pod njegovim vodstvom, a njegov otac i sva njegova braća živjeli su u zemlji Gošen i zauzeli je.
35 Josip bijaše vrlo star, poodmakao u životu, a njegova dva sina, Efrajim i Manaše, ostajahu stalno u kući

Jakobovoj, zajedno sa sinovima Jakovljevih sinova, braće svoje, da bi učili putove Gospodnje i zakon njegov.
36 Jakov i njegovi sinovi nastaniše se u zemlji egipatskoj, u zemlji gošenskoj, i posjedovaše je, i plodiše se i množiše u njoj.

POGLAVLJE 56

1 Jakov je živio u zemlji egipatskoj sedamnaest godina, i dana Jakovljevih, i godina života njegova, bilo je sto četrdeset i sedam godina.
2 U to vrijeme Jakova je napala bolest od koje je i umro, te je poslao po svoga sina Josipa iz Egipta. Njegov sin Josip dođe iz Egipta i Josip dođe k svome ocu.
3 Jakov reče Josipu i sinovima njegovim: "Evo, ja umirem, i Bog vaših otaca pohodit će vas i vratiti vas u zemlju za koju se Jahve zakleo dati vama i vašoj djeci poslije vas. Zato me sada, kad umrem, pokopajte u špilji koja je u Makpeli u Hebronu, u zemlji kanaanskoj, blizu mojih otaca."
4 Jakov zakune svoje sinove da će ga pokopati u Makpeli u Hebronu, i sinovi su mu se zakleli u vezi s tim.
5 I zapovjedi im govoreći: "Služit ćete Gospodinu, Bogu svome, jer onaj koji je izbavio vaše oce, izbavit će i vas iz svake nevolje."
6 Jakov reče: "Pozovi k meni svu svoju djecu!" I dođoše svi sinovi Jakovljevi i sjedoše pred njega. Jakov ih blagoslovi i reče im: "Gospodin, Bog otaca vaših, dat će vam tisuću puta više i blagoslovit će vas, i neka vam da blagoslov oca vašeg Abrahama!" I svi sinovi Jakovljevi odoše onoga dana nakon što ih je blagoslovio.
7 A sljedećeg dana Jakov opet pozva svoje sinove, i svi se sabraše i dođoše k njemu i sjedoše pred njega. I Jakov toga dana blagoslovi svoje sinove prije svoje smrti, svaki čovjek blagoslovi prema svom blagoslovu; gle, to je zapisano u knjizi Zakona Gospodnjeg koji pripada Izraelu.
8 Jakov reče Judi: "Znam, sine moj, da si ti silan čovjek za svoju braću; vladaj nad njima, i sinovi će tvoji vladati nad sinovima svojim zauvijek."
9 Samo nauči svoje sinove luku i svemu ratnom oružju, da bi mogli voditi bitke svoga brata koji će vladati nad svojim neprijateljima.
10 Jakov opet zapovjedi svojim sinovima toga dana: "Evo, danas ću se sabrati k svom narodu; odnesite me iz Egipta i pokopajte me u špilji Makpeli, kao što sam vam zapovjedio."
11 Ali pazite, molim vas, da me nitko od vaših sinova ne nosi, osim vas samih. Ovako ćete mi postupiti kad ponesete moje tijelo da ga odnesete u zemlju kanaansku da me pokopate,
12 Juda, Isakar i Zebulon nosit će moje odare na istočnoj strani; Ruben, Simeon i Gad na jugu, Efrajim, Manaše i Benjamin na zapadu, Dan, Ašer i Neftali na sjeveru.
13 Neka Levi ne nosi s tobom, jer će on i njegovi sinovi nositi Kovčeg saveza Gospodnjeg s Izraelcima u taboru, a ni moj sin Josip neka ne nosi, jer neka mu bude slava kao kralju; ali Efrajim i Manaše bit će na njihovom mjestu.
14 Ovako ćeš mi učiniti kad me odvedeš; ne zanemari ništa od svega što ti zapovijedam; i kad mi to učiniš, Jahve će se sjetiti tebe i tvoje djece poslije tebe zauvijek.
15 A vi, sinovi moji, poštujte svatko svoga brata i svoga rođaka i zapovijedajte svojoj djeci i djeci svoje djece poslije sebe da služe Gospodinu, Bogu svojih otaca, u sve dane.
16 Da bi produžio svoje dane na zemlji, ti i tvoja djeca i djeca tvoje djece zauvijek, kad činite što je dobro i pravedno u očima Gospodina, Boga svoga, idući svim njegovim putovima.
17 A ti, Josipe, sine moj, oprosti, molim te, muke svoje braće i sva njihova nedjela u šteti koju su ti nanijeli, jer je Bog to namijenio za tvoju i dobrobit tvoje djece.
18 I sine moj, ne ostavljaj braće svoje egipatskim stanovnicima, niti im vrijeđaj osjećaje, jer evo, predajem ih u ruke Božje i u tvoje ruke da ih čuvaš od Egipćana. A sinovi Jakovljevi odgovoriše ocu svome govoreći: "Oče naš, sve što si nam zapovjedio, tako ćemo učiniti; neka samo Bog bude s nama."
19 Jakov reče svojim sinovima: "Neka Bog bude s vama kad se budete držali svih njegovih putova; ne skrećite s njegovih putova ni desno ni lijevo čineći što je dobro i pravedno u njegovim očima."
20 Jer znam da će vas u posljednjim danima u zemlji snaći mnoge i teške nevolje; da, vaša djeca i djeca djece, samo služite Gospodinu i on će vas spasiti od svake nevolje.
21 Kad pođeš za Bogom da mu služiš i učiš svoju djecu poslije sebe i djecu svoje djece da poznaju Gospodina, tada će Gospodin tebi i tvojoj djeci podići slugu između tvoje djece i Gospodin će te svojom rukom izbaviti iz svake nevolje i izvesti te iz Egipta te te vratiti u zemlju otaca tvojih da je sigurno naslijediš.
22 Jakov prestade zapovijedati svojim sinovima, savuče noge u postelju i umrije te se pridruži svojim ljudima.
23 Josip se baci na svog oca i zavapi i zaplaka nad njim i poljubi ga, i zazva gorkim glasom: "Oče moj, oče moj!"
24 Žene njegova sina i sva njegova kuća dođoše i nasrnuše na Jakova, i plakaše nad njim, i glasno viču zbog Jakova.
25 I svi Jakovljevi sinovi ustadoše zajedno, razderaše svoje haljine, staviše kostrijet na bokove svoje, padoše licem na zemlju i baciše prašinu na glave svoje prema nebu.
26 I to je bilo javljeno Josipovoj ženi Osnati, a ona ustade i stavi vreću te dođe sa svim Egipćankama koje su bile s njom te tugovaše i plakaše za Jakovom.
27 I svi egipatski stanovnici koji su poznavali Jakova dođoše toga dana kad čuše tu stvar, i sav Egipat plakaše mnogo dana.
28 A također iz zemlje kanaanske dođoše žene u Egipat kad čuše da je Jakov mrtav i plakaše za njim u Egiptu sedamdeset dana.
29 I dogodi se nakon toga da Josip zapovjedi svojim slugama, liječnicima, da balzamiraju njegova oca smirnom i tamjanom i svim vrstama tamjana i parfema, a liječnici balzamiraše Jakova kako im je Josip naredio.
30 I sav narod egipatski i starješine i svi stanovnici zemlje gošenske plakali su i tugovali za Jakovom, i svi njegovi sinovi i djeca njegova doma tugovali su i tugovali za svojim ocem Jakovom mnogo dana.
31 Nakon što su prošli dani njegova plača, nakon sedamdeset dana, reče Josip faraonu: "Otići ću i pokopati svoga oca u zemlji kanaanskoj, kako me zakleo, a onda ću se vratiti."

32 Faraon posla Josipa govoreći: “Idi gore i pokopaj svoga oca kako je rekao i kako te je zakleo!” Josip ustade sa svom svojom braćom da ode u zemlju kanaansku da pokopa svoga oca Jakova kako im je naredio.
33 Faraon zapovjedi da se objavi po cijelom Egiptu: “Tko ne ode s Josipom i braćom njegovom u zemlju kanaansku da pokopa Jakova, taj će umrijeti.”
34 Sav Egipat čuo faraonovu objavu i svi ustadoše zajedno. Svi faraonovi sluge i starješine njegova doma i sve starješine zemlje egipatske otiđoše s Josipom. Svi faraonovi časnici i velikaši otiđoše kao Josipove sluge i otiđoše pokopati Jakova u zemlji kanaanskoj.
35 Jakovljevi sinovi ponesoše odar na kojem je on ležao; sve kako im je otac naredio, tako su učinili njegovi sinovi s njim.
36 Odar je bio od čistog zlata i ukrašen oniksom i bdelijem sa svih strana; pokrov odara bio je zlatno tkan, spojen nitima, a na njima su bile kuke od oniksa i bdelija.
37 I Josip stavi na glavu svoga oca Jakova veliku zlatnu krunu i u ruku mu stavi zlatno žezlo, te okružiše odar kao što je bio običaj kraljeva za njihova života.
38 I sve egipatske čete idoše pred njim u ovom redu, najprije svi junaci faraonovi i junaci Josipovi, a za njima ostali stanovnici Egipta, i svi bijahu opasani mačevima i opremljeni oklopima, i ratničko odijelo na njima.
39 I svi oni koji su plakali i tugovali išli su na jednu stranu, nasuprot odru, išli su, plačući i naricajući, a ostatak naroda išao je za odrom.
40 Josip i njegova obitelj išli su zajedno k odru bosi i plačući, a ostali Josipovi sluge obilazili su ga; svaki je imao svoj nakit na sebi i svi su bili naoružani svojim ratnim oružjem.
41 Pedeset Jakovljevih slugu išlo je pred odarima i posipali su po putu smirnu, aloje i svakovrsni miris. Svi Jakovljevi sinovi koji su nosili odare hodali su po mirisarnici, a Jakovljevi sluge išli su pred njima posipajući miris po putu.
42 Josip je krenuo s teškim taborom i tako su činili svaki dan dok nisu stigli u zemlju kanaansku. Došli su do gumna Atad, koje je bilo s druge strane Jordana, i tugovali su u vrlo velikoj i teškoj žalosti na tom mjestu.
43 I svi kanaanski kraljevi čuše za to i svi izađoše, svaki iz svoje kuće, trideset i jedan kanaanski kralj, i svi dođoše sa svojim ljudima da tuguju i plaču za Jakovom.
44 I svi ti kraljevi pogledaše Jakovljev odar, i gle, Josipova kruna bijaše na njemu, i oni također metnuše svoje krune na odar i okružiše ga krunama.
45 I svi ti kraljevi na tom su mjestu napravili veliku i tešku žalost sa sinovima Jakovljevim i egipatskim sinovima za Jakovom, jer su svi kanaanski kraljevi znali hrabrost Jakova i njegovih sinova.
46 Vijest stiže do Ezava: “Jakov je umro u Egiptu, a njegovi sinovi i sav Egipat nose ga u zemlju kanaansku da ga pokopaju.”
47 Ezav je čuo tu stvar i boravio je u gori Seiru. Ustao je sa svojim sinovima, svim svojim narodom i cijelom svojom obitelji, narodom vrlo brojnim, i došli su tugovati i plakati za Jakovom.
48 Kad je Ezav došao, oplakivao je svoga brata Jakova. I sav Egipat i sav Kanaan ponovno su se digli i oplakivali s Ezavom Jakova na tom mjestu.
49 Josip i njegova braća dovedoše odande svoga oca Jakova i odoše u Hebron da pokopaju Jakova u špilji kraj njegovih otaca.
50 I dođoše u Kireat-Arbu, do špilje. Dok su dolazili, Ezav sa svojim sinovima stade nasuprot Josipu i svojoj braći kao prepreka u špilji govoreći: "Jakov se neće u njoj pokopati, jer je naša i našega oca."
51 Josip i njegova braća čuše riječi Ezavovih sinova i vrlo se razgnjeviše. Josip pristupi Ezavu i reče: "Što to govore? Moj otac Jakov kupio je to od tebe za veliko bogatstvo nakon Izakove smrti, prije dvadeset i pet godina, a također i svu zemlju kanaansku kupio je od tebe i od tvojih sinova i tvoga potomstva poslije tebe."
52 Jakov ga kupi za svoje sinove i potomstvo svoje poslije sebe u vječnu baštinu. Zašto ti danas govoriš te stvari?
53 A Ezav odgovori: “Lažno govoriš i iznosiš laži, jer nisam prodao ništa što je moje u cijeloj ovoj zemlji, kao što ti kažeš, niti je moj brat Jakov kupio išta što je moje u ovoj zemlji.”
54 Ezav reče te stvari kako bi prevario Josipa svojim riječima, jer Ezav znade da Josip nije bio prisutan u one dane kad je Ezav prodao Jakovu sve što mu je pripadalo u zemlji kanaanskoj.
55 A Josip reče Ezavu: “Zaista je moj otac uvrstio ove stvari kod tebe u kupovni zapis i ovjerio zapis pred svjedocima, i evo, on je kod nas u Egiptu.”
56 A Ezav odgovori i reče mu: “Donesi zapisnik, sve što nađeš u zapisniku, tako ćemo učiniti.”
57 Josip dozva svoga brata Naftalija i reče mu: "Požuri, ne oklijevaj, trči u Egipat i donesi sve zapise: kupovni zapis, zapečaćeni zapis i otvoreni zapis, a također i sve prve zapise u kojima su zapisani svi događaji o pravu prvorođenstva. Donesi ih."
58 I dovedi ih k nama ovamo da od njih saznamo sve riječi koje su Ezav i njegovi sinovi danas govorili.
59 Neftali posluša Josipov glas i požuri te potrča da siđe u Egipat. Neftali bijaše lakši od svih jelena koji su bili u pustinji, jer je išao po klasju žita, a da ga nije zdrobio.
60 A kad Ezav vidje da je Neftali otišao po zapise, on i njegovi sinovi pojačaše otpor protiv pećine, a Ezav i sav njegov narod ustadoše protiv Josipa i njegove braće u boj.
61 I svi Jakovljevi sinovi i narod Egipatski borili su se s Ezavom i njegovim ljudima, i Ezavovi sinovi i njegov narod bili su poraženi od Jakovljevih sinova, i Jakovljevi sinovi pobili su četrdeset ljudi od Ezavova naroda.
62 A Kušim, sin Danov, sin Jakovljev, bio je u to vrijeme s Jakovljevim sinovima, ali bio je udaljen oko stotinu lakata od mjesta bitke, jer je ostao s sinovima Jakovljevih sinova kod Jakovljevih odara da ih čuva.
63 I Čušim je bio nijem i gluh, ali je ipak razumio glas užasa među ljudima.
64 I upita: “Zašto ne pokopavate mrtve i zašto je toliki strah?” Odgovoriše mu riječima Ezava i njegovih sinova. On potrči k Ezavu usred bitke i ubije Ezava mačem, odrubi mu glavu i ona odskoči u daljinu, te Ezav pade među ljude u bitci.
65 A kad je Kušim to učinio, Jakovljevi sinovi nadvladaše Ezavove sinove, i Jakovljevi sinovi silom pokopaše svoga oca Jakova u špilji, a Ezavovi sinovi to vidješe.

66 Jakov bi pokopan u Hebronu, u špilji Makpeli koju je Abraham kupio od Hetovih sinova za posjed grobnog mjesta, i bi pokopan u vrlo skupocjenoj odjeći.
67 I nijednom kralju nije iskazana takva čast kao što je Josip iskazao svom ocu pri njegovoj smrti, jer ga je pokopao s velikom čašću kao što se pokapaju kraljevi.
68 Josip i njegova braća proglasiše sedmodnevnu žalost za svojim ocem.

POGLAVLJE 57

1 Poslije toga Ezavovi sinovi zaratiše sa sinovima Jakovljevim, i Ezavovi sinovi ratovaše sa sinovima Jakovljevim u Hebronu, a Ezav je još uvijek ležao mrtav, nepokopan.
2 I bitka je bila žestoka među njima, i Ezavovi sinovi bijahu poraženi od Jakovljevih sinova, i Jakovljevi sinovi pobiše osamdeset ljudi od Ezavovih sinova, i nijedan nije poginuo od naroda Jakovljevih sinova. I Josipova ruka nadvlada sav narod Ezavovih sinova, i on zarobi Sefa, sina Elifaza, sina Ezavova, i pedeset njegovih ljudi, i sveza ih željeznim lancima i predade ih u ruke svojim slugama da ih odvedu u Egipat.
3 Kad su Jakovljevi sinovi odveli Sefa i njegov narod u ropstvo, svi koji su ostali jako se uplašili za živote svoje iz Ezavove kuće da i oni ne budu odvedeni u ropstvo, pa su svi pobjegli s Elifazom, Ezavovim sinom, i njegovim narodom, s Ezavovim tijelom, i krenuli su svojim putem prema gori Seiru.
4 Došli su na goru Seir i pokopali Ezava u Seiru, ali nisu donijeli njegovu glavu sa sobom u Seir, jer je bila pokopana na mjestu gdje je bila bitka u Hebronu.
5 Kad su Ezavovi sinovi pobjegli pred Jakovljevim sinovima, Jakovljevi sinovi su ih progonili do granica Seira, ali nisu ubili ni jednog čovjeka među njima kad su ih progonili, jer je Ezavovo tijelo koje su nosili sa sobom izazvalo njihovu pometnju, pa su pobjegli, a Jakovljevi sinovi okrenuše se od njih i dođoše do mjesta gdje su im bila braća u Hebronu, i ostadoše ondje toga dana i sljedećeg dana dok se nisu odmorili od bitke.
6 Trećeg dana sabraše sve sinove Seira Horejca i sve sinove Istoka, mnoštvo naroda kao pijeska morskoga, i odoše i siđoše u Egipat da se bore s Josipom i njegovom braćom i da izbave svoju braću.
7 Josip i svi Jakovljevi sinovi čuli su da su Ezavovi sinovi i sinovi Istoka došli na njih u boj kako bi oslobodili svoju braću.
8 Josip i njegova braća i snažni ljudi egipatski izišli su i borili se u gradu Ramzesu, a Josip i njegova braća zadali su strahovit poraz sinovima Ezavovim i sinovima istoka.
9 I pobiše ih šest stotina tisuća ljudi, i pobiše među njima sve junake sinova Seira Horejaca; ostalo ih je samo nekoliko, i pobiše također mnogo sinova Istoka i sinova Ezavovih; i Elifaz, sin Ezavov, i sinovi Istoka svi pobjegoše pred Josipom i njegovom braćom.
10 Josip i njegova braća progonili su ih sve dok nisu stigli do Sukota, i ipak su u Sukotu pobili trideset ljudi, a ostali su pobjegli i svaki je pobjegao u svoj grad.
11 Josip i njegova braća i egipatski junaci okrenuše se od njih s radošću i veseljem srca, jer su porazili sve njihove neprijatelje.
12 A Sefo, sin Elifazov, i njegovi ljudi još su uvijek bili robovi u Egiptu sinovima Jakovljevim, i njihove su se boli povećavale.
13 A kad se Ezavovi sinovi i Seirovi sinovi vratiše u svoju zemlju, Seirovi sinovi vidješe da su svi pali u ruke Jakovljevih sinova i egipatskog naroda zbog bitke Ezavovih sinova.
14 Seirovci rekoše Ezavovim sinovima: “Vidjeli ste i zato znate da je ovaj logor bio zbog vas, i nije ostao nijedan junak ili ratnik.”
15 Zato sada izađite iz naše zemlje, idite od nas u zemlju kanaansku, u zemlju u kojoj prebivaju vaši otac i zašto će vaša djeca naslijediti imovinu naše djece u posljednjim danima?
16 A Ezavovi sinovi nisu htjeli slušati Seirove sinove i Seirovi su razmišljali o ratu s njima.
17 I Ezavovi sinovi poslaše tajno Angei, kralju Afrike, to jest Dinhabi, s porukom:
18 Pošalji nam neke od svojih ljudi da dođu k nama, pa ćemo se zajedno boriti sa sinovima Seira Horejca, jer su odlučili boriti se s nama da nas otjeraju iz zemlje.
19 Angeas, kralj Dinhabe, učini tako, jer je u one dane bio prijatelj Ezavovih sinova, i Angeas posla Ezavovim sinovima pet stotina hrabrih pješaka i osam stotina konjanika.
20 Seirovci poslaše sinovima Istoka i sinovima Midjanskim govoreći: “Vidjeli ste što su nam učinili Ezavovi sinovi, zbog kojih smo gotovo svi uništeni u njihovoj borbi sa sinovima Jakovljevim.”
21 Zato sada dođite k nama i pomozite nam, da se zajedno borimo protiv njih i da ih istjeramo iz zemlje te da se osvetimo za braću našu koja su umrla zbog njih u borbi s braćom njihovom, sinovima Jakovljevim.
22 I svi sinovi istoka poslušaše Seirovce i dođe k njima oko osam stotina ljudi s izvučenim mačevima, i Ezavovi sinovi ratovaše sa Seirovcima u to vrijeme u pustinji Paranu.
23 Seirovci su tada nadvladali Ezavove sinove i pobili su toga dana Ezavove sinove u toj bitci oko dvjesto ljudi iz naroda Angeasa, kralja Dinhabe.
24 Drugoga dana Ezavovi sinovi ponovno dođoše da se po drugi put bore sa Seirovim sinovima, i bitka je bila žestoka za Ezavove sinove ovaj drugi put i jako ih je uznemirila zbog Seirovih sinova.
25 Kad su Ezauovi sinovi vidjeli da su Seirovi sinovi moćniji od njih, neki od Ezauovih sinova okrenuše se i pomogoše Seirovima, njihovim neprijateljima.
26 I pade još pedeset i osam ljudi od naroda Ezavovih sinova u drugoj bitci kod Angeasa, kralja Dinhabe.
27 Trećeg dana čuše Ezavovi sinovi da su se neki od njihove braće okrenuli od njih da se bore protiv njih u drugoj bitci; i Ezavovi sinovi tugovaše kad čuše to.
28 I rekoše: “Što ćemo učiniti s našom braćom koja su se okrenula od nas da pomognu sinovima Seira, našim neprijateljima?” I Ezavovi sinovi ponovno poslaše Angei, kralju Dinhabe, s porukom:
29 Pošaljite nam opet druge ljude da se s njima borimo protiv Seirovih sinova, jer su već dvaput bili jači od nas.
30 Angeas ponovno posla Ezavljevim sinovima oko šest stotina hrabrih ljudi, koji dođoše pomoći Ezavljevim sinovima.

31 A za deset dana Ezauovi sinovi ponovno zaratiše sa Seirovim sinovima u pustinji Paranu. Bitka je bila vrlo žestoka među Seirovim sinovima. Ezauovi sinovi su u to vrijeme nadvladali Seirovce. Seirovci su bili poraženi od Ezauovih sinova, a Ezauovi sinovi su im pobili oko dvije tisuće ljudi.
32 I svi junaci Seirovih sinova poginuli su u toj bitci, a ostala su samo njihova mala djeca koja su ostala u njihovim gradovima.
33 Svi Midjanci i sinovi istoka dali su se u bijeg od bitke. Ostavili su Seirovce i pobjegli kad su vidjeli da je bitka žestoka. Ezavovi su sinovi progonili sve sinove istoka dok nisu stigli u njihovu zemlju.
34 Ezavovi sinovi pobiše od njih oko dvjesto pedeset ljudi, a od naroda Ezavovih sinova pade u toj bici oko trideset ljudi, ali ih snađe ta nesreća jer se njihova braća okrenuše od njih da pomognu sinovima Seira Horejca. Ezavovi sinovi ponovno čuše za zla djela svoje braće i ponovno tugoše zbog toga.
35 Nakon bitke, Ezavovi sinovi vratiše se kući u Seir. Ezavovi sinovi pobiše one koji bijahu ostali u zemlji Seirovih sinova; pobiše i njihove žene i djecu. Nitko nije ostao na životu osim pedeset mladića i djevojaka koje pustiše na životu. Ezavovi sinovi ih ne pogubiše. Mladići im postadoše robovi, a djevojke uzmeše za žene.
36 Ezavovi sinovi nastaniše se u Seiru na mjestu Seirovih sinova, naslijediše njihovu zemlju i zauzeše je.
37 Ezavovi sinovi zauzeše sve što je pripadalo Seirovim sinovima u zemlji, njihova stada, volove i blago, i sve što je pripadalo Seirovim sinovima, zauzeše Ezavovi sinovi. I Ezavovi sinovi živjeli su u Seiru na mjestu Seirovih sinova do danas. Ezavovi sinovi podijeliše zemlju na dijelove petorici Ezavovih sinova, prema njihovim obiteljima.
38 U one dane odlučiše Ezavovi sinovi okruniti se kraljem u zemlji koju su posjedovali. I rekoše jedan drugome: "Ne tako, jer će on vladati nad nama u našoj zemlji, i mi ćemo biti pod njegovim savjetom i on će voditi naše bitke protiv naših neprijatelja, i oni to i učiniše."
39 I sva Ezavova djeca zakleše se govoreći: "Da nitko od njihove braće neće vladati nad njima, osim stranca koji nije od njihove braće, jer su duše svih Ezavovih sinova bile ogorčene, svaki na svoga sina, brata i prijatelja, zbog zla koje su pretrpjeli od svoje braće kad su se borili sa sinovima Seirovim."
40 Zato se Ezavovi sinovi zakleše govoreći: “Od toga dana nadalje neće birati kralja između svoje braće, nego iz tuđine, sve do danas.”
41 I bijaše ondje čovjek iz naroda Angeasa, kralja Dinhabe; zvao se Bela, sin Beorov, koji bijaše vrlo hrabar čovjek, lijep i lijep i mudar u svoj mudrosti, čovjek razuman i savjetoljubiv; i nijedan od naroda Angeasa nije bio ravan njemu.
42 I svi Ezavovi sinovi uzeše ga, pomazaše ga i okruniše ga za kralja, pokloniše mu se i rekoše mu: "Živio kralj, živio kralj!"
43 Raširiše plahtu i svaki mu donese zlatne i srebrne naušnice, prstenje ili narukvice. Obogatiše ga srebrom i zlatom, oniksom i bdelijem. Napraviše mu kraljevsko prijestolje i staviše mu na glavu kraljevsku krunu. Sagradiše mu palaču. U njoj se nastani i postade kralj nad svim Ezavovim sinovima.
44 Angeaćani su primili plaću za svoju bitku od Ezavovih sinova te su otišli i vratili se u to vrijeme svome gospodaru u Dinhabu.
45 Bela je vladao nad Ezavovim sinovima trideset godina, i Ezavovi sinovi živjeli su u zemlji umjesto Seirovih sinova i sigurno su živjeli na njihovom mjestu do danas.

POGLAVLJE 58

1 Trideset i druge godine Izraelova odlaska u Egipat, to jest sedamdeset i prve godine Josipova života, te godine umrije faraon, kralj egipatski, a sin mu Magron zakralji se na njegovom mjestu.
2 I faraon zapovjedi Josipu prije svoje smrti da bude otac njegovom sinu Magronu i da Magron bude pod Josipovom brigom i pod njegovim savjetom.
3 I sav Egipat pristao je na tu stvar da Josip bude kralj nad njima, jer su svi Egipćani voljeli Josipa kao i prije, samo Magron, sin faraonov, sjeo je na prijestolje svoga oca i postao kralj u one dane na očevo mjesto.
4 Magron je imao četrdeset i jednu godinu kad je počeo vladati i vladao je četrdeset godina u Egiptu, i sav ga je Egipat prozvao Faraon, po imenu njegova oca, kao što je bio običaj činiti u Egiptu svakom kralju koji je vladao nad njima.
5 Kad je faraon zavladao na mjestu njegova oca, predao je egipatske zakone i sve poslove upravljanja u ruke Josipa, kako mu je otac naredio.
6 Josip postade kraljem nad Egiptom, jer je upravljao cijelim Egiptom, i sav Egipat bijaše pod njegovom skrbi i pod njegovim savjetom, jer se sav Egipat naginjaše Josipu nakon faraonove smrti i jako ga zavolješe da vlada nad njima.
7 Ali među njima bilo je nekih koji ga nisu voljeli govoreći: “Nitko stranac neće vladati nad nama!” Ipak, cijela vlast nad Egiptom u one dane prešla je na Josipa, nakon faraonove smrti, koji je bio upravitelj i činio je što je htio po cijeloj zemlji bez ikakvog miješanja.
8 I sav Egipat bijaše pod Josipovom upravom, i Josip ratova sa svim svojim okolnim neprijateljima i pokori ih; također i svu zemlju i sve Filistejce, do granica Kanaana, pokori Josip, i svi bijahu pod njegovom vlašću i davaše godišnji porez Josipu.
9 Faraon, kralj Egipta, sjeo je na prijestolje umjesto oca svoga, ali je bio pod Josipovom vlašću i savjetom, kao što je isprva bio pod vlašću svoga oca.
10 Nije vladao osim u zemlji egipatskoj, po Josipovom savjetu, nego je Josip vladao nad cijelom zemljom u to vrijeme, od Egipta do velike rijeke Perata.
11 Josip je bio uspješan na svim svojim putovima i Gospodin je bio s njim. Gospodin je dao Josipu dodatnu mudrost, čast, slavu i ljubav prema njemu u srcima Egipćana i po cijeloj zemlji. Josip je vladao nad cijelom zemljom četrdeset godina.
12 I sve zemlje Filistejaca, Kanaan i Sidon, i s druge strane Jordana, donosile su Josipu darove svih njegovih dana, i cijela je zemlja bila u Josipovoj ruci, i donosili su mu godišnji danak kako je bilo propisano, jer se Josip borio protiv svih svojih okolnih neprijatelja i pokorio ih, i cijela je zemlja bila u Josipovoj ruci, i Josip je sigurno sjedio na svom prijestolju u Egiptu.

13 I sva njegova braća, sinovi Jakovljevi, živjeli su sigurno u zemlji sve dane Josipove, i bili su plodni i vrlo se množili u zemlji, i služili su Gospodinu sve dane svoje, kao što im je zapovjedio njihov otac Jakov.
14 Nakon mnogo dana i godina, dok su Ezavovi sinovi mirno živjeli u svojoj zemlji s Belom, svojim kraljem, Ezavovi su se sinovi plodili i namnožili u zemlji te su odlučili poći i boriti se protiv Jakovljevih sinova i cijelog Egipta te osloboditi svoga brata Sefa, sina Elifazova, i njegove ljude, jer su u one dane još uvijek bili Josipovi robovi.
15 I Ezavovi sinovi poslaše poruke svim sinovima istoka i oni sklopiše s njima mir, i svi sinovi istoka dođoše k njima da idu s Ezavovim sinovima u Egipat u boj.
16 I dođe k njima i od naroda Angeasa, kralja Dinhabe, i poslaše i k sinovima Izmaelovim, i oni dođoše k njima.
17 Sav se taj narod sakupi i dođe u Seir da pomogne Ezavovoj djeci u njihovoj bitci. Tabor je bio vrlo velik i prepun ljudi, brojnih kao pijesak morski, oko osamsto tisuća ljudi, pješaka i konjanika. Sve su te čete sišle u Egipat da se bore sa sinovima Jakovljevim i utaboriše se kod Ramzesa.
18 Josip izađe sa svojom braćom s egipatskim junacima, oko šest stotina ljudi, i ratovaše s njima u zemlji Ramses. Jakovljevi sinovi u to vrijeme ponovno ratovaše s Ezavljevim sinovima pedesete godine Jakovljeva odlaska u Egipat, to jest tridesete godine Belinog kraljevanja nad Ezavljevim sinovima u Seiru.
19 I Gospod predade sve hrabre ljude Ezavove i sinova istoka u ruke Josipa i njegove braće, te narod Ezavovih sinova i sinova istoka bijaše poražen pred Josipom.
20 Od Ezavovih sinova i sinova Istoka koji su poginuli, palo je pred Jakovljevim sinovima oko dvjesto tisuća ljudi, a i njihov kralj Bela, sin Beorov, pao je s njima u bitci. Kad su Ezavovi sinovi vidjeli da je njihov kralj pao u bitci i da je mrtav, ruke su im klonule u borbi.
21 Josip i njegova braća i sav Egipat i dalje su tukli ljude iz doma Ezavova, i sav Ezavov narod bojao se Jakovljevih sinova i pobjegao pred njima.
22 Josip i njegova braća i sav Egipat progonili su ih dan hoda i pobili su od njih još oko tri stotine ljudi, nastavljajući ih udarati na putu; a oni se poslije okrenuše od njih.
23 Josip i sva njegova braća vratiše se u Egipat; nijedan im čovjek ne nedostajaše, nego ih je od Egipćana palo dvanaest.
24 A kad se Josip vratio u Egipat, naredio je da se Sefo i njegovi ljudi dodatno svežu, te su ih svezali u željezne okove i povećali im tugu.
25 I svi se Ezavovi sinovi i sinovi Istoka vratiše posramljeni, svaki u svoj grad, jer su svi junaci koji su bili s njima pali u boju.
26 Kad su Ezavovi sinovi vidjeli da im je kralj poginuo u boju, požurili su i uzeli čovjeka iz naroda sinova Istoka; zvao se Jobab, sin Zarahov, iz zemlje Bocre, i postavili su ga za kralja nad sobom namjesto Bele, kralja njihova.
27 Jobab sjede na Belino prijestolje kao kralj na njegovo mjesto i Jobab vladaše u Edomu nad svim Ezavovim sinovima deset godina. Od toga dana Ezavovi sinovi više nisu išli ratovati s Jakovljevim sinovima, jer su Ezavovi sinovi znali hrabrost Jakovljevih sinova i jako su ih se bojali.
28 Ali od toga dana nadalje Ezavovi sinovi mrzili su Jakovljeve sinove, i mržnja i neprijateljstvo bili su vrlo jaki među njima sve dane, do danasnjeg dana.
29 Poslije toga, nakon deset godina, umrije Jobab, sin Zarahov, iz Botzre. Ezavovi sinovi uzeše čovjeka iz zemlje Temana po imenu Kušam i postaviše ga za kralja nad sobom namjesto Jobaba. Kušam vladaše u Edomu nad svim Ezavovim sinovima dvadeset godina.
30 Josip, kralj egipatski, i njegova braća, i sva djeca Izraelova živjela su sigurno u Egiptu u one dane, zajedno sa svom djecom Josipovom i njegovom braćom, bez ikakve zapreke ili zle nesreće, i zemlja egipatska u to vrijeme bila je u mirovanju od rata u dane Josipa i njegove braće.

POGLAVLJE 59

1 A ovo su imena sinova Izraelovih koji su živjeli u Egiptu, koji su došli s Jakovom, svi sinovi Jakovljevi dođoše u Egipat, svaki sa svojom obitelji.
2 Leina djeca bila su Ruben, Simeon, Levi, Juda, Isakar i Zebulon, i njihova sestra Dina.
3 Rahelini sinovi bili su Josip i Benjamin.
4 Sinovi Zilpe, sluškinje Leine, bili su Gad i Ašer.
5 Sinovi Bilhe, sluškinje Raheline, bili su Dan i Naftali.
6 A ovo je bilo njihovo potomstvo koje im se rodilo u zemlji kanaanskoj prije nego što su došli u Egipat sa svojim ocem Jakovom.
7 Sinovi Rubenovi bili su Hanok, Palu, Kecron i Karmi.
8 A sinovi Simeonovi bili su Jemuel, Jamin, Ohad, Jahin, Zohar i Šaul, sin Kanaanke.
9 Levijeva djeca bijahu Geršon, Kehat i Merari, i njihova sestra Jokebeda, koja im se rodila kad su silazili u Egipat.
10 A sinovi Judini bili su Er, Onan, Šela, Peres i Zarah.
11 Er i Onan umrli su u zemlji kanaanskoj; a sinovi Peresovi bili su Kesron i Kamul.
12 A sinovi Isakarovi bili su Tola, Puva, Job i Šomron.
13 Zebulunovi sinovi bili su Sered, Elon i Jakleel, a sin Danov bio je Kušim.
14 A sinovi Neftalijevi bili su Jakzeel, Guni, Jetzer i Šilam.
15 Gadovi sinovi bili su Zifion, Hagi, Šuni, Ezbon, Eri, Arodi i Areli.
16 Ašerovi sinovi bili su Jimna, Jišva, Jišvi, Berija i njihova sestra Serah; a Berijini sinovi bili su Keber i Malkiel.
17 A sinovi Benjaminovi bili su Bela, Beker, Ašbel, Gera, Naaman, Ahi, Roš, Mupim, Chupim i Ord.
18 A sinovi Josipovi, koji su mu se rodili u Egiptu, bili su Manaše i Efrajim.
19 A svih duša koje su izašle iz Jakovljevih bedra bilo je sedamdeset duša; to su oni koji su došli s Jakovom, svojim ocem, u Egipat da ondje žive. Josip i sva njegova braća živjeli su mirno u Egiptu i jeli su najbolje od egipatske hrane svih dana Josipova života.
20 Josip je živio u egipatskoj zemlji devedeset i tri godine, a Josip je vladao nad cijelim Egiptom osamdeset godina.
21 A kad su se približili dani Josipove smrti, posla po svoju braću i svu obitelj svoga oca, i svi se okupiše i sjedoše pred njim.

22 A Josip reče svojoj braći i cijeloj očevoj kući: “Evo, ja umirem, a Bog će vas sigurno pohoditi i odvesti vas iz ove zemlje u zemlju za koju se zakleo vašim ocima da će im je dati.”
23 A kad vas Bog pohodi da vas odvede odavde u zemlju vaših otaca, tada ćete odavde donijeti i moje kosti sa sobom.
24 Josip zakune Izraelove sinove za njihovo potomstvo govoreći: “Bog će vas sigurno pohoditi i odnijet ćete moje kosti sa sobom odavde.”
25 Poslije toga Josip umrije te godine, sedamdeset i prve godine odlaska Izraelaca u Egipat.
26 Josipu je bilo sto i deset godina kad je umro u zemlji egipatskoj. Sva njegova braća i svi njegovi sluge ustadoše i balzamiraše Josipa, kako je bio njihov običaj, i njegova braća i sav Egipat oplakivali su ga sedamdeset dana.
27 I stavili su Josipa u lijes pun mirodija i svakovrsnih mirisa te ga pokopali uz rijeku, to jest Sihor, zajedno s njegovim sinovima i svom njegovom braćom. Sav njegov obiteljski dom oplakivao ga je sedam dana.
28 I dogodi se nakon Josipove smrti da su svi Egipćani u one dane počeli vladati nad sinovima Izraelovim, a faraon, kralj egipatski, koji je vladao na mjestu svoga oca, uzeo je sve egipatske zakone i vodio cijelu egipatsku vlast po svom savjetu, i vladao je sigurno nad svojim narodom.

POGLAVLJE 60

1 Kad je nastala sedamdeset i druga godina od silaska Izraelaca u Egipat, poslije Josipove smrti, Sefo, sin Elifaza, sina Ezavova, pobjegao je iz Egipta sa svojim ljudima i otišli su.
2 I dođe u Afriku, to jest u Dinhabu, k Angeji, kralju Afrike, a Angeja ih primi s velikom čašću i postavi Zefa za zapovjednika svoje vojske.
3 I Zefo je stekao milost u očima Angeje i u očima svoga naroda, te je Zefo bio zapovjednik vojske Angeje, kralja Afrike, mnogo dana.
4 I Zefo zavede Angeasa, kralja Afrike, da sakupi svu svoju vojsku i da se bori protiv Egipćana i protiv Jakovljevih sinova te da osveti stvar svoje braće.
5 Ali Angeas nije htio poslušati Sefoa da to učini, jer je Angeas znao snagu Jakovljevih sinova i što su učinili njegovoj vojsci u ratu s Ezavovom djecom.
6 U to vrijeme Sefo bijaše vrlo velik u očima Angeje i svega svoga naroda te ih neprestano zavodiše da zarate protiv Egipta, ali oni ne htjedoše.
7 I dogodi se u one dane da u zemlji Kitim živi čovjek u gradu Puzimni, kojemu je ime bilo Uzu, i postao je degenerativno obožan od strane djece Kitima, i čovjek umrije i nemajući sina, samo jednu kćer koja se zvala Jania.
8 A djevojka bijaše izuzetno lijepa, ljupka i inteligentna, nijedna se nije vidjela poput nje po ljepoti i mudrosti u cijeloj zemlji.
9 I narod Angeje, kralja Afrike, vidje je i dođe te mu je pohvali. Angeja posla glasnike Kitimskim sinovima i zamoli ih da je uzmu za ženu, a Kitimski narod pristade da mu je da za ženu.
10 A kad su Angeasini glasnici krenuli iz zemlje Chittima na put, gle, glasnici Turna, kralja Bibentua, stigli su u Chittim, jer je i Turnus, kralj Bibentua, poslao svoje glasnike da zamole Janiju za njega, da je uzme za ženu, jer su mu je svi njegovi ljudi također hvalili, stoga je poslao sve svoje sluge k njoj.
11 I Turnusove sluge dođoše u Chitim i zatražiše Janiju da je uzmu za ženu svom kralju Turnu.
12 A stanovnici Kitima rekoše im: “Ne možemo je dati, jer je Angeas, kralj Afrike, želio da mu je uzme za ženu prije nego što ste vi došli, i da mu je damo, i stoga sada ne možemo učiniti ovo da Angeasu oduzmemo djevojku kako bismo je dali Turnu.”
13 Jer se jako bojimo Angeasa da ne dođe u boj protiv nas i uništi nas, a Turnus, tvoj gospodar, neće nas moći izbaviti iz njegove ruke.
14 A kad su Turnusovi glasnici čuli sve riječi sinova Kitimskih, vratili su se svom gospodaru i ispričali mu sve riječi sinova Kitimskih.
15 I djeca Kitima poslaše Angeji pismo: “Evo, Turnus je poslao po Janiju da je uzme za ženu, i tako smo mu odgovorili; i čuli smo da je sakupio cijelu svoju vojsku da ide u rat protiv tebe, i namjerava proći putem Sardunije da se bori protiv tvog brata Luka, a nakon toga će doći da se bori protiv tebe.”
16 Angeas je čuo riječi djece Kitima koje su mu poslali u zapisniku, i njegov se gnjev rasplamsao te je ustao i sakupio svu svoju vojsku te došao preko otoka mora, putem do Sardunije, do svoga brata Luka, kralja Sardunije.
17 Niblos, sin Lukov,ču da mu ujak Angeas dolazi, pa mu izađe u susret s teškom vojskom, poljubi ga i zagrli, a Niblos reče Angeasu: "Kad pitaš moga oca za njegovu dobrobit, kad ću poći s tobom u borbu protiv Turna, zamoli ga da me postavi za zapovjednika svoje vojske." Angeas to učini, pa dođe k svom bratu, a brat mu dođe u susret i upita ga za njegovu dobrobit.
18 Angeas zamoli svog brata Luka za njegovu dobrobit i da postavi svog sina Niblosa za zapovjednika svoje vojske, i Luk to učini, te Angeas i njegov brat Luk ustadoše i krenuše prema Turnu u bitku, a s njima bijaše velika vojska i teški narod.
19 I dođe u brodovima i stignu u pokrajinu Aštoraš, i gle, Turnus im dođe u susret, jer je krenuo u Sarduniju i namjeravao je uništiti, a zatim odande prijeći u Angeju da se bori s njim.
20 Angeas i njegov brat Luk susreli su se s Turnom u dolini Kanopije, i bitka je bila žestoka i silovita među njima na tom mjestu.
21 I bitka je bila žestoka za Luka, kralja Sardunije, i sva njegova vojska je pala, a i njegov sin Niblos je pao u toj bitci.
22 Njegov ujak Angeas zapovjedi svojim slugama te oni naprave zlatni lijes za Niblosa i stave ga u njega. Angeas ponovno započne bitku prema Turnu, a Angeas bijaše jači od njega te ga ubije i pobi sve njegove ljude oštricom mača. Angeas osveti stvar Niblosa, sina svoga brata, i stvar vojske svoga brata Luka.
23 A kad je Turnus umro, ruke onih koji su preživjeli bitku oslabiše te pobjegoše pred Angejom i njegovim bratom Lukom.
24 Angeas i njegov brat Luk progonili su ih do glavnog puta koji je između Alphana i Rome i pobili su cijelu Turnovu vojsku oštricom mača.

25 I Luk, kralj Sardunije, naredi svojim slugama da naprave mjedeni lijes i da u njega stave tijelo njegova sina Niblosa, te ga pokopaju na tom mjestu.
26 I sagradili su na njemu visoku kulu ondje na glavnoj cesti i nazvali je po imenu Niblos do današnjeg dana, a ondje su na tom mjestu s Niblosom pokopali i Turna, kralja Bibentua.
27 I gle, na glavnom putu između Alphana i Rome nalazi se Niblosov grob s jedne strane, a Turnusov grob s druge, a među njima je pločnik do danas.
28 A kad je Niblos pokopan, njegov otac Luk vrati se sa svojom vojskom u svoju zemlju Sarduniju, a njegov brat Angeas, kralj Afrike, ode sa svojim narodom u grad Bibentu, to jest grad Turnus.
29 I stanovnici Bibentua čuše za njegovu slavu i jako ga se uplašiše, te mu izađoše u susret s plačem i molbom, a stanovnici Bibentua zamoliše Angeasa da ih ne ubije niti uništi njihov grad; i on to učini, jer se Bibentu u one dane smatrao jednim od gradova djece Chittima; stoga nije uništio grad.
30 Ali od toga dana nadalje trupe afričkog kralja išle su u Kitim da ga opljačkaju i pustoše, i kad god bi išle, Sefo, zapovjednik vojske Angeadine, išao bi s njima.
31 I nakon toga se Angeas okrenuo sa svojom vojskom i došli su do grada Puzimne, a Angeas je odande uzeo Janiju, kćer Uzuovu, za ženu i doveo je u svoj grad u Africi.

POGLAVLJE 61

1 U to vrijeme faraon, kralj egipatski, zapovjedi svemu svom narodu da mu sagrade čvrstu palaču u Egiptu.
2 I on također zapovjedi sinovima Jakovljevim da pomognu Egipćanima u gradnji, i Egipćani sagradiše prekrasnu i elegantnu palaču za kraljevsko prebivalište, i on se nastani u njoj i obnovi svoju vlast i vladaše sigurno.
3 I Zebulon, sin Jakovljev, umrije te godine, to jest sedamdeset i druge godine od silaska Izraelaca u Egipat. Zebulon umrije u dobi od sto i četrnaest godina. Bide položen u lijes i predan u ruke svoje djece.
4 A sedamdeset i pete godine umrije njegov brat Simeon; imao je sto i dvadeset godina kad je umro. I njega su položili u lijes i predali u ruke njegove djece.
5 A Sefo, sin Elifaza, sina Ezavova, zapovjednik vojske Angee, kralja Dinhabe, još je svaki dan mamio Angeu da se pripremi za bitku i bori se s Jakovljevim sinovima u Egiptu, ali Angea nije htio to učiniti, jer su mu sluge ispričale svu snagu Jakovljevih sinova, što su im učinili u bitci s Ezavljevim sinovima.
6 U one dane Zefo je svaki dan nagovarao Angeu da se u one dane bori sa sinovima Jakovljevim.
7 Nakon nekog vremena Angeas je poslušao Sefoove riječi i pristao s njim da se bori sa sinovima Jakovljevim u Egiptu. Angeas je sastavio sav svoj narod, narod brojan kao pijesak na morskoj obali, i odlučio je poći u Egipat u rat.
8 A među Angeasovim slugama bio je mladić od petnaest godina, po imenu Balaam, sin Beorov, a mladić bijaše vrlo mudar i razumio je umijeće vještičarenja.
9 I Angeas reče Balaamu: "Molim te, zaklinji nam čarolijom da bismo znali tko će pobijediti u ovoj bitci u koju sada ulazimo."
10 I Balaam zapovjedi da mu donesu vosak, i od njega načini podobu bojnih kola i konjanika koji predstavljaju vojsku Angeje i vojsku Egipta, i stavio ih je u lukavo pripremljene vode koje je imao za tu svrhu, i uze u ruku grane mirtinog drveća, i iskoristi svoju lukavost, i spoji ih nad vodom, i ukazaše mu se u vodi slične slike vojske Angeje koje padaju pred sličnim slikama Egipćana i sinova Jakovljevih.
11 Bileam ispriča to Angeji, a Angeja očajava i ne naoružа se da siđe u Egipat u bitku, nego ostade u svom gradu.
12 A kad je Zefo, sin Elifazov, vidio da Angeas očajava od polaska u rat s Egipćanima, Zefo pobjegao je iz Afrike pred Angeasom i otišao te došao u Kitim.
13 I svi stanovnici Kitima primiše ga s velikom čašću i unajmiše ga da se bori u njihovim bitkama sve dane, i Sefo se u one dane izuzetno obogati, a trupe afričkog kralja još su se uvijek širile u one dane, i sinovi Kitima sabraše se i odoše na goru Kuptiziju zbog trupa afričkog kralja Angeje, koje su napredovale prema njima.
14 Jednog dana Sefo izgubi mladu junicu pa je pođe tražiti iču je kako muče oko planine.
15 I Zefo ode i vidje, i gle, ondje je velika špilja u podnožju planine, i ondje bijaše velik kamen na ulazu u špilju. Zefo rascijepi kamen i uđe u špilju. I pogleda, i gle, velika zvijer proždire vola; od sredine prema gore nalikuje čovjeku, a od sredine prema dolje nalikuje životinji. I Zefo ustade na životinju i ubi je svojim mačevima.
16 Stanovnici Kitima čuše za to i silno se obradovaše te rekoše: “Što ćemo učiniti s ovim čovjekom koji je ubio ovu životinju koja nam je proždirala stoku?”
17 I svi su se sakupili da mu posvete jedan dan u godini i nazvaše ga Sefo po njegovu imenu i prinosiše mu naljeve iz godine u godinu toga dana i donosiše mu darove.
18 U to vrijeme Janija, kći Uzuova, žena kralja Angee, razboljela se, i njezinu bolest teško su osjećali Angea i njegovi časnici, te Angea reče svojim mudracima: "Što da učinim Janiji i kako da je izliječim od bolesti?" A njegovi mudraci rekoše mu: "Jer zrak naše zemlje nije kao zrak zemlje Chitim, a naša voda nije kao njihova voda, zato se kraljica razboljela."
19 Jer se zbog promjene zraka i vode razboljela, a i zato što je u svojoj zemlji pila samo vodu koja je dolazila iz Purme, koju su njezini preci donijeli mostovima.
20 I Angeas zapovjedi svojim slugama, te mu donesoše u posudama vode Purme koje pripadaju Chittimu, i izvagaše te vode sa svim vodama afričke zemlje, i otkriše da su te vode lakše od voda Afrike.
21 I Angeas vidje to i zapovjedi svim svojim časnicima da okupe kamenosječe u tisućama i desetcima tisuća, i oni klesahu kamen bez broja, i graditelji dođoše i sagradiše izuzetno jak most, i prevedoše izvor vode iz zemlje Chittim u Afriku, a te su vode bile za kraljicu Janiju i za sve njezine brige, da iz njih pije i peče, pere i kupa se njome, a također i da njome zalijeva sve sjeme od kojeg se može dobiti hrana, i sve plodove zemlje.
22 Kralj je zapovjedio da donesu kitimsku zemlju u velikim brodovima, a donijeli su i kamenje za gradnju, te su graditelji sagradili palače za kraljicu Janiju, a kraljica je ozdravila od svoje bolesti.
23 A za vrijeme promjene godine afričke su trupe nastavile dolaziti u zemlju Kitim da pljačkaju kao i obično, a Zefo,

sin Elifazov, čuo je njihov izvještaj i izdao je zapovijedi protiv njih te se borio s njima, a oni su pobjegli pred njim i on je oslobodio zemlju Kitim od njih.
24 Kitimska djeca vidješe hrabrost Sefa i Kitimska djeca se odluče te postaviše Sefa za kralja nad sobom, i on postade kralj nad njima, i dok je on vladao, krenuše pokoriti djecu Tubalovu i sve okolne otoke.
25 Kralj njihov Sefo pođe na njihovom čelu i oni zaratiše s Tubalom i otocima te ih pokoriše. Kad su se vratili iz bitke, obnoviše mu vlast i sagradiše mu vrlo veliku palaču za kraljevsko prebivalište i sjedište, te mu načiniše veliko prijestolje. Sefo vladaše cijelom zemljom Kitim i Italijom pedeset godina.

POGLAVLJE 62

1 Te godine, sedamdeset devete godine od odlaska Izraelaca u Egipat, umrije Ruben, sin Jakovljev, u zemlji egipatskoj. Rubenu je bilo sto dvadeset i pet godina kad je umro. Stavili su ga u lijes i predali ga u ruke njegove djece.
2 A osamdesete godine umrije njegov brat Dan; imao je sto dvadeset godina kad je umro, i bio je položen u lijes i predan u ruke njegove djece.
3 Te godine umrije Kušam, kralj Edoma, a poslije njega vladaše Hadad, sin Bedadov, trideset i pet godina; a osamdeset i prve godine umrije Isakar, sin Jakovljev, u Egiptu. Isakaru je bilo sto dvadeset i dvije godine kad je umro. Bijaše položen u lijes u Egiptu i predan u ruke njegove djece.
4 Osamdeset i druge godine umrije Ašer, njegov brat. Imao je sto dvadeset i tri godine kad je umro. Položen je u lijes u Egiptu i predan u ruke njegove djece.
5 A osamdeset i treće godine umrije Gad. Umro je sto dvadeset i pet godina. U Egiptu je položen u lijes i predan u ruke svoje djece.
6 Osamdeset i četvrte godine, to jest pedesete godine vladavine Hadada, sina Bedadova, kralja Edoma, Hadad sabra sve Ezavove sinove i pripremi svu svoju vojsku, oko četiri stotine tisuća ljudi, te se uputi u zemlju Moapsku i ode da se bori protiv Moaba i da ih natjera da mu budu danak.
7 Moapci su čuli tu stvar i vrlo se uplašili te su poslali poruke Midjancima da im pomognu u borbi protiv Hadada, sina Bedadova, kralja Edoma.
8 Hadad dođe u zemlju moapsku, a Moab i sinovi Midjanski izađoše mu u susret i postrojiše se protiv njega na polju moapskom.
9 Hadad se borio s Moapcima i palo je mnogo Moapaca i Midjanaca, oko dvjesto tisuća ljudi.
10 Bitka je bila vrlo žestoka na Moapcima, i kad su Moapci vidjeli da je bitka žestoka na njih, oslabili su ruke i okrenuli leđa, a Midjanci su ostali da vode bitku.
11 Midjanski sinovi nisu znali Moabove namjere, nego su se ojačali u bitci i borili se s Hadadom i svom njegovom vojskom, i svi Midjanci su pali pred njim.
12 Hadad je teško udario sve Midjance, pobio ih oštricom mača i nije ostavio nijednog živog od onih koji su došli pomoći Moabu.
13 A kad su svi midjanski sinovi izginuli u bitci, a moapski sinovi pobjegli, Hadad je tada sve Moabe učinio svojim danakom, i oni su postali pod njegovom rukom, i davali su godišnji porez kako je bilo propisano, a Hadad se okrenuo i vratio u svoju zemlju.
14 A kad je u godini prošla promjenjiva, kad su ostali Midjanci koji su bili u zemlji čuli da su sva njihova braća pala u boju s Hadadom zbog Moaba, jer su se Moapci okrenuli u boju i ostavili Midjance da se bore, tada su petorica midjanskih knezova odlučila s ostatkom svoje braće koja su ostala u njihovoj zemlji da se bore s Moapcima kako bi osvetili stvar svoje braće.
15 I sinovi Midjanski poslaše svoj svojoj braći, sinovima s istoka, i sva njihova braća, svi sinovi Keture, dođoše da pomognu Midjancima da se bore protiv Moaba.
16 Moapci čuše to i jako se uplaše da su se svi sinovi Istoka okupili protiv njih za boj. Moapci poslaše opomenu u zemlju Edom Hadadu, sinu Bedadovu:
17 Dođite sada k nama i pomozite nam da porazimo Midjance, jer su se svi okupili i došli su protiv nas sa svom svojom braćom, sinovima istoka, da se bore, da osvete stvar Midjana koji su pali u bitci.
18 Hadad, sin Bedadov, kralj Edoma, izađe sa svom svojom vojskom i ode u zemlju Moapsku da se bori protiv Midjana. Midjani i sinovi Istoka borili su se protiv Moaba na polju Moapskom, i bitka je bila vrlo žestoka među njima.
19 Hadad pobi sve Midjance i sinove Istoka oštricom mača. Hadad tada izbavi Moapce iz ruke Midjana. Oni koji ostadoše od Midjana i sinova Istoka pobjegoše pred Hadadom i njegovom vojskom. Hadad ih progoni do njihove zemlje i zada im teški pokolj, te poginuli padahu na putu.
20 Hadad je izbavio Moab iz ruke Midjanaca, jer su svi Midjanci pali od oštrice mača, a Hadad se okrenuo i vratio u svoju zemlju.
21 I od toga dana nadalje, sinovi Midjanski mrzili su sinove Moapce, jer su zbog njih pali u boju, i među njima je cijelo vrijeme vladalo veliko i žestoko neprijateljstvo.
22 I svi Midjanci koji su se našli na putu u zemlju Moapsku poginuše od mača Moaba, i svi Moapci koji su se našli na putu u zemlju Midjansku poginuše od mača Midjana; tako su Midjanci činili Moapcima i Moabci Midjanima mnogo dana.
23 U to vrijeme umrije Juda, sin Jakovljev, u Egiptu, osamdeset i šeste godine Jakovljeva silaska u Egipat. Juda je umro sto dvadeset i devet godina. Balzamirali su ga i stavili u lijes, te ga predali u ruke njegove djece.
24 Osamdeset i devete godine umrije Naftali, u dobi od sto trideset i dvije godine. Položiše ga u lijes i predaše u ruke njegove djece.
25 Devedeset i prve godine Izraelova odlaska u Egipat, to jest tridesete godine vladavine Sefa, sina Elifaza, sina Ezavova, nad sinovima Kitimskim, napadoše sinovi Afrikanci sinove Kitimske da ih opljačkaju kao i obično, ali ih nisu napali već trinaest godina.
26 I dođoše k njima te godine, i Zefo, sin Elifazov, izađe k njima s nekima od svojih ljudi i žestoko ih pobije. Afričke su čete pobjegle pred Zefom i poginuli su padali pred njim, a Zefo i njegovi ljudi progonili su ih, nastavljajući i udarajući ih sve dok se nisu približili Africi.
27 Angeas, kralj Afrike, čuo je što je Zefo učinio i to ga je vrlo uznemirilo, te se Angeas bojao Zefoa svih dana.

POGLAVLJE 63

1 Devedeset i treće godine umrije Levi, sin Jakovljev, u Egiptu. Levi je imao sto trideset i sedam godina kad je umro. Staviše ga u lijes i predadoše ga u ruke njegove djece.
2 Poslije Levijeve smrti, kad je sav Egipat vidio da su Jakovljevi sinovi, Josipova braća, umrli, svi Egipćani su počeli zlostavljati Jakovljeve sinove i zagorčavati im život od onoga dana do dana kad su izašli iz Egipta. Uzeli su im iz ruku sve vinograde i polja koja im je Josip dao, i sve raskošne kuće u kojima su živjeli Izraelci, i svu preobilje Egipta. Egipćani su u one dane uzeli sve od Jakovljevih sinova.
3 I ruka svega Egipta postajala je u one dane sve težom protiv djece Izraelove, i Egipćani su zlostavljali Izraelce sve dok se djeca Izraelova nisu umorila od života zbog Egipćana.
4 U one dane, sto i druge godine Izraelova odlaska u Egipat, umrije faraon, kralj egipatski, a sin mu Melol zavlada na njegovo mjesto. U one dane pomriješe svi egipatski junaci i sav onaj naraštaj koji je poznavao Josipa i njegovu braću.
5 I na njihovo mjesto nastao je drugi naraštaj koji nije poznavao Jakovljeve sinove i sve dobro koje su im učinili, niti svu njihovu moć u Egiptu.
6 Stoga je od toga dana sav Egipat počeo ogorčavati život sinovima Jakovljevim i prisiljavati ih svakakvim teškim radom, jer nisu poznavali svoje pretke koji su ih izbavili u dane gladi.
7 I to je također bilo od Gospodina, za djecu Izraelovu, da im koristi u njihovim posljednjim danima, kako bi sva djeca Izraelova mogla upoznati Gospodina Boga svoga.
8 I da bi saznali znakove i silna čudesa koja će Gospodin učiniti u Egiptu zbog svog naroda Izraela, da bi se sinovi Izraelovi bojali Gospodina, Boga svojih otaca, i hodili svim njegovim putovima, oni i njihovo potomstvo poslije njih u sve dane.
9 Melol je imao dvadeset godina kad je počeo vladati i vladao je devedeset i četiri godine. Sav ga je Egipat prozvao Faraon, po imenu njegova oca, kao što je bio običaj činiti sa svakim kraljem koji je vladao nad njima u Egiptu.
10 U to vrijeme sve trupe Angeasa, kralja Afrike, krenuše da se kao i obično raširе po zemlji Kitim radi plijena.
11 Sefo, sin Elifaza, sina Ezavova, čuvši njihovu vijest, izađe im u susret sa svojom vojskom i ondje se s njima bori na putu.
12 Sefo je oštricom mača pobio vojsku afričkog kralja i nijedan od njih nije ostao živ, niti se jedan nije vratio svom gospodaru u Africi.
13 Angeas je čuo što je Zefo, sin Elifazov, učinio svim svojim trupama, da ih je uništio, i Angeas je okupio sve svoje trupe, sve ljude iz zemlje Afrike, narod brojan kao pijesak na obali morskoj.
14 Angeas posla svom bratu Luku rekavši: “Dođi k meni sa svim svojim ljudima i pomozi mi da porazim Sefa i svu djecu Kitima koja su uništila moje ljude.” Lukus dođe sa cijelom svojom vojskom, vrlo velikom silom, da pomogne svom bratu Angeasu da se bori protiv Sefa i djece Kitima.
15 Sefo i sinovi Kitima čuše to, jako se uplaše i veliki strah obuzme njihova srca.
16 Sefo posla pismo u zemlju edomsku Hadadu, sinu Bedadovu, kralju edomskom, i svim sinovima Ezavovim:
17 Čuo sam da Angeas, kralj Afrike, dolazi k nama sa svojim bratom u boj protiv nas i jako ga se bojimo, jer mu je vojska vrlo velika, posebno zato što dolazi protiv nas sa svojim bratom i također svojom vojskom.
18 Zato sada i ti pođi sa mnom i pomozi mi, pa ćemo se zajedno boriti protiv Angeje i njegova brata Luka, i spasit ćeš nas iz njihovih ruku; ako ne, znaj da ćemo svi umrijeti.
19 I Ezavovi sinovi poslaše pismo sinovima Kitimovim i Sefu, kralju njihovom, u kojem rekoše: “Ne možemo se boriti protiv Angeje i njegova naroda jer je među nama već toliko godina savez mira, od vremena Bele, prvog kralja, i od vremena Josipa, sina Jakovljeva, kralja egipatskoga, s kojim smo se borili s onu stranu Jordana kad je pokopao svoga oca.”
20 Kad je Zefo čuo riječi svoje braće, sinova Ezavovih, suzdržao se od njih i Zefo se jako bojao Angeje.
21 Angeas i njegov brat Luk postrojiše sve svoje snage, oko osamsto tisuća ljudi, protiv sinova Kitima.
22 I svi sinovi Kitima rekoše Sefu: "Moli se za nas Bogu svojih predaka, možda nas izbavi iz ruke Angeje i njegove vojske, jer smo čuli da je on velik Bog i da izbavlja sve koji se u njega uzdaju."
23 Sefo je čuo njihove riječi i potražio Jahvu te rekao:
24 0 Gospodine, Bože mojih predaka Abrahama i Izaka, danas znam da si ti pravi Bog i da su svi bogovi naroda isprazni i beskorisni.
25 Sjeti se danas svog saveza s Abrahamom, našim ocem, koji su nam naši preci priopćili, i učini mi danas milost zbog Abrahama i Izaka, naših otaca, i spasi mene i djecu Kitima iz ruke afričkog kralja koji dolazi na nas u rat.
26 I Gospodin je uslišio glas Sefoa i pogledao ga zbog Abrahama i Izaka, i Gospodin je izbavio Sefoa i djecu Kitimsku iz ruke Angeje i njegova naroda.
27 I Zefo se toga dana borio protiv Angeasa, kralja Afrike, i protiv svega njegova naroda, i Jahve je predao sav narod Angeasa u ruke sinova Kitima.
28 I bitka se žestoko razbjesni na Angeji, i Zefon pobi sve ljude Angejine i Luka, brata mu, oštricom mača, te ih do večeri toga dana pade oko četiri stotine tisuća ljudi.
29 A kad je Angeas vidio da su svi njegovi ljudi izginuli, poslao je pismo svim stanovnicima Afrike da dođu k njemu i pomognu mu u bitci, i u pismu je napisao: "Svi koji se nađu u Africi neka dođu k meni od deset godina i više; neka svi dođu k meni, i gle, ako ne dođe, umrijet će, a sve što ima, sa cijelom njegovom obitelji, kralj će uzeti."
30 I svi ostali stanovnici Afrike prestrašiše se Angejinih riječi, te iz grada izađe oko tri stotine tisuća muškaraca i dječaka, od deset godina naviše, i dođoše u Angeju.
31 Nakon deset dana Angeas je obnovio bitku protiv Sefa i sinova Kitima, i bitka je bila vrlo velika i žestoka među njima.
32 Iz vojske Angeje i Luka Zefon mu posla mnogo ranjenika, oko dvije tisuće ljudi, a Sosiftar, zapovjednik Angeje, pade u toj bitci.
33 A kad je Sosiftar pao, afričke su se čete okrenule u bijeg i pobjegle, a s njima su bili Angeas i njegov brat Luk.
34 Sefo i sinovi Kitimovi progonili su ih i još ih teško potukli na putu, oko dvjesto ljudi. Progonili su Azdrubala, sina Angejina, koji je pobjegao sa svojim ocem, i ubili su

dvadeset njegovih ljudi na putu, a Azdrubal je pobjegao sinovima Kitimovim i nisu ga ubili.
35 Angeas i njegov brat Luk pobjegoše s ostatkom svojih ljudi, spasiše se i stigoše u Afriku sa strahom i užasom, a Angeas se svih dana bojao da će Zefo, sin Elifazov, zaratiti s njim.

POGLAVLJE 64

1 Balaam, sin Beorov, bio je u to vrijeme s Angeom u bitci. Kad je vidio da je Sefo nadvladao Angeu, pobjegao je odande i došao u Kitim.
2 Sefo i sinovi Kitima primiše ga s velikom čašću, jer je Sefo poznavao Balaamovu mudrost i dade mu mnogo darova te ostade s njim.
3 A kad se Zefo vratio iz rata, zapovjedi da se prebroje svi sinovi Kitima koji su s njim išli u boj, i gle, nijedan nije nedostajao.
4 Sefo se tome obradova, obnovi svoje kraljevstvo i priredi gozbu svim svojim podanicima.
5 Ali Sefo se nije sjetio Gospodina i nije razmišljao da mu je Gospodin pomogao u bitci i da je njega i njegov narod izbavio iz ruke afričkog kralja, nego je i dalje hodio putem sinova Kitima i zlih sinova Ezavovih, služeći drugim bogovima koje su ga naučila njegova braća, sinovi Ezavovi; zato se kaže: Iz zlikovaca izlazi bezakonje.
6 I Sefo je sigurno vladao nad svim sinovima Kitima, ali nije poznavao Gospodina koji je izbavio njega i sav njegov narod iz ruke afričkog kralja; i afričke trupe više nisu dolazile u Kitim da pljačkaju kao i obično, jer su znale za moć Sefa koji ih je sve pobio oštricom mača, pa se Angeas bojao Sefa, sina Elifazova, i sinova Kitima svih dana.
7 U to vrijeme, kad se Zefo vratio iz rata i kad je Zefo vidio kako je nadvladao sve narode Afrike i porazio ih u bitci oštricom mača, tada je Zefo savjetovao sinovima Kitima da odu u Egipat i ratuju protiv Jakovljevih sinova i protiv faraona, kralja egipatskog.
8 Zefo je čuo da su egipatski junaci mrtvi i da su Josip i njegova braća, sinovi Jakovljevi, mrtvi, i da su sva njihova djeca, sinovi Izraelovi, ostala u Egiptu.
9 Sefo je odlučio da pođe u borbu protiv njih i protiv cijelog Egipta, da osveti krivnju svoje braće, djece Ezavove, koje je Josip sa svojom braćom i cijelim Egiptom pobio u zemlji kanaanskoj kad su išli pokopati Jakova u Hebronu.
10 Sefo posla glasnike Hadadu, sinu Bedadovu, kralju Edoma, i svoj njegovoj braći, sinovima Ezavovim, s porukom:
11 Nisi li rekao da se nećeš boriti protiv kralja Afrike jer je on član tvog saveza? Gle, ja sam se borio s njim i porazio njega i sav njegov narod.
12 Stoga sam odlučio boriti se protiv Egipta i protiv Jakovljeve djece koja su ondje i osvetit ću im se za ono što su nam Josip, njegova braća i preci učinili u zemlji kanaanskoj kad su otišli pokopati svoga oca u Hebron.
13 Ako si sada voljan doći k meni da mi pomogneš u borbi protiv njih i Egipta, osvetit ćemo pravo naše braće.
14 Ezavovi sinovi poslušaše Sefoove riječi i sabraše se Ezavovi sinovi, vrlo velik narod, i odoše da pomognu Sefou i sinovima Kitimskim u borbi.
15 Sefo posla poruke svim sinovima istoka i svim sinovima Izmaelovim s ovakvim riječima, te se oni okupili i došli u pomoć Sefou i sinovima Kitima u ratu protiv Egipta.
16 I svi ti kraljevi, kralj Edoma i sinovi Istoka i svi sinovi Jišmaelovi i Sefo, kralj Kitima, izađoše i postrojiše sve svoje vojske u Hebronu.
17 A logor bijaše vrlo gust, protezajući se u duljinu od tri dana hoda, a narod brojan kao pijesak na morskoj obali koji se ne može izbrojati.
18 I svi ti kraljevi i njihove vojske siđoše i dođoše u boj protiv cijelog Egipta te se utaboriše u dolini Patros.
19 I sav Egipat ču njihovu vijest, pa se i oni okupiše, sav narod zemlje egipatske i svih gradova koji pripadaju Egiptu, oko tri stotine tisuća ljudi.
20 Egipćani poslaše i k Izraelcima koji su u ono vrijeme bili u zemlji Gošen da dođu k njima i da se bore protiv tih kraljeva.
21 Izraelci se sabraše, njih oko sto i pedeset, i pođoše u boj da pomognu Egipćanima.
22 Izraelci i Egipćani izađoše, oko tri stotine tisuća ljudi i sto pedeset ljudi, i krenuše na te kraljeve u boj. Postaviše se izvan zemlje Gošen, nasuprot Patrosu.
23 Egipćani nisu vjerovali Izraelu da pođe s njima u njihove tabore u boj, jer su svi Egipćani govorili: "Možda će nas sinovi Izraelovi predati u ruke Ezavovih i Izmaelovih sinova, jer su im braća."
24 A svi Egipćani rekoše Izraelcima: “Ostanite ovdje zajedno na svom mjestu, a mi ćemo ići i boriti se protiv Ezavovih i Izmaelovih sinova. Ako nas ti kraljevi nadvladaju, onda vi sami dođite na njih i pomozite nam.” Izraelci su tako i učinili.
25 I Sefo, sin Elifaza, sina Ezavova, kralja Kitima, i Hadad, sin Bedadov, kralja Edoma, i svi njihovi tabori, i svi sinovi Istoka i sinovi Jišmaelovi, narod brojan kao pijesak, utaboriše se zajedno u dolini Patros nasuprot Tahpankesu.
26 A Balaam, sin Beora Aramca, bio je ondje u taboru Sefoa, jer je došao s Kitimcima u bitku, a Balaam je bio čovjek vrlo poštovan u očima Sefoa i njegovih ljudi.
27 Sefo reče Balaamu: "Proroči nam tko će pobijediti u bitci, mi ili Egipćani."
28 Bileam ustade i okuša se u proricanju; bio je vješt u tome, ali se zbunio i djelo mu se uništilo u ruci.
29 I pokušao je ponovno, ali nije uspio, i Balaam je očajavao i ostavio to i nije dovršio, jer je to bilo od Jahve, da bi doveo Sefoa i njegov narod u ruke Izraelaca, koji su se u svom ratu uzdali u Jahvu, Boga svojih otaca.
30 Sefo i Hadad su postavili svoje vojske u bojni red, a svi Egipćani su sami krenuli protiv njih, oko tri stotine tisuća ljudi, i nijedan Izraelac nije bio s njima.
31 I svi Egipćani ratovali su s tim kraljevima protiv Patrosa i Tahpanha, i bitka je bila žestoka protiv Egipćana.
32 I kraljevi su u toj bitci bili jači od Egipćana, i oko sto osamdeset Egipćana pade toga dana, i oko trideset ljudi iz kraljevske vojske, i svi Egipćani pobjegoše pred kraljevima, pa Ezavovi i Izmaelovi sinovi progoniše Egipćane, nastavljajući ih udarati do mjesta gdje je bio tabor Izraelovih sinova.
33 I svi Egipćani vapiše Izraelcima govoreći: “Požurite k nama i pomozite nam i spasite nas iz ruke Ezava, Izmaela i djece Kitima!”

34 I sto i pedeset ljudi Izraelovih sinova potrčaše sa svog mjesta u tabore tih kraljeva, a sinovi Izraelovi vapiše Gospodinu, Bogu svome, da ih izbavi.
35 I Gospodin usliši Izraela i Gospodin predade sve ljude kraljeva u njihove ruke, te se Izraelci boriše protiv tih kraljeva i pobiše Izraelci oko četiri tisuće ljudi kraljevih.
36 I Jahve bacio veliki užas u tabor kraljeva, tako da su se Izraelci bojali svojih sinova.
37 I sve vojske kraljeva pobjegoše pred sinovima Izraelovim, a sinovi Izraelovi progoniše ih i nastaviše ih tući sve do granica zemlje Kuš.
38 Izraelci su ih pobili na putu još dvije tisuće ljudi, a od Izraelaca nijedan nije pao.
39 A kad Egipćani vidješe da su se Izraelci borili s kraljevima s tako malo ljudi i da je bitka protiv njih bila vrlo žestoka,
40 Svi su se Egipćani zbog te žestoke bitke jako uplašili za život i sav se Egipćanin razbježao, svaki se čovjek sakrio pred postrojenim vojskama i sakrio se na putu, a Izraelce su ostavili da se bore.
41 Izraelci zadadoše strašan udarac kraljevim ljudima i vratiše se od njih nakon što su ih potjerali do granice zemlje Kuš.
42 Sav Izrael znao je što su im učinili Egipćani, da su pobjegli od njih u bitci i ostavili ih da se bore sami.
43 Izraelci su također postupili lukavo i, vraćajući se iz bitke, naišli su na neke Egipćane na putu i ondje ih pobili.
44 I dok su ih ubijali, govorili su im ove riječi:
45 Zašto si otišao od nas i ostavio nas, malobrojne ljude, da se borimo protiv ovih kraljeva koji su imali velik narod da nas poraze, da biste tako mogli spasiti vlastite duše?
46 A o nekima koje su Izraelci sreli na putu, Izraelci su govorili jedan drugome: "Ubijte, udarite, jer je Izmaelac ili Edomac ili od sinova Kitima." Stali su nad njega i ubili ga, znajući da je Egipćanin.
47 Izraelci su to lukavo učinili protiv Egipćana, jer su ih napustili u bitci i pobjegli od njih.
48 Tako su Izraelci pobili Egipćane na putu, oko dvjesto ljudi.
49 Svi Egipćani vidješe zlo koje im nanesu sinovi Izraelovi, pa se sav Egipat jako bojaše sinova Izraelovih, jer vidješe njihovu veliku moć i da nijedan od njih nije pao.
50 Tako se sva djeca Izraelova s radošću vratiše putem u Gošen, a ostatak Egipta vrati se svaki na svoje mjesto.

POGLAVLJE 65

1 Poslije tih događaja sabraše se svi savjetnici faraona, kralja egipatskoga, i sve starješine egipatske, dođoše pred kralja, pokloniše se do zemlje i sjedoše pred njega.
2 A egipatski savjetnici i starješine rekoše kralju:
3 Gle, narod Izraelovih sinova je veći i moćniji od nas, i ti znaš sve zlo koje su nam učinili na putu kad smo se vraćali iz boja.
4 I vidio si i njihovu snažnu moć, jer im je ta moć od otaca njihovih, jer samo se nekolicina ljudi suprotstavila narodu brojnom kao pijesak i udarila ih oštricom mača, i od njih nitko nije pao, tako da da su bili brojni, tada bi ih potpuno uništili.
5 Zato nam sada savjetujte što da s njima učinimo, dok ih postupno ne istrijebimo između sebe, da nam ne postanu prebrojni u zemlji.
6 Jer ako se Izraelci umnože u zemlji, postat će nam prepreka, a ako dođe do rata, oni će se svojom velikom snagom pridružiti našem neprijatelju protiv nas i boriti se protiv nas, uništiti nas iz zemlje i otići iz nje.
7 Kralj odgovori starješinama egipatskim i reče im: “Ovo je plan koji je predložen protiv Izraela, od kojeg nećemo odstupiti,
8 Gle, u zemlji su Pitom i Ramses, gradovi neutvrdjeni za bitku, priliči nama i tebi da ih sagradimo i utvrdimo.
9 A sada idi i ti, postupi lukavo prema njima i objavi glas u Egiptu i u Gošenu na kraljevu zapovijed:
10 Svi vi, ljudi iz Egipta, Gošena, Patrosa i svi njihovi stanovnici! Kralj nam je zapovjedio da gradimo Pitom i Ramses i da ih utvrdimo za boj. Tko god od vas iz cijelog Egipta, od sinova Izraelovih i od svih stanovnika gradova, bude voljan graditi s nama, svaki će dobiti svoju dnevnu plaću po kraljevoj zapovijedi. Zato idite vi prvi i učinite lukavo, skupite se i dođite u Pitom i Ramses da gradite.
11 Dok gradite, objavite ovakav proglas po cijelom Egiptu svaki dan, na kraljevu zapovijed.
12 A kad neki od Izraelaca dođu graditi s tobom, davat ćeš im dnevnu plaću nekoliko dana.
13 A nakon što budu gradili s vama za svoju dnevnu plaću, odvlačite se od njih svaki dan jedan po jedan u tajnosti, a onda ustanite i postanite im nadzornici i službenici, a poslije ćete ih ostaviti da grade bez plaće, a ako odbiju, onda ih prisilite svom snagom da grade.
14 I ako to učiniš, bit će nam dobro da ojačamo svoju zemlju protiv djece Izraelove, jer će se zbog umora od gradnje i rada djeca Izraelova smanjivati, jer ćeš ih iz dana u dan lišiti žena.
15 I svi starješine egipatske čuše kraljev savjet, i savjet se učini dobrim u njihovim očima i u očima faraonovih slugu i u očima svega Egipta, te učiniše po kraljevoj riječi.
16 I svi sluge otišli su od kralja i dali su da se objavi po cijelom Egiptu, u Tahpankesu i Gošenu i po svim gradovima koji su okruživali Egipt:
17 Vidio si što su nam učinili Ezavovi i Izmaelovi sinovi, koji su došli ratovati protiv nas i htjeli nas uništiti.
18 Stoga nam je kralj zapovjedio da utvrdimo zemlju, da sagradimo gradove Pitom i Ramses i da ih utvrdimo za bitku ako bi ponovno krenuli protiv nas.
19 Tko god od vas iz cijelog Egipta i od sinova Izraelovih dođe graditi s nama, dobit će dnevnu plaću od kralja, kako nam je naredio.
20 Kad su Egipat i svi Izraelci čuli sve što su faraonovi sluge rekli, dođoše Egipćani i Izraelci da grade sa faraonovim slugama, Pitomom i Ramzesom, ali nitko od Levijevih sinova nije došao sa svojom braćom da grade.
21 I svi faraonovi sluge i njegovi knezovi dođoše isprva s prijevarom da grade sa svim Izraelom kao nadničari i davaše Izraelu svoju dnevnu plaću na početku.
22 Faraonovi sluge gradili su sa svim Izraelom i bili su zaposleni na tom poslu s Izraelom mjesec dana.
23 A na kraju mjeseca svi faraonovi sluge počeše se tajno povlačiti od naroda Izraelovog, svaki dan.
24 Izrael je u to vrijeme nastavio s poslom, ali su tada primali svoju dnevnu plaću, jer su neki od Egipćana još

uvijek radili s Izraelom u to vrijeme; stoga su Egipćani davali Izraelu svoju plaću u one dane, kako bi i oni, Egipćani, njihovi suradnici, mogli primiti plaću za njihov rad.
25 Nakon godinu i četiri mjeseca svi su se Egipćani povukli od Izraelaca, tako da su Izraelci ostali sami u poslu.
26 Nakon što su se svi Egipćani povukli od Izraelaca, vratili su se i postali im tlačitelji i upravitelji, a neki od njih stajali su nad Izraelcima kao nadzornici, primajući od njih sve što su im davali za plaću za njihov rad.
27 Egipćani su tako činili Izraelcima dan za danom, kako bi ih otežali u radu.
28 I sva su Izraelova djeca bila sama zaposlena na poslu, a Egipćani su od tada nadalje prestali davati Izraelovima plaću.
29 A kad su neki Izraelci htjeli raditi jer im se plaća nije davala, tada su ih utjerivači i faraonovi sluge tlačili i tukli te ih silom vraćali da rade sa svojom braćom; tako su činili svi Egipćani Izraelcima sve dane.
30 I sva su se Izraelova djeca jako bojala Egipćana zbog toga, te su se sva Izraelova djeca vratila i radila sama bez plaće.
31 Izraelovi sinovi su gradili Pitom i Ramses, i svi su Izraelovi sinovi obavljali posao, neki su pravili cigle, a neki su gradili. Izraelovi sinovi su gradili i utvrđivali svu egipatsku zemlju i njezine zidine. Izraelovi su sinovi bili zauzeti radom mnogo godina, dok nije došlo vrijeme kad ih se Gospodin sjetio i izveo ih iz Egipta.
32 Ali sinovi Levijevi nisu bili zaposleni u poslu sa svojom braćom Izraelcima, od početka do dana kad su izašli iz Egipta.
33 Jer svi Levijevi sinovi znali su da su Egipćani prijevarom izrekli sve te riječi Izraelcima, stoga se Levijevi sinovi suzdržavali od pristupanja poslu sa svojom braćom.
34 Egipćani nisu usmjerili svoju pažnju da poslije toga natjeraju Levijevu djecu da rade, budući da u početku nisu bili sa svojom braćom, stoga su ih Egipćani ostavili na miru.
35 A ruke egipatskih ljudi bile su uprte s neprestanom žestinom protiv Izraelaca u tom poslu, i Egipćani su Izraelce tjerali da rade s mukom.
36 Egipćani su ogorčavali živote Izraelcima teškim radom, s mortom i ciglama, i svim vrstama poljskih poslova.
37 Izraelci su Melola, kralja egipatskog, prozvali "Meror, kralj egipatski", jer su u njegova vremena Egipćani sebi ogorčavali život svakakvim poslovima.
38 I sav posao kojim su Egipćani tjerali Izraelce da rade, nametali su mukama, kako bi mučili Izraelce. Ali što su ih više mučili, to su se više povećavali i rasli, i Egipćani su tugovali zbog Izraelaca.

POGLAVLJE 66

1 U to vrijeme umrije Hadad, sin Bedadov, kralj Edoma, a na njegovo mjesto zakralji se Samla iz Mesreke, iz zemlje sinova Istoka.
2 Trinaeste godine vladanja faraona, kralja egipatskoga, a to je bila sto dvadeset i peta godina odlaska Izraelaca u Egipat, Samla je vladao Edomom osamnaest godina.
3 Kad je postao kralj, izašao je u boj protiv Zefa, sina Elifazova, i sinova Kitima, jer su ratovali protiv Angeje, kralja Afrike, i uništili cijelu njegovu vojsku.
4 Ali se nije sukobio s njim, jer su ga Ezavovi sinovi spriječili govoreći: “On im je brat.” Samla je poslušao glas Ezavovih sinova i vratio se sa svom svojom vojskom u zemlju Edom i nije krenuo u borbu protiv Sefa, sina Elifazova.
5 Faraon, kralj egipatski,ču to i reče: “Samla, kralj edomski, odlučio je ratovati protiv sinova Kitima, a poslije će doći ratovati protiv Egipta.”
6 Kad su Egipćani čuli za to, povećali su teret na Izraelcima da im Izraelci ne učine ono što su im učinili u ratu s Ezavljevima u vrijeme Hadada.
7 Egipćani rekoše Izraelcima: “Požurite i obavite svoj posao, dovršite svoj zadatak i utvrdite zemlju da ne dođu Ezavovi sinovi, vaša braća, da se bore protiv nas; jer će zbog vas doći protiv nas.”
8 Izraelci su dan za danom obavljali poslove egipatskih ljudi, a Egipćani su tlačili Izraelce kako bi ih umanjili u zemlji.
9 Ali kako su Egipćani povećavali rad Izraelovih sinova, tako su se i Izraelovi sinovi povećavali i množili, i sav se Egipat napunio Izraelovim sinovima.
10 Sto dvadeset i pete godine Izraelova odlaska u Egipat, svi Egipćani vidješe da se njihov naum protiv Izraela nije ostvario, nego da su se umnožili i rasli, te se zemlja egipatska i zemlja gošenska napuniše sinovima Izraelovim.
11 Tako su svi egipatski starješine i njegovi mudraci došli pred kralja, poklonili mu se i sjedali pred njega.
12 I svi egipatski starješine i mudraci rekoše kralju: “Neka kralj živi dovijeka! Ti si nam dao savjet protiv Izraelaca, i mi smo s njima postupili po kraljevoj riječi.”
13 Ali razmjerno s povećanjem rada tako se i oni povećavaju i rastu u zemlji, i gle, cijela je zemlja ispunjena njima.
14 Zato su sada, gospodaru naš i kralju, oči svega Egipta uprte u tebe da im daš savjet svojom mudrošću, kojom bi mogli nadvladati Izraela i uništiti ih ili ih ukloniti iz zemlje. Kralj im odgovori: "Dajte nam savjet u ovoj stvari da znamo što ćemo s njima učiniti."
15 A časnik, jedan od kraljevih savjetnika, po imenu Job, iz Mezopotamije, u zemlji Uz, odgovori kralju:
16 Ako je kralju ugodno, neka posluša savjet svoga sluge. Kralj mu reče: "Govori."
17 I Job progovori pred kraljem, knezovima i pred svim starješinama egipatskim:
18 Gle, savjet koji je kralj dao prije u vezi s radom djece Izraelove vrlo je dobar i ne smiješ ga udaljavati od onih koji rade zauvijek.
19 Ali ovo je savjet koji se savjetuje kako ih možeš ublažiti, ako se kralju čini dobrim da ih ponizi.
20 Gle, dugo se bojimo rata i govorili smo: ‘Kad Izrael postane plodan u zemlji, istjerat će nas iz zemlje ako dođe do rata.’
21 Ako je kralju drago, neka se izda kraljevski dekret i neka se u egipatskim zakonima zapiše neponištiv zakon: krv svakog muškog djeteta koje se rodi Izraelcima prolije se na zemlju.
22 I čineći to, kad svi muški sinovi Izraelovi pomru, prestat će zlo njihovih ratova; neka kralj učini tako i pošalje po sve

hebrejske babice i naredi im u toj stvari da je izvrše; tako se stvar svidjela kralju i knezovima, i kralj je učinio po riječi Jobovoj.
23 Kralj posla po hebrejske primalje, od kojih se jedna zvala Šefra, a druga Pua.
24 I babice dođoše pred kralja i stadoše u njegovu prisutnost.
25 Kralj im reče: “Kad budete primali Hebrejske žene i vidite ih na stolicama, ako bude sin, ubijte ga, ali ako bude kći, neka živi.”
26 Ali ako to ne učiniš, spalit ću tebe i sve tvoje kuće vatrom.
27 Ali primalje su se bojale Boga i nisu slušale egipatskog kralja ni njegove riječi. Kad bi Hebrejske žene rodile primalji sina ili kćer, primalja bi učinila sve što je bilo potrebno za dijete i ostavila ga na životu; tako su primalje činile sve dane.
28 I to je bilo javljeno kralju, a on posla i dozva babice i reče im: "Zašto ste to učinile i ostavili djecu na životu?"
29 A babice odgovoriše i rekoše pred kraljem:
30 Neka kralj ne misli da su Hebrejske žene kao Egipćanke, jer su svi Izraelci zdravi i prije nego što im babica dođe, već su se porodili. A što se tiče nas, tvojih sluškinja, već mnogo dana nijedna Hebrejska žena nije rodila kod nas, jer su sve Hebrejske žene same sebi babice jer su zdrave.
31 Faraon je čuo njihove riječi i povjerovao im u toj stvari, a primalje su otišle od kralja, a Bog je s njima učinio dobro, te se narod umnožio i vrlo rastao.

POGLAVLJE 67

1 U zemlji egipatskoj bijaše čovjek iz Levijeva potomstva, po imenu Amram, sin Kehatov, sina Levijeva, sina Izraelova.
2 Taj čovjek ode i uze ženu, Jokebedu, kćer Levijeve sestre njegova oca. Bila je to sto dvadeset i šest godina stara, i on dođe k njoj.
3 Žena zače i rodi kćer te joj nadjenu ime Mirjam, jer su u one dane Egipćani ogorčili živote Izraelcima.
4 I ponovno zače i rodi sina te mu nadjenu ime Aron, jer u dane njezina začeća faraon poče prolijevati krv muške djece Izraelove.
5 U one dane umrije Sefo, sin Elifaza, sina Ezavova, kralj Kitima, a Janeas zavlada na njegovu mjestu.
6 Sefo je vladao nad sinovima Kitimskim pedeset godina, a onda je umro i bio pokopan u gradu Nabni u zemlji Kitimskoj.
7 A Janeas, jedan od hrabrih ljudi između djece Kitimske, zavladao je poslije njega i vladao je pedeset godina.
8 Poslije smrti kitimskog kralja pobjegao je Balaam, sin Beorov, iz zemlje kitimske i otišao u Egipat k faraonu, egipatskom kralju.
9 Faraon ga primi s velikom čašću, jer je čuo za njegovu mudrost, dao mu darove, postavio ga za savjetnika i uzveličao ga.
10 Bileam je živio u Egiptu, u časti sa svim kraljevim velikašima, a velikaši su ga uzvisivali jer su svi žudjeli naučiti njegovu mudrost.
11 Sto tridesete godine Izraelova silaska u Egipat, faraon usni da sjedi na svom kraljevskom prijestolju. Podiže oči i ugleda starca gdje stoji pred njim, a u rukama starca bijaše vaga, kakve koriste trgovci.
12 Starac uze vagu i objesi je pred faraona.
13 Starac uze sve starješine Egipta i sve njegove velikaše i velikaše, sveza ih i stavi na jednu vagu.
14 Uze i jare koje je dojilo i stavi ga na drugu vagu, i jare je prevagnulo nad svima.
15 Faraon se zapanjio ovom strašnom vizijom, zašto je jare nadvladalo sve. Faraon se probudio i vidio da je to bio san.
16 Faraon usta rano ujutro, pozva sve svoje sluge i ispriča im san, a ljudi se jako prestrašiše.
17 Kralj reče svim svojim mudracima: "Protumačite san koji sam sanjao da ga znam."
18 A Balaam, sin Beorov, odgovori kralju i reče mu: “To ne znači ništa drugo nego veliko zlo koje će se pojaviti na Egiptu u posljednjim danima.”
19 Jer će se Izraelu roditi sin koji će uništiti sav Egipat i njegove stanovnike i izvesti Izraelce iz Egipta snažnom rukom.
20 Zato sada, kralju, odluči se o ovome da uništiš nadu Izraelovih sinova i njihovo upanje prije nego što se ovo zlo pojavi na Egiptu.
21 Kralj reče Balaamu: "A što ćemo učiniti Izraelu? Isprva smo se doista na određeni način savjetovali protiv njih, ali ih nismo mogli nadvladati."
22 Zato sada daj i ti savjet protiv njih kako bismo ih mogli pobijediti.
23 A Balaam odgovori kralju: “Pošalji sada i pozovi svoja dva savjetnika da vidimo što će savjetovati o toj stvari, a poslije će tvoj sluga govoriti.”
24 Kralj posla i dozva svoja dva savjetnika, Reuela Midjanca i Joba Uzija, te oni dođoše i sjedoše pred kralja.
25 Kralj im reče: “Evo, čuli ste san koji sam sanjao i njegovo značenje. Zato sada dajte savjet i saznajte i vidite što treba učiniti s Izraelcima da ih pobijedimo prije nego što se njihovo zlo obruši na nas.”
26 A Reuel Midjanac odgovori kralju i reče: “Živio kralj, živio kralj dovijeka!”
27 Ako se kralju čini dobrim, neka odustane od Hebreja i ostavi ih, i neka ne diže ruku na njih.
28 Jer to su oni koje je Gospodin izabrao u davna vremena i uzeo ih kao svoju baštinu između svih naroda zemlje i kraljeva zemlje; i tko je nekažnjeno pružio ruku na njih, a da se njihov Bog nije osvetio?
29 Znaš li sigurno da je faraon, bivši egipatski kralj, kad je Abraham sišao u Egipat, ugledao svoju ženu Saru i uzeo je za ženu jer je Abraham rekao: "Ona mi je sestra!" Bojao se da ga Egipćani ne ubiju zbog njegove žene.
30 A kad je egipatski kralj uzeo Saru, Bog je udarao njega i njegov dom teškim kugama, sve dok nije vratio Abrahamu njegovu ženu Saru, tada je ozdravio.
31 A Abimeleka Gerarićanina, kralja Filistejaca, Bog je kaznio zbog Sare, žene Abrahamove, zatvorivši svaku maternicu, od čovjeka do životinje.
32 Kad je njihov Bog došao Abimeleku u noćnom snu i prestrašio ga kako bi Abrahamu vratio Saru koju je uzeo, a poslije su zbog Sare kažnjeni svi stanovnici Gerara, Abraham se pomoli svome Bogu za njih, i on ga usliša te ih iscijeli.

33 Abimelek se uplašio svega tog zla koje je snašlo njega i njegov narod, pa se vratio Abrahamu, njegovoj ženi Sari, i dao mu s njom mnoge darove.
34 Tako je učinio i Izaku kad ga je protjerao iz Gerara, i Bog mu je učinio čudesa, te su se svi gerarski vodotoci osušili i njihovo rodno drveće nije rađalo.
35 Dok k njemu ne dođoše Abimelek iz Gerara i Ahuzat, jedan od njegovih prijatelja, i Pikol, zapovjednik njegove vojske, te se sagnuše i pokloniše mu se do zemlje.
36 I zamoliše ga da moli za njih, i on se pomoli Gospodinu za njih, i Gospodin ga usliša te ih iscijeli.
37 Jakov, čovjek običan, bio je spašen svojom nevinošću iz ruke svoga brata Ezava i iz ruke Labana Sirijca, brata svoje majke, koji je tražio njegov život; također i iz ruke svih kanaanskih kraljeva koji su se ujedinili protiv njega i njegove djece da ih istrijebe, i Gospodin ih je izbavio iz njihovih ruku, te su se okrenuli protiv njih i udarili ih, jer tko je ikada nekažnjeno pružio ruku na njih?
38 Zaista je faraon, bivši otac tvoga oca, uzdigao Josipa, sina Jakovljeva, iznad svih knezova zemlje egipatske, kad je vidio njegovu mudrost, jer je svojom mudrošću izbavio sve stanovnike zemlje od gladi.
39 Nakon toga naredi Jakovu i njegovoj djeci da siđu u Egipat, kako bi se njihovom krepošću zemlja egipatska i zemlja gošenska spasile od gladi.
40 Dakle, ako ti se čini dobrim, prestani uništavati djecu Izraelovu. Ako li nije tvoja volja da ostanu u Egiptu, pošalji ih odavde da odu u zemlju kanaansku, zemlju u kojoj su boravili njihovi preci.
41 Kad je faraon čuo Jitrove riječi, vrlo se razgnjevi na njega te se posramljen diže iz kraljeve prisutnosti i ode u Midjan, svoju zemlju, te uze Josipov štap sa sobom.
42 Kralj reče Jobu Uziju: “Što kažeš, Jobe, i što savjetuješ Hebrejima?”
43 Tada Job reče kralju: “Evo, svi stanovnici zemlje su u tvojoj vlasti, neka kralj učini kako mu se čini dobrim.”
44 Kralj reče Balaamu: “Što govoriš, Balaame, reci svoju riječ da je čujemo?”
45 A Balaam reče kralju: "Od svega što je kralj savjetovao protiv Hebreja, oni će biti spašeni i kralj ih neće moći nadvladati nikakvim savjetom."
46 Jer ako misliš da ih umanjiš plamtećom vatrom, ne možeš ih nadvladati, jer je Bog njihov sigurno izbavio Abrahama, oca njihova, iz Ura Kaldejskog; a ako misliš da ih uništiš mačem, sigurno je Izak, otac njihov, bio spašen iz njega, i ovan je postavljen na njegovo mjesto.
47 A ako ih namjerno i teško radiš umanjiš, ni u tome nećeš uspjeti, jer je njihov otac Jakov služio Labanu u svim vrstama teškog rada i imao je uspjeha.
48 Sada dakle, kralju, čuj moje riječi, jer ovo je savjet koji je savjetovan protiv njih, kojim ćeš ih pobijediti i od kojeg ne bi trebao odstupiti.
49 Ako je kralju milo, neka naredi da se sva njihova djeca koja se od danas nadalje rode bace u vodu, jer time možeš izbrisati njihovo ime, jer nitko od njih, niti njihovi očevi, nisu bili iskušani na ovaj način.
50 Kralj ču Balaamove riječi i stvar se svidjela kralju i knezovima, te kralj učini po Balaamovoj riječi.
51 Kralj je naredio da se objavi proglas i da se donese zakon po cijeloj zemlji egipatskoj: “Svako muško dijete koje se od danas nadalje rodi Hebrejima bit će bačeno u vodu.”
52 Faraon pozva sve svoje sluge i reče: “Idite i istražite po cijeloj zemlji Gošen, gdje su Izraelci, i provjerite da svaki sin koji se rodi Hebrejima bude bačen u rijeku, a svaku kćer ostavite na životu.”
53 Kad su Izraelci čuli faraonovu zapovijed da bace svoju mušku djecu u rijeku, neki su se odvojili od svojih žena, a drugi su im se pridružili.
54 I od toga dana nadalje, kad bi došlo vrijeme poroda za one žene Izraelke koje su ostale sa svojim muževima, išle bi u polje da ondje rode, i rađale bi u polju, a djecu bi ostavljale na polju i vraćale se kući.
55 I Gospodin, koji se zakleo njihovim ocima da će ih umnožiti, posla jednog od svojih anđela služitelja koji su na nebu da opere svako dijete vodom, da ga pomaže i povije te da mu u ruke stavi dva glatka kamena, od kojih je s jednoga sisalo mlijeko, a s drugoga med, i učini da mu dlaka naraste do koljena, da se njome pokriva; da ga utješi i da se prilijepi za njega, iz svog suosjećanja prema njemu.
56 I kad se Bog smilovao nad njima i poželio ih umnožiti na licu zemlje, naredio je svojoj zemlji da ih primi i sačuva u njoj dok ne odrastu, nakon čega je zemlja otvorila svoja usta i izbacila ih, te su niknuli iz grada poput zemaljske trave i šumske trave, i vratili su se svaki svojoj obitelji i u očevu kuću, i ostali su s njima.
57 A djeca Izraelovih bila su na zemlji poput poljske trave, zahvaljujući Božjoj milosti prema njima.
58 Kad su svi Egipćani to vidjeli, izišli su, svaki na svoje polje sa svojim jarmom volova i svojim plugom, i preorali su ga kao što se ore zemlja u vrijeme sjetve.
59 A kad su orali, nisu mogli ozlijediti dojenčad Izraelovih sinova, pa se narod umnožio i pretjerano množio.
60 Faraon je naredio svojim časnicima da svaki dan idu u Gošen i traže dojenčad Izraelovih sinova.
61 Kad su ga potražili i pronašli, silom su ga uzeli iz majčinog naručja i bacili u rijeku, a žensko dijete ostavili su s majkom; tako su Egipćani činili Izraelcima sve dane.

POGLAVLJE 68

1 U to vrijeme duh Božji siđe na Mirjam, kćer Amramovu, sestru Aronovu, te ona izađe i prorokova po kući govoreći: “Evo, ovaj put će nam se roditi sin od oca i majke moga i on će spasiti Izraela iz ruku egipatskih.”
2 Kad je Amram čuo riječi svoje kćeri, otišao je i odveo svoju ženu natrag u kuću, nakon što ju je otjerao u vrijeme kad je faraon naredio da se svako muško dijete Jakovljeve kuće baci u vodu.
3 Tako Amram uze Jokebedu za ženu, tri godine nakon što ju je otjerao, i dođe k njoj te ona zače.
4 Nakon sedam mjeseci od začeća rodila je sina i cijela se kuća ispunila velikom svjetlošću, kao svjetlošću sunca i mjeseca kad sjaje.
5 A kad žena vidje da je dijete dobro i ugodno na pogled, sakri ga tri mjeseca u unutarnju sobu.
6 U one dane Egipćani su se urotili da istrijebe sve Hebreje koji su ondje živjeli.
7 Egipćanke su otišle u Gošen gdje su bili Izraelci i nosile su svoju djecu na ramenima, svoju dojenčad koja još nije mogla govoriti.

8 U one dane, kad su žene Izraelaca rađale, svaka je žena sakrila svoga sina pred Egipćanima, da Egipćani ne bi saznali za njihov rađanje i da ih ne bi istrijebili iz zemlje.
9 Egipćanke su došle u Gošen, a njihova djeca, koja nisu mogla govoriti, bila su im na ramenima. Kad je jedna Egipćanka ušla u kuću neke Hebrejske žene, njezino dijete je počelo plakati.
10 A kad je plakalo, dijete koje je bilo u unutarnjoj sobi odgovorilo je, pa su Egipćanke otišle i javile to u faraonovu kuću.
11 Faraon posla svoje časnike da uzmu djecu i pobiju ih; tako su Egipćani činili hebrejskim ženama sve dane.
12 U to vrijeme, otprilike tri mjeseca nakon što je Jokebeda sakrila sina svoga, sazna se za to u faraonovoj kući.
13 Žena požuri odvesti sina prije nego što stignu časnici i uze za njega kovčeg od rogoza, premaza ga sluzi i smole, stavi dijete u njega i položi ga u ploče na obali rijeke.
14 A njegova sestra Mirjam stajala je podalje da vidi što će mu se učiniti i što će se dogoditi s njezinim riječima.
15 I Bog je u to vrijeme poslao strašnu vrućinu na egipatsku zemlju koja je spaljivala tijelo čovječje poput sunca u svom krugu i jako je tlačila Egipćane.
16 I svi Egipćani silazili su se kupati u rijeci zbog sveproždiruće vrućine koja im je pržila tijela.
17 I Batija, kći faraonova, otišla se okupati u rijeci zbog sveproždiruće vrućine, a njezine su sluškinje šetale uz rijeku, kao i sve egipatske žene.
18 Batija podiže oči prema rijeci i ugleda kovčeg na vodi te posla svoju sluškinju da ga donese.
19 Otvorivši je, ugleda dijete, a dijete plače. Sažali se nad njim i reče: “Ovo je jedno od hebrejske djece.”
20 Sve egipatske žene koje su prolazile uz rijeku htjele su ga dojiti, ali on nije htio sisati, jer je to bilo od Gospodina, da ga vrati majčinim grudima.
21 Njegova sestra Mirjam bila je u to vrijeme među egipatskim ženama na obali rijeke. Vidjevši to, reče faraonovoj kćeri: "Trebam li otići i dovesti dojilju između Hebrejaka da ti doji dijete?"
22 Faraonova kći joj reče: “Idi!” Mlada žena ode i pozva djetetovu majku.
23 Faraonova kći reče Jokebedi: “Uzmi ovo dijete i doji ga za mene, a ja ću ti plaćati tvoju plaću, dva srebrnika dnevno.” Žena uze dijete i doji ga.
24 Nakon dvije godine, kad dijete odraste, dovede ga faraonovoj kćeri i on joj postade sin. Nadjede mu ime Mojsije, jer reče: "Ja sam ga iz vode izvukla."
25 Otac mu Amram nadjenu ime Habar, jer reče: "Zbog njega se družio sa svojom ženom koju je bio otjerao."
26 A Jokebeda, njegova mati, nadjenu mu ime Jekutiel: "Jer", reče ona, "Uzdala sam se u Svemogućeg i Bog mi ga je vratio."
27 A sestra mu Mirjam nazva Jered, jer se za njim spustila do rijeke da sazna kakav će mu biti kraj.
28 A njegov brat Aron nadjenu mu ime Abi Zanuh, govoreći: “Moj otac ostavi moju majku i vrati se k njoj zbog sebe.”
29 Kehat, Amramov otac, nadjenu mu ime Abigdor, jer je zbog njega Bog popravio pukotinu Jakovljeve kuće, tako da više nisu mogli bacati svoju mušku djecu u vodu.
30 I njihova ga dadilja prozva Abi Soho, govoreći: “U svom šatoru bio je skriven tri mjeseca zbog Hamove djece.”
31 I sav Izrael nadjenu mu ime Šemaja, sin Netanelov, jer rekoše: “U njegovim danima Bog je čuo njihove vapaje i izbavio ih od njihovih tlačitelja.”
32 Mojsije je bio u faraonovoj kući i bio je sin faraonovoj kćeri Batiji, a Mojsije je odrastao među kraljevom djecom.

POGLAVLJE 69

1 U one dane, osamnaeste godine svoga vladanja, umrije edomski kralj i pokopan je u svom hramu koji je sebi sagradio kao kraljevsku rezidenciju u zemlji edomskoj.
2 Ezavovi sinovi poslaše u Pethor, koji je na rijeci, i odande dovedoše mladića lijepih očiju i zgodna stasa, koji se zvao Saul, i postaviše ga za kralja nad sobom na mjestu Samle.
3 Šaul je vladao nad svim Ezavovim sinovima u zemlji Edomskoj četrdeset godina.
4 Kad je faraon, kralj egipatski, vidio da se savjet koji je Balaam dao sinovima Izraelovim nije ostvario, nego da su oni ipak plodni, množili se i rasli po cijeloj zemlji egipatskoj,
5 Tada faraon zapovjedi u one dane da se po cijelom Egiptu objavi Izraelcima: “Nitko ne smije umanjiti ništa od svog svakodnevnog rada.”
6 A čovjek koji se nađe nedovoljan u svom svakodnevnom radu, bilo s mortom ili s ciglama, tada će se na njihovo mjesto postaviti njegov najmlađi sin.
7 I trud egipatski se u one dane pojačao među sinovima Izraelovim, i gle, ako bi u nečijem svakodnevnom radu nedostajala jedna cigla, Egipćani bi silom uzeli njegova najmlađeg sina od majke i stavili ga u zgradu na mjesto cigle koju je njegov otac ostavio nedostajati.
8 I Egipćani su tako činili svim sinovima Izraelovim, dan za danom, sve dane, dugo vremena.
9 Ali Levijevo pleme u to vrijeme nije od početka surađivalo s Izraelcima, svojom braćom, jer su Levijevi sinovi poznavali lukavstvo Egipćana koje su oni isprva pokazivali prema Izraelcima.

POGLAVLJE 70

1 Treće godine od Mojsijeva rođenja, faraon je sjedio na gozbi, a kraljica Alparanit sjedila mu je s desne strane, a Batija s lijeve. Mladić Mojsije ležao je na njezinim grudima. Bileam, sin Beorov, s dva sina svoja i svi knezovi kraljevstva sjedili su za stolom u kraljevoj prisutnosti.
2 I mladić pruži ruku na kraljevu glavu, uze krunu s kraljeve glave i stavi je na svoju glavu.
3 A kad kralj i knezovi vidješe djelo koje je dječak učinio, kralj i knezovi se prestrašiše, a jedan čovjek izrazi zaprepaštenje svom susjedu.
4 Kralj reče knezovima koji su bili pred njim za stolom: “Što govorite i što velite, knezovi, o ovoj stvari i kakav će biti sud protiv dječaka zbog ovog čina?”
5 A Balaam, sin Beorov, čarobnjak, odgovori pred kraljem i knezovima: “Sjeti se sada, gospodaru moj i kralju, sna koji si sanjao prije mnogo dana i onoga što ti je tvoj sluga protumačio.”
6 Dakle, ovo je dijete od hebrejske djece, u kojem je duh Božji, i neka moj gospodar kralj ne misli da je ovo dijete učinio to bez znanja.

7 Jer on je hebrejski dječak, i mudrost i razum su s njim, premda je još dijete, i s mudrošću je to učinio i izabrao sebi kraljevstvo Egipta.
8 Jer to je običaj svih Hebreja da varaju kraljeve i njihove velikaše, da sve to lukavo čine kako bi zastrašili zemaljske kraljeve i njihove ljude.
9 Sigurno znaš da je Abraham, otac njihov, tako postupio, prevarivši vojsku Nimroda, kralja babilonskoga, i Abimeleka, kralja gerarskoga, te zaposjevši zemlju sinova Heta i sva kraljevstva kanaanska.
10 I da je sišao u Egipat i rekao za svoju ženu Saru: "Ona mi je sestra", kako bi zaveo Egipat i njegova kralja.
11 Njegov sin Izak također je učinio tako kad je otišao u Gerar i ondje se nastanio, i njegova je snaga nadjačala vojsku Abimeleka, kralja Filistejaca.
12 Također je razmišljao o tome da spotakne kraljevstvo Filistejaca govoreći da mu je žena Rebeka sestra.
13 Jakov se također nevjerno ponio prema svom bratu i uzeo mu iz ruke prvorodstvo i blagoslov.
14 Tada ode u Padan Aram, u kuću Labana, brata svoje majke, i lukavo od njega uze njegovu kćer, njegovu stoku i sve što mu je pripadalo, te pobjegne i vrati se u zemlju kanaansku svome ocu.
15 Njegovi sinovi prodadoše svog brata Josipa, koji ode u Egipat, postade rob i bude tamničaren dvanaest godina.
16 Dok prethodni faraon nije sanjao snove, te ga nije izveo iz tamnice i uzvisio ga iznad svih knezova u Egiptu jer mu je tumačio snove.
17 A kad je Bog poslao glad po cijeloj zemlji, poslao je po svoga oca i svu svoju braću i cijelu obitelj svoga oca te ih je hranio bez ikakve cijene i nagrade, a Egipćane je kupio za robove.
18 Zato, gospodaru moj kralju, evo, ovo dijete ustalo je umjesto njih u Egiptu da čini po njihovim djelima i da se šali sa svakim kraljem, knezom i sucem.
19 Ako je kralju milo, prolijmo sada njegovu krv na zemlju, da ne odraste i ne otme vlast iz tvoje ruke, te da ne propadne nada Egipta nakon što on bude vladao.
20 A Balaam reče kralju: “Pozovimo još sve egipatske suce i mudrace da nam kažu je li ovaj dječak osuđen na smrt, kao što si rekao, pa ćemo ga ubiti.”
21 Faraon posla i pozva sve egipatske mudrace, i oni dođoše pred kralja, i anđeo Gospodnji dođe među njih, i on bijaše kao jedan od egipatskih mudraca.
22 Kralj reče mudracima: “Zar ste čuli što je učinio ovaj hebrejski dječak koji je u kući, i tako je Balaam presudio u toj stvari?”
23 Sada sudite i vi i vidite što se duguje dječaku za djelo koje je počinio.
24 Anđeo, koji je izgledao kao jedan od faraonovih mudraca, odgovori i reče sljedeće pred svim egipatskim mudracima i pred kraljem i knezovima:
25 Ako se kralju svidi, neka kralj pošalje po ljude koji će pred njega donijeti oniksov kamen i žeravi ugljen i staviti ih pred dijete, a ako dijete pruži ruku i uzme oniksov kamen, tada ćemo znati da je mladić mudro učinio sve što je učinio i moramo ga ubiti.
26 Ali ako pruži ruku na ugljen, znat ćemo da to nije učinio znajući i živjet će.
27 I stvar se svidjela kralju i knezovima, pa kralj učini po riječi anđela Gospodnjeg.
28 Kralj je naredio da se donesu oniksov kamen i ugljen i stave pred Mojsija.
29 I stavili su dječaka pred sebe, a dječak je pokušao pružiti ruku prema oniksovom kamenu, ali anđeo Gospodnji uzeo mu je ruku i stavio je na ugljen, i ugljen se ugasio u njegovoj ruci, te ga je podigao i stavio u usta, te mu je opekao dio usana i dio jezika, te mu je postao težak u ustima i jeziku.
30 Kad su kralj i knezovi to vidjeli, shvatili su da Mojsije nije postupio mudro skinuvši krunu s kraljeve glave.
31 Kralj i knezovi odustali su od ubojstva djeteta, pa je Mojsije ostao u faraonovoj kući i odrastao, a Jahve je bio s njim.
32 Dok je dječak bio u kraljevoj kući, bio je odjeven u grimiznu odjeću i rastao je među kraljevom djecom.
33 Kad je Mojsije odrastao u kraljevskoj kući, faraonova kći Batija smatrala ga je sinom i cijela faraonova kuća ga je poštovala, a svi su ga egipatski ljudi bojali.
34 I svaki dan je izlazio i dolazio u zemlju Gošen, gdje su bila njegova braća, sinovi Izraelovi, i Mojsije ih je svaki dan viđao kako su zadihani i teško rade.
35 Mojsije ih upita: “Zašto vam se nameće taj posao svaki dan?”
36 I ispričaše mu sve što ih je zadesilo i sve naredbe koje im je faraon dao prije svog rođenja.
37 I ispričaše mu sve savjete koje im je savjetovao Balaam, sin Beorov, i što je i on savjetovao protiv njega da ga ubiju kad mu skine kraljevsku krunu s glave.
38 Kad je Mojsije čuo te stvari, razgnjevi se na Bileama i nastoja ga ubiti te mu je svaki dan postavljao zasjedu.
39 Balaam se bojao Mojsija, pa ustade on i njegova dva sina te izađu iz Egipta. Pobjegoše, predadoše duše svoje i vratiše se u zemlju Kuš Kikijanu, kralju Kuša.
40 Mojsije je bio u kraljevskoj kući, izlazio je i ulazio. Jahve mu je dao milost u očima faraona i u očima svih njegovih slugu i u očima svega egipatskog naroda, te su silno voljeli Mojsija.
41 I dođe dan kad Mojsije ode u Gošen da vidi svoju braću. Vidje Izraelce u njihovim teretima i teškim poslovima, i Mojsije se ožalosti zbog njih.
42 Mojsije se vrati u Egipat i dođe u faraonovu kuću te dođe pred kralja i pokloni se kralju.
43 Mojsije reče faraonu: “Molim te, gospodaru moj, došao sam da te zamolim za malu molbu. Ne okreći lice od mene prazna.” A faraon mu reče: “Govori.”
44 Mojsije reče faraonu: “Neka se da slugama tvojim, sinovima Izraelovim koji su u Gošenu, jedan dan da se ondje odmore od svog rada.”
45 Kralj odgovori Mojsiju i reče: “Evo, podigao sam tvoje lice u ovoj stvari da ispunim tvoju molbu.”
46 Faraon je naredio da se objavi proglas po cijelom Egiptu i Gošenu:
47 Vama, svoj djeci Izraelovoj, ovako govori kralj: Šest dana radite svoj posao i trudite se, a sedmoga dana počivajte i ne radite nikakav posao; tako radite sve dane, kako su vam naredili kralj i Mojsije, sin Batijin.
48 Mojsije se obradovao tome što mu je kralj dao, i svi Izraelci su učinili kako im je Mojsije naredio.
49 Jer je to bilo od Gospodina za Izraelce, jer se Gospodin počeo spominjati Izraelaca da ih spasi zbog njihovih otaca.

50 I Gospodin je bio s Mojsijem i njegov glas proširio se po cijelom Egiptu.
51 Mojsije postade velik u očima svih Egipćana i u očima svih Izraelaca, tražeći dobro za svoj narod Izrael i govoreći kralju riječi mira za njih.

POGLAVLJE 71

1 Kad je Mojsije imao osamnaest godina, zaželio je vidjeti oca i majku te je otišao k njima u Gošen. Kad se Mojsije približio Gošenu, došao je do mjesta gdje su Izraelci radili, promatrao je njihove poslove i vidio je Egipćanina kako udara jednog od njegove hebrejske braće.
2 Kad je pretučeni čovjek ugledao Mojsija, potrčao je k njemu tražeći pomoć, jer je Mojsije bio vrlo poštovan u faraonovoj kući, pa mu je rekao: “Gospodaru moj, pobrini se za mene! Ovaj Egipćanin došao je noću u moju kuću, svezao me i došao mojoj ženi u mojoj prisutnosti, a sada želi da mi oduzme život.”
3 Kad je Mojsije čuo tu zlu stvar, razgnjevi se na Egipćanina i okrenu se na jednu i drugu stranu. Kad je vidio da ondje nema nikoga, udari Egipćanina i sakrije ga u pijesak, a Hebreja izbavi iz ruke onoga koji ga je udario.
4 Hebrejski se vrati kući, a Mojsije se vrati kući, izađe i vrati se u kraljev dvor.
5 A kad se čovjek vratio kući, pomislio je da ostavi svoju ženu, jer nije bilo pravo u kući Jakovljevoj da itko dođe k njegovoj ženi nakon što je bila oskvrnuta.
6 Žena ode i javi svojoj braći, a ženina braća nastojaše ga ubiti, a on pobjegne u svoju kuću i spasi se.
7 Drugoga dana Mojsije izađe k svojoj braći i vidje: dva se čovjeka svađaju. I reče zlikovcu: "Zašto udaraš svoga bližnjega?"
8 On mu odgovori i reče: “Tko te postavio za kneza i suca nad nama? Zar misliš da ćeš me ubiti kao što si ubio Egipćanina? Mojsije se prestraši i reče: “Zar se to već saznalo?”
9 Faraon je čuo za taj događaj i naredio je da se Mojsije pogubi. Bog je poslao svoga anđela, koji se ukazao faraonu u liku zapovjednika straže.
10 Anđeo Gospodnji uze mač iz ruke zapovjednika straže i njime mu odrubi glavu, jer se lik zapovjednika straže pretvorio u lik Mojsija.
11 Anđeo Gospodnji uhvati Mojsija za desnicu i izvede ga iz Egipta, postavi ga izvan egipatskih granica, na udaljenost četrdeset dana hoda.
12 A Aron, njegov brat, ostade sam u zemlji egipatskoj i prorokova sinovima Izraelovim:
13 Ovako govori Jahve, Bog vaših otaca: ‘Odbacite svaki gadosti koje su vam oči činile i ne oskvrnjujte se idolima egipatskim.
14 Izraelci se pobune i u to vrijeme ne htjedoše poslušati Arona.
15 I Gospod je naumio da ih uništi, da se Gospod nije sjetio saveza koji je sklopio s Abrahamom, Izakom i Jakovom.
16 U one dane faraonova ruka i dalje je bila žestoka protiv Izraelaca te ih je gazio i tlačio sve do vremena kad je Bog poslao svoju riječ i progovorio o njima.

POGLAVLJE 72

1 U to vrijeme izbio je veliki rat između sinova Kuša i sinova Istoka i Arama, te su se pobunili protiv kralja Kuša u čijim su rukama bili.
2 Tako je Kikijan, kralj Kuša, izašao sa svim Kušovim sinovima, narodom brojnim kao pijesak, i otišao je da se bori protiv Aramejaca i sinova istoka, da ih pokori.
3 A kad Kikianus izađe, ostavi Balaama, čarobnjaka, s njegova dva sina, da čuvaju grad i najniži sloj naroda u zemlji.
4 Kikijan je tako izašao na Aram i djecu istoka, borio se protiv njih i porazio ih, te su svi pali ranjeni pred Kikijanom i njegovim narodom.
5 I mnoge od njih zarobi i pokori ih kao i prije, te se utabori na njihovoj zemlji kako bi od njih uzimao danak kao i obično.
6 A Balaam, sin Beorov, kad ga je kuški kralj ostavio da čuva grad i siromahe u gradu, ustade i savjetuje narodu zemlje da se pobuni protiv kralja Kikiana, da ga ne puste u grad kad se vrati kući.
7 I narod zemlje ga posluša, zakleše mu se i postaviše ga za kralja nad sobom, a njegova dva sina za zapovjednike vojske.
8 Tako ustadoše i podigoše gradske zidine na oba ugla i sagradiše vrlo čvrstu građevinu.
9 A na trećem uglu iskopaše bezbrojne jarke između grada i rijeke koja je okruživala cijelu zemlju Kuš i učiniše da ondje provale vode rijeke.
10 Na četvrtom uglu skupili su brojne zmije svojim bajalicama i čarolijama te su utvrdili grad i nastanili se u njemu, i nitko nije izlazio ni ulazio pred njima.
11 Kikijan se borio protiv Arama i sinova istoka te ih je pokorio kao i prije, a oni su mu dali svoj uobičajeni danak, te je otišao i vratio se u svoju zemlju.
12 Kad se kuški kralj Kikijan približio svom gradu i svi zapovjednici vojske s njim, podigoše oči i vidješe da su gradski zidovi izgrađeni i vrlo visoki, pa se ljudi tome začude.
13 I rekoše jedan drugome: “Vidjeli su da smo u borbi zakasnili i jako su nas se uplašili, zato su to i učinili te su podigli gradske zidine i utvrdili ih kako kanaanski kraljevi ne bi mogli doći u boj protiv njih.”
14 Kralj i vojska približiše se gradskim vratima, pogledaše gore i gle, sva gradska vrata bijahu zatvorena. Povikaše stražarima: "Otvorite nam da uđemo u grad!"
15 Ali stražari im nisu htjeli otvoriti po nalogu Balaama, čarobnjaka, njihova kralja, i nisu im dopustili da uđu u njihov grad.
16 Tako su podigli bitku s njima nasuprot gradskim vratima i toga dana pade sto trideset ljudi iz vojske u Kikianu.
17 I sljedećeg dana nastavili su se boriti i borili su se na obali rijeke; pokušali su proći, ali nisu uspjeli, pa su neki od njih potonuli u jame i umrli.
18 Kralj im je tada naredio da posjeku drveće kako bi napravili splavi kojima bi mogli doći do njih, i oni su to i učinili.
19 A kad su stigli do mjesta jaraka, vode su se vrtjele mlinovima i dvjesto ljudi na deset splavi se utopilo.
20 Trećeg dana došli su da se bore na strani gdje su bile zmije, ali nisu mogli prići tamo, jer su zmije pobile stotinu

i sedamdeset ljudi, i prestali su se boriti protiv Kuša i opsjedali su Kuš devet godina, nitko nije izašao ni ušao.
21 U to vrijeme, dok je trajao rat i opsada Kuša, Mojsije je pobjegao iz Egipta od faraona koji ga je htio ubiti jer je ubio Egipćanina.
22 Mojsije je imao osamnaest godina kad je pobjegao iz Egipta od faraonove prisutnosti i pobjegao je u logor Kikijana, koji je u to vrijeme opsjedao Kuš.
23 Mojsije je bio devet godina u taboru kuškog kralja Kikijana, sve vrijeme dok su opsjedali Kuš, i Mojsije je izlazio i dolazio s njima.
24 Kralj, knezovi i svi ratnici voljeli su Mojsija, jer je bio velik i vrijedan, stasom poput plemenitog lava, licem poput sunca, a snagom poput lava, i bio je kraljev savjetnik.
25 Nakon devet godina, Kikijana je obuzela smrtna bolest, i bolest ga je savladala, te je umro sedmog dana.
26 Njegove ga sluge balzamiraše, odnesoše i pokopaše nasuprot gradskim vratima, sjeverno od egipatske zemlje.
27 I sagradili su nad njim elegantnu, čvrstu i visoku građevinu, a ispod nje postavili su veliko kamenje.
28 I kraljevi pisari urezali su u to kamenje svu moć svoga kralja Kikiana i sve njegove bitke koje je vodio, gle, zapisane su ondje i danas.
29 Nakon smrti kuškog kralja Kikijana, njegovi su ljudi i vojska zbog rata bili jako ožalošćeni.
30 Rekoše jedan drugome: "Savjetujte nam što da činimo u ovom trenutku, jer već devet godina živimo u pustinji, daleko od svojih domova."
31 Ako kažemo da ćemo se boriti protiv grada, mnogi od nas će pasti ranjeni ili ubijeni, a ako ostanemo ovdje u opsadi, i mi ćemo umrijeti.
32 Jer sada će svi aramejski kraljevi i sinovi istoka čuti da je naš kralj mrtav i iznenada će nas napasti neprijateljski, borit će se protiv nas i neće nam ostaviti nijednog ostatka.
33 A sada dakle idemo i postavimo si kralja i ostanimo u opsadi dok nam se grad ne preda.
34 I htjeli su toga dana izabrati čovjeka za kralja iz Kikianove vojske, ali nisu našli nikoga po svom izboru poput Mojsija da im vlada.
35 I brzo skinuše sa sebe haljine, baciše ih na zemlju i načiniše veliku hrpu te na nju položiše Mojsija.
36 Oni ustadoše, zatrubiše u trube i viču pred njim: “Živio kralj, živio kralj!”
37 I sav narod i velikaši zakleše mu se da će mu dati za ženu Adoniju, kraljicu Kušitku, ženu Kikijanovu, i toga dana postaviše Mojsija za kralja nad sobom.
38 I svi stanovnici Kuša izdaše toga dana proglas: “Svaki čovjek neka da Mojsiju nešto od onoga što ima.”
39 I raširiše plahtu na hrpu i svaki u nju baci nešto od onoga što je imao, jedan zlatnu naušnicu, a drugi novčić.
40 Također su Kušovi sinovi bacili Mojsiju na hrpu kamenja oniksa, bdelija, bisera i mramora, također i srebra i zlata u velikom izobilju.
41 Mojsije uze sve srebro i zlato, sve posuđe, bdelij i oniks, što su mu ga dali svi Kušovi sinovi, i pohrani ih među svoje riznice.
42 Toga dana Mojsije je kraljevao nad sinovima Kušovim mjesto Kikijana, kralja Kuša.

POGLAVLJE 73

1 Pedeset i pete godine vladavine faraona, kralja egipatskoga, to jest sto pedeset i sedme godine odlaska Izraelaca u Egipat, zakralji se Mojsije u Kušu.
2 Mojsije je imao dvadeset i sedam godina kad je počeo vladati nad Kušom i vladao je četrdeset godina.
3 I Gospodin dade Mojsiju milost i naklonost u očima svih sinova Kušovih, i sinovi Kušovi volješe ga vrlo, tako da je Mojsije bio naklonjen Gospodinu i ljudima.
4 Sedmoga dana njegova kraljevanja sabraše se svi Kušovi sinovi i dođoše pred Mojsija te mu se pokloniše do zemlje.
5 Sva djeca rekoše zajedno pred kraljem: “Savjetuj nam da vidimo što treba učiniti s ovim gradom.”
6 Jer je već devet godina otkako opsjedamo grad i nismo vidjeli svoju djecu i svoje žene.
7 Kralj im odgovori: “Ako poslušate moj glas u svemu što vam zapovjedim, Jahve će nam dati grad u ruke i mi ćemo ga osvojiti.”
8 Jer ako se s njima borimo kao u prethodnoj bitci koju smo vodili s njima prije Kikijanove smrti, mnogi će od nas pasti ranjeni kao i prije.
9 Zato evo savjeta za tebe u ovoj stvari: ako poslušaš glas moj, grad će biti predan u naše ruke.
10 Tada sve vojske odgovoriše kralju: “Sve što nam gospodar naš zapovjedi, učinit ćemo.”
11 Mojsije im reče: "Prođite i objavite glas u cijelom taboru svemu narodu:
12 Ovako veli kralj: ‘Idi u šumu i donesi sa sobom nekoliko mladih roda, svaki čovjek u ruci jedno mlado.’
13 Tko god prekrši kraljevu riječ i ne dovede svoje mlado dijete, bit će pogubljen, a kralj će uzeti sve što mu pripada.
14 A kad ih dovedeš, bit će kod tebe, uzgajat ćeš ih dok ne odrastu i naučit ćeš ih skakati, kao što to čine mladi jastrebovi.
15 Svi Kušovi sinovi čuše Mojsijeve riječi, ustadoše i proglasiše po cijelom taboru:
16 Vama, svi sinovi Kušovi, kraljeva je naredba da svi zajedno odete u šumu i ondje uhvatite mlade rode, svaki svoje mladunče u ruku, i dovedite ih kući.
17 A svatko tko prekrši kraljevu naredbu bit će kažnjen smrću, a kralj će uzeti sve što mu pripada.
18 I sav narod učini tako, i odoše u šumu i popeše se na jele i uhvatiše, svaki čovjek mlado u ruku, sve mlade rode, i odvedoše ih u pustinju i odgojiše ih po kraljevoj zapovijedi, i naučili ih strijelama skakati, slično mladim jastrebovima.
19 Nakon što su se mlade rode odgojile, kralj je naredio da se tri dana gladuju, i sav narod je to učinio.
20 Trećeg dana kralj im reče: "Ojačajte se i postanite hrabri ljudi! Svatko od vas obuci svoj oklop, opašite se mačem i neka svaki od vas jaše svog konja, a svaki uzmite u ruku svoju mladu rodu."
21 I mi ćemo ustati i boriti se protiv grada na mjestu gdje su zmije; i sav narod učini kako je kralj naredio.
22 I svaki je uzeo svoje mlado u ruku i otišli su. Kad su stigli do mjesta gdje su bile zmije, kralj im reče: "Pošaljite svaki svoje mlado rode na zmije."
23 I poslaše svaki svoju mladu rodu na kraljevu zapovijed, a mlade rode navališe na zmije i sve ih prožderu i istrijebiše s tog mjesta.
24 A kad su kralj i narod vidjeli da su sve zmije uništene na tom mjestu, sav narod je podigao veliku vrisku.

25 I približiše se i napadne grad, zauzmu ga i pokore ga te uđoše u grad.
26 Toga dana poginu tisuću i sto ljudi od stanovnika grada, svi koji su živjeli u gradu, ali od ljudi koji su ga opsjedali nijedan ne pogine.
27 Tako su sva Kušova djeca otišla svaki svojoj kući, svojoj ženi i djeci i svima svojim.
28 A Balaam, čarobnjak, kad je vidio da je grad osvojen, otvorio je vrata i pobjegao je, on i njegova dva sina i osam braće, te se vratio u Egipat faraonu, kralju egipatskom.
29 To su čarobnjaci i vračari koji se spominju u knjizi zakona, a koji su se suprotstavili Mojsiju kad je Gospodin doveo kuge na Egipat.
30 Tako je Mojsije osvojio grad svojom mudrošću, a sinovi Kuša postavili su ga na prijestolje umjesto Kikijana, kralja Kuša.
31 I stavili su mu kraljevsku krunu na glavu i dali su mu za ženu Adoniju, kušitsku kraljicu, ženu Kikijanovu.
32 Mojsije se bojao Gospodina, Boga otaca svojih, te nije došao k njoj niti je pogledao.
33 Mojsije se sjetio kako je Abraham zakleo svoga slugu Eliezera govoreći mu: "Nećeš uzeti ženu od kćeri kanaanskih za moga sina Izaka."
34 Također, što je Izak učinio kad je Jakov pobjegao od svoga brata, kad mu je zapovjedio: "Ne uzimaj ženu između kanaanskih kćeri niti sklapaj savez s bilo kojom od Hamovih sinova."
35 Jer Gospodin, Bog naš, dade Hama, sina Noina, i njegovu djecu i sve njegovo potomstvo za robove Šemovoj i Jafetovoj djeci i njihovom potomstvu poslije njih za robove zauvijek.
36 Stoga Mojsije nije okrenuo ni srca ni očiju na Kikijanovu ženu sve dane dok je vladao nad Kušom.
37 Mojsije se bojao Gospodina, Boga svoga, svega života svoga; Mojsije je hodio pred Gospodinom istinito, svim srcem svojim i svom dušom svojom; nije skretao s pravoga puta svih dana svoga života; nije skretao s puta ni desno ni lijevo, kojim su hodili Abraham, Izak i Jakov.
38 Mojsije se učvrstio u kraljevstvu Kušovih sinova i vodio je Kušove sinove svojom uobičajenom mudrošću, te je Mojsije napredovao u svom kraljevstvu.
39 U to vrijeme Aram i sinovi Istoka čuše da je Kikijan, kralj Kuša, umro, pa se Aram i sinovi Istoka pobuniše protiv Kuša u one dane.
40 Mojsije sakupi sve sinove Kuša, narod vrlo moćan, oko trideset tisuća ljudi, i izađe da se bori protiv Aramejaca i sinova Istoka.
41 I najprije su otišli k sinovima istoka, a kad su sinovi istoka čuli njihov izvještaj, otišli su im u susret i zaratili se s njima.
42 Rat se žestoko razbjesnio protiv sinova Istoka, te je Gospodin predao sve sinove Istoka u Mojsijeve ruke, te je palo oko tri stotine ljudi pobijenih.
43 I svi sinovi istoka okrenuše se i povukoše, pa ih Mojsije i sinovi Kušovi progone, pokoriše ih i nametnu im porez, kako im bijaše običaj.
44 Tako Mojsije i sav narod s njim odu odande u zemlju Aram na boj.
45 A Aramejci su im također pošli u susret i borili su se protiv njih, a Jahve ih je predao u Mojsijeve ruke, te su mnogi Aramejci pali ranjeni.
46 Mojsije i narod Kuša pokoriše i Aramejce, koji su također plaćali svoj uobičajeni porez.
47 Mojsije je podjarmio Aramejce i sinove Istoka Kušovim sinovima, te se Mojsije i sav narod koji je bio s njim okrenuše u zemlju Kuš.
48 Mojsije se učvrstio u kraljevstvu Kušovih sinova, i Gospodin je bio s njim, i svi Kušovi sinovi su ga se bojali.

POGLAVLJE 74

1 Na kraju godina umrije Šaul, kralj Edoma, a na njegovom mjestu zavlada Baal Kanan, sin Akborov.
2 Šesnaeste godine Mojsijeva vladanja nad Kušom, Baal Kanan, sin Akborov, vladao je u zemlji Edomskoj nad svim sinovima Edomskim trideset i osam godina.
3 U njegova vremena Moab se pobunio protiv vlasti Edoma, jer je bio pod Edomom još od vremena Hadada, sina Bedadova, koji je porazio njih i Midjance te podvrgnuo Moab Edomu.
4 A kad je Baal Kanan, sin Akborov, zavladao Edomom, svi su Moapci odustali od Edoma.
5 U one dane umrije afrički kralj Angeas, a na njegovo mjesto zavlada sin njegov Azdrubal.
6 U one dane umrije Janeas, kralj djece Kitima, i pokopaše ga u njegovu hramu koji je sebi sagradio u ravnici Kanopije za prebivalište, a Latin zavlada na njegovom mjestu.
7 Dvadeset i druge godine Mojsijeva vladanja nad sinovima Kušovim, Latin je vladao nad sinovima Kitimovim četrdeset i pet godina.
8 I on je također sagradio sebi veliku i moćnu kulu, i u njoj je sagradio elegantan hram za svoju rezidenciju, kako bi provodio svoju vladu, kako je bio običaj.
9 Treće godine svoje vladavine dao je objaviti poziv svim svojim vještim ljudima koji su mu izradili mnogo brodova.
10 Latin je sakupio sve svoje snage i dođoše brodovima te se u njima zabiješe u Azdrubalu, sinu Angejinom, kralju Afrike. Stigoše u Afriku i zaratiše s Azdrubalom i njegovom vojskom.
11 Latin nadvlada Azdrubala i uze od Azdrubala vodovod koji mu je otac donio od djece Kitima kad je uzeo Janiju, kćer Uzijevu, za ženu. Latin sruši most vodovoda i zada težak udarac cijeloj Azdrubalovoj vojsci.
12 A preostali snažni ljudi Azdrubalovi ojačaše, i srca im se ispuniše zavišću, te su tražili smrt i ponovno se upustili u boj s Latinom, kraljem Chitima.
13 I bitka je bila žestoka za sve ljude Afrike, i svi su pali ranjeni pred Latinom i njegovim narodom, a i kralj Azdrubal je pao u toj bitci.
14 Kralj Azdrubal imao je vrlo lijepu kćer, koja se zvala Ušpezena, i svi muškarci Afrike vezli su njezin lik na svojoj odjeći zbog njezine velike ljepote i ljupkog izgleda.
15 I ljudi iz Latina ugledaše Ušpezenu, kćer Azdrubalovu, i pohvališe je svom kralju Latinusu.
16 Latin zapovjedi da mu je dovedu, a Latin uze Ušpezenu za ženu i vrati se na put u Chittim.
17 Nakon smrti Azdrubalova sina Angeina, kad se Latin vratio iz bitke u svoju zemlju, svi stanovnici Afrike ustadoše i uzeše Anibala, sina Angeina, mlađeg brata Azdrubalova, te ga postaviše za kralja umjesto njegova brata nad cijelom zemljom Afrikom.

18 A kad je zakraljio, odlučio je poći u Kitim da se bori s djecom Kitima, da osveti stvar Azdrubala, svoga brata, i stvar stanovnika Afrike, i to je i učinio.
19 I sagradi mnogo brodova i dođe u njih sa svom svojom vojskom te ode u Kitim.
20 Tako se Anibal borio s djecom Kitima, a djeca Kitima pala su ranjena pred Anibalom i njegovom vojskom, a Anibal je osvetio stvar svoga brata.
21 Anibal je nastavio ratovati osamnaest godina s djecom Kitima, i Anibal je živio u zemlji Kitima i ondje se dugo utaborio.
22 Anibal je vrlo teško udario djecu Kitima i pobio njihove velikaše i knezove, a od ostatka naroda pobio je oko osamdeset tisuća ljudi.
23 I na kraju dana i godina, Anibal se vrati u svoju zemlju Afriku i vladao je sigurno umjesto svog brata Azdrubala.

POGLAVLJE 75

1 U to vrijeme, sto osamdesete godine odlaska Izraelaca u Egipat, izašlo je iz Egipta hrabrih ljudi, trideset tisuća pješaka, od sinova Izraelovih, koji su svi bili iz plemena Josipova, od sinova Efrajima, sina Josipova.
2 Jer su govorili da je dovršeno vrijeme koje je Gospodin odredio djeci Izraelovoj u stara vremena, koje je rekao Abrahamu.
3 I ti se ljudi opasaše, i svaki stavi svoj mač uz bok, i svaki svoj oklop na sebe, i pouzdaše se u svoju snagu, i izađoše zajedno iz Egipta snažnom rukom.
4 Ali nisu ponijeli nikakve namirnice za put, samo srebro i zlato, čak ni kruha za taj dan nisu ponijeli u rukama, jer su mislili da će dobiti namirnice za plaću od Filistejaca, a ako ne, uzeli bi je silom.
5 A ti ljudi bijahu vrlo moćni i hrabri ljudi, jedan čovjek mogao je progoniti tisuću, a dvojica deset tisuća, pa su se uzdali u svoju snagu i išli zajedno kako su išli.
6 I uputiše se prema zemlji Gat. Sišavši, nađoše gatske pastire kako pasu stoku sinova Gata.
7 I rekoše pastirima: “Dajte nam nešto od ovaca za plaću da jedemo, jer smo gladni, jer danas nismo jeli kruha.”
8 Pastiri rekoše: “Jesu li to naše ovce ili goveda da vam ih dajemo čak i za plaću?” Tada pristupiše Efrajimovi sinovi da ih silom uzmu.
9 Gatski pastiri vikali su nad njima tako da se njihov vapaj čuo izdaleka, pa su svi gatski sinovi izašli k njima.
10 Kad su sinovi Gata vidjeli zlodjela sinova Efrajimovih, vratili su se i sakupili ljude iz Gata. Svaki je obukao svoju opremu i izašao je u boj protiv sinova Efrajimovih.
11 Sukobili su se s njima u dolini Gat, i bitka je bila žestoka, te su toga dana međusobno pobili mnogo ljudi.
12 Drugoga dana poslaše sinovi Gata u sve filistejske gradove da im dođu u pomoć, rekavši:
13 Dođite k nama i pomozite nam da porazimo Efrajimovce koji su izašli iz Egipta da nam uzmu stoku i da se bore protiv nas bez razloga.
14 Duše Efrajimovih sinova bijahu iznemogle od gladi i žeđi, jer tri dana nisu jeli kruha. Četrdeset tisuća ljudi iziđe iz filistejskih gradova u pomoć Gaćanima.
15 I ti su se ljudi borili s Efrajimovcima, i Jahve je predao Efrajimovce u ruke Filistejaca.
16 I pobili su sve Efrajimovce, sve koji su izašli iz Egipta, nijedan nije ostao osim deset ljudi koji su pobjegli s bojišta.
17 Jer to zlo bijaše od Gospodina protiv sinova Efrajimovih, jer su prestupili riječ Gospodinovu izašavši iz Egipta, prije nego što je došlo vrijeme koje je Gospodin u davna vremena odredio Izraelu.
18 I Filistejaca je palo mnogo, oko dvadeset tisuća ljudi, a njihova braća su ih odnijela i pokopala u svojim gradovima.
19 Pobijeni Efrajimovi sinovi ležali su napušteni u dolini Gat mnogo dana i godina, nisu ih pokopali, te se dolina napunila ljudskim kostima.
20 A ljudi koji su pobjegli iz bitke dođoše u Egipat i ispričaše svim sinovima Izraelovim sve što ih je zadesilo.
21 I njihov otac Efrajim tugovao je za njima mnogo dana, a braća su mu došla da ga utješe.
22 I dođe k svojoj ženi, a ona rodi sina, a on mu nadjede ime Berija, jer bijaše nesretna u njegovoj kući.

POGLAVLJE 76

1 Mojsije, sin Amramov, još je uvijek bio kralj u zemlji Kuš u ono vrijeme i uspijevao je u svom kraljevstvu te je upravljao sinovima Kušovim pravdom, pravednošću i poštenjem.
2 I svi su sinovi Kušovi voljeli Mojsija sve dane dok je vladao nad njima, i svi su ga stanovnici zemlje Kušovi jako strahovali.
3 Četrdesete godine Mojsijeva vladanja nad Kušom, Mojsije je sjedio na kraljevskom prijestolju, a pred njim je bila kraljica Adonija i svi velikaši sjedili su oko njega.
4 A kraljica Adonija reče pred kraljem i knezovima: “Što ste to vi, sinovi Kuševi, učinili toliko vremena?”
5 Sigurno znaš da mi se ovaj čovjek, otkad vlada nad Kušom četrdeset godina, nije približio niti je služio bogovima sinova Kuša.
6 Zato sada čujte, sinovi Kuševi, i neka ovaj čovjek više ne vlada nad vama jer nije od našega tijela.
7 Evo, moj sin Menakrus je odrastao, neka vlada nad tobom, jer ti je bolje služiti sinu gospodara svoga nego strancu, robu egipatskog kralja.
8 Sav narod i plemići sinova Kuša čuli su riječi koje im je kraljica Adonija izgovorila.
9 Sav se narod pripremao do večeri, a ujutro rano ustanu i za kralja nad sobom postave Menakra, Kikijanovog sina.
10 Svi su se Kušovi sinovi bojali dići ruku na Mojsija, jer je Jahve bio s Mojsijem, a Kušovi su se sinovi sjetili zakletve kojom su se zakleli Mojsiju, stoga mu nisu učinili ništa nažao.
11 Ali sinovi Kuša dadoše Mojsiju mnogo darova i otpustiše ga od sebe s velikom počasti.
12 Mojsije je tako otišao iz zemlje Kuš, vratio se kući i prestao vladati nad Kušom. Mojsije je imao šezdeset i šest godina kad je otišao iz zemlje Kuš, jer je to bila riječ od Gospodina, jer je došlo vrijeme koje je odredio u davna vremena da izvede Izraela iz nevolje sinova Hamovih.
13 Mojsije ode u Midjan jer se bojao vratiti u Egipat zbog faraona, pa ode i sjede na bunaru u Midjanu.
14 I sedam kćeri Reuela Midjanskoga iziđe pasti očevo stado.
15 I dođoše do bunara i zahvatiše vode da napoje stado svoga oca.

16 Tada dođoše midjanski pastiri i otjeraše ih, a Mojsije ustade, pomogne im i napoji stado.
17 I dođoše kući svome ocu Reuelu i ispričaše mu što im je Mojsije učinio.
18 A oni rekoše: “Jedan Egipćanin izbavio nas je iz ruku pastira, zahvatio nam je vode i napojio stado.”
19 Reuel reče svojim kćerima: "Gdje je on? Zašto ste ostavili čovjeka?"
20 Reuel posla po njega, dovede ga i dovede kući te je s njim jeo kruh.
21 Mojsije ispriča Reuelu da je pobjegao iz Egipta i da je vladao četrdeset godina nad Kušom, te da su mu poslije oduzeli vlast i otpustili ga u miru s čašću i darovima.
22 Kad je Reuel čuo Mojsijeve riječi, reče u sebi: “Stavit ću ovog čovjeka u tamnicu da pomirim Kuševce jer je pobjegao od njih.”
23 I uzeše ga i baciše u tamnicu, i Mojsije je bio u tamnici deset godina. Dok je Mojsije bio u tamnici, Zipora, kći Reuelova, sažali se nad njim i cijelo vrijeme ga opskrbljivala kruhom i vodom.
24 A sva djeca Izraelova još su bila u zemlji egipatskoj i služila Egipćanima u svim vrstama teških poslova, a ruka Egipta i dalje je bila stroga nad djecom Izraelovom u one dane.
25 U to vrijeme Jahve udari faraona, kralja egipatskog, i udari ga gubom od tabana do tjemena; zbog okrutnog postupanja s Izraelcima, ta kuga udari u to vrijeme od Jahve na faraona, kralja egipatskog.
26 Jer je Gospodin uslišio molitvu svoga naroda, sinova Izraelovih, i njihov je vapaj dopro do njega zbog njihova teškog rada.
27 Ipak se njegov gnjev nije odvratio od njih, i ruka faraonova još je uvijek bila ispružena protiv sinova Izraelovih. Faraon je otvrdnuo vrat pred Gospodinom i povećao jaram svoj nad sinovima Izraelovim i ogorčio im život svakovrsnim teškim radom.
28 A kad je Jahve poslao kugu na faraona, kralja egipatskog, zamolio je svoje mudrace i čarobnjake da ga izliječe.
29 A njegovi mudraci i čarobnjaci rekoše mu: "Ako se u rane stavi krv male djece, ozdravit će."
30 Faraon ih je poslušao i poslao svoje sluge u Gošen k Izraelcima da uzmu njihovu malu djecu.
31 Faraonovi sluge odoše i silom otimahu dojenčad Izraelovih sinova iz naručja njihovih majki te ih svaki dan dovodiše faraonu, po jedno dijete svaki dan. Liječnici ih ubijahu i primjećivahu na kugu; tako su činili sve dane.
32 A broj djece koju je faraon pobio bio je tri stotine sedamdeset i pet.
33 Ali Jahve nije uslišio liječnike egipatskog kralja, i kuga se sve više širila.
34 Faraon je deset godina patio od te kuge, ali faraonovo srce je još više otvrdnjavalo protiv djece Izraelove.
35 Nakon deset godina Gospodin je nastavio mučiti faraona razornim kugama.
36 I Gospodin ga udari ružnim tumorom i bolešću u želucu, te se ta kuga pretvori u jak čir.
37 U to vrijeme dođoše dva faraonova ministra iz zemlje Gošen, gdje su bili svi Izraelci, i odoše u faraonovu kuću te mu rekoše: “Vidjeli smo Izraelce kako nemarno rade i nemarno rade.”
38 Kad je faraon čuo riječi svojih slugu, razgnjevi se silovito na Izraelce, jer je bio jako ožalošćen tjelesnom boli.
39 A on odgovori i reče: “Sada kad sinovi Izraelovi znaju da sam bolestan, okreću se i rugaju nam se. Zato mi sada upregnite kola. Otići ću u Gošen i vidjeti ruganje sinova Izraelovih kojim me rugaju. Zato mu sluge upregoše kola.”
40 I uzeše ga i posadiše na konja, jer nije mogao sam jahati;
41 I uze sa sobom deset konjanika i deset pješaka te ode k Izraelcima u Gošen.
42 A kad su stigli do egipatske granice, kraljev konj prođe u usko mjesto, uzdignuto u udubljenom dijelu vinograda, ograđeno s obje strane, dok je s druge strane bila nizina, ravnica.
43 I konji su brzo trčali na tom mjestu i pritiskali jedni druge, a drugi konji su pritiskali kraljevog konja.
44 Kraljev konj pade u nizinu dok je kralj jahao na njemu, i kad pade, kola se prevrnuše preko kraljevog lica i konj leža na kralju, a kralj vrisnu, jer ga je tijelo jako boljelo.
45 Kralju se meso rastrgalo, kosti su mu se slomile i nije mogao jahati, jer je to bilo od Gospodina za njega, jer je Gospodin čuo vapaje svoga naroda, sinova Izraelovih, i njihovu nevolju.
46 Njegove su ga sluge nosile na ramenima, malo po malo, i vraćale su ga u Egipat, a i konjanici koji su bili s njim vratili su se u Egipat.
47 I položili su ga u njegov krevet, a kralj je znao da mu je došao kraj, da umre, pa kraljica Aparanitha, njegova žena, dođe i plaka pred kraljem, a kralj je s njom plakao u velikom plaču.
48 I svi njegovi velikaši i sluge dođoše toga dana i vidješe kralja u toj nevolji te su s njime velikim plačem plakali.
49 I kraljevi knezovi i svi njegovi savjetnici savjetovali su kralju da postavi za kralja u zemlji nekoga koga odabere između svojih sinova.
50 Kralj je imao tri sina i dvije kćeri koje mu je rodila kraljica Aparanith, njegova žena, osim kraljeve djece od konkubina.
51 A ovo su im bila imena: prvorođenac Otri, drugi Adikam, treći Morion, a njihove sestre, ime starije Bathie i drugoga Acuzija.
52 A Otri, prvorođenac kraljev, bio je idiot, brzoplet i brzoplet u svojim riječima.
53 Ali Adikam bijaše čovjek lukav i mudar, poznavatelj sve egipatske mudrosti, ali neuglednog izgleda, krupna tijela i vrlo niskog rasta; visok je jedan lakat.
54 A kad kralj vidje Adikama, svoga sina, inteligentnog i mudrog u svemu, odluči da će on biti kralj umjesto njega nakon njegove smrti.
55 I uze sebi za ženu Gedudu, kćer Abilotovu. Bilo mu je deset godina, a ona mu rodi četiri sina.
56 Poslije je otišao i uzeo tri žene te mu se rodilo osam sinova i tri kćeri.
57 Nered je uvelike prevladavao kralja, i tijelo mu je smrdjelo kao meso strvine bačene na polje ljeti, za vrijeme sunčeve žege.
58 A kad kralj vidje da se bolest jako pojačala, naredi da mu dovedu sina Adikama i postaviše ga za kralja zemlje na njegovo mjesto.
59 Nakon tri godine kralj umrije u sramoti, nemilosti i gađenju, a sluge ga odnesoše i pokopaše u grobnici egipatskih kraljeva u Soan Mizraimu.

60 Ali ga nisu balzamirali kao što je to bio običaj s kraljevima, jer mu je meso bilo trulo, a zbog smrada nisu mogli pristupiti da ga balzamiraju, pa su ga žurno pokopali.
61 Jer to zlo bijaše od Gospodina na njega, jer mu je Gospodin uzvratio zlom za zlo koje je učinio Izraelu u svoje dane.
62 I umrije u strahu i sramoti, a sin mu Adikam zavlada na njegovom mjestu.

POGLAVLJE 77

1 Adikamu je bilo dvadeset godina kad je vladao Egiptom, vladao je četiri godine.
2 Dvjesto i šeste godine Izraelova odlaska u Egipat zavlada Adikam nad Egiptom, ali nije vladao nad Egiptom tako dugo kao što su vladali njegovi očevi.
3 Jer je Melol, njegov otac, vladao devedeset i četiri godine u Egiptu, ali je deset godina bio bolestan i umro, jer je bio zao pred Gospodinom.
4 I svi Egipćani prozvaše faraona imenom Adikam, kao što su imenovali njegove oca, kako je bio običaj u Egiptu.
5 I svi faraonovi mudraci nazvaše Adikama imenom Ahuz, jer se skraćeno Ahuz na egipatskom jeziku zove.
6 A Adikam bijaše izuzetno ružan, visok lakat i pedalj, i imao je veliku bradu koja mu je dosezala do tabana.
7 Faraon je sjeo na prijestolje svoga oca da vlada Egiptom i upravljao je Egiptom mudro.
8 Dok je vladao, nadmašio je svoga oca i sve prethodne kraljeve u zloći i povećao je jaram svoj nad sinovima Izraelovim.
9 I ode sa svojim slugama u Gošen k sinovima Izraelovim i utvrdi im posao te im reče: “Dovršite svoj posao, svaki dan svoj zadatak, i neka vam ruke ne klonu od našeg posla od danas nadalje kao što ste činili u dane moga oca.”
10 I postavi nad njima nadzornike između sinova Izraelovih, a nad tim nadzornicima postavi nadglednike između svojih slugu.
11 I postavi im mjeru cigli da ih naprave prema tom broju, dan za danom, a zatim se vrati i ode u Egipat.
12 U to vrijeme faraonovi nadzornici narediše nadglednicima Izraelaca prema faraonovoj zapovijedi:
13 Ovako govori faraon: “Svaki dan radi svoj posao i dovrši svoj zadatak, pazi na dnevnu mjeru cigli; ne umanjuj ništa.
14 I dogodit će se da ako vam nedostaju vaše svakodnevne cigle, postavit ću vašu malu djecu na njihovo mjesto.
15 I egipatski su nadzornici učinivali u one dane kako im je faraon naredio.
16 I kad god bi se utvrdio bilo kakav manjak u mjeri Izraelovih sinova u njihovim dnevnim ciglama, faraonovi nadzornici bi odlazili k ženama Izraelovih sinova i uzimali dojenčad Izraelovih sinova prema broju cigli koje im je nedostajalo, silom bi ih uzimali iz krila njihovih majki i stavljali ih u zgradu umjesto cigli;
17 Dok su njihovi očevi i majke plakali nad njima i jecali kad su čuli plač svoje dojenčadi u zidu zgrade.
18 I nadglednici su nagovarali Izraelce da smjeste svoju djecu u zgradu, tako da je jedan čovjek postavio svog sina u zid i stavio žbuku na njega, dok su mu oči plakale nad njim i suze su mu tekle po njegovom djetetu.
19 Egipatski su nadzornici tako činili s izraelskom djecom mnogo dana, i nitko se nije sažalio niti suosjećao s izraelskom djecom.
20 A broj sve djece ubijene u zgradi bio je dvjesto i sedamdeset, od kojih su neki gradili umjesto na ciglama koje su njihovi očevi ostavili nedostatne, a neki su mrtvi bili izvučeni iz zgrade.
21 I posao nametnut djeci Izraelovoj u dane Adikama nadmašio je po težini onaj koji su obavljali u dane njegova oca.
22 Izraelci su svaki dan uzdisali zbog teškog posla, jer su govorili u sebi: “Evo, kad faraon umre, njegov sin će ustati i olakšati nam posao!”
23 Ali su ovaj potonji posao povećali više nego prvi, i sinovi Izraelovi su zbog toga uzdisali i njihov se vapaj uzdizao k Bogu zbog njihova truda.
24 I Bog je čuo glas sinova Izraelovih i njihov vapaj u one dane, i Bog se sjetio s njima svog saveza koji je sklopio s Abrahamom, Izakom i Jakovom.
25 I Bog je vidio teret sinova Izraelovih i njihov teški rad u one dane i odlučio ih je izbaviti.
26 Mojsije, sin Amramov, još je uvijek bio zatvoren u tamnici u ono vrijeme, u kući Reuela Midjanca, a Sipora, kći Reuelova, tajno mu je opskrbljivala hranom svaki dan.
27 Mojsije je bio zatvoren u tamnici u kući Reuelovoj deset godina.
28 A na kraju deset godina, što je bila prva godina faraonove vladavine nad Egiptom, na mjesto njegova oca,
29 Zipora reče svome ocu Reuelu: “Nitko ne ispituje niti traži Hebreja kojeg si već deset godina svezao u tamnicu.”
30 Dakle, ako ti se čini dobrim, pošaljimo i provjerimo je li živ ili mrtav. Ali njezin otac nije znao da ga je ona podržavala.
31 A Reuel, otac njezin, odgovori joj i reče: "Je li se ikada dogodilo da čovjek bude zatvoren u tamnici bez hrane deset godina, a da ostane živ?"
32 A Sipora odgovori ocu svome: “Znači, čuo si da je Bog Hebreja velik i strašan i da im čini čudesa u svako doba.”
33 On je izbavio Abrahama iz Ura Kaldejskoga, Izaka od mača njegova oca i Jakova od anđela Gospodnjeg koji se s njim hrvao kod prijelaza Jabuk.
34 I s ovim čovjekom učinio je mnogo toga, izbavio ga je iz rijeke u Egiptu i od mača faraona i od djece Kušove, pa će ga sada izbaviti i od gladi i oživjeti.
35 I stvar se svidjela Reuelu, te je učinio po riječi svoje kćeri i poslao ljude u tamnicu da provjere što se dogodilo s Mojsijem.
36 I vidje, i gle, čovjek Mojsije živi u tamnici, stojeći na nogama svojim, hvaleći i moleći se Bogu svojih otaca.
37 Reuel zapovjedi da izvedu Mojsija iz tamnice, pa ga obrijaše, presvuče tamničku odjeću i pojede kruh.
38 Poslije toga Mojsije ode u Reuelov vrt koji je bio iza kuće i ondje se pomoli Gospodinu, Bogu svome, koji je za njega učinio silna čudesa.
39 I dok se molio, pogledao je nasuprot njemu, i gle, safirni štapić bio je postavljen u zemlju, koja je bila zasađena usred vrta.
40 I pristupi štapu i pogleda, i gle, ime Gospodina, Boga nad vojskama, bilo je ugravirano na njemu, napisano i razvijeno na štapu.

41 I pročita ga, ispruži ruku i ubere ga poput šumskog stabla iz šipražja, a štap mu bijaše u ruci.
42 I ovo je štap kojim su učinjena sva djela Boga našega, nakon što je stvorio nebo i zemlju i svu njihovu vojsku, mora, rijeke i sve njihove ribe.
43 A kad Bog istjera Adama iz edenskog vrta, uze on štap u ruku i ode te obradi zemlju iz koje je uzet.
44 I štap je došao do Noe i bio je dan Šemu i njegovim potomcima, sve dok nije došao u ruke Abrahama Hebreja.
45 A kad je Abraham dao sve što je imao svom sinu Izaku, dao mu je i ovaj štap.
46 A kad je Jakov pobjegao u Padan Aram, uzeo ga je u svoju ruku i vratio se ocu svome, nije ga ostavio za sobom.
47 A kad je sišao u Egipat, uzeo ga je u svoju ruku i dao ga Josipu, jedan dio više od svoje braće, jer ga je Jakov silom oteo od svoga brata Ezava.
48 Nakon Josipove smrti, egipatski velikaši dođoše u Josipovu kuću, a štap dođe u ruku Reuela Midjanca. Kad izađe iz Egipta, uze ga u ruku i posadi ga u svom vrtu.
49 I svi junaci Kinejaca pokušali su ga ubrati kad su pokušali uhvatiti njegovu kćer Zipporu, ali nisu uspjeli.
50 Tako je ta štap ostala zasađena u Reuelovom vrtu, sve dok nije došao onaj koji je imao pravo na nju i uzeo je.
51 Kad je Reuel vidio štap u Mojsijevoj ruci, zadivio se zbog njega i dao mu je svoju kćer Ziporu za ženu.

POGLAVLJE 78

1 U to vrijeme umrije Baal Kanan, sin Akborov, kralj Edoma, i pokopan je u njegovoj kući u zemlji Edomskoj.
2 Poslije njegove smrti poslaše Ezavovi sinovi u zemlju Edomsku i dovedoše odande čovjeka koji je bio u Edomskoj zemlji, po imenu Hadad, i postaviše ga za kralja nad sobom na mjesto Baala Kanana, svoga kralja.
3 Hadad je vladao nad sinovima Edoma četrdeset i osam godina.
4 Kad je postao kralj, odlučio je ratovati protiv Moapaca, da ih dovede pod vlast Ezavovih sinova kao što su bili prije, ali nije mogao, jer su Moapci čuli to, ustanu i požurili izabrati kralja nad sobom između svoje braće.
5 I oni poslije okupili su velik narod i poslali svoju braću Amonovim sinovima u pomoć da se bore protiv Hadada, kralja Edoma.
6 Hadad je čuo što su učinili Moapci, jako ih se uplašio i prestao se boriti protiv njih.
7 U one dane Mojsije, sin Amramov, u Midjanu, uze za ženu Zipporu, kćer Midjanca Reuela.
8 I Sipora je hodala putovima kćeri Jakovljevih, nije bila ništa manje od pravednosti Sare, Rebeke, Rahele i Lee.
9 Zipora zače i rodi sina te mu nadjenu ime Geršom, jer reče: "Domaćin sam u tuđini." Ali nije obrezao kožicu na zapovijed svoga tasta Reuela.
10 I opet zače i rodi sina, ali mu obreza kožicu i nadjenu mu ime Eliezer, jer Mojsije reče: “Jer Bog otaca mojih bio mi je pomoć i izbavio me od faraonova mača.”
11 Faraon, kralj egipatski, uvelike je povećao trud Izraelaca u one dane i još više opteretio jaram svoj Izraelcima.
12 I naredio je da se u Egiptu objavi: “Ne dajte više slame ljudima za izradu cigli, neka idu i skupljaju slamu koju mogu naći.”
13 Neka daju i količinu cigli koju će napraviti svaki dan i neka im ništa ne oduzimaju, jer su lijeni u svom poslu.
14 Izraelovi sinovi čuše to, i tugovaše i uzdisaše, i vapiše Gospodinu zbog gorčine svojih duša.
15 I Jahve je čuo vapaje sinova Izraelovih i vidio ugnjetavanje kojim su ih Egipćani tlačili.
16 I Gospodin je bio ljubomoran na svoj narod i na svoju baštinu, čuo je njihov glas i odlučio ih izvesti iz egipatske nevolje i dati im zemlju kanaansku u posjed.

POGLAVLJE 79

1 U one dane Mojsije je pasao stado svoga tasta Reuela Midjanca s one strane pustinje Sina, a štap koji je uzeo od svoga tasta bio mu je u ruci.
2 Jednog dana odluta od stada jedno jare, a Mojsije pođe za njim te dođe do Božje gore Horeba.
3 A kad je došao na Horeb, ukaza mu se ondje Gospodin u grmu i nađe grm gdje gori u vatri, ali vatra nije imala moći nad grmom da ga proždre.
4 Mojsije se jako zapanjio tim prizorom, zbog čega grm nije izgorio, i on se približio da vidi tu moćnu stvar, i Gospodin je pozvao Mojsija iz vatre i zapovjedio mu da siđe u Egipat, faraonu, kralju egipatskom, da otpusti djecu Izraelovu iz svoje službe.
5 A Gospodin reče Mojsiju: “Idi, vrati se u Egipat, jer su mrtvi svi oni ljudi koji su tražili tvoj život, a ti ćeš govoriti faraonu da pusti Izraelce iz njegove zemlje.”
6 I Gospodin mu pokaza da čini znamenja i čudesa u Egiptu pred očima faraona i očima njegovih podanika, kako bi povjerovali da ga je Gospodin poslao.
7 Mojsije posluša sve što mu je Jahve zapovjedio, vrati se svome tastu i ispriča mu tu stvar, a Reuel mu reče: "Idi u miru."
8 Mojsije ustade da ode u Egipat i povede sa sobom ženu i sinove. Bio je u gostionici na putu, kad anđeo Božji siđe i tražiše prigodu protiv njega.
9 I htjede ga ubiti zbog njegova prvorođenog sina, jer ga nije obrezao i prekršio je savez koji je Gospodin sklopio s Abrahamom.
10 Jer Mojsije posluša riječi svoga tasta koje mu reče da ne obrezuje svoga prvorođenog sina, zato ga nije obrezao.
11 Sipora je vidjela anđela Gospodnjeg kako traži prigodu protiv Mojsija i shvatila je da je to zato što nije obrezao njezina sina Geršoma.
12 I Sipora požuri i uze oštro kamenje koje je ondje bilo, obreza svoga sina i izbavi svoga muža i sina iz ruke anđela Gospodnjeg.
13 A Aron, sin Amramov, brat Mojsijev, bio je toga dana u Egiptu i šetao se uz rijeku.
14 I Jahve mu se ukaza na tom mjestu i reče mu: "Idi k Mojsiju u pustinju!" On ode i sretne ga na gori Božjoj te ga poljubi.
15 Aron podiže oči i ugleda Mojsijevu ženu Siporu i njezinu djecu te reče Mojsiju: "Tko su ti ovi?"
16 Mojsije mu reče: “To su moja žena i sinovi koje mi je Bog dao u Midjanu.” Aron se zbog te žene i njezine djece razbjesni.
17 A Aron reče Mojsiju: “Pusti ženu i njezinu djecu da odu u kuću njezina oca.” Mojsije posluša Aronove riječi i učini tako.

18 Zipora se vrati sa svojom djecom i otiđoše u kuću Reuelovu te ostadoše ondje dok ne dođe vrijeme kad Jahve pohodi svoj narod i izvede ga iz Egipta iz ruke faraonove.
19 Mojsije i Aron dođoše u Egipat k zajednici sinova Izraelovih i govoriše im sve riječi Gospodnje, a narod se radovao vrlo velikom veselju.
20 Mojsije i Aron ustadoše rano sljedećeg dana i odoše u faraonovu kuću te uzeše u ruke Božji štap.
21 A kad su došli do kraljevih vrata, dva mlada lava bila su ondje zatvorena željeznim alatima i nitko nije izlazio ni ulazio ispred njih, osim onih kojima je kralj naredio da dođu, kad su došli vračari i povukli lavove svojim bajalicama, i to ih je dovelo kralju.
22 Mojsije se brzo požuri i podiže štap na lavove te ih pusti, a Mojsije i Aron uđoše u kraljev dvor.
23 Lavovi su također došli s njima u radosti, slijedili su ih i radovali se kao što se pas raduje svom gospodaru kad se vraća s polja.
24 Kad je faraon to vidio, zapanjio se i silno se prestrašio od te vijesti, jer su izgledali kao djeca Božja.
25 Faraon reče Mojsiju: “Što tražiš?” Oni mu odgovoriše: “Jahve, Bog Hebreja, poslao nas je k tebi da kažemo: ‘Pusti moj narod da mi služi.’”
26 Kad je faraon čuo njihove riječi, jako se prestraši pred njima i reče im: “Idite danas, a sutra se vratite k meni.” I oni učiniše po kraljevoj riječi.
27 A kad su otišli, faraon posla po Balaama, čarobnjaka, i njegove sinove Janesa i Jambresa, i sve kraljeve čarobnjake, vračare i savjetnike, i svi dođoše i sjedoše pred kralja.
28 Kralj im ispriča sve riječi koje su mu rekli Mojsije i njegov brat Aron. A čarobnjaci rekoše kralju: “Ali kako su ljudi došli k tebi zbog lavova koji su bili zatočeni na vratima?”
29 Kralj reče: “Jer su podigli svoj štap protiv lavova i pustili ih te došli k meni, a i lavovi su im se radovali kao što se pas raduje susretu sa svojim gospodarom.”
30 A Balaam, sin Beorov, čarobnjak, odgovori kralju: “Oni nisu ništa drugo nego čarobnjaci kao i mi.”
31 Zato sada pošaljite po njih, neka dođu i mi ćemo ih iskušati, i kralj je tako i učinio.
32 A ujutro faraon posla po Mojsija i Arona pred kralja. Oni uzeše štap Božji, dođoše kralju i rekoše mu:
33 Ovako govori Jahve, Bog Hebreja: “Pošalji moj narod da mi služi!”
34 Kralj im reče: “Ali tko će vam vjerovati da ste glasnici Božji i da dolazite k meni po njegovoj zapovijedi?”
35 Zato sada pokaži čudo ili znak u ovoj stvari, i tada će se vjerovati riječima koje govoriš.
36 Aron brzo baci štap iz ruke pred faraona i pred njegove sluge, a štap se pretvori u zmiju.
37 I čarobnjaci su to vidjeli i svaki je bacio svoj štap na zemlju i oni su postali zmije.
38 Zmija s Aronovog štapa podiže glavu i otvori usta da proguta štapove čarobnjaka.
39 A Balaam, čarobnjak, odgovori i reče: “To se događa od davnina: zmija proždire svoju drugu i živa bića proždiru jedno drugo.”
40 Sada ga stoga vrati štapu kao što je bio prije, a i mi ćemo vratiti naše štapove kao što su bili prije, i ako tvoj štap proguta naše štapove, tada ćemo znati da je duh Božji u tebi, a ako nije, ti si samo umjetnik kao i mi.
41 A Aron požuri i ispruži ruku i uhvati zmijski rep, i on se u njegovoj ruci pretvori u štap, a čarobnjaci učiniše slično sa svojim štapovima, i uhvatiše svaki rep svoje zmije, i oni postadoše štapovi kao i prije.
42 A kad su se vratili štapovima, Aronov štap proguta njihove štapove.
43 Kad je kralj to vidio, naredio je da se donese knjiga zapisa o egipatskim kraljevima. Donijeli su knjigu zapisa, kronike egipatskih kraljeva, u kojoj su bili zapisani svi egipatski idoli, jer su mislili da će u njoj pronaći ime Jahvino, ali ga nisu našli.
44 A faraon reče Mojsiju i Aronu: “Gle, nisam našao ime vašeg Boga zapisano u ovoj knjizi i ne znam njegovo ime.”
45 A savjetnici i mudraci odgovoriše kralju: "Čuli smo da je Bog Hebreja sin mudrih, sin drevnih kraljeva."
46 Faraon se okrenu Mojsiju i Aronu i reče im: “Ne poznajem Gospodina kojeg ste objavili, niti ću poslati njegov narod.”
47 Oni odgovoriše kralju: “Gospodin, Bog nad bogovima, ime mu je! On je objavio svoje ime nad nama od dana naših otaca i poslao nas je govoreći: ‘Idite faraonu i recite mu: 'Pošalji moj narod da mi služi.'”
48 Zato nas sada pošalji da tri dana putujemo pustinjom i ondje mu prinesemo žrtvu. Jer od dana kad smo sišli u Egipat nije uzeo od nas ni paljenice, ni prinosa, ni žrtve. Ako nas ne pošalješ, rasplamsat će se na tebe i udarit će Egipat kugom ili mačem.
49 A faraon im reče: "Recite mi sada njegovu moć i njegovu snagu!" A oni mu rekoše: "On je stvorio nebo i zemlju, mora i sve njihove ribe, oblikovao je svjetlost, stvorio tamu, pustio kišu na zemlju i natapao je, učinio da biljka i trava niču, stvorio je ljude i životinje i životinje šumske, ptice nebeske i ribe morske, i njegovim ustima žive i umiru."
50 On te stvori u utrobi tvoje majke, udahnu u tebe dah života, odgoji te i postavi te na kraljevsko prijestolje Egipta. Uzet će ti dah i dušu i vratiti te u zemlju iz koje si uzet.
51 Kralj se razgnjevi na njihove riječi i reče im: “Tko među svim bogovima naroda može to učiniti? Moja je rijeka moja i ja sam je sam sebi stvorio.”
52 I otjera ih od sebe i naredi da se Izraelu nametne veći patnja nego jučer i prije.
53 Mojsije i Aron izađoše ispred kraljeve prisutnosti i vidješe Izraelce u lošem stanju jer su im nadzornici jako otežali posao.
54 Mojsije se vrati Gospodinu i reče: "Zašto tako loše postupaš sa svojim narodom? Otkad sam došao reći faraonu po što si me poslao, on vrlo loše postupa sa sinovima Izraelovim."
55 I reče Gospod Mojsiju: “Gle, vidjet ćeš da će faraon ispruženom rukom i teškim kugama otpustiti djecu Izraelovu iz svoje zemlje.”
56 Mojsije i Aron živjeli su među svojom braćom, sinovima Izraelovim, u Egiptu.
57 A što se tiče Izraelaca, Egipćani su im ogorčavali život teškim poslovima koje su im nametali.

POGLAVLJE 80

1 Nakon dvije godine, Gospodin opet posla Mojsija faraonu da izvede djecu Izraelovu i da ih izvede iz zemlje egipatske.
2 Mojsije ode i dođe u faraonov dom te mu reče riječi Gospodina koji ga je poslao. Ali faraon ne htjede poslušati glas Gospodinov. Bog podiže svoju moć u Egiptu na faraona i njegove podanike. Bog udari faraona i njegov narod vrlo velikim i teškim kugama.
3 I Jahve posla preko Arona i pretvori sve vode egipatske u krv, sve njihove potoke i rijeke.
4 A kad dođe Egipćanin da pije i zahvati vode, pogleda u svoj vrč i gle, sva se voda pretvorila u krv; a kad dođe da pije iz svoje čaše, voda u čaši postane krv.
5 A kad bi žena mijesila tijesto i kuhala hranu, njezin se izgled pretvarao u izgled krvi.
6 I Gospod ponovno posla i učini da sve njihove vode iznesu žabe, i sve žabe uđoše u kuće Egipćana.
7 A kad su Egipćani pili, trbusi su im se napunili žabama i plesali su u trbusima kao što plešu u rijeci.
8 I sva im se voda za piće i kuhanje pretvorila u žabe, a čak i kad su ležali u svojim krevetima, njihov se znoj razmnožio žabama.
9 Unatoč svemu tome, gnjev Gospodnji nije se odvratio od njih, nego je njegova ruka bila ispružena protiv svih Egipćana da ih udari svim teškim kugama.
10 Posla i satre im prah u uši, te se uši u Egiptu na zemlji razrasše do visine od dva lakta.
11 Uši su također bile vrlo brojne, u tijelu ljudi i životinja, u svim stanovnicima Egipta, čak i na kralja i kraljicu Gospodin je poslao uši, i to je Egipat zbog ušiju jako ražalostilo.
12 Unatoč tome, gnjev Gospodnji nije se odvratio, i ruka mu je još uvijek bila ispružena nad Egiptom.
13 I Jahve posla u Egipat sve vrste poljskih zvijeri, te dođu i uništiše sav Egipat, ljude i životinje, drveće i sve što je bilo u Egiptu.
14 I Gospodin posla ognjene zmije, škorpione, miševe, lasice, žabe i druge životinje koje su gmizale po prašini.
15 Muhe, stršljeni, buhe, kukci i komarci, svaki roj prema svojoj vrsti.
16 I svi gmazovi i krilate životinje, prema svojoj vrsti, došli su u Egipat i jako su ražalostili Egipćane.
17 I buhe i muhe ušle su Egipćanima u oči i uši.
18 Stršljen ih je napao i otjerao, te su se povukli od njega u svoje unutarnje sobe, a on ih je progonio.
19 A kad su se Egipćani sakrili zbog roja životinja, zaključali su za sobom vrata, a Bog je naredio Sulanutu koji je bio u moru da izađe i ode u Egipat.
20 Imala je duge ruke, deset lakata dugačke kao čovjekov lakat.
21 I pope se na krovove, otkri grede i pod, prereza ih, pruži ruku u kuću, skinu bravu i zasun i otvori egipatske kuće.
22 Poslije toga uđe roj životinja u egipatske kuće i uništi Egipćane, što ih jako rastuži.
23 Unatoč tome, gnjev Gospodnji nije se odvratio od Egipćana, nego je ruka njegova još uvijek bila ispružena protiv njih.
24 I Bog posla kugu, i kuga prožima Egipat, konje i magare, deve, stada volova i ovaca i ljude.
25 A kad su Egipćani rano ujutro ustali da povedu svoju stoku na pašu, našli su svu svoju stoku uginulu.
26 Od egipatske stoke ostade samo jedno od deset, a od stoke Izraelove u Gošenu nijedna nije uginu.
27 Bog je poslao žareću u tijelo Egipćana, koja im je probila kožu, i to je postao jak svrbež po svim Egipćanima od tabana do tjemena njihovih glava.
28 I mnogi čirevi bili su na njihovom tijelu, tako da im je tijelo propadalo dok nije postalo trulo i gnjilo.
29 Unatoč tome, gnjev Gospodnji nije se odvratio, nego je njegova ruka još uvijek bila ispružena nad cijelim Egiptom.
30 I Gospodin je poslao vrlo jaku tuču koja je udarila njihove vinograde i polomila im voćke i osušila ih te su padale na njih.
31 Također se svaka zelena biljka osušila i propala, jer se usred tuče spustila miješajuća vatra, stoga su tuča i vatra proždirali sve.
32 Ljudi i životinje koje su se zatekle vani poginuše od plamena vatre i tuče, a svi mladi lavovi bijahu iscrpljeni.
33 I Jahve posla i dovede u Egipat brojne skakavce, Hasel, Salom, Chargol i Hagole, skakavce svake vrste, koji proždiru sve što je tuča ostavila.
34 Egipćani su se tada radovali skakavcima, premda su jeli plodove s polja; hvatali su ih u izobilju i solili ih za jelo.
35 I Gospodin okrenu snažan morski vjetar koji odnese sve skakavce, čak i one koji su bili posoljeni, i baci ih u Crveno more; nijedan skakavac ne ostade u granicama Egipta.
36 I Bog pusti tamu na Egipat, te se sva zemlja egipatska i Patros zamračiše tri dana, tako da čovjek nije mogao vidjeti svoju ruku kad bi je prinio ustima.
37 U to vrijeme pomriješe mnogi od Izraelaca koji se pobuniše protiv Gospodina i koji ne poslušaše Mojsija i Arona, i ne povjerovaše im da ih je Bog poslao.
38 I koji su rekli: “Nećemo izaći iz Egipta da ne poginemo od gladi u pustoj pustinji”, i koji nisu poslušali Mojsijeva glasa.
39 I Jahve ih udari u tri dana tame, i Izraelci ih pokopaše u one dane, a Egipćani nisu znali za njih niti su im se radovali.
40 I tama je bila vrlo velika u Egiptu tri dana, i svatko tko je stajao kad je došla tama, ostao je stajati na svom mjestu, a onaj koji je sjedio ostao je sjediti, a onaj koji je ležao ostao je ležati u istom stanju, a onaj koji je hodao ostao je sjediti na zemlji na istom mjestu; i to se događalo svim Egipćanima dok tama nije prošla.
41 I prođoše dani tame, i Jahve posla Mojsija i Arona sinovima Izraelovim govoreći: “Slavujte svoj blagdan i provedite svoju Pashu, jer evo, dolazim usred noći među sve Egipćane i udarit ću sve njihove prvence, od prvorođenca čovjeka do prvorođenca životinje. Kad vidim vašu Pashu, proći ću pored vas.”
42 I sinovi Izraelovi učiniše sve što je Jahve zapovjedio Mojsiju i Aronu; tako učiniše one noći.
43 Usred noći Jahve izađe posred Egipta i udari sve prvorođence Egipćana, od prvorođenca čovjeka do prvorođenca životinje.
44 Faraon ustade noću, on i svi njegovi sluge i svi Egipćani, i te noći se razlegne veliki plač po cijelom Egiptu, jer nije bilo kuće u kojoj nije bilo mrtvaca.
45 Također su uništeni i pali na zemlju likovi prvorođenih u Egiptu, koji su bili uklesani u zidove njihovih kuća.

46 Čak su i kosti njihovih prvorođenaca koji su umrli prije toga i koje su pokopali u svojim kućama, egipatski psi te noći pograbili, dovukli pred Egipćane i bacili pred njih.
47 I svi Egipćani vidješe tu nesreću koja ih je iznenada snašla i svi Egipćani vrisnuše iz sveg glasa.
48 I sve egipatske obitelji plakale su te noći, svaki za svojim sinom i svaki za svojom kćeri, koja je bila prvorođena, i buka Egipta čula se te noći izdaleka.
49 I Batija, kći faraonova, iziđe s kraljem te noći da potraži Mojsija i Arona u njihovim kućama i nađe ih u njihovim kućama gdje jedu, piju i vesele se sa svim Izraelom.
50 A Batija reče Mojsiju: "Je li ovo nagrada za dobro koje sam ti učinila, koja sam te odgojila i razdignula, a ti si donio ovo zlo meni i domu moga oca?"
51 A Mojsije joj reče: "Deset je pošasti GOSPOD donio na Egipat; je li te od koje od njih snašlo kakvo zlo? Je li te ijedna od njih pogodila?" Ona reče: "Ne."
52 Mojsije joj reče: “Premda si prvorođena svojoj majci, nećeš umrijeti i nikakvo te zlo neće snaći usred Egipta.”
53 A ona reče: “Kakva je to korist za mene kad vidim kralja, svoga brata i svu njegovu obitelj i podanike u ovom zlu, čiji prvorođenci ginu sa svim prvorođencima Egipta?”
54 Mojsije joj reče: “Zaista tvoj brat i njegova obitelj i podložnici, obitelji egipatske, nisu htjeli poslušati riječi Gospodnje, zato ih je snašla ova nesreća.”
55 Faraon, kralj egipatski, pristupi Mojsiju i Aronu i nekima od Izraelaca koji bijahu s njima na tom mjestu i pomoli im se govoreći:
56 Ustani i povedi svoju braću, sve sinove Izraelove koji su u zemlji, s njihovim ovcama i volovima i svime što im pripada; ništa ne smije ostati; samo se molite za mene Gospodinu, Bogu svome.
57 A Mojsije reče faraonu: “Premda si prvorođenac svoje majke, ne boj se, jer nećeš umrijeti, jer je Gospodin zapovjedio da živiš, da ti pokaže svoju veliku moć i snažnu ispruženu ruku.”
58 Faraon zapovjedi da se Izraelci otpuste, a svi Egipćani se ohrabriše da ih otpuste, jer rekoše: "Svi ćemo propasti."
59 I svi Egipćani otposlaše Izraelce s velikim bogatstvom, ovcama i volovima i dragocjenostima, prema zakletvi Gospodinovoj između njega i našeg oca Abrahama.
60 Izraelci su oklijevali izaći noću. Kad su Egipćani došli k njima da ih izvedu, rekli su im: "Jesmo li lopovi da izlazimo noću?"
61 Izraelci su zatražili od Egipćana srebrno posuđe i zlatno posuđe i odjeću, a Izraelci su Egipćane opljačkali.
62 Mojsije se brzo diže i ode do rijeke Egipatske, odande donese Josipov lijes i ponese ga sa sobom.
63 Izraelci su također donijeli, svaki čovjek sa sobom lijes svoga oca, i svaki čovjek lijesove svoga plemena.

POGLAVLJE 81

1 Izraelci su krenuli iz Ramsesa u Sukot, oko šest stotina tisuća pješaka, osim male djece i njihovih žena.
2 S njima je pošlo i miješano mnoštvo, i stada i goveda, čak i mnogo stoke.
3 A boravak djece Izraelove, koji su živjeli u zemlji egipatskoj u teškom radu, trajao je dvjesto i deset godina.
4 A nakon dvjesto i deset godina, Gospodin izvede djecu Izraelovu iz Egipta snažnom rukom.
5 Izraelci krenuše iz Egipta, iz Gošena i iz Ramsesa te se utaboriše u Sukotu petnaestog dana prvoga mjeseca.
6 Egipćani su pokopali sve svoje prvorođence koje je Jahve udario, i svi su Egipćani tri dana pokopali svoje ubijene.
7 Izraelci krenuše iz Sukota i utaboriše se u Etomu, na kraju pustinje.
8 Trećeg dana nakon što su Egipćani pokopali svoje prvorođence, mnogi ljudi ustadoše iz Egipta i krenuše progoniti Izraelce da ih vrate u Egipat, jer se pokajaše što su Izraelce oslobodili ropstva.
9 Jedan čovjek reče svom susjedu: "Mojsije i Aron su rekli faraonu: 'Ići ćemo tri dana hoda pustinjom i prinijeti žrtvu Gospodinu, Bogu našemu.'"
10 Zato ustanimo rano ujutro i vratimo ih. Ako se vrate s nama u Egipat svojim gospodarima, znat ćemo da imaju vjere. Ako se pak ne vrate, borit ćemo se s njima i vratiti ih velikom snagom i snažnom rukom.
11 I svi faraonovi velikaši ustadoše ujutro, a s njima oko sedamsto tisuća ljudi, i izađoše iz Egipta toga dana i dođoše na mjesto gdje su bili Izraelci.
12 I svi Egipćani vidješe Mojsija i Arona i sve Izraelce kako sjede pred Pi-Hahirotom, jedu i piju i slave blagdan Gospodnji.
13 A svi Egipćani rekoše Izraelcima: "Zaista ste rekli: 'Ići ćemo tri dana na put pustinjom, prinijeti žrtvu Bogu svome i vratiti se.'"
14 Dakle, prošlo je pet dana otkako si otišao, zašto se ne vratiš svojim gospodarima?
15 Mojsije i Aron odgovoriše im: “Jer nam je Jahve, Bog naš, zasvjedočio: ‘Nećete se više vratiti u Egipat, nego ćemo otići u zemlju kojom teče med i mlijeko, kao što se Jahve, Bog naš, zakleo ocima našim da će nam je dati.’”
16 Kad su egipatski velikaši vidjeli da ih sinovi Izraelovi nisu poslušali i da se nisu vratili u Egipat, pripremili su se za borbu protiv Izraela.
17 I Jahve ojača srca Izraelaca nad Egipćanima te ih žestoko potuče. Bitka se žestoko razbjesni među Egipćanima, te svi Egipćani pobjegoše pred Izraelcima, jer mnogi od njih izginuše od Izraelove ruke.
18 Faraonovi velikaši odoše u Egipat i javiše faraonu: “Sinovi Izraelovi pobjegoše i više se neće vratiti u Egipat.” To su nam rekli Mojsije i Aron.
19 Faraon je čuo tu stvar i srce mu se i srca svih podanika okrenu protiv Izraela te se pokajaše što su poslali Izraela; i svi Egipćani savjetovaše faraonu da progoni Izraelce kako bi ih vratio njihovim teretima.
20 I rekoše svaki svome bratu: “Što smo to učinili da smo oslobodili Izraela iz našeg ropstva?”
21 I Jahve je ojačao srca svih Egipćana da progone Izraelce, jer je Jahve htio pobiti Egipćane u Crvenom moru.
22 Faraon ustade, upreže svoja kola i zapovjedi svim Egipćanima da se okupe; nije ostao ni jedan čovjek osim djece i žena.
23 I svi Egipćani pođoše s faraonom u potjeru za Izraelcima, a egipatski tabor bijaše vrlo velik i težak tabor, oko deset stotina tisuća ljudi.
24 I cijeli ovaj tabor pođe u potjeru za Izraelcima da ih vrate u Egipat, i stigoše ih dok su se utaborili uz Crveno more.

25 Izraelci podigoše oči i vidješe da ih svi Egipćani progone. Izraelci se jako prestrašiše zbog njih i vapihu Izraelci Gospodinu.
26 Zbog Egipćana, Izraelci su se podijelili u četiri skupine, i bili su podijeljeni u svojim mišljenjima, jer su se bojali Egipćana, a Mojsije je razgovarao sa svakim od njih.
27 Prva je bila skupina sinova Rubena, Šimeona i Isakarovih, i oni su odlučili baciti se u more, jer su se jako bojali Egipćana.
28 A Mojsije im reče: “Ne bojte se, stanite i gledajte spasenje koje će vam Gospodin danas učiniti.”
29 Drugi odjel sačinjavali su sinovi Zebulunovi, Benjaminovi i Naftalijevi, koji su odlučili vratiti se u Egipat s Egipćanima.
30 A Mojsije im reče: “Ne bojte se, jer kao što ste danas vidjeli Egipćane, tako ih više nećete vidjeti dovijeka.”
31 Treći odred sačinjavali su Judina i Josipova sinovi, koji su odlučili krenuti u susret Egipćanima kako bi se borili s njima.
32 Mojsije im reče: “Stani na svoja mjesta, jer će se Jahve boriti za vas, a vi šutite!”
33 Četvrti je red bio od sinova Levija, Gada i Ašera, koji su odlučili ići usred Egipćana da ih zbune. Mojsije im reče: “Ostanite na svojim mjestima i ne bojte se, samo zazovite Gospodina da vas izbavi iz njihovih ruku.”
34 Nakon toga Mojsije ustade iz sredine naroda i pomoli se Gospodinu govoreći:
35 Gospodine, Bože cijele zemlje, spasi sada svoj narod koji si izveo iz Egipta, i neka se Egipćani ne hvale da su njihova moć i snaga.
36 Tada Jahve reče Mojsiju: “Zašto vapiš k meni? Reci sinovima Izraelovim neka krenu! Pruži svoj štap nad morem i razdijeli ga, da sinovi Izraelovi prođu kroz njega.”
37 Mojsije učini tako i podiže svoj štap nad more i razdvoji ga.
38 I vode mora razdijeliše se na dvanaest dijelova, i sinovi Izraelovi prolaziše pješice, u obući, kao što bi čovjek prolazio pripremljenim putem.
39 I Gospodin je očitovao sinovima Izraelovim čudesa svoja u Egiptu i u moru rukom Mojsija i Arona.
40 A kad su sinovi Izraelovi ušli u more, Egipćani su ih potukli i vode mora su se vratile na njih, te su svi potonuli u vodu, i nije ostao nijedan čovjek osim faraona, koji je zahvaljivao Gospodinu i vjerovao u njega, stoga ga Gospodin nije učinio da propadne u to vrijeme s Egipćanima.
41 I Gospodin zapovjedi anđelu da ga uzme iz Egipćana, koji ga baciše na zemlju Ninivu, i on vladaše nad njom dugo vremena.
42 Toga dana Jahve izbavi Izraela iz ruke Egipćana i svi sinovi Izraelovi vidješe da su Egipćani propali i vidješe veliku ruku Jahvinu u onome što učini u Egiptu i u moru.
43 Tada Mojsije i sinovi Izraelovi pjevahu ovu pjesmu Gospodinu, na dan kad Gospodin učini da Egipćani padnu pred njima.
44 I sav Izrael pjevaše uglas: "Pjevat ću Gospodinu jer je vrlo uzvišen, konja i jahača njegova bacio je u more." Gle, to je zapisano u knjizi Zakona Božjega.
45 Nakon toga Izraelovi sinovi krenuše na put i utaboriše se u Meri. I dade Gospod Izraelovim sinovima zakone i uredbe na tom mjestu u Meri. I zapovjedi Gospod Izraelovim sinovima da hode svim njegovim putovima i da mu služe.
46 I krenuše iz Mare i dođoše u Elim, a u Elimu bijaše dvanaest izvora vode i sedamdeset stabala datulja, i djeca se ondje utaboriše kraj vode.
47 I krenuše iz Elima i stigoše u pustinju Sin petnaestog dana drugog mjeseca nakon izlaska iz Egipta.
48 U to vrijeme dade Gospodin manu sinovima Izraelovim za jelo i Gospodin dade da s neba pada hrana sinovima Izraelovim dan za danom.
49 Izraelci su jeli manu četrdeset godina, sve dane dok su bili u pustinji, sve dok nisu došli u zemlju kanaansku da je posjeduju.
50 I krenuše iz pustinje Sin i utaboriše se u Alušu.
51 I krenuše iz Aluša i utaboriše se u Refidimu.
52 Dok su Izraelci bili u Refidimu, dođe Amalek, sin Elifaza, sina Ezavova, brata Sefoova, da se bori s Izraelom.
53 I dovede sa sobom osamsto i tisuću ljudi, čarobnjaka i vračara, i pripremi se za bitku s Izraelom u Refidimu.
54 I oni su vodili veliku i žestoku bitku protiv Izraela, i Jahve je predao Amaleka i njegov narod u ruke Mojsija i sinova Izraelovih i u ruke Jošue, sina Nunova, Efratejca, Mojsijeva sluge.
55 Izraelci su potukli Amaleka i njegov narod oštricom mača, ali bitka je bila vrlo žestoka za Izraelce.
56 I reče Jahve Mojsiju: “Zapiši ovo sebi za uspomenu u knjigu i daj je u ruku Jošui, sinu Nunovom, slugi svome, i zapovjedi sinovima Izraelovim: ‘Kad dođeš u zemlju kanaansku, sasvim ćeš izbrisati spomen na Amaleka pod nebom.’
57 Mojsije učini tako, uze knjigu i napisa na njoj ove riječi:
58 Sjeti se što ti je Amalek učinio na putu kad si izlazio iz Egipta.
59 Koji te sretoše na putu i udariše te straga, čak i one koji su bili slabi iza tebe kad si bio slab i umoran.
60 Zato će se dogoditi da te Gospodin, Bog tvoj, oslobodi od svih neprijatelja tvojih unaokolo u zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje u baštinu da je posjeduješ, tada ćeš izbrisati spomen na Amaleka pod nebom, ne smiješ ga zaboraviti.
61 A kralj koji se smiluje Amaleku, ili uspomeni na njega ili potomstvu njegovu, evo, ja ću to od njega tražiti i istrijebit ću ga iz njegova naroda.
62 Mojsije je sve to zapisao u knjigu i naredio sinovima Izraelovim da se pozabave svim tim stvarima.

POGLAVLJE 82

1 Izraelci krenuše iz Refidima i utaboriše se u Sinajskoj pustinji trećeg mjeseca nakon izlaska iz Egipta.
2 U to vrijeme dođe Reuel Midjanac, Mojsijev tast, sa svojom kćeri Siporom i njezina dva sina, jer je čuo za čudesa koja je Jahve učinio Izraelu, izbavivši ih iz ruke egipatske.
3 Reuel dođe k Mojsiju u pustinju gdje se on utaborio, gdje je bila gora Božja.
4 Mojsije izađe u susret svome tastu s velikom čašću, a sav Izrael bijaše s njim.
5 Reuel i njegova djeca ostali su među Izraelcima mnogo dana i od toga dana nadalje Reuel je poznavao Gospodina.

6 A trećeg mjeseca od izlaska Izraelaca iz Egipta, šestog dana toga, dade Gospodin Izraelu deset zapovijedi na gori Sinaj.
7 I sav Izrael ču sve te zapovijedi i sav se Izrael toga dana silno radovao u Gospodinu.
8 Slava Gospodnja počivala je na gori Sinaj i on je pozvao Mojsija, a Mojsije je došao usred oblaka i popeo se na goru.
9 Mojsije je bio na gori četrdeset dana i četrdeset noći; nije jeo kruha niti pio vode, a Gospodin ga je poučio o zakonima i propisima kako bi poučio djecu Izraelovu.
10 I Gospodin napisa deset zapovijedi koje je dao sinovima Izraelovim na dvije kamene ploče, koje dade Mojsiju da ih da sinovima Izraelovim.
11 A kad je prošlo četrdeset dana i četrdeset noći, kad je Jahve završio razgovor s Mojsijem na gori Sinaj, dade Jahve Mojsiju kamene ploče, napisane prstom Božjim.
12 Kad su Izraelci vidjeli da Mojsije oklijeva sići s gore, okupiše se oko Arona i rekoše: “Ne znamo što se dogodilo s tim čovjekom Mojsijem.”
13 A sada ustani i načini nam boga koji će ići pred nama, da ne umreš.
14 A Aron se jako uplašio naroda i naredio im je da mu donesu zlato, a on od njega napravi liveno tele za narod.
15 A Gospodin reče Mojsiju, prije nego što je sišao s gore: “Siđi dolje, jer se pokvario narod tvoj koji si izveo iz Egipta.”
16 Napravili su sebi liveno tele i poklonili mu se; zato me sada ostavite da ih istrijebim sa zemlje, jer su narod tvrdovratan.
17 Mojsije se pomoli Gospodinu i pomoli se Gospodinu za narod zbog teleta koje su napravili. Nakon toga siđe s gore, a u rukama držoše dvije kamene ploče koje mu je Bog dao da zapovijedi Izraelcima.
18 Kad se Mojsije približio taboru i ugledao tele koje je narod napravio, Mojsije se razgnjevi i razbi ploče pod gorom.
19 Mojsije dođe u tabor, uze tele, spali ga u vatri i samlje ga dok se nije pretvorilo u sitni prah, posu ga po vodi i dade Izraelcima da piju.
20 I poginu od mačeva jednih drugih ljudi oko tri tisuće ljudi koji bijahu napravili tele.
21 A sutradan reče Mojsije narodu: "Poći ću gore k Gospodinu, možda ću moći izvršiti pomirenje za vaše grijehe koje ste počinili Gospodinu."
22 Mojsije se opet pope k Gospodinu i ostade s Gospodinom četrdeset dana i četrdeset noći.
23 I tijekom četrdeset dana Mojsije je molio Gospodina za djecu Izraelovu, i Gospodin je uslišio Mojsijevu molitvu i Gospodin je bio uslišan od njega za Izrael.
24 Tada reče Gospodin Mojsiju da iskleše dvije kamene ploče i da ih donese Gospodinu, koji će na njih napisati deset zapovijedi.
25 Mojsije učini tako, siđe i razreza dvije ploče te se pope na goru Sinaj k Gospodinu, a Gospodin napiše deset zapovijedi na ploče.
26 Mojsije je ostao još s Gospodinom četrdeset dana i četrdeset noći, a Gospodin ga je poučio o uredbama i zakonima koje je trebao prenijeti Izraelu.
27 I Gospodin mu zapovjedi u vezi s Izraelcima da sagrade svetište Gospodinu, da u njemu prebiva ime njegovo, i Gospodin mu pokaza sliku svetišta i sliku svih njegovih posuđa.
28 A na kraju četrdeset dana siđe Mojsije s gore, a dvije ploče bijahu u njegovoj ruci.
29 Mojsije dođe k sinovima Izraelovim i izgovori im sve riječi Gospodnje te ih pouči zakonima, uredbama i odredbama kojima ga je Gospodin naučio.
30 Mojsije je prenio Izraelcima riječ Gospodnju da mu se sagradi svetište da prebiva među Izraelcima.
31 I narod se vrlo obradova zbog svega dobra što im je Jahve rekao preko Mojsija i rekoše: "Učinit ćemo sve što ti je Jahve rekao."
32 I narod ustade kao jedan čovjek i prinesoše velikodušne prinose za Svetište Gospodnje, i svaki čovjek donese prinos Gospodnje za radove Svetišta i za svu njegovu službu.
33 I svi Izraelci donesoše, svaki čovjek, sve što se našlo kod njega, za radove na Svetištu Gospodnjem, zlato, srebro i mjed i sve što je bilo vrijedno za Svetište.
34 I svi mudri ljudi, vješti u radu, dođoše i načiniše Svetište Gospodnje, prema svemu što je Gospod zapovjedio, svaki čovjek u radu u kojem je bio vješt; i svi mudri ljudi načiniše Svetište i njegovo posuđe i sve posuđe za svetu službu, kao što je Gospod zapovjedio Mojsiju.
35 Radovi na Svetištu šatora bili su dovršeni nakon pet mjeseci, i sinovi Izraelovi učinili su sve što je Jahve naredio Mojsiju.
36 I donesoše Mojsiju Svetište i sav njegov namještaj; kao što je Gospodin pokazao Mojsiju, tako učiniše i sinovi Izraelovi.
37 Mojsije je vidio djelo, i gle, oni su ga izvršili kako mu je Gospodin zapovjedio, i Mojsije ih je blagoslovio.

POGLAVLJE 83

1 Dvanaestog mjeseca, dvadeset i trećeg dana u mjesecu, uze Mojsije Arona i njegove sinove, obuče ih u njihove haljine, pomaza ih i učini s njima kako mu je Gospodin naredio. Mojsije prinese sve prinose koje mu je Gospodin naredio toga dana.
2 Mojsije potom uze Arona i njegove sinove i reče im: “Sedam dana ostanite na vratima šatora, jer mi je tako naređeno.”
3 Aron i njegovi sinovi učiniše sve što im Jahve zapovjedi preko Mojsija i ostadoše sedam dana na vratima šatora.
4 Osmog dana, prvoga dana prvoga mjeseca, druge godine nakon izlaska Izraelaca iz Egipta, Mojsije podiže Svetište i postavi sav namještaj šatora i sav namještaj svetišta te učini sve što mu je Gospodin naredio.
5 Mojsije pozva Arona i njegove sinove, te oni prinesu paljenicu i žrtvu za grijeh za sebe i za Izraelce, kako je Jahve naredio Mojsiju.
6 Toga dana dva Aronova sina, Nadab i Abihu, uzeše tuđi oganj i donesoše ga pred Gospodina, koji im nije bio naredio. I oganj izađe ispred Gospodina i proždere ih, te oni uginuše pred Gospodinom toga dana.
7 Tada, na dan kad je Mojsije završio podizanje svetišta, knezovi sinova Izraelovih počeše donositi svoje prinose pred Gospodina za posvećenje žrtvenika.
8 I donosili su svoje prinose svaki knez za jedan dan, knez svaki dan za dvanaest dana.

9 I sve prinose koje su donijeli, svaki čovjek u svoje vrijeme, jednu srebrnu pladnju tešku sto trideset šekela, jednu srebrnu zdjelu od sedamdeset šekela prema šekelu hrama, oboje pune finog brašna pomiješanog s uljem za prinos od hrane.
10 Jedna žlica, teška deset šekela zlata, puna tamjana.
11 Jedan mladi junac, jedan ovan, jedno janje od godinu dana za paljenicu.
12 I jedno jare kao žrtvu za grijeh.
13 A za žrtvu pričesnicu dva vola, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih janjaca.
14 Tako su činili dvanaest izraelskih knezova, dan za danom, svaki u svoj dan.
15 I nakon toga, trinaestog dana u mjesecu, Mojsije zapovjedi Izraelcima da slave Pashu.
16 I Izraelovi sinovi su slavili Pashu u svoje vrijeme, četrnaestoga dana u mjesecu, kako je Jahve naredio Mojsiju, tako su činili Izraelovi sinovi.
17 A prvoga dana drugoga mjeseca reče Gospodin Mojsiju:
18 Prebroj glave svih muških sinova Izraelovih od dvadeset godina i više, ti i tvoj brat Aron i dvanaest knezova Izraelovih.
19 Mojsije učini tako, a Aron dođe s dvanaest knezova Izraelovih i oni prebrojiše djecu Izraelovu u pustinji Sinajskoj.
20 A broj Izraelaca po kućama njihovih otaca, od dvadeset godina i više, bio je šest stotina i tri tisuće i pet stotina i pedeset.
21 Ali sinovi Levijevi nisu bili ubrojeni među svoju braću, sinove Izraelove.
22 A broj svih muških sinova Izraelovih od jednog mjeseca i više bio je dvadeset i dvije tisuće dvjesto sedamdeset i tri.
23 A broj Levijevih sinova od jednog mjeseca i više bio je dvadeset i dvije tisuće.
24 Mojsije je postavio svećenike i levite, svakoga na njegovu službu i na njegovo nošenje, da služe u Svetištu šatora, kako je Jahve naredio Mojsiju.
25 A dvadesetog dana u mjesecu oblak se uklonio sa šatora svjedočanstva.
26 U to vrijeme Izraelovi sinovi krenuše iz Sinajske pustinje i putovaše tri dana. Oblak se zaustavi nad pustinjom Paranom. Ondje se Gospodinov gnjev raspalio na Izraela jer su razljutili Gospodina tražeći od njega hranu da jedu.
27 I Gospodin usliši njihov glas i dade im hrane koju su jeli mjesec dana.
28 Ali nakon toga se Gospodin razgnjevi na njih i udari ih velikim pokoljem te ih pokopaše na tom mjestu.
29 Izraelci su to mjesto prozvali Kebrot Hataava, jer su ondje pokopali ljude koji su žudjeli za mesom.
30 I krenuše iz Kebrot Hataave i utaboriše se u Hazerotu, koji je u pustinji Paranu.
31 Dok su Izraelci bili u Hazerotu, Jahvin gnjev se raspalio na Mirjam zbog Mojsija te je postala gubava, bijela kao snijeg.
32 I bila je zatočena izvan tabora sedam dana, dok nije ponovno bila primljena nakon gube.
33 Izraelci potom krenuše iz Hazerota i utaboriše se na kraju pustinje Parana.
34 U to vrijeme Jahve reče Mojsiju da pošalje dvanaest ljudi između sinova Izraelovih, jednoga čovjeka iz svakog plemena, da idu i izvide zemlju kanaansku.
35 Mojsije posla dvanaest ljudi i oni dođoše u zemlju kanaansku da je istraže i izvide, i izvidješe cijelu zemlju od pustinje Sin do Rehoba, kao što se ide do Kamota.
36 Nakon četrdeset dana dođoše k Mojsiju i Aronu i donesoše mu vijest kako im je bilo u srcu. Deset ljudi donese Izraelcima zlu vijest o zemlji koju su istražili: "Bolje nam je vratiti se u Egipat nego ići u ovu zemlju, zemlju koja proždire svoje stanovnike."
37 Ali Jošua, sin Nunov, i Kaleb, sin Jefuneov, koji su bili od onih koji su istraživali zemlju, rekoše: "Zemlja je vrlo dobra."
38 Ako smo Gospodinu mile volje, dovest će nas u ovu zemlju i dati nam je, jer je to zemlja kojom teče med i mlijeko.
39 Ali sinovi Izraelovi nisu ih htjeli poslušati, nego su poslušali riječi desetorice ljudi koji su širili zloglasne vijesti o zemlji.
40 I Jahve je čuo mrmljanje djece Izraelove, razgnjevio se i zakleo se govoreći:
41 Nitko od ovog zlog naraštaja neće vidjeti zemlju od dvadeset godina i više, osim Kaleba, sina Jefuneova, i Jošue, sina Nunova.
42 Ali sigurno će ovaj zli naraštaj propasti u ovoj pustinji, a njihova djeca doći će u zemlju i posjedovat će je; zato se Gospodinov gnjev raspalio na Izraela i on ih je pustio da lutaju pustinjom četrdeset godina do kraja tog zlog naraštaja, jer nisu slijedili Gospodina.
43 I ljudi su dugo živjeli u pustinji Paranu, a poslije su krenuli u pustinju putem prema Crvenom moru.

POGLAVLJE 84

1 U to vrijeme Korah, sin Jetzerov, sina Kehatov, sina Levijeva, uze mnogo ljudi između Izraelaca te se digoše i posvađaše s Mojsijem i Aronom i cijelom zajednicom.
2 I Jahve se razgnjevi na njih, zemlja otvori usta svoja i proguta ih, njihove kuće i sve što je bilo njihovo, i sve ljude koji su bili Korahovi.
3 Poslije toga Bog je pustio narod da dugo vremena ide okolo gore Seira.
4 U to vrijeme reče Jahve Mojsiju: "Ne izazivaj rat protiv Ezavovih sinova, jer ti neću dati ništa što je njihovo, ni koliko bi stopalo moglo stati na to. Jer sam Ezavu dao goru Seir u baštinu.
5 Zato su se Ezauovi sinovi u prošlosti borili protiv Seirovaca, i Gospodin je predao Seirovce u ruke Ezauovih sinova i istrijebio ih ispred njih, te su Ezauovi sinovi živjeli na njihovom mjestu do danas.
6 Zato reče Jahve sinovima Izraelovim: "Ne borite se protiv sinova Ezavovih, svoje braće, jer ništa u njihovoj zemlji nije vaše, nego možete od njih kupiti hranu za novac i jesti je, i možete od njih kupiti vodu za novac i piti je."
7 I sinovi Izraelovi učiniše po riječi Gospodnjoj.
8 Izraelovi sinovi su dugo išli pustinjom, obilazeći planinu Sinaj, i nisu dotakli Ezavovih sinova, te su ostali u tom kraju devetnaest godina.

9 U to vrijeme umrije Latin, kralj sinova Kitima, četrdeset i pete godine svoga vladanja, što je četrnaesta godina od izlaska sinova Izraelovih iz Egipta.
10 I pokopali su ga na njegovu mjestu koje je sebi sagradio u zemlji Kitimskoj, a Abimnas je vladao na njegovom mjestu trideset i osam godina.
11 Izraelci su u one dane, nakon devetnaest godina, prešli granicu Ezavovih sinova i došli su i prošli putem Moapske pustinje.
12 A Gospodin reče Mojsiju: "Ne opsjedaj Moabe i ne bori se protiv njih, jer ti neću dati ništa od njihove zemlje."
13 Izraelci su devetnaest godina prolazili putem Moapske pustinje i nisu se borili protiv njih.
14 Trideset i šeste godine nakon što su Izraelci izašli iz Egipta, Jahve udari srce Sihona, kralja Amorejaca, te on započe rat i izađe da se bori protiv Moapaca.
15 Sihon posla glasnike Beoru, sinu Janeasa, sina Balaama, savjetniku egipatskog kralja, i sinu njegovu Balaamu, da prokunu Moab i da ga predaju u Sihonove ruke.
16 Glasnici odoše i dovedoše Beora, sina Janeina, i sina mu Balaama iz Petora u Mezopotamiji. Beor i sin mu Balaam dođoše u grad Sihonov i prokleše Moabe i njihova kralja u prisutnosti Sihona, kralja Amorejaca.
17 Sihon izađe sa svom svojom vojskom i ode na Moapce, ratova protiv njih i pokori ih. Jahve ih predade u njegove ruke, a Sihon ubi moapskog kralja.
18 Sihon je u bitci osvojio sve moapske gradove; uzeo im je i Hešbon, jer je Hešbon bio jedan od moapskih gradova, a Sihon je u Hešbonu smjestio svoje knezove i velikaše, a Hešbon je u ono vrijeme pripadao Sihonu.
19 Zato su Beor, govornici prispodoba, i njegov sin Balaam, izgovorili ove riječi: “Dođite u Hešbon, grad Sihonov bit će sagrađen i utvrđen.”
20 Teško tebi, Moabe! Izgubljen si, narode Kemošev! Gle, to je zapisano u knjizi zakona Božjega.
21 Kad je Sihon osvojio Moapce, postavio je straže u gradove koje je osvojio od Moaba, i znatan broj Moapaca pade u borbi u ruke Sihonove, te on zarobi mnoge od njih, sinove i kćeri, i ubi im kralja; tako se Sihon vrati u svoju zemlju.
22 Sihon dade Beoru i Balaamu, sinu svome, brojne darove srebra i zlata, otpusti ih i oni odoše u Mezopotamiju u svoj dom i zemlju.
23 U to vrijeme svi Izraelci odoše s puta kroz Moapsku pustinju, vratiše se i opkoliše Edomsku pustinju.
24 Tako je sva zajednica došla u pustinju Sin prvog mjeseca četrdesete godine nakon izlaska iz Egipta, i sinovi Izraelovi nastanili su se ondje u Kadešu, u pustinji Sin. Ondje je umrla Mirjam i ondje je pokopana.
25 U to vrijeme posla Mojsije glasnike Hadadu, kralju edomskom, govoreći: “Ovako veli tvoj brat Izrael: ‘Pusti me da prođem kroz tvoju zemlju. Nećemo prolaziti kroz polje ni vinograd, nećemo piti vodu iz bunara; hodit ćemo kraljevskim putem.’
26 Edom mu reče: “Nećeš proći kroz moju zemlju.” Edom iziđe u susret Izraelcima s moćnim narodom.
27 A Ezavovi sinovi nisu htjeli pustiti Izraelce da prođu kroz njihovu zemlju, pa su se Izraelci udaljili od njih i nisu se borili protiv njih.
28 Jer prije toga Jahve je zapovjedio Izraelcima: “Ne smijete se boriti protiv Ezavovih sinova.” Zato su se Izraelci odmaknuli od njih i nisu se borili protiv njih.
29 Tako su Izraelci krenuli iz Kadeša, a sav narod došao je na goru Hor.
30 U to vrijeme reče Gospodin Mojsiju: “Reci svome bratu Aronu da će ondje umrijeti, jer neće doći u zemlju koju sam dao sinovima Izraelovim.”
31 Aron se po zapovijedi Gospodnjoj pope na goru Hor četrdesete godine, petog mjeseca, prvoga dana u mjesecu.
32 A Aronu je bilo sto dvadeset i tri godine kad je umro na gori Hor.

POGLAVLJE 85

1 A kralj Arad, Kanaanac, koji je živio na jugu, čuo je da su Izraelci došli putem uhoda i rasporedio je svoje snage da se bori protiv Izraelaca.
2 Izraelci su ga se jako bojali jer je imao veliku i tešku vojsku, pa su Izraelci odlučili vratiti se u Egipat.
3 Izraelci se vratiše otprilike tri dana hoda do Maserata Beni Jaakona, jer su se jako bojali kralja Arada.
4 Izraelci se nisu htjeli vratiti u svoja mjesta, pa su ostali u Beni Jaakonu trideset dana.
5 Kad su sinovi Levijevi vidjeli da se sinovi Izraelovi ne vraćaju natrag, zavidjeli su radi Gospodina te su ustali i zaratili protiv svoje braće Izraelaca te su ih pobili u velikom broju i prisilili ih da se vrate na njihovo mjesto, na goru Hor.
6 A kad su se vratili, kralj Arad još je uvijek pripremao svoju vojsku za bitku protiv Izraelaca.
7 Izrael se zavjetovao govoreći: “Ako mi predaš ovaj narod u ruke, uništit ću njihove gradove.”
8 I Gospodin usliši glas Izraelov i predade Kanaance u njihove ruke te ih potpuno uništi i uništi njihove gradove, a to mjesto prozva Horma.
9 Izraelci krenuše s gore Hor i utaboriše se u Obotu. Iz Obota krenuše i utaboriše se u Ije-Abarimu, na granici Moaba.
10 Izraelovi sinovi poslaše Moapcima govoreći: “Dopusti nam da prođemo kroz tvoju zemlju u naše mjesto.” Ali Moapci ne htjedoše dopustiti Izraelcima da prođu kroz njihovu zemlju, jer se Moapci jako bojahu da im Izraelci ne učine kao što im je učinio Sihon, kralj Amorejaca, koji im je uzeo zemlju i mnoge od njih pobio.
11 Zato Moab nije dopustio Izraelcima da prođu kroz njegovu zemlju, a Jahve je zapovjedio Izraelcima: “Ne smiju se boriti protiv Moaba.” Zato su Izraelci otišli iz Moaba.
12 Izraelci krenuše s moapske granice i dođoše na onu stranu Arnona, moapske granice, između Moaba i Amorejaca, i utaboriše se na granici Sihona, amorejskog kralja, u pustinji Kedemot.
13 Izraelci poslaše glasnike Sihonu, kralju Amorejaca, s porukom:
14 Dopusti nam da prođemo kroz tvoju zemlju; nećemo skrenuti u polja ni u vinograde; ići ćemo kraljevskim putem dok ne prijeđemo tvoju granicu. Ali Sihon nije dopustio Izraelcima da prođu.
15 Sihon sakupi sve Amorejce i izađe u pustinju u susret Izraelcima te ratova protiv Izraelaca u Jahazu.

16 I predade Gospod Sihona, kralja Amorejaca, u ruke Izraelaca, te Izrael pobi sve Sihonove sinove oštricom mača i osveti stvar Moaba.
17 Izraelci su zauzeli zemlju Sihonovu od Arama do Jabuka, Amoncima, i osvojili su sav plijen iz gradova.
18 Izrael je osvojio sve te gradove i nastanio se u svim gradovima Amorejaca.
19 I sva djeca Izraelova odlučiše boriti se protiv sinova Amonovih i osvojiti i njihovu zemlju.
20 Tada reče Jahve sinovima Izraelovim: “Ne opsjedajte Amonce niti započinjite rat protiv njih, jer vam neću dati ništa od njihove zemlje.” Izraelovi sinovi poslušaše riječ Jahvinu i nisu se borili protiv Amonaca.
21 Izraelci se okrenuše i pođoše putem Bašana u zemlju Oga, kralja bašanskog. Og, kralj bašanski, izađe u boj protiv Izraelaca, a sa sobom je imao mnogo hrabrih ljudi i vrlo jaku vojsku iz naroda Amorejaca.
22 A Og, kralj bašanski, bio je vrlo moćan čovjek, ali njegov sin Naaron bio je izuzetno moćan, čak i jači od njega.
23 Og reče u sebi: “Evo, sav izraelski tabor zauzima prostor od tri parse; sad ću ih udariti odjednom, bez mača i koplja.”
24 Og se pope na goru Jahaz i uze odande jedan veliki kamen, dug tri parse, stavi ga sebi na glavu i odluči baciti ga na tabor Izraelaca kako bi tim kamenom udario sve Izraelce.
25 Anđeo Gospodnji dođe i probode kamen na Ogovoj glavi, i kamen pade Ogu na vrat, te Og pade na zemlju zbog težine kamena na svom vratu.
26 U to vrijeme reče Jahve sinovima Izraelovim: “Ne bojte ga se, jer sam ga predao u vaše ruke, njega i sav njegov narod i svu njegovu zemlju; učinit ćete s njim kao što ste učinili sa Sihonom.”
27 Mojsije siđe k njemu s malom skupinom Izraelaca, a Mojsije udari Oga štapom u gležnjeve i ubije ga.
28 Izraelci su potom progonili Ogove potomke i sav njegov narod, tukli su ih i uništavali dok im nijedan ostatak nije ostao.
29 Mojsije je potom poslao neke od Izraelaca da izvide Jazer, jer je Jazer bio vrlo poznat grad.
30 Uhode odoše u Jazer i istražiše ga, i uhode se pouzdaše u Gospodina te ratovaše protiv stanovnika Jazera.
31 I ti ljudi zauzeše Jazer i njegova sela, i Jahve ih predade u njihove ruke, te oni protjeraše Amorejce koji su ondje živjeli.
32 Izraelci su osvojili zemlju dvojice amorejskih kraljeva, šezdeset gradova s druge strane Jordana, od potoka Arnona do gore Hermana.
33 Izraelci krenuše i dođoše u Moapsku ravnicu koja je s ove strane Jordana, blizu Jerihona.
34 Moapci su čuli sve zlo koje su Izraelci učinili dvojici amorejskih kraljeva, Sihonu i Ogu, pa su se svi Moapci jako bojali Izraelaca.
35 A starješine moapske rekoše: “Evo, dva amorejska kralja, Sihon i Og, koji su bili moćniji od svih kraljeva zemlje, nisu se mogli oduprijeti sinovima Izraelovim, kako ćemo se onda mi oduprijeti pred njima?”
36 Sigurno su nam već prije poslali poruku da prođemo kroz našu zemlju na njihovom putu, a mi im to nismo dopustili. Sad će se okrenuti protiv nas sa svojim teškim mačevima i uništiti nas. Moab je bio u nevolji zbog Izraelaca i jako su ih se bojali te su se međusobno savjetovali što će učiniti Izraelcima.
37 Moapski starješine odlučiše i uzeše jednoga od svojih ljudi, Balaka, sina Ziporova Moabljanina, i postaviše ga u to vrijeme za kralja nad sobom. A Balak bijaše vrlo mudar čovjek.
38 Starješine moapske ustadoše i poslaše midjanskim sinovima da s njima sklope mir, jer je u ono vrijeme između Moaba i Midjana bila velika bitka i neprijateljstvo, od vremena Hadada, sina Bedadova, kralja edomskog, koji je porazio Midjance na moapskom polju, do ovih dana.
39 Moapci poslaše poruke midjanskim sinovima i oni sklopiše s njima mir, a midjanske starješine dođoše u moapsku zemlju da sklope mir za midjanske sinove.
40 Starješine moapske savjetovaše se sa starješinama midjanskim što da učine kako bi spasili živote svoje od Izraela.
41 I svi sinovi Moapci rekoše starješinama Midjana: “Sada sinovi Izraelovi liže sve oko nas, kao što vol liže travu u polju, jer su tako učinili s dva kralja Amorejaca koji su jači od nas.”
42 Starješine midjanske rekoše Moapcima: “Čuli smo da je u vrijeme kad je Sihon, kralj Amorejaca, ratovao protiv vas i nadvladao vas te vam uzeo zemlju, poslao iz Mezopotamije k Beoru, sinu Janeainom, i k Bileamu, sinu njegovu, koji su došli i prokleli vas. Zato je Sihonova ruka nadvladala nad vama te vam je uzeo zemlju.”
43 Zato sada pošalji i sebe k njegovu sinu Balaamu, jer on još uvijek živi u svojoj zemlji, i daj mu njegovu plaću da dođe i prokune sav narod kojeg se bojiš. Starješine moapske čuše to i svidje im se da pošalju k Balaamu, sinu Beorovu.
44 Tada Balak, sin Siporov, kralj moapski, posla glasnike Balaamu s porukom:
45 Evo, narod izlazi iz Egipta, evo, pokrivaju lice zemlje i nastanjuju se nasuprot meni.
46 Zato dođi i prokuni mi ovaj narod, jer je prejaki za mene. Možda ću uspjeti boriti se protiv njih i otjerati ih. Jer sam čuo da je onaj koga ti blagosloviš blagoslovljen, a koga ti prokuneš proklet.
47 Balakovi glasnici odoše k Balaamu i dovedoše ga da prokune narod i da se bori protiv Moaba.
48 I dođe Balaam k Balaku da prokune Izraela, a Jahve reče Balaamu: "Ne proklinji ovaj narod jer je blagoslovljen."
49 Balak je dan za danom navaljivao na Balaama da prokune Izraela, ali Balaam nije slušao Balaka zbog riječi koju je Jahve rekao Balaamu.
50 Kad je Balak vidio da Balaam ne udovoljava njegovoj želji, ustade i ode kući, a i Balaam se vrati u svoju zemlju i odatle ode u Midjan.
51 Izraelci krenuše iz Moapskih ravnica i utaboriše se uz Jordan od Bet Jesimota do Abel Šitima, na kraju Moapskih ravnica.
52 Kad su se Izraelci nastanili u ravnici Šitimskoj, počeli su se bludničiti s kćerima Moapkama.
53 Izraelci se približiše Moabu, a Moapci razapeše šatore nasuprot tabora Izraelaca.

54 Moapci su se bojali Izraelaca, pa su Moapci uzeli sve njihove kćeri i žene lijepa izgleda i obukli ih u zlato, srebro i skupocjene haljine.
55 Moapci su smjestili te žene na vrata svojih šatora kako bi ih Izraelci vidjeli i okrenuli se k njima te se ne bi borili protiv Moabaca.
56 I svi su Moapci to činili Izraelcima. Svaki je čovjek smjestio svoju ženu i kćer na vrata svog šatora. Svi su Izraelci vidjeli djelo Moapaca. Izraelci su se okrenuli Moapcima i poželjeli ih te su išli k njima.
57 I dogodi se da kad bi Hebrejski došao na vrata moapskog šatora i ugledao moapsku kćer te je poželio u svom srcu i govorio s njom na vratima šatora što je želio, dok su oni razgovarali, ljudi iz šatora izlazili bi i govorili Hebrejskom ovako:
58 Zar ne znaš da smo braća, svi smo potomci Lota i potomci Abrahama, brata njegova? Zašto onda nećeš ostati s nama i zašto nećeš jesti naš kruh i našu žrtvu?
59 A kad su ga Moapci tako zasuli svojim govorima i zaveli ga svojim laskavim riječima, smjestili su ga u šator te su mu kuhali i prinosili žrtvu, a on je jeo njihovu žrtvu i njihov kruh.
60 Tada mu dadoše vina, te on popije i opi se, pa pred njega postave lijepu djevojku, a on s njom učini što mu se prohtije, jer nije znao što čini, budući da je popio mnogo vina.
61 Tako su Moapci postupili s Izraelom na tom mjestu, u ravnici Šitimskoj, i zbog toga se Jahve razgnjevio na Izraela te je poslao među njih kugu, te je dvadeset i četiri tisuće ljudi umrlo od Izraelaca.
62 A bijaše čovjek od sinova Simeonova, po imenu Zimri, sin Saluov, koji se pred svim sinovima Izraelovim povezao s Midjankom Kosbi, kćeri Sura, kralja midjanskoga.
63 A Fineas, sin Elazera, sina svećenika Arona, vidje tu zloću koju je Zimri učinio, pa uze koplje, ustade i pođe za njima, probode ih obojicu i ubi ih, i kuga prestade među sinovima Izraelovim.

POGLAVLJE 86

1 U to vrijeme, poslije kuge, reče Jahve Mojsiju i Elazeru, sinu svećenika Arona:
2 Izbrojite poglavare cijele zajednice sinova Izraelovih, od dvadeset godina i više, sve koji su mogli ići u vojsku.
3 Mojsije i Elazar prebrojiše Izraelce po njihovim porodicama, i broj svih Izraelaca bijaše sedamsto tisuća i sedamsto trideset.
4 Broj Levijevih sinova od jednog mjeseca i više bio je dvadeset i tri tisuće, i među njima nije bilo ni jednoga od onih koje su Mojsije i Aron izbrojali u Sinajskoj pustinji.
5 Jer im je Jahve rekao da će umrijeti u pustinji, i svi su umrli, i nijedan od njih nije ostao osim Kaleba, sina Jefuneova, i Jošue, sina Nunova.
6 Poslije toga reče Jahve Mojsiju: "Reci sinovima Izraelovim da osvete Midjancima krivnju svoje braće, sinova Izraelovih.
7 Mojsije učini tako, a sinovi Izraelovi izabraše između sebe dvanaest tisuća ljudi, po tisuću iz svakog plemena, i otiđoše u Midjan.
8 Izraelci ratovaše protiv Midjana i pobiše sve muškarce, pa i pet midjanskih knezova, a i Balaama, sina Beorovog, pogubiše mačem.
9 Izraelci su zarobili žene Midjana, njihovu djecu i njihovu stoku i sve što im je pripadalo.
10 I uzeli su sav plijen i sav plijen te ga donijeli Mojsiju i Elazeru u moapske ravnice.
11 Mojsije i Elazer i svi knezovi zajednice iziđoše im u susret s radošću.
12 I podijeliše sav plijen Midjana, i sinovi Izraelovi osvetiše se Midjancima zbog svoje braće, sinova Izraelovih.

POGLAVLJE 87

1 U to vrijeme reče Jahve Mojsiju: "Evo, tvoji dani se bliže kraju. Uzmi sada Jošuu, sina Nunova, slugu svoga, i postavi ga u šator, a ja ću mu zapovijediti. I Mojsije učini tako.
2 I Gospodin se pojavio u šatoru u stupu od oblaka, a stup od oblaka stajao je na ulazu u šator.
3 I Jahve zapovjedi Jošui, sinu Nunovu, i reče mu: "Budi snažan i hrabar, jer ćeš ti dovesti Izraelce u zemlju za koju sam se zakleo da ću im je dati, i ja ću biti s tobom."
4 Mojsije reče Jošui: "Budi snažan i hrabar, jer ti ćeš dati zemlju u baštinu sinovima Izraelovim i Gospodin će biti s tobom, neće te ostaviti niti zaboraviti, ne boj se i ne obeshrabruj se."
5 Mojsije pozva sve sinove Izraelove i reče im: "Vidjeli ste sve dobro koje vam je Jahve, Bog vaš, učinio u pustinji.
6 Zato sada držite se svih riječi ovoga zakona i hodite putem Gospodina, Boga svoga, ne skrećite s puta koji vam je Gospodin zapovjedio, ni desno ni lijevo.
7 Mojsije je učio Izraelce uredbama, odredbama i zakonima da ih čine u zemlji, kako mu je Gospodin zapovjedio.
8 I poučavao ih je putu Gospodnjemu i zakonima njegovim; gle, oni su zapisani u knjizi zakona Božjega koju je dao djeci Izraelovoj preko Mojsija.
9 Kad je Mojsije završio zapovijedanje sinovima Izraelovim, Jahve mu reče: "Idi na goru Abarim i ondje umri, i pridruži se svom narodu kao što je bio prikupljen tvoj brat Aron."
10 Mojsije ode gore kako mu je Gospodin zapovjedio i umrije ondje u zemlji moapskoj po Gospodinovoj zapovijedi, četrdesete godine nakon što su Izraelci izašli iz zemlje egipatske.
11 Izraelci su plakali za Mojsijem u Moapskim ravnicama trideset dana, i dani plača i žalosti za Mojsijem su se navršili.

POGLAVLJE 88

1 Poslije Mojsijeve smrti reče Jahve Jošui, sinu Nunovom:
2 Ustani i prijeđi preko Jordana u zemlju koju sam dao sinovima Izraelovim i ti ćeš dati sinovima Izraelovim u baštinu zemlju.
3 Svako mjesto na koje stupi stopalo vaše bit će vaše, od pustinje Libanonske do velike rijeke, rijeke Perata bit će vaša granica.
4 Nitko se neće suprotstaviti tebi svih dana života tvoga; kao što sam bio s Mojsijem, tako ću biti i s tobom, samo

budi jak i hrabar da držiš sav zakon koji ti je Mojsije zapovjedio, ne skreći s puta ni desno ni lijevo, da bi ti bilo dobro u svemu što činiš.
5 Jošua zapovjedi izraelskim časnicima: “Prođite kroz tabor i zapovijedite narodu: ‘Pripremite sebi hranu, jer ćete za tri dana prijeći Jordan da biste posjedovali zemlju.’”
6 I upravitelji Izraelovih sinova učiniše tako i zapovjediše narodu i oni učiniše sve što im je Jošua naredio.
7 Jošua posla dvojicu ljudi da izvide zemlju Jeriho, i ljudi odoše i izvide Jeriho.
8 Nakon sedam dana dođoše k Jošui u tabor i rekoše mu: “Gospodin nam je predao cijelu zemlju u ruke i stanovnici njezini su se prestrašili zbog nas.”
9 Poslije toga ustade Jošua ujutro i sav Izrael s njim te krenuše iz Šitima. Jošua i sav Izrael s njim pređoše Jordan; a Jošua bijaše osamdeset i dvije godine kad pređe Jordan s Izraelom.
10 I narod ode s Jordana desetoga dana prvoga mjeseca i utabori se u Gilgalu na istočnom uglu Jerihona.
11 I sinovi Izraelovi slavili su Pashu u Gilgalu, na ravnicama Jerihona, četrnaestoga dana u mjesecu, kako je napisano u Mojsijevom zakonu.
12 I mana prestade u to vrijeme, sutradan nakon Pashe, i više nije bilo mane za djecu Izraelovu, te su jeli plodove zemlje kanaanske.
13 Jerihon je bio potpuno zatvoren za Izraelce; nitko nije izlazio ni ulazio.
14 A prvoga dana drugoga mjeseca reče Jahve Jošui: “Ustani! Evo, predajem ti u ruke Jerihon sa svim njegovim ljudima! Svi tvoji ratnici neka obilaze grad jednom dnevno; tako ćeš činiti šest dana.”
15 Svećenici će zatrubiti u trube, i kad čujete zvuk trube, sav će narod klicati glasno, tako da će se gradski zidovi srušiti; sav će narod poći gore, svaki protiv svoga protivnika.
16 Jošua učini sve kako mu je Jahve zapovjedio.
17 Sedmoga dana obišli su grad sedam puta, a svećenici su trubili u trube.
18 A u sedmom krugu reče Jošua narodu: “Vičite, jer nam je Gospodin predao cijeli grad u ruke!”
19 Samo grad i sve što je u njemu bit će prokletstvo Gospodinu; čuvajte se prokletstva da ne biste prokleli izraelski tabor i ne uznemirili ga.
20 Nego sve srebro i zlato i mjed i željezo bit će posvećeno Gospodinu, doći će u riznicu Gospodnju.
21 Narod zatrubi u trube i podiže veliku vrisku, te se zidine Jerihona srušiše. Sav narod izađe gore, svaki ravno pred sobom. Zauzeše grad i oštricom mača uništiše sve što je bilo u njemu, i muškarce i žene, mlade i stare, volove i ovce i magarce.
22 I spališe cijeli grad vatrom; samo posuđe od srebra i zlata, mjedi i željeza staviše u riznicu Gospodnju.
23 I Jošua se u to vrijeme zakleo govoreći: “Proklet bio čovjek koji gradi Jerihon! Na svom prvorođencu postavit će mu temelje, a na svom najmlađem sinu postavit će mu vrata.”
24 Akan, sin Karmija, sina Zabdija, sina Zeraha, sina Judina, postupi nevjerno s prokletom stvari. Uze nešto od proklete stvari i sakri to u šator. Tako se Jahvin gnjev rasplamsa na Izraela.
25 Nakon toga, kad su se Izraelci vratili nakon što su spalili Jerihon, Jošua posla ljude da izvide i Aj i da se bore protiv njega.
26 Ljudi odoše gore i izvide Aj, pa se vratiše i rekoše: "Neka ne ide sav narod s tobom u Aj, nego neka ode samo oko tri tisuće ljudi i osvoji grad, jer je u njemu malo ljudi."
27 Jošua učini tako i s njim od sinova Izraelovih pođe oko tri tisuće ljudi i zaratiše protiv ljudi iz Aja.
28 Bitka je bila žestoka protiv Izraela, te su Ajani pobili trideset i šest Izraelaca, a Izraelci su pobjegli pred Ajanima.
29 Kad Jošua vidje to, razdera svoje haljine i pade licem na zemlju pred Gospodinom, on i starješine Izraelove, i posuše si prašinu na glave.
30 Jošua reče: “Zašto si, Gospodine, preveo ovaj narod preko Jordana? Što ću reći nakon što Izraelci okrenu leđa svojim neprijateljima?”
31 Stoga će sada svi Kanaanci, stanovnici zemlje, čuti ovu stvar, opkoliti nas i uništiti naše ime.
32 A Jahve reče Jošui: "Zašto padaš licem na zemlju? Ustani, siđi! Jer su Izraelci sagriješili i uzeli nešto od prokletstva. Neću više biti s njima ako ne unište prokletstvo između sebe."
33 Jošua ustade i sabra narod te donese Urim po zapovijedi Gospodnjoj. Izabrano je pleme Judino, a izdvojen je i Akan, sin Karmijev.
34 Jošua reče Akanu: “Reci mi, sine moj, što si učinio?” Akan reče: “Među plijenom sam vidio lijepu šinearsku haljinu i dvjesto šekela srebra i zlatni klin težak pedeset šekela. Poželio sam to i uzeo, i evo, sve je skriveno u zemlji usred šatora.”
35 Jošua posla ljude koji odoše i uzmu ih iz Akanova šatora te ih dovedu Jošui.
36 Jošua uze Akana i to posuđe, njegove sinove i kćeri i sve što mu je pripadalo i odvedoše ih u dolinu Akor.
37 Jošua ih je ondje spalio vatrom, a svi Izraelci zasuli su Akana kamenjem i na njega nagurali hrpu kamenja. Zato je to mjesto nazvao dolinom Akor. Tako se smirio gnjev Gospodnji, a Jošua je potom došao u grad i borio se protiv njega.
38 A Jahve reče Jošui: "Ne boj se i ne plaši se! Evo, u tvoje ruke predajem Aj, njegova kralja i njegov narod. Učinit ćeš s njima kao što si učinio s Jerihonom i njegovim kraljem. Samo plijen i njegovu stoku uzmite sebi kao plijen. Postavi zasjedu gradu iza njega."
39 Jošua učini po riječi Gospodnjoj i izabra između ratnika trideset tisuća hrabrih ljudi te ih posla te oni postave zasjedu protiv grada.
40 I zapovjedi im: “Čim nas ugledate, lukavo ćemo pobjeći pred njima, a oni će nas progoniti. Tada ćete se dići iz zasjede i osvojiti grad. I oni to i učiniše.”
41 Jošua se borio, a ljudi iz grada krenuli su prema Izraelu, ne znajući da im oni vrebaju u zasjedi iza grada.
42 Jošua i svi Izraelci pravili su se pred njima umorni i lukavo su pobjegli putem pustinje.
43 Ajani skupili su sav narod koji je bio u gradu da progone Izraelce. Izašli su i bili su odvučeni od grada, nijedan nije ostao. Ostavili su grad otvoren i progonili Izraelce.
44 Oni koji su bili u zasjedi ustadoše sa svojih mjesta i požuriše da dođu do grada, zauzeše ga i zapališe. Ajani se

okrenuše natrag i gle, dim se iz grada dizao do neba, i nisu imali načina da se povuku ni na jednu ni na drugu stranu.
45 Svi Ajani bijahu usred Izraela, neki s ove, a neki s one strane, i pobiše ih tako da nijedan od njih ne ostade.
46 Izraelci uhvatiše Meloša, kralja Aja, živoga i dovedoše ga Jošui, a Jošua ga objesi na drvo te on umrije.
47 Izraelci se vratiše u grad nakon što su ga spalili i pobiše sve koji su bili u njemu oštricom mača.
48 Broj poginulih Ajanaca, muškaraca i žena, bio je dvanaest tisuća; samo stoku i plijen iz grada uzeli su za sebe, prema riječi Jahvinoj upućenoj Jošui.
49 I svi kraljevi s ove strane Jordana, svi kraljevi kanaanski, čuli su za zlo koje su sinovi Izraelovi učinili Jerihonu i Aju, te se okupili da se bore protiv Izraela.
50 Samo su se stanovnici Gibeona jako bojali borbe protiv Izraelaca da ne poginu, pa su postupili lukavo te su došli k Jošui i svemu Izraelu i rekli im: “Došli smo iz daleke zemlje, zato sada sklopite savez s nama.”
51 Stanovnici Gibeona nadmašiše Izraelce, te Izraelci sklopiše s njima savez i mir, a knezovi zajednice zakleše im se. Poslije toga Izraelci doznadoše da su im susjedi i da žive među njima.
52 Ali sinovi Izraelovi ih ne ubiše; jer im se bijahu zakleli Jahvom, i oni postadoše drvosječe i vodonosači.
53 Jošua im reče: “Zašto ste me prevarili i učinili nam to?” Oni mu odgovoriše: “Jer je tvojim slugama rečeno sve što si učinio svim amorejskim kraljevima, i jako smo se uplašili za živote svoje te smo to učinili.”
54 Jošua ih je toga dana odredio da sjeku drva i da vade vodu te ih je razdijelio za robove svim plemenima Izraelovim.
55 Kad je Adonizedek, kralj Jeruzalema, čuo sve što su Izraelci učinili Jerihonu i Aju, poslao je poruku Hohamu, kralju Hebronu, Piramu, kralju Jarmutu, Jafiji, kralju Lakiša, i Deberu, kralju Eglona:
56 Dođite k meni i pomozite mi da porazimo Izraelce i stanovnike Gibeona koji su sklopili mir s Izraelcima.
57 I oni se sabraše i pet amorejskih kraljeva ode gore sa svim svojim taborima, silan narod brojan kao pijesak na morskoj obali.
58 I svi ti kraljevi dođoše i utaboriše se pred Gibeonom i počeše ratovati protiv stanovnika Gibeona. I svi Gibeonci poslaše Jošui s porukom: "Dođi brzo k nama i pomozi nam, jer su se okupili svi amorejski kraljevi da se bore protiv nas."
59 Jošua i sav ratoborni narod krenuše iz Gilgala. Jošua iznenada dođe na njih i zadade im veliki poraz.
60 I Jahve ih posrami pred sinovima Izraelovim, koji ih udariše strašnim pokoljem u Gibeonu i progoniše ih putem koji ide u Bet-Horon do Makede, te oni pobjegoše pred sinovima Izraelovim.
61 Dok su bježali, Gospodin je s neba poslao na njih tuču, i više ih je poginulo od tuče nego od pokolja djece Izraelove.
62 Izraelci su ih progonili i još su ih udarali na putu, nastavljajući dalje i udarajući ih.
63 Dok su udarali, dan se klonio večeri. I reče Jošua pred svim narodom: “Sunce, stani mirno nad Gibeonom, i mjeseče u dolini Ajalonskoj, dok se narod ne osveti svojim neprijateljima!”
64 I Gospodin usliši glas Jošuin, i sunce se zaustavi posred neba, i zaustavi se šest i trideset trenutaka, i mjesec se zaustavi i ne žuri se zaći cijeli dan.
65 I nije bilo takvog dana, ni prije ni poslije, da je Gospodin uslišio glas čovječji, jer se Gospodin borio za Izraela.

POGLAVLJE 89

1 Tada Jošua zapjeva ovu pjesmu, onoga dana kad je Gospodin predao Amorejce u ruke Jošue i sinova Izraelovih, i reče pred svim Izraelom:
2 Učinio si silna djela, Gospodine, velika djela si izveo; tko je kao ti? Usne će moje pjevati imenu tvome.
3 Dobroto moja i tvrđavo moja, kulo visoka moja, pjevat ću ti novu pjesmu, s zahvalom ću ti pjevati, ti si snaga moga spasenja.
4 Svi će te kraljevi zemlje hvaliti, knezovi svijeta pjevat će ti, sinovi Izraelovi radovat će se tvome spasenju, pjevat će i hvaliti tvoju moć.
5 Tebi, Gospodine, uzdasmo se; govorismo da si ti Bog naš, jer si nam bio utočište i jaka kula protiv neprijatelja naših.
6 K tebi vapimo i ne postidimo se, u tebe se uzdamo i spašeni smo; kad vapimo k tebi, ti čuješ glas naš, ti izbaviš duše naše od mača, ti nam pokažeš svoju milost, ti nam dadeš svoje spasenje, ti nam obraduješ srca naša svojom snagom.
7 Izašao si da nas spasiš, rukom svojom otkupio si narod svoj; uslišio si nas s nebesa svetosti svoje, spasio si nas od deset tisuća ljudi.
8 Sunce i mjesec stajali su na nebu, a ti si se u gnjevu svome suprotstavio našim tlačiteljima i naredio svoje sudove nad njima.
9 Svi knezovi zemlje ustadoše, kraljevi naroda sabraše se, nisu se pokolebali pred tobom, žudjeli su za tvojim bitkama.
10 U gnjevu si se digao protiv njih i izlio na njih jarost svoju; uništio si ih u gnjevu svom i u srcu svome ih istrijebio.
11 Narodi su propali od bijesa tvog, kraljevstva su propala zbog srdžbe tvoje, kraljeve si ranio u dan gnjeva svoga.
12 Izlio si na njih svoj gnjev, žestoki gnjev tvoj ih je obuzeo, okrenuo si na njih bezakonje njihovo i uništio ih u njihovoj zloći.
13 Postavili su zamku, upali su u nju, u mrežu su se sakrili, noga im se uhvatila.
14 Ruka tvoja bijaše spremna za sve tvoje neprijatelje koji rekoše: “Mačem svojim posjedovaše zemlju, mišicom svojom nastanjavaše grad!” Napunio si im lica sramotom, rogove si im oborio na zemlju, u gnjevu si ih prestrašio i u srdžbi svojoj uništio.
15 Zemlja se zatresla i potresla od zvuka tvoje oluje nad njima, nisi sačuvao njihove duše od smrti, već si njihove živote spustio u grob.
16 U svojoj si ih oluji progonio, u svom si ih vihoru uništio, kišu si im u tuču pretvorio, padali su u duboke jame da se nisu mogli dići.
17 Njihova su trupla bila poput smeća bačenog posred ulica.
18 U gnjevu tvome bijahu uništeni i uništeni, a narod svoj spasio si snagom svojom.

19 Zato se naša srca raduju u tebi, naše duše se uzdižu zbog tvog spasenja.
20 Naši će jezici pripovijedati o tvojoj moći, pjevat ćemo i hvaliti tvoja čudesna djela.
21 Jer si nas spasio od naših neprijatelja, izbavio nas od onih koji su se pobunili protiv nas, uništio si ih ispred nas i potisnuo ih pod naše noge.
22 Tako će propasti svi neprijatelji tvoji, Gospodine, i bezbožnici će biti kao pljeva koju vjetar nosi, a ljubljeni tvoji kao drveće zasađeno kraj vode.
23 Tako se Jošua i sav Izrael s njim vratiše u tabor u Gilgalu, nakon što su pobili sve kraljeve, tako da od njih nije ostao ni ostatak.
24 Pet kraljeva pobjeglo je pješice iz bitke i sakrilo se u pećini. Jošua ih je tražio na bojnom polju, ali ih nije našao.
25 Poslije je Jošui bilo javljeno: “Kraljevi su pronađeni i, gle, skriveni su u pećini.”
26 Jošua reče: “Postavite ljude na ulazu u pećinu da ih čuvaju da ne odu.” I sinovi Izraelovi učiniše tako.
27 Jošua sazva sav Izrael i reče zapovjednicima vojske: “Stavite noge na vratove ovih kraljeva!” Jošua reče: “Tako će Jahve učiniti sa svim vašim neprijateljima.”
28 A Jošua poslije zapovjedi da pobiju kraljeve i bace ih u pećinu, a na ulaz pećine stave veliko kamenje.
29 A Jošua ode potom sa svim ljudima koji su bili s njim toga dana u Makedu i pobi je oštricom mača.
30 I potpuno je uništio duše i sve što je pripadalo gradu, i učinio je kralju i njegovu narodu kao što je učinio Jerihonu.
31 Odande prođe u Libnu i ratova protiv nje. Jahve mu je predade u ruke. Jošua je pobi oštricom mača sa svim živima u njoj. Učini s njom i s njezinim kraljem kao što je učinio s Jerihonom.
32 Odatle je otišao u Lakiš da se bori protiv njega. Horam, kralj Gaze, popeo se u pomoć Lakišanima, a Jošua ga je i njegov narod pobio dok mu nitko nije ostao.
33 Jošua osvoji Lakiš i sve njegove stanovnike i učini s njim kao što je učinio s Libnom.
34 Jošua odatle ode u Eglon, osvoji i njega i pobi ga i sve njegove stanovnike oštricom mača.
35 Odatle je prošao u Hebron, ratovao protiv njega, osvojio ga i potpuno ga uništio. Odatle se vratio sa svim Izraelom u Debir, ratovao protiv njega i udario ga oštricom mača.
36 I uništi svaku dušu u njemu, ne ostavi nikoga na životu, i učini s njim i s njegovim kraljem kao što je učinio s Jerihonom.
37 Jošua je pobio sve amorejske kraljeve od Kadeš-Barnee do Aze i odmah je osvojio njihovu zemlju, jer se Jahve borio za Izraela.
38 Jošua sa svim Izraelom dođe u tabor u Gilgalu.
39 Kad je u to vrijeme Jabin, kralj Hazora, čuo sve što je Jošua učinio amorejskim kraljevima, posla Jabin midjanskom kralju Jobatu, šimronskom kralju Labanu, akšafskom kralju Jefalu i svim amorejskim kraljevima govoreći:
40 Dođi brzo k nama i pomozi nam da porazimo Izraelce prije nego što napadnu nas i učine nam kao što su učinili drugim amorejskim kraljevima.
41 I svi ti kraljevi poslušaše riječi Jabina, kralja Hazora, i izađoše sa svim svojim taborima, sedamnaest kraljeva, a njihov narod bijaše brojan kao pijesak na morskoj obali, zajedno s nebrojenim konjima i bojnim kolima. Dođoše i utaboriše se zajedno kod voda Meromskih i sastaše se zajedno da se bore protiv Izraela.
42 A Jahve reče Jošui: "Ne boj ih se, jer sutra oko ovog doba predat ću ih sve pobijene pred tobom, konjima ćeš im prerezati žile i bojna kola spaliti vatrom."
43 Jošua sa svim ratnicima iznenada napadne ih i pobije ih, te im padne u ruke, jer ih Jahve predade u ruke Izraelaca.
44 Izraelci su progonili sve te kraljeve u njihovim taborima i tukli ih dok im nijedan nije ostao. Jošua je s njima učinio kako mu je Jahve rekao.
45 U to vrijeme vrati se Jošua u Hazor, udari ga mačem, uništi sve dušu u njemu i spali ga vatrom. Iz Hazora Jošua ode u Šimron, udari ga i potpuno ga uništi.
46 Odatle je otišao u Akšaf i učinio s njim kao što je učinio sa Šimronom.
47 Odatle je prošao u Adulam i pobio sve ljude u njemu; učinio je Adulamu kao što je učinio Akšafu i Šimronu.
48 I prošao je od njih u sve gradove kraljeva koje je pobio i pobio je sav narod koji je od njih ostao i potpuno ih uništio.
49 Samo plijen i stoku Izraelci su uzeli sebi kao plijen, a svakoga čovjeka su pobili, ne pustivši nikoga na životu.
50 Kao što je Jahve naredio Mojsiju, tako su učinili Jošua i sav Izrael, ni u čemu nisu pogriješili.
51 Tako Jošua i sva djeca Izraelova pokoriše cijelu zemlju kanaansku, kako im je Jahve naredio, i pobiše sve njihove kraljeve, trideset i jednog kralja, i djeca Izraelova osvojiše cijelu njihovu zemlju.
52 Osim kraljevstava Sihona i Oga koja su s druge strane Jordana, od kojih je Mojsije osvojio mnoge gradove i dao ih Rubenovcima i Gadovcima i polovini plemena Manašeova.
53 Jošua je pobio sve kraljeve koji su bili s ove strane Jordana na zapadu i dao ih u baštinu devet plemena i polovini plemena Izraelova.
54 Pet godina ratovao je Jošua s tim kraljevima i dao je njihove gradove Izraelcima, te se zemlja smirila od bitaka u gradovima Amorejaca i Kanaanaca.

POGLAVLJE 90

1 U to vrijeme, pete godine nakon što su Izraelci prešli preko Jordana, nakon što su se Izraelci odmorili od rata s Kanaancima, u to vrijeme nastadoše velike i teške bitke između Edoma i sinova Kitima, i sinovi Kitima ratovaše protiv Edoma.
2 Te godine, to jest trideset i prve godine svoga vladanja, izađe Abijan, kralj Kitimski, s velikom vojskom, junacima iz plemena Kitimskih, i ode u Seir da se bori protiv Ezavovih sinova.
3 Edomski kralj Hadad ču za njegovu vijest i izađe mu u susret s jakim narodom i snažnom vojskom te se sukobi s njim na edomskom polju.
4 I ruka Kitima nadvlada Ezavove sinove, te Kitimovi sinovi pobiše dvadeset i dvije tisuće ljudi Ezavovih sinova, i svi Ezavovi sinovi pobjegoše pred njima.
5 I sinovi Kitima krenuše u potjeru za njima i stigoše do Hadada, kralja Edoma, koji je trčao pred njima. Uhvatiše ga živoga i dovedoše ga Abijanu, kralju Kitima.
6 Abijan je naredio da ga se pogubi, a Hadad, kralj Edoma, umrije četrdeset i osme godine svoga vladanja.

7 I sinovi Kitima nastavili su progoniti Edomce i zadali su im veliki pokolj, te je Edom postao podložan sinovima Kitima.
8 I sinovi Kitimovi vladali su Edomom, i Edom je postao pod vlašću sinova Kitimovih i od toga dana postao je jedno kraljevstvo.
9 I od tog vremena više nisu mogli podići glave, i njihovo kraljevstvo postalo je jedno sa sinovima Kitimskim.
10 Abijan je postavio časnike u Edomu i sva edomska djeca postadoše podložna i dužna Abijanu, a Abijan se vrati u svoju zemlju, Kitim.
11 A kad se vratio, obnovio je svoju vlast i sagradio sebi prostranu i utvrđenu palaču za kraljevsku rezidenciju te je sigurno vladao nad sinovima Kitima i nad Edomom.
12 U one dane, nakon što su Izraelci otjerali sve Kanaance i Amorejce, Jošua je bio star i poodmakao u godinama.
13 A Jahve reče Jošui: “Star si, odmakao u životnoj dobi, a još uvijek treba osvojiti velik dio zemlje.”
14 Zato sada podijeli ovu zemlju u baštinu devet plemena i polovini plemena Manašeova. Jošua ustade i učini kako mu je Jahve rekao.
15 I podijelio je cijelu zemlju u baštinu plemenima Izraelovim prema njihovim podjelama.
16 Ali plemenu Levijevom nije dao baštine; prinosi Jahvini njihova su baština, kao što im je Jahve rekao preko Mojsija.
17 Jošua dade Kalebu, sinu Jefuneovom, goru Hebron, jedan dio više od njegove braće, kao što je Jahve rekao preko Mojsija.
18 Stoga je Hebron postao baština Kalebu i njegovoj djeci do danas.
19 Jošua razdijeli ždrijebom cijelu zemlju u baštinu svemu Izraelu, kako mu je Jahve naredio.
20 Izraelci dadoše levitima gradove od svoje baštine i predgrađa za njihovu stoku i imovinu, kao što je Jahve zapovjedio Mojsiju, tako učiniše Izraelci i ždrijebom podijeliše zemlju, veliku ili malu.
21 I odoše da naslijede zemlju prema svojim granicama, a sinovi Izraelovi dadoše Jošui, sinu Nunovom, baštinu među sobom.
22 Riječju Gospodnjom dadoše mu grad koji je tražio, Timnat-Serah u Efrajimovoj gori, i on sagradi grad i nastani se u njemu.
23 To su nasljedstva koja su svećenik Elazer i Jošua, sin Nunov, i glavari obitelji plemena ždrijebom razdijelili sinovima Izraelovim u Šilu pred Gospodinom, na vratima šatora, i prestali su dijeliti zemlju.
24 I Jahve dade zemlju Izraelcima i oni je posjedovaše, kao što im Jahve bijaše rekao i kao što se Jahve bijaše zakleo njihovim ocima.
25 I dade Gospod Izraelcima pokoj od svih neprijatelja njihovih oko njih, i nitko im se nije suprotstavio. Gospod im predade sve neprijatelje njihove u ruke. Nijedna riječ ne propade od svega dobra što ga Gospod obeća sinovima Izraelovim. Da, Gospod sve i ispuni.
26 Jošua pozva sve sinove Izraelove, blagoslovi ih i zapovjedi im da služe Gospodinu. Poslije ih otpusti, te svaki ode u svoj grad i svaki u svoju baštinu.
27 Izraelci su služili Gospodinu sve dane Jošuine, i Gospodin im je dao mir od svih oko njih, te su sigurno živjeli u svojim gradovima.
28 U one dane umrije Abijan, kralj Kitima, trideset i osme godine svoga vladanja, to jest sedme godine svoga vladanja nad Edomom. Pokopali su ga na mjestu koje je bio sagradio, a Latin je vladao na njegovom mjestu pedeset godina.
29 Za vrijeme svoje vladavine sabrao je vojsku i otišao te ratovao protiv stanovnika Britanije i Kernanije, sinova Elizeja, Javanova sina, te ih je nadvladao i učinio ih danima.
30 Tada je čuo da se Edom odmetnuo ispod ruke Kitima, pa je Latin otišao na njih, porazio ih, pokorio i stavio ih pod ruku sinova Kitima. Edom je postao jedno kraljevstvo sa sinovima Kitima za sve dane.
31 Dugi niz godina u Edomu nije bilo kralja, a njihova je vlast bila pod upravom sinova Kitima i njihova kralja.
32 A bilo je dvadeset i šeste godine nakon što su Izraelci prešli Jordan, to jest šezdeset i šeste godine nakon što su Izraelci izašli iz Egipta, Jošua je ostario, bio je poodmakao u godinama, imajući u one dane sto i osam godina.
33 I sazva Jošua sav Izrael, njihove starješine, njihove suce i upravitelje, nakon što je Jahve dao svim Izraelcima pokoj od svih njihovih neprijatelja unaokolo, i reče Jošua starješinama Izraelovim i njihovim sucima: "Evo, ja sam star, odmakao u godinama, i vidjeli ste što je Jahve učinio svim narodima koje je otjerao ispred vas, jer se Jahve borio za vas."
34 Zato se sada ohrabrite da držite i vršite sve riječi Mojsijevog zakona, da ne odstupate od njega ni desno ni lijevo, i da ne dolazite među one narode koji su ostali u zemlji; niti ćete spominjati ime njihovih bogova, nego ćete se držati Gospodina, Boga svoga, kao što ste činili do danas.
35 Jošua je snažno poticao Izraelce da služe Gospodinu sve svoje dane.
36 I svi Izraelci rekoše: “Služit ćemo Gospodinu, Bogu svome, sve dane svoje, mi i djeca naša, i djeca djece naše i potomstvo naše dovijeka.”
37 Toga dana Jošua sklopi savez s narodom i otpusti Izraelce, te svaki od njih ode u svoju baštinu i u svoj grad.
38 U one dane, dok su Izraelci sigurno živjeli u svojim gradovima, pokopali su lijesove plemena svojih predaka, koje su donijeli iz Egipta, svaki u baštinu svoje djece. Dvanaest Jakovljevih sinova pokopali su Izraelci, svaki u posjedu svoje djece.
39 A ovo su imena gradova u kojima su pokopali dvanaest Jakovljevih sinova koje su Izraelci izveli iz Egipta.
40 I pokopali su Rubena i Gada s ove strane Jordana, u Romiji, koju je Mojsije dao njihovoj djeci.
41 A Šimuna i Levija pokopali su u gradu Maudi, koji je dao sinovima Šimunovim, a predgrađe grada bilo je za sinove Levijeve.
42 A Judu su pokopali u gradu Benjaminovu nasuprot Betlehemu.
43 I kosti Isakarove i Zebulunove pokopali su u Sidonu, u dijelu koji je pripao njihovoj djeci.
44 Dan je pokopan u gradu svojih sinova u Eštaelu, a Neftali i Ašer su pokopali u Kadeš Neftaliju, svaki na svom mjestu koje je dao svojim sinovima.
45 Josipove kosti pokopali su u Šekemu, na dijelu polja koji je Jakov kupio od Hamora i koji je pripao Josipu u baštinu.

46 I pokopali su Benjamina u Jeruzalemu nasuprot Jebusejcima, koji su dani Benjaminovim sinovima; sinovi Izraelovi pokopali su svoje očeve, svaki u gradu svojih sinova.
47 Nakon dvije godine umrije Jošua, sin Nunov, u dobi od sto i deset godina. Vrijeme u kojem je Jošua sudio Izraelu bilo je dvadeset i osam godina. Izrael je služio Gospodinu sve dane svoga života.
48 A ostala djela Jošuina i njegove bitke i njegove prijekore kojima je ukorio Izraela, i sve što im je zapovjedio, i imena gradova koje su djeca Izraelova posjedovala u njegove dane, gle, zapisana su u knjizi riječi Jošuinih djeci Izraelovoj i u knjizi ratova Gospodnjih, koju su zapisali Mojsije i Jošua i djeca Izraelova.
49 Izraelci su pokopali Jošuu na granici njegove baštine, u Timnat-Serahu, koji mu je dan na Efrajimovoj gori.
50 U one dane umrije Elazer, sin Aronov, i pokopaše ga na brdu koje je pripadalo njegovu sinu Fineji, a koje mu je dano u Efrajimovoj gori.

POGLAVLJE 91

1 U to vrijeme, nakon Jošuine smrti, kanaanski su sinovi još uvijek bili u zemlji, a Izraelci su odlučili da ih protjeraju.
2 Izraelci upitaše Gospodina: “Tko će prvi od nas poći gore na Kanaance da se bori protiv njih?” Gospodin reče: “Neka pođe Juda.”
3 A sinovi Judini rekoše Simeonu: “Pođi s nama u našu sudbinu, da se borimo protiv Kanaanaca, a i mi ćemo ići s tobom u tvoju sudbinu.” I sinovi Simeonovi pođoše s sinovima Judinim.
4 I sinovi Judini odoše gore i zaratiše protiv Kanaanaca, i Jahve predade Kanaance u ruke sinova Judinih, te ih pobiše u Bezeku, deset tisuća ljudi.
5 Borili su se s Adonibezekom u Bezeku, a on je pobjegao ispred njih. Oni su ga progonili i uhvatili, uhvatili ga i odsjekli mu palčeve na rukama i nogama.
6 A Adonibezek reče: “Sedamdeset kraljeva, s odsječenim palčevima na rukama i nogama, skupljalo je hranu pod mojim stolom, kao što sam i ja učinio, tako mi je Bog vratio. Doveli su ga u Jeruzalem i ondje je umro.”
7 I sinovi Simeonovi pođoše sa sinovima Judinim i pobiše Kanaance oštricom mača.
8 I Gospodin je bio s Judinim sinovima i oni su posjedovali goru, a Josipovi sinovi su otišli u Betel, to jest Luz, i Gospodin je bio s njima.
9 Josipovi sinovi izvidješe Betel, i stražari ugledaše čovjeka gdje izlazi iz grada, uhvatiše ga i rekoše mu: "Pokaži nam ulaz u grad i mi ćemo ti iskazati milost."
10 Taj im čovjek pokaza ulaz u grad, a Josipovi sinovi dođoše i udariše grad oštricom mača.
11 A čovjeka s njegovom obitelji otpustiše, a on ode Hetitima i sagradi grad koji nazva Luz. Tako su se svi Izraelci nastanili u svojim gradovima, a i sinovi Izraelovi nastanili su se u svojim gradovima. I sinovi Izraelovi služili su Gospodinu sve dane Jošuine i sve dane starješina koji su produžili svoje dane nakon Jošue i vidjeli veliko djelo Gospodinovo koje je učinio za Izraela.
12 I starješine su sudile Izraelu poslije Jošuine smrti sedamnaest godina.
13 I sve starješine su također vodile bitke Izraelove protiv Kanaanaca, a Gospodin je otjerao Kanaance ispred sinova Izraelovih kako bi nastanio Izraelce u njihovoj zemlji.
14 I ispuni sve riječi koje je dao Abrahamu, Izaku i Jakovu, i zakletvu kojom se zakleo da će dati njima i njihovoj djeci zemlju Kanaanaca.
15 I dade Gospod sinovima Izraelovim cijelu zemlju kanaansku, kao što se zakleo njihovim ocima, i dade im Gospod pokoj od onih oko njih, i sinovi Izraelovi živjeli su sigurno u svojim gradovima.
16 Blagoslovljen Gospodin zauvijek, amen i amen.
17 Ojačajte se i neka budu hrabra srca svih vas koji se uzdate u Gospodina. Kraj.